

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 20 юли 2015 г.
(OR. en)

11083/15

CFSP/PESC 435
COPS 245
FIN 527
PE 128

РЕЗУЛТАТИ ОТ РАБОТАТА

От:	Генералния секретариат на Съвета
До:	Делегациите
№ предх. док.:	10549/15
Относно:	Главни аспекти и основни решения в областта на ОВППС (част II, буква Д, точка 25 от Междоинституционалното споразумение от 2 декември 2013 г.) — 2014 г. - Проект за годишен доклад на върховния представител на Европейския съюз по въпросите на външните работи и политиката на сигурност до Европейския парламент

Приложено се изпраща на делегациите „Главни аспекти и основни решения в областта на ОВППС (част II, буква Д, точка 25 от Междоинституционалното споразумение от 2 декември 2013 г.) — 2014 г. — Проект за годишен доклад на върховния представител на Европейския съюз по въпросите на външните работи и политиката на сигурност до Европейския парламент“, одобрен от Съвета на 20 юли 2015 г.

**Проект за годишен доклад на върховния представител на Европейския съюз по
въпросите на външните работи и политиката на сигурност до Европейския парламент**

**Главни аспекти и основни решения в областта на общата външна политика и политика
на сигурност**

– 2014 –

ВЪВЕДЕНИЕ.....	15
1. Примери за ангажиране на ЕС по света.....	16
2. Бъдещи предизвикателства	20
A. Обзор на дейността по региони.....	21
1. Южно съседство, блискоизточен мирен процес и Арабски полуостров	21
1.1. Северна Африка.....	21
1.1.1. Алжир	21
1.1.2. Мароко	22
1.1.3. Тунис.....	23
1.1.4. Либия	24
1.2. Близкият изток.....	25
1.2.1. Египет	25
1.2.2. Йордания	26
1.2.3. Ливан.....	27
1.2.4. Сирия	28
1.2.5. Блискоизточен мирен процес	30

1.3.	Арабски полуостров, Иран и Ирак	35
1.3.1.	Съвет за сътрудничество в Персийския залив и неговите държави членки	35
1.3.2.	Иран	36
1.3.3.	Ирак.....	38
1.3.4.	Йемен	41
1.4.	Регионално сътрудничество	42
1.4.1.	Лига на арабските държави	42
1.4.2.	Организация за ислямско сътрудничество (ОИС).....	43
1.4.3.	Съюз за Средиземноморието.....	44
2.	Русия, източното съседство и Централна Азия.....	44
2.1.	Руска федерация	44
2.2.	Източно партньорство: многостранни отношения.....	48
2.3.	Черноморско взаимодействие	51
2.4.	Източно партньорство: двустранни отношения	52
2.4.1.	Украйна.....	52
2.4.2.	Беларус.....	58
2.4.3.	Република Молдова	60
2.4.4.	Грузия	63

2.4.5.	Азербайджан	66
2.4.6.	Армения	66
2.4.7.	Конфликтът в Нагорни Карабах.....	67
2.5.	Централна Азия	68
2.5.1.	Регионални отношения	68
2.5.2.	Двустранни отношения	69
3.	Западни Балкани	71
4.	Турция и Западна Европа	79
4.1.	Турция	79
4.2.	Западна Европа	83
5.	Азия и Тихоокеанският регион.....	86
5.1.	Среща Азия — Европа (ASEM)	86
5.2.	Източна Азия	87
5.2.1.	Китай.....	87
5.2.2.	Специален административен район Хонконг	88
5.2.3.	Тайван	89
5.2.4.	Япония	89

5.2.5.	Република Корея	90
5.2.6.	Корейска народнодемократична република	91
5.2.7.	Монголия	92
5.3.	Югоизточна Азия	93
5.3.1.	Асоциация на народите от Югоизточна Азия (АСЕАН)	93
5.3.2.	Мианмар/Бирма.....	93
5.3.3.	Тайланд	94
5.3.4.	Камбоджа.....	94
5.3.5.	Индонезия.....	95
5.3.6.	Филипините.....	95
5.3.7.	Виетнам	96
5.3.8.	Сингапур.....	96
5.3.9.	Малайзия	97
5.3.10.	Бруней.....	97

5.4.	Южна Азия.....	98
5.4.1.	Асоциация за регионално сътрудничество в Южна Азия (SAARC)	98
5.4.2.	Индия	98
5.4.3.	Непал.....	99
5.4.4.	Бутан	99
5.4.5.	Афганистан.....	99
5.4.6.	Пакистан	101
5.4.7.	Бангладеш.....	102
5.4.8.	Шри Ланка.....	103
5.4.9.	Малдивски острови	104
5.5.	Тихоокеански регион	104
5.5.1.	Австралия	104
5.5.2.	Нова Зеландия	105
5.5.3.	Фиджи	107
5.5.4.	Соломонови острови	107
5.5.5.	Регионални въпроси	108

6.	Африка	108
6.1.	Африкански съюз	108
6.2.	Западна Африка	111
6.2.1.	Сигурност и развитие в района на Сахел	112
6.2.2.	Мавритания	113
6.2.3.	Мали.....	114
6.2.4.	Нигер.....	115
6.2.5.	Буркина Фасо	116
6.2.6.	Сенегал	117
6.2.7.	Гамбия.....	119
6.2.8.	Гвинея Бисау	120
6.2.9.	Гвинея	121
6.2.10.	Сиера Леоне	122
6.2.11.	Либерия	122
6.2.12.	Кот д'Ивоар.....	123
6.2.13.	Того.....	124
6.2.14.	Нигерия.....	125
6.3.	Източна Африка	126
6.3.1.	Джибути.....	127

6.3.2.	Еритрея	128
6.3.3.	Етиопия.....	129
6.3.4.	Сомалия	129
6.3.5.	Южен Судан.....	131
6.3.6.	Кения.....	132
6.3.7.	Мадагаскар	133
6.3.8.	Мавриций	134
6.3.9.	Сейшелски острови	134
6.3.10.	Танзания	135
6.3.11.	Уганда.....	136
6.4.	Централна Африка	138
6.4.1.	Регион на Големите африкански езера и Демократична република Конго (ДРК)	138
6.4.2.	Централноафриканска република (ЦАР)	143
6.5.	Южна Африка.....	144
6.5.1.	Ангола	145
6.5.2.	Намибия.....	146
6.5.3.	Ботсуана	146
6.5.4.	Замбия.....	146
6.5.5.	Зимбабве	147

6.5.6.	Южна Африка	147
6.5.7.	Свазиленд	148
6.5.8.	Лесото	149
6.5.9.	Мозамбик.....	149
6.5.10.	Малави.....	150
7.	Северна и Южна Америка.....	151
7.1.	САЩ и Канада	151
7.1.1.	САЩ.....	151
7.1.2.	Канада	153
7.2.	Латинска Америка и Карибския басейн.....	154
7.2.1.	Двустранни регионални отношения	154
7.2.2.	Подрегионални отношения.....	155
7.2.3.	Двустранни отношения	157
Б.	Действия в отговор на заплахите и глобалните предизвикателства	164
1.	Неразпространение и разоръжаване.....	164
1.1.	Неразпространение на оръжията за масово унищожение и начините за тяхното доставяне.....	165
1.1.1.	Договор за неразпространение на ядреното оръжие (ДНЯО).....	165
1.1.2.	Договор за пълна забрана на ядрените опити (ДПЗЯО)	166

1.1.3.	Международна агенция за атомна енергия (МААЕ).....	167
1.1.4.	Конвенция за химическото оръжие	167
1.1.5.	Конвенция за биологични и токсични оръжия (КБТО)	168
1.1.6.	Контрол на износа	169
1.1.7.	Хагски кодекс за поведение срещу разпространението на балистични ракети (ХКП) 170	
1.1.8.	Дейности в космическото пространство	170
1.2.	Конвенционални оръжия	171
1.2.1.	Договор за търговията с оръжие (ДТО).....	171
1.2.2.	Малки оръжия и леки въоръжения (МОЛВ).....	172
1.2.3.	Противопехотни мини и касетъчни боеприпаси	173
1.2.4.	Контрол върху износа	174
1.2.5.	Васенаарска договореност	174
2.	Трансрегионални заплахи и глобални предизвикателства	174
2.1.	Организирана престъпност.....	174
2.2.	Морска сигурност.....	175
2.3.	Политика за киберпространството и киберсигурност	177
2.4.	Смекчаване на риска от химични, биологични, радиологични и ядрени оръжия	178
2.5.	Енергетика.....	178

2.6.	Изменение на климата	180
2.7.	Миграция.....	181
2.8.	Наркотици	183
2.9.	Отговорно снабдяване с полезни изкопаеми.....	184
2.10.	Борба с тероризма.....	185
В. Принос за по-ефективен многостранен ред (ООН, Съвет на Европа, ОССЕ, Г-7/Г-8/Г-20)		187
1.	ООН.....	187
2.	Мир и сигурност.....	188
3.	Човешко, икономическо и социално развитие и програма за развитие след 2015 г. 189	
4.	Сътрудничество с държавите от Африка, Карибите и Тихоокеанския басейн (АКТБ) 191	
5.	Г-7/Г-20	192
6.	Съвет на Европа	193
7.	Организация за сигурност и сътрудничество в Европа (ОССЕ)	193
Г. Подкрепа за демокрацията, правата на човека, международното хуманитарно право и върховенството на закона.....		197
1.	Утвърждаване на правата на човека, международното хуманитарно право, демокрацията и върховенството на закона	197
2.	Място на правата на човека в политиката на ЕС	198
3.	Изпълнение на приоритетите на ЕС в областта на правата на човека.....	200

4.	Правата на човека във всички външни политики	206
5.	Демокрация и върховенство на закона	209
6.	Утвърждаване на универсалния характер на правата на човека, работа на многостранно и регионално равнище	210
Г.	Комплексен подход, предотвратяване на конфликти, посредничество и реакция при кризи	211
1.	Комплексен подход.....	211
2.	Предотвратяване на конфликти и посредничество	212
3.	Реакция при кризи и оперативна координация	214
Е.	Обща политика за сигурност и отбрана.....	215
1.	По-големи способности.....	215
1.1.	Способности.....	217
1.1.1.	Граждански способности	218
1.1.2.	Военни способности.....	219
1.1.3.	Сателитен център на ЕС.....	221
1.2.	Извлечени поуки и обучение.....	222
1.2.1.	Извлечени поуки.....	222
1.2.2.	Обучение и учения	223
1.3.	Концепции за дейностите по линия на ОПСО	226

2.	По-голяма ефективност	228
2.1.	Партньорства	228
2.2.	Бойни групи и бързо реагиране	232
3.	По-добра координация	232
3.1.	Връзки между вътрешната и външната сигурност	232
3.2.	Гражданско-военни единодействия.....	234
1.	Съседство.....	235
2.	Европа и Централна Азия.....	242
3.	Африка	245
4.	Северна и Южна Америка.....	247
5.	Азия — Тихоокеанският басейн.....	250
6.	Международна сигурност	255
7.	Права на човека и демокрация.....	260
8.	Глобални въпроси	261
Приложение I: Преглед на правните актове в областта на ОВППС (ограничителни мерки) през 2014 г.		264
Annex II: Appearances before the European Parliament in 2014.....		275
1.	Appearances of the High Representative/Vice-President before the European Parliament in 2014	275

2. Appearances on behalf of the High Representative/Vice-President before the European Parliament in 2014.....	276
3. Appearances of Senior EEAS Representatives before the European Parliament in 2014 and Exchanges of views with newly appointed Heads of Delegation.....	281
Приложение III: Изявления и декларации	288
Приложение IV: Бюджет на ОВППС за 2014 г.	291
Приложение V: Оценка на координацията и взаимното допълване на ОВППС с другите външни финансови инструменти на ЕС.....	295

ЧАСТ I: ОБЗОР НА 2014 г.

ВЪВЕДЕНИЕ

2014 г. беше година от решаващо значение за общата външна политика и политика на сигурност (ОВППС) на Европейския съюз. Въоръжените конфликти, разрушенията и жертвите в съседните на Европейския съюз държави наложиха бързи и решителни действия и бяха нагледен пример, че ни е нужна наистина обща европейска външна политика и политика на сигурност.

През изминалата година ЕС използва целия си набор от инструменти — в рамките на ОВППС и извън нея, за да отговори на тези предизвикателства, да се справи с тях по интегриран начин и да смекчи последиците от тях върху засегнатите държави и Европа. По-общите глобални промени, които стоят в основата на многобройните и едновременно кризи, пред които сме изправени, подчертават и необходимостта от изработване на дългосрочна стратегия за външната дейност на ЕС.

За да отрази този комплексен подход, настоящият доклад включва, в зависимост от случая, позоваване на политики и инструменти извън ОВППС, като сътрудничеството за развитие, търговията и хуманитарната помощ.

През 2014 г. встъпиха в длъжност нови ръководители, които се ангажираха да работят за още по-тясна координация между Европейската служба за външна дейност, службите на Европейската комисия и държавите членки за поддържане на глобално присъствие на ЕС в подкрепа на мира, демокрацията, върховенството на закона и правата на човека.

През цялата 2014 г. ЕС съчетаваше дипломатическите си действия с нови и съществуващи мисии на общата политика за сигурност и отбрана (ОПСО) на място, чрез хуманитарни интервенции в районите, засегнати от кризи, и помощ за развитие за нуждаещите се. Работихме и в тясно сътрудничество с нашите международни, регионални и местни партньори.

Общата външна политика и политика на сигурност на ЕС допринася за мира и сигурността в света по редица начини. На първо място, ЕС участва пряко, а често има и ръководна роля, в международни преговори за мир от името на международната общност, например между Белград и Прищина и по време на преговорите с Иран по ядрените въпроси.

На второ място, ЕС е в състояние да обедини широк спектър от инструменти — политически и икономически — за преодоляването на значими предизвикателства във външната политика. В свят, в който предизвикателствата пред сигурността стават все по-сложни, подходът на ЕС към външните действия дава особен принос, тъй като е ориентиран към всички измерения на една криза, от нейните корени до непосредствените ѝ проявления. Ние виждаме ползите от такъв подход в най-различни ситуации, вариращи от действията на ЕС за разрешаване на кризата в Украйна до мерките в борбата срещу пиратството в региона на Африканския рог.

Трето, ЕС работи в тясна връзка с международни и регионални партньори и им оказва материална подкрепа за преодоляването на предизвикателства на регионално равнище, където само общите усилия могат да дадат резултати, например изменението на климата, устойчивото развитие, управлението на риска от бедствия и помощта при бедствия. 2014-а година беше от решаващо значение за подготвяне на основите за преговорите в рамките на ООН за целите за развитие след 2015 г., Рамковата програма от Сендай за намаляване на риска от бедствия (2015—2030 г.) и Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата. В подкрепа на демокрацията Европейският съюз изпрати екипи за наблюдение на изборите в Малдивските острови, Гвинея Бисау, Малави, Египет, Косово¹, Мозамбик и Тунис. Освен това, в отговор на глобалните заплахи и предизвикателства, ЕС засили сътрудничеството с регионалните и стратегическите си партньори.

1. Примери за ангажиране на ЕС по света

Настоящият доклад показва сериозността и обхвата на ангажимента на ЕС в световен мащаб. Следните примери дават представа за разнообразните сфери на външната дейност на Съюза, в които ЕС е бил фактор за промяна.

¹ Това название не засяга позициите по отношение на статута и е съобразено с Резолюция 1244/99 на Съвета за сигурност на ООН и становището на Международния съд относно обявяването на независимост от страна на Косово.

През 2014 г. Европейският съюз съсредоточи своите усилия върху овладяването на кризата в Украйна и работи за постигането на трайно решение, като подкрепи многобройни инициативи в тази насока. Политическите инициативи бяха съпроводени от голям пакет за подкрепа на стойност 11,1 млрд. евро за следващите седем години, с който ще се окаже помощ на Украйна да стабилизира икономическото и финансовото си положение, ще се подкрепи мирният преход, ще се насърчат политическите и икономическите реформи и ще се подпомогне приобщаващото развитие. За да се помогне на Украйна да гарантира енергийната си сигурност, с посредничеството на ЕС бе постигнато споразумение, позволяващо доставките на газ да продължат до края на март 2015 г. През декември 2014 г. официално беше поставено началото и на консултативната мисия на ЕС за реформа в сектора на гражданската сигурност в Украйна (мисия по линия на ОПСО).

В същото време ЕС прие ограничителни мерки във връзка с незаконното анексиране на Крим от Русия и дестабилизирането на източната част на Украйна.

Преговорите по ново споразумение между ЕС и Русия и преговорите по визови въпроси между ЕС и Русия бяха временно преустановени, наред с няколко програми за сътрудничество между ЕС и Русия.

Въпреки че вратата за диалог с Русия остава отворена, върховният представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност даде ясно да се разбере, че ангажиментът на ЕС към международното право и универсалните ценности не подлежи на преговори.

Южно съседство — Сирия и Ирак

ЕС категорично осъжда жестокостите, нарушаването и погазването на правата на човека, извършвани в Сирия, най-вече от режима на Асад, а също и от ИДИЛ/Даиш, „Джабхат ан-Нусра“ и други терористични групи. В отговор на неотложните нужди на сирийското население ЕС зае челна позиция в международните действия, като предостави над 3 млрд. евро от началото на конфликта, а държавите членки одобриха създаването на регионален доверителен фонд на ЕС в отговор на кризата (фонд „Мадад“). Това прави ЕС най-големият донор в световен мащаб при преодоляването на последиците от тази криза.

ЕС изцяло подкрепи усилията на съвместния представител на ООН и Лигата на арабските държави Лахдар Брахими и неговия приемник — специалния представител на ООН Стафан де Мистура, за постигане на стратегическо намаляване на насилието като основа за по-широк политически процес.

През цялата 2014 г. ЕС продължи политиката си за насърчаване на политическо решение на конфликта, като същевременно наложи и започна да прилага ограничителни мерки, насочени срещу режима на Асад и неговите поддръжници, които ще останат в сила до прекратяване на репресиите. ЕС играеше водеща роля и в подкрепа на предложенията за поставяне под международен контрол на обявения арсенал от химически оръжия на Сирия като стъпка към окончателното им унищожаване.

В Ирак ЕС запази ангажимента си да оказва подкрепа на страната. Преди всичко ние настоятелно приканихме иракското правителство да демонстрира отвореност към всички общности в Ирак и да продължи курса на помирение и реформи. Изправен пред проблематична обстановка от гледна точка на сигурността, ЕС работеше в тясно сътрудничество с ООН и други международни фактори, действащи на място.

Върховният представител съвместно с Европейската комисия и държавите членки изготви първата всеобхватна стратегия на ЕС за овладяване на кризите в Сирия и Ирак и на заплахата от ИДИЛ/Даиш.

Стратегията обединява инициативи на ЕС и държавите членки и подпомага тяхната ефикасност чрез значителен пакет от финансиране, насочен към следните приоритети: хуманитарна помощ, стабилизиране и развитие на региона, както и противодействие на заплахите, произтичащи от терористични групи. Наред със Сирия и Ирак мерките са насочени и към Ливан, Йордания и Турция.

Централноафриканска република

През 2014 г. ЕС, съвместно със своите международни партньори, играеше активна роля в стабилизирането на Централноафриканската република (ЦАР) и връщането ѝ към курса на устойчиво възстановяване.

Като част от комплексните действия срещу кризата в ЦАР ЕС мобилизира всички инструменти, с които разполага, в т.ч. военна операция по линия на ОПСО. На 1 април 2014 г. Съветът даде ход на операция EUFOR RCA в подкрепа на международните усилия за осигуряване на безопасна обстановка в столицата Банги и защита на най-изложените на риск групи от населението. На 2 април в рамките на срещата на върха ЕС—Африка ЕС организира и минисреща на върха, посветена на ЦАР, с участието на високопоставени представители, включително генералния секретар на ООН Бан Ки-мун.

В сравнение с предходната година през 2014 г. ЕС и неговите държави членки съществено увеличиха своя хуманитарен ангажимент в ЦАР и работиха в тясно сътрудничество с ООН и други агенции за предоставяне на максимална помощ на място. Предвид нестихващите общностни междуособици и пълния разпад на социалния ред в страната ЕС отдели специално внимание на борбата с безнаказаността и възстановяването на върховенство на закона. ЕС съсредоточи усилия и върху насърчаването на диалога, намаляването на напрежението и изграждането на доверие между общностите. Този процес протичаше успоредно със създаването на доверителен фонд на ЕС в подкрепа на страната с участието на множество донори.

Ефективно многостранно сътрудничество и партньорства

В днешния все по-сложен и взаимосвързан свят ефективността на ЕС при преодоляването на глобалните предизвикателства зависи от установяването на стабилни партньорства. През цялата 2014 г. Европейският съюз работи за задълбочаване на отношенията си с единомислещи партньори по целия свят, под формата на двустранни, регионални и многостранни връзки.

ЕС и ООН са основни партньори в усилията за мир и сигурност. ЕС продължава да бъде надежден и ангажиран партньор в ООН, както при предотвратяването и овладяването на кризи, така и при закрилата на правата на човека, правосъдието, равенството и справедливостта, доброто управление, демокрацията и върховенството на закона.

ЕС показва също ясно виждане и има влиятелен глас при дебатите по програмата за периода след 2015 г. и международните преговори за постигането на ново глобално споразумение за климата през 2015 г.

2. Бъдещи предизвикателства

ЕС прилага своята обща външна политика и политика на сигурност в контекста на фрагментирана, но взаимосвързана, глобална обстановка, която става все по-сложна, нееднозначна и непредвидима. Промените в световен мащаб ще изискват решителни действия от страна на ЕС, основани на единството и способността предизвикателствата да се установяват на ранен етап, да се планират бъдещите действия и също така да се реагира своевременно на променящата се обстановка.

През 2015 г. ЕС ще продължи да отделя особено внимание на стабилизирането на обстановката в съседните страни и подпомагане на мира и благоденствието по целия свят. Съюзът и напред ще се ангажира по активен начин за намиране на мирно и устойчиво решение на конфликта в Украйна. На юг от границите си ЕС, като допълнение към цялостното насочване на вниманието си към прекратяване на страданията на милиони хора, засегнати от конфликтите в Сирия и Ирак, както и на всяването от ИДИЛ/Даиш страх и насилие, ЕС ще активизира и усилията си за овладяване на настоящата криза в Либия и справяне с миграционния натиск.

Повече от десетилетие след първоначалното приемане на европейската политика за съседство положението по границите на ЕС претърпя значителни промени. Ето защо през 2015 г. предстои преглед на европейската политика за съседство, за да се гарантира, че провежданите от ЕС политики в съседните му региони са съобразени с настоящата ситуация на място, с интересите на ЕС и с различните цели и потребности на съответните държави.

Тази година е от решаващо значение и за международните преговори по няколко теми. Перспективата за споразумение с Иран относно ядрената програма предоставя историческа възможност да се даде отговор на опасенията относно мирния характер на обогатяването на ядрени материали в Иран и може да постави основите на бъдещо сътрудничество с Иран по важни области на политиката. Преговорите за ново глобално споразумение за климата, както и рамката за световно развитие в периода след 2015 г., включително целите за устойчиво развитие, ще бъдат съществени стъпки към едно по-устойчиво бъдеще. ЕС се намира в решаващ етап от преговорите по Трансатлантическо партньорство за търговия и инвестиции (ТПТИ) със Съединените щати, което носи потенциал за стимулиране на работните места и растежа от двете страни на Атлантическия океан. ТПТИ има и важно геополитическо и геоикономическо измерение, тъй като задълбочава трансатлантическата връзка във време на несигурност по света и защитава споделени стандарти. Тази година ще бъде от решаващо значение и за определянето на бъдещия курс на външната дейност на Съюза на фона на обсъжданията как ЕС да съгласува всички свои инструменти и външни политики, за да отговори по адекватен начин на заплахите, предизвикателствата и възможностите в условията на променящ се глобален контекст. За това начинание от съществено значение ще бъде нова, амбициозна и функционираща европейска стратегия за сигурност и външна политика.

А. Обзор на дейността по региони

1. Южно съседство, близкоизточен мирен процес и Арабски полуостров

1.1. Северна Африка

1.1.1. Алжир

ЕС изпрати мисия за експертна помощ при провеждането на избори за президентските избори през април, която да проведе техническа и не толкова публична оценка на процеса, какъвто би бил случаят при изпращане на пълноправна мисия за наблюдение на изборния процес. Мисията отправи редица препоръки, основно свързани с прозрачността и проследимостта на процеса.

През 2014 г. успешно продължи динамиката на политическия диалог и на срещите в рамките на Споразумението за асоцииране. През април 2014 г. министър Рамтан Ламапра проведе среща с комисаря Щефан Фюле в Брюксел. В рамките на споразумението за асоцииране ЕС—Алжир Комитетът за асоцииране проведе заседание през март, а Съветът за асоцииране — през май. В рамките на Съвета за асоцииране беше парафиран протокол, който дава възможност за участие на Алжир в програми и агенции на ЕС. През 2014 г. се проведеха и няколко тематични заседания на подкомитети и неформални разговори. Наред с това през 2014 г. бяха проведени още три заседания на преговорите по плана за действие в рамките на европейската политика за съседство, които започнаха през втората половина на 2013 г. Алжир ще може да се ползва от финансиране в размер до 148 млн. евро за периода 2014—2017 г.

Алжир играе важна роля като посредник при разрешаването на кризата в Мали. ЕС се приобщи към тези усилия, като СПЕС за Сахел, г-н Ревейран дьо Ментон, взе участие в домакинстваните от алжирското правителство преговори между малийските власти и бунтовническите групи.

1.1.2. Мароко

През 2014 г. вече тесните връзки на Мароко с ЕС бяха допълнително задълбочени по пълен набор от въпроси. ЕС поддържаше високо равнище на политическия диалог с Мароко и продължи да подпомага постепенното прилагане на реформите, предприети от страната след приемането през 2012 г. на новата конституция.

През 2014 г. Мароко и ЕС намериха решение на трудностите, свързани с изменението на механизма на входни цени за плодове и зеленчуци, което в значителна степен влияе върху износа на домати от Мароко за ЕС. През септември бяха издадени първите разрешения за риболов за кораби на ЕС. Преговорите по задълбоченото и всеобхватно споразумение за свободна търговия (ЗВССТ) са в процес на изчакване до получаването на резултатите от придружаващи проучвания за някои сектори от страна на мароканските власти. През януари 2015 г. започнаха преговорите по партньорство за мобилност (успоредни споразумения за облекчаване на визовия режим и за обратно приемане).

Комисарите Щефан Фюле и Йоханес Хан посетиха Рабат, съответно през май и декември. Съветът за асоцииране проведе заседание на 16 декември 2014 г. През идните години партньорството на ЕС с Мароко ще продължи да се ползва от значително финансиране (средно в размер на 809 млн. евро за периода 2014—2017 г.), което запазва позицията на Мароко като един от най-големите получатели на финансова и техническа помощ по линия на съседството.

По отношение на Западна Сахара, както и предходните години, ЕС изрази подкрепата си за усилията на генералния секретар на ООН и на неговия личен пратеник посланик Кристофър Рос за постигане на справедливо, трайно и взаимно приемливо политическо решение. Мароко участва в Съвета по правата на човека на ООН за периода 2014—2016 г.

1.1.3. Тунис

През 2014 г. се проведеха прозрачни, приобщаващи и ползващи се с доверие парламентарни и президентски избори, което бе признато от мисията на ЕС за наблюдение на изборите, разположена на място от септември 2014 г. до януари 2015 г. Тези постижения получиха широка подкрепа и похвала от страна на ЕС и международната общност.

Двустранните отношения между ЕС и Тунис отбелязаха положителен напредък през 2014 г. По повод на заседанието на Съвета за асоцииране на 14 април през месец март беше договорен план за действие относно привилегировано партньорство и беше подписана политическа декларация относно партньорство за мобилност по миграционни въпроси. С встъпването в длъжност на новите власти след изборите се очаква дневният ред на двустранните отношения отново да придобие регулярен характер, а по основните досиета да бъде отбелязан напредък (ЗВССТ, партньорство за мобилност). През 2014 г. беше активизиран диалогът относно реформата в сектора на сигурността предвид бъдещото увеличаване на подкрепата от страна на ЕС. Посещенията на председателя на Европейския съвет Херман ван Ромпюй през февруари, на комисаря Щефан Фюле през март и заместник-председателя на Комисията Мишел Барние през септември, както и на посланиците от Комитета по политика и сигурност през юни, показаха цялостния ангажимент на ЕС към прехода в Тунис.

1.1.4. Либия

Политическата ситуация и положението със сигурността в Либия се влошиха значително през 2014 г. През май 2014 г. ЕС назначи Бернардино Леон — до този момент специален представител на ЕС за региона на Южното Средиземноморие, за специален пратеник на ЕС в Либия, с което се цели увеличаване на подкрепата от ЕС. През септември 2014 г. Бернардино Леон беше назначен за специален представител на генералния секретар на ООН.

Полаганите от ЕС усилия за сътрудничество, насочени към подкрепа за политическия преход, бяха засегнати от продължаващия конфликт. Ескалацията на насилието принуди ЕС, наред с повечето останали международни партньори, да вземе решение за предислоциране на делегацията си и на личния състав на EUBAM — гражданска мисия по линия на ОПСО за предоставяне на техническа помощ и обучение за управлението на границите. Независимо от трудностите ЕС предостави през 2014 г. техническа помощ, по-конкретно в сферата на публичната администрация, подкрепата за мигранти и вътрешно разселени лица, сигурността, медиите, гражданското общество и помирението. ЕС активно подкрепя посредническите усилия на мисията на ООН в Либия за намиране на мирно решение и за безпрепятствено продължаване на процеса на политически преход в страната. ЕС разположи експертна мисия за наблюдение на изборите за събрание за изготвяне на конституция през февруари 2014 г.

Продължаващото и отчетливо влошаване на политическата ситуация и положението със сигурността остава едно от главните предизвикателства за ЕС. В синхрон с международните усилия дейността на ЕС и в бъдеще трябва да бъде координирана и съсредоточена върху постигането на политическо споразумение/преход, подобряване на положението със сигурността и развиването на институционален капацитет. Бъдещото направление на дейностите по линия на ОПСО, провеждани от EUBAM Libya, подлежи на стратегически преглед от страна на държавите членки в съответните органи на Съюза.

1.2. Близкият изток

1.2.1. Египет

ЕС е решен да работи с Египет като основен партньор в региона. Съюзът оценява усилията на египетското правителство през 2014 г. за постигане на прекратяване на огъня в Газа и за осигуряване на домакинството на последвалата конференция на донорите. През 2014 г. ЕС запази ангажимента си към Египет и продължи да оказва подкрепа в прехода, през който преминава страната. Състояха се посещения на високо равнище и бяха установени редовни контакти, за да се подчертае значението на приобщаването, икономическата подкрепа и опасенията във връзка с ограниченията на правата на човека и основните свободи за осъществяването на успешен и устойчив политически преход към стабилна демократична система.

През януари 2014 г. ЕС изпрати експертна мисия на ЕС за наблюдение на референдума за новата конституция, като отбеляза, че конституционният процес не е приобщаващ и не дава възможност да бъдат чути различаващи се мнения, както при изготвяне на конституцията, така и по време на кампанията. През месец май ЕС проведе мисия за наблюдение на изборите на президентските избори, като отбеляза, че те се провеждат в сложен политически контекст, и разкритикува частичното медийно отразяване и твърде ограниченото представяне на различаващи се мнения. Парламентарните избори все още предстоят.

Официалният диалог между ЕС и Египет в рамките на европейската политика за съседство все още е фактически замразен. Планът за действие бе удължен до март 2015 г. в очакване на преговорите по нов план действие. През февруари и декември 2014 г. се проведеха консултации, целящи съживяване на официалния диалог между ЕС и Египет и насочени към постепенно възстановяване на заседанията на подкомитетите и започване на преговори по нов план за действие в началото на 2015 г.

На заседанието на Съвета от 10 февруари бяха приети заключения, в които се изразява съжаление по повод влошаващата се ситуация с правата на човека и се припомнят заключенията от август 2013 г., в които се поставя акцент върху сътрудничеството със социално-икономическия сектор и гражданското общество и замразяването на лицензите за износ на оборудване, което може да бъде използвано за вътрешни репресии².

През 2014 г. общото финансиране за Египет възлиза на 185 млн. евро и се състои от финансиране за страната (115 млн. евро) и финансиране по механизма за инвестиции по линия на добросъседството (около 70 млн. евро).

През март 2014 г. беше удължено с още една година първоначалното решение на ЕС от март 2011 г. за налагане на ограничителни мерки срещу 19 лица, тясно свързани с режима на бившия президент Хосни Мубарак.

1.2.2. Йордания

Проявите и размените на посещения на високо равнище между ЕС и Йордания продължиха през цялата година (Съвет за асоцииране ЕС—Йордания, посещения на комисаря Щефан Фюле и върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност/заместник-председател на Комисията (ВП/ЗП) в Йордания и на крал Абдула в Брюксел). Тези събития потвърждават високото ниво на политически и икономически отношения между двете страни, както и високата оценка, която ЕС дава за подкрепата и гостоприемството, показани от Йордания към сирийските бежанци, и ангажимента на ЕС да продължи да подкрепя Йордания. Разглеждаме Йордания като основен партньор в утвърждаването на мира, стабилността и благоденствието в Близкия изток и извън региона.

Йордания продължи да понася тежки последици от продължаващите кризи в Сирия и Ирак. Наред с притока на бежанци — към края на 2014 г. бяха регистрирани над 619 000 бежанци от Сирия, тези конфликти причиняват загуба на търговски маршрути, пазари и енергийни доставки.

² На 6 февруари Европейският парламент прие резолюция относно положението в Египет (2014/2532(RSP)).

ЕС продължи да засилва подкрепата си за Йордания, както чрез хуманитарна помощ, така и под формата на дългосрочни мерки, с цел да се гарантира, че притокът на бежанци няма да застраши постигнатото през последните години развитие. От началото на кризата в Сирия ЕС е отпуснал повече от 300 млн. евро в подкрепа на Йордания, като само през 2014 г. подкрепата за развитие възлиза на 66 млн. евро.

Най-значимите постижения от гледна точка на прилагането на плана за действие ЕС—Йордания са в областта на миграцията и мобилността и търговията, отбелязани с подписването на партньорството за мобилност и края на проучвателните разговори за ЗВЗСТ.

1.2.3. Ливан

ЕС подкрепя правителството на Ливан и изразява твърд ангажимент към сигурността и стабилността в страната. През 2014 г. ЕС и Ливан запазиха високо ниво на ангажираност, засвидетелствано от посещенията на ВП/ЗП, комисарят, отговарящ за ЕПС и разширяването, Щефан Фюле, специалния представител на ЕС за правата на човека Ставрос Ламбринидис и координатора на ЕС за борбата с тероризма, Жил де Керхов, в Бейрут, както и от посещението на министър-председателя Тамам Салам в Брюксел. Диалогът в рамките на европейската политика за съседство продължи с девет заседания на подкомитети и провеждането на заседание на Комитета за асоцииране.

ЕС неколккратно изтъкна необходимостта Ливан да изпълни конституционните срокове за провеждането на президентски и парламентарни избори. Годишната бе белязана от блокиране на работата на националните институции в Ливан; ЕС излезе с изявления на местно равнище, в които изрази съжаление от това развитие и призова правителството да проведе без забавяне парламентарни избори, а парламентът да се събере и да избере президент.

Към края на годината Ливан беше приел около 1,15 млн. регистрирани бежанци от Сирия, което го превръща в страната с най-голям брой бежанци на глава от населението в света. ЕС напълно съзнава предизвикателствата, произтичащи от последиците от непрекъснатия поток на бежанци, за икономиката на страната и обществените взаимоотношения и поради това продължи да дава висока оценка за подкрепата и щедростта, която властите и населението демонстрираха спрямо всички хора, бягащи от съседните страни.

В заключенията си от 14 април Съветът приветства факта, че Ливан продължава да държи границите си отворени и да предоставя убежище за бежанци от Сирия. В заключенията си от 20 октомври и 15 декември Съветът призна огромните предизвикателства пред сигурността, които кризата в Сирия поражда за Ливан и Йордания, и потвърди решимостта на ЕС да търси начини за допълнително увеличаване на подкрепата си за двете държави в това отношение. Освен това в заключенията бяха приветствани усилията на тези страни, както и на Турция, за приютяването на бежанци от Сирия.

През 2014 г. ЕС отпусна повече от 182 млн. евро за Ливан, което представлява почти тройно увеличение спрямо размера на двустранната помощ преди настъпване на кризата. ЕС участва в заседанията на ръководената от ООН международна група за подкрепа за Ливан, чиято цел е да се мобилизира подкрепа за Ливан за справянето с последиците от кризата в Сирия.

Предвид критичното положение със сигурността в Ливан, включително нападенията над ливански сили за сигурност, ЕС напредна в изготвянето на програми за подкрепа на сектора на сигурността и ливанските въоръжени сили.

1.2.4. Сирия

И през 2014 г. продължаващата вече четири години криза в Сирия имаше опустошителни и трайни последици в Сирия и целия регион. На заседанието си от 20 август Европейският съвет заяви, че е „изключително разтревожен от влошаването на сигурността и хуманитарното положение в Ирак и Сирия в резултат от окупирането на части от територията им от „Ислямска държава в Ирак и Леванта (ИДИЛ/Даиш)“.

ЕС изрази решимостта си да даде своя принос в борбата със заплахата, произтичаща от ИДИЛ/Даиш и останалите терористични групи в Ирак и Сирия (в съответствие с Резолюция 2170 на Съвета за сигурност на ООН от август), както и заплахата, произтичаща от чуждестранните бойци (в съответствие с Резолюция 2178 от септември). На 20 октомври Съветът одобри стратегия за борба с тероризма/чуждестранните бойци в Сирия и Ирак и възложи на ВП/ЗП да разработи всеобхватна регионална стратегия за Сирия и Ирак, както и за произтичащата от ИДИЛ/Даиш заплахата.

По отношение на силите за наблюдение на ООН за контролиране на разделението между израелските и сирийските войски (UNDOF), Европейският съвет призова всички страни в конфликта в Сирия да зачитат мандата на мисията и да гарантират сигурността и свободата на движение на силите на ООН, включително на частите от държави — членки на ЕС, и осъди нападенията срещу силите и задържането на членове от техния контингент.

ЕС осъди безрезервно жестокостите и нарушенията на правата на човека, извършени в Сирия, особено от режима на Асад, както и от ИДИЛ/Даиш, „Джабхат ан-Нусра“ и други терористични групи, съгласно изложеното в доклада на независимата международна анкетна комисия, създадена от Съвета по правата на човека, и продължи да изисква виновните да бъдат подведени под отговорност.

ЕС насърчава намирането на политическо решение на конфликта в Сирия, основано на на принципите на Женевското комюнике от 2012. В това отношение ЕС подкрепяше усилията на съвместния представител на ООН и Лигата на арабските държави Лахдар Брахими до неговото оттегляне през май, а на заседанието си от 15 декември Съветът заяви ангажимент изцяло да подкрепя усилията на неговия приемник — специалния пратеник на ООН Стафан де Мистура, за постигане на стратегическо намаляване на насилието като основа за по-широк политически процес.

В отговор на нарастващите нужди на засегнатото население в Сирия, ЕС зае челна позиция в международните действия с предоставени повече от 3 млрд. евро от началото на конфликта (около 1,6 млрд. евро от бюджета на ЕС и близо 1,5 млрд. евро от държавите — членки на ЕС), което го прави най-големият донор в световен мащаб за справянето с последиците от тази криза.

ЕС продължи да призовава за зачитане на международното хуманитарно право и правото в областта на правата на човека и за защита на цивилното население и безопасност на хуманитарните служители. Той приветства Резолюция 2139 (февруари), Резолюция 2165 (юли) и Резолюция 2191 (декември), с които се насърчава ефективната трансгранична помощ и помощ отвъд линията на сраженията.

ЕС насърчава намирането на политическо решение на конфликта, но същевременно продължи политиката си на налагане и принудително изпълнение на ограничителни мерки³, насочени срещу режима на Асад и неговите поддръжници, до прекратяване на репресиите.

ЕС предостави политическа, финансова и логистична подкрепа на мисията на ООН и на Организацията за забрана на химическото оръжие за унищожаване на химически оръжия. Тази съвместна мисия приключи официално на 30 септември и ЕС продължава да оказва натиск върху Сирия да гарантира, че програмата за химическо оръжие е изцяло и необратимо прекратена.

1.2.5. Близкоизточен мирен процес

През 2014 г. ЕС допринесе за изraelско-палестинските преговори, осъществявани с посредничеството на САЩ, включително като отправи европейско предложение за безпрецедентна политическа и икономическа подкрепа, както и подкрепа, свързана със сигурността, към двете страни в контекста на споразумение за окончателния статут и специално привилегировано партньорство. Въпреки това временното преустановяване през април на водените с посредничеството на САЩ преговори предизвика несигурност относно напредъка на мирния процес, а ситуацията беше усложнена от ескалация на насилието в Западния бряг, в т.ч. Източен Йерусалим и ивицата Газа.

Израелската военна операция „Защитен вал“ бележи третия конфликт в Газа за последните 6 години. Тя включва мащабна сухопътна операция, целяща разрушаването на тунели между Газа и Израел и на ракетния арсенал на бойците; до този момент загиналите са 2 300 души, повечето от които палестинци. ЕС изтъкна нуждата да се защитава животът на цивилното население по всяко време.

³ http://www.eeas.europa.eu/statements-eeas/2014/141215_01_en.htm

В рамките на последвалите международни усилия за осигуряване на трайно прекратяване на огъня и коренна промяна на хуманитарната и политическата ситуация и положението със сигурността в ивицата Газа, ЕС подчерта неустойчивия характер на предишното статукво, осъди безразборния ракетен обстрел срещу израелски цивилни лица от страна на Хамас и други бойни групи, осъди гибелта на стотици цивилни лица в Газа, изтъкна необходимостта от защита на цивилните лица съгласно международното хуманитарно право и решително насърчи Палестинската власт постепенно да поеме всички свои правителствени функции в Газа. Съюзът призова и за разформироване на военните групировки в Газа. ЕС обсъди със страните своя евентуален принос за осигуряване на трайно спиране на огъня и създаване на условия за отмяна на режима на затваряне, както чрез инструменти на ОБППС, като например подновяване и удължаване на действието на мисиите EUBAM Rafah и EUPOL COPPS, така и чрез хуманитарна помощ и помощ за възстановяване, включително през септември в рамките на ad hoc комитета за връзка и на състоялата се през октомври в Кайро „Конференция относно Палестина: възстановяването на Газа“.

В заключенията на Съвета от ноември 2014 г. ЕС даде израз на позициите, по които е постигнал съгласие, и прикани към коренна промяна на политическото и икономическото положение и ситуацията със сигурността в ивицата Газа, включително отмяна на режима на затваряне.

По време на посещението си в региона през ноември ВП/ЗП подчерта необходимостта от надеждна политическа перспектива за близоизточния мирен процес въз основа на решението за две държави, както и неговите регионални аспекти и важно значение на арабската инициатива за мир.

ЕС изразява готовност да работи с международните партньори по инициатива за възобновяване на мирния процес в съответствие със своите параметри за постигане на мир, изложени в заключенията на Съвета от юли 2014 г., и дългогодишната си позиция в полза на държавата Израел и на независима, демократична, териториално неразпокъсана, суверенна и жизнеспособна държава Палестина, съществуващи редом една с друга в условията на мир, сигурност и взаимно признаване.

Няколко фактора увеличиха напрежението преди края на 2014 г.: непрекъснатото разширяване на израелските селища, разрушаването на къщи и прогонването от домовете, периодичните сблъсъци на Храмовия хълм (Харам аш-Шариф) в Източен Йерусалим, поредицата терористични нападения над израелци в Йерусалим и Западния бряг, бедствената хуманитарна обстановка в Газа, липсата на напредък в процеса на палестинско помирение и изпадналите в застой преговори в Кайро за трайно прекратяване на огъня в Газа.

Президентът Абас поднови действията в рамките на ООН, насочени към резолюция на Съвета за сигурност на ООН, в която да се отправи искане за прекратяване на израелската окупация с поставяне на краен срок. В заключенията си от ноември Съветът заяви отново желанието да играе основна роля и активно да допринася за уреждане чрез преговори на всички въпроси за окончателния статут. Той призова страните и всички основни заинтересовани страни, включително Четворката, Арабската лига и Съвета за сигурност на ООН, да предприемат необходимите стъпки за осъществяването на тази цел.

Диалогът между Палестинската власт и ЕС продължи в рамките на европейската политика за съседство и въз основа на приоритетите, договорени съвместно в плана за действие за 2013 г. След конфликта в Газа през лятото ЕС многократно изтъкна необходимостта от устойчиво и цялостно решение, включително прекратяване на режима на затваряне, поемането отново от страна на Палестинската власт на правителствени отговорности в ивицата Газа и неотложното възобновяване на ползващи се с доверие мирни преговори.

Това послание, както и продължаващият ангажимент на ЕС за изграждането на палестински държавни структури с оглед на решението за две държави, бяха отново заявени от ВП/ЗП на заседанието на *ad hoc* комитета за връзка през септември и на Международната конференция на донорите в Кайро през октомври.

Беше отделяно постоянно внимание на актове, застрашаващи жизнеспособността на решението за две държави, по-специално непрекъснатото разрастване на израелските селища, насилието от страна на заселниците, разрушаването на собственост, включително изградена по финансиране от ЕС проекти, прогонването от домовете и насилственото преместване.

ЕС потвърди отново приложимостта на международното право относно правата на човека и международното хуманитарно право в окупираните палестински територии и призовава Израел да изпълни изцяло задълженията си съгласно международното право.

ЕС участва като наблюдател в срещата на високодоговарящите се страни на Четвъртата женеvsка конвенция, проведена в Женева през декември 2014 г.

Двустранното сътрудничество продължи да се развива на основата на плана за действие ЕС—Израел от 2005 г., като по-нататъшното развитие на двустранните отношения с Израел зависи от постигането на действителен напредък в блискоизточния мирен процес, както и от укрепването на ангажимента по отношение на споделените ценности. През 2014 г. не бяха проведени заседания на Комитета и на Съвета за асоцииране, но се състоя плодотворен двустранен диалог.

През 2014 г. беше осъществен напредък в няколко области на плана за действие, като например влизането в сила на всеобхватно споразумение в областта на въздухоплаването, началото на участието на Израел в програмата „Хоризонт 2020“ и подписването на споразумение между Европейския център за мониторинг на наркотици и наркомании и израелския орган за борба с наркотиците.

На политическо равнище в отношенията с тези партньори отличителни бяха посещенията на председателя на Европейския парламент Мартин Шулц, на председателя на Европейската комисия Жозе Мануел Барозу и първото посещение през новия мандат на върховния представител по въпросите на външните работи и политиката на сигурност/заместник-председател на Комисията Федерика Могерини.

Полицейската мисия на ЕС за палестинските територии (EUPOL COPPS) продължи своя стратегически ангажимент в секторите на сигурността и правосъдието в Палестинската власт. Мисията продължи изграждането на капацитет в полицията на оперативно равнище за укрепване на резултатите (напр. полицейската работа на място, борбата с масовите безредици), нейната организация (напр. управлението на човешките ресурси, капацитета за обучение) и отчетността ѝ. Мисията продължи да подпомага координацията между израелската и палестинската полиция чрез конкретни мероприятия за тази цел. В сектора на правосъдието мисията беше ангажирана с подпомагане на изясняването на ролите и мандатите на институциите в сектора на правосъдието чрез насърчаване на споделено междуинституционално разбиране и основни законодателни инициативи в тази област.

Освен това мисията улесни приемането на новата стратегия за периода 2014—2016 г. за сектора на правосъдието. Продължиха усилията за институционално изграждане и помощта за изграждане на капацитет съвместно с основните съдебни органи на Палестинската власт, включително Висшия съдебен съвет, Министерството на правосъдието и Главната прокуратура и с Палестинската асоциация на адвокатите.

Дейностите на мисията на ЕС за гранична помощ (EUBAM) в Рафа се съсредоточиха върху проекта за подготвеност на палестинската власт. Проектът има за цел да помогне на Палестинската власт при оформянето на виждане, на конкретна програма и при развиването на оперативен капацитет за управление на пропускателния пункт в Рафа съобразно международните стандарти (напр. стандартите на ЕС и Шенгенското пространство). Подготвеността на Палестинската власт да управлява контролно-пропускателния в Рафа е от пряк интерес за EUBAM Rafah, тъй като от мисията и граничните власти на Палестинската власт се очаква да работят в тясно сътрудничество на пропускателния пункт. В отговор на последната криза в Газа мисиите EU BAM и EUPOL COPPS направиха преоценка на планирането си във връзка с евентуалното възобновяване и разширяване като обхват и мандат на техните дейности в ивицата Газа в контекста на усилията на ЕС за подкрепа на израело-палестинските преговори за трайно прекратяване на огъня, водени с посредничеството на Египет.

1.3. Арабски полуостров, Иран и Ирак

1.3.1. Съвет за сътрудничество в Персийския залив и неговите държави членки

Проведе се диалог с шестте страни — членки на Съвета за сътрудничество в Персийския залив (Бахрейн, Кувейт, Оман, Катар, Саудитска Арабия и Обединените арабски емирства), и със секретариата на Съвета за сътрудничество в Персийския залив (ССПЗ) във връзка със заседанието на Съвместния комитет за сътрудничество и политически диалог ЕС—ССПЗ на равнище висши държавни служители през април 2014 г. През януари 2014 г. ВП/ЗП посети Катар, Саудитска Арабия, Оман, Обединените арабски емирства и Кувейт. Заседанието на Съвместния съвет ЕС—ССПЗ и на министрите, планирано за 23 юни в Люксембург, беше отложено по искане на ССПЗ и ще бъде пренасрочено за първата половина на 2015 г. Встъпващият в длъжност ВП Федерика Могерини, в качеството си на министър на външните работи на Италия, която изпълняваше ротационното председателство на Съвета на ЕС, проведе среща с тройката на ССПЗ в Ню Йорк в рамките на Общото събрание на ООН през септември; разговорите бяха посветени на отношенията между ЕС и ССПЗ, регионални въпроси от основно значение и теми с глобален характер. Бяха осъществени няколко инициативи за сътрудничество на регионално и двустранно равнище, включително политически диалог по въпросите на борбата с тероризма със Саудитска Арабия и Обединените арабски емирства.

ВП, заедно със своите служби, продължи да следи внимателно положението в Бахрейн и приветства успешното провеждане на общински и парламентарни избори на 22 и 29 ноември 2014 г., като изрази надежда, че новият парламент ще отвори нова глава от политическото развитие на Бахрейн, отдавайки приоритет на реформите като единствен начин за осигуряване на устойчиво развитие и стабилност в кралството. ЕС продължи категорично да осъжда използването на насилие и да призовава за действително национално помирение чрез приобщаващ диалог, както и за пълното прилагане на препоръките, направени от независимата анкетна комисия на Бахрейн и от Съвета по правата на човека на ООН във всеобщия му периодичен преглед⁴.

⁴ На 6 февруари 2014 г. Европейският парламент прие резолюция относно Бахрейн, в частност относно случаите с Набил Раджаб, Абдулхади ал-Хаваджа и Ибрахим Шариф (P7 TA(2014)0109), в която се акцентира върху положението с правата на човека в Бахрейн.

През декември 2014 г. в Абу Даби (Обединени арабски емирства) беше акредитиран нов ръководител на делегацията. Делегацията беше създадена през втората половина на 2013 г. ЕС и Обединените арабски емирства продължиха сътрудничеството си по правата на човека с второто и третото заседание на неформалната работна група по правата на човека ЕС—Обединени арабски емирства, проведени на 28—29 април в Абу Даби и на 20 ноември в Брюксел.

В по-широк план ЕС следеше внимателно положението с правата на човека в държавите от Персийския залив, като се стремеше да работи конструктивно с местните власти и успоредно с това да използва пълния спектър от дипломатически инструменти по редица конкретни случаи и хоризонтални въпроси, по-специално във връзка с изпълнението на смъртното наказание.

През 2014 г. бе отбелязан напредък в преговорите за споразумение за отмяна на визовия режим между ЕС и Обединените арабски емирства.

1.3.2. Иран

Загрижеността на международната общност във връзка с иранската ядрена програма продължи да заема централно място в отношенията между ЕС и Иран през цялата 2014 г. Предишният ВП Катрин Аштън, в качеството си на преговарящ от името на Е3+3 (Франция, Германия и Обединеното кралство заедно с Китай, Русия и САЩ) въз основа на мандат на Съвета за сигурност на ООН, участва активно в дипломатическите усилия за намиране на трайно и цялостно дипломатическо решение на иранския ядрен въпрос. Преговорите продължиха през цялата година. С цел да се гарантира приемственост в тях, на 5 декември 2014 г. Катрин Аштън беше назначена от новия ВП Федерика Могерини за специален съветник за улесняване на ядрените преговори с Иран.

След приемането на 24 ноември 2013 г. на временно шестмесечно споразумение, известно като съвместен план за действие, преговорите продължиха с търсене на комплексно, дългосрочно решение на въпроса с иранската ядрена програма. Целта на преговорите продължава да бъде да се постигне съгласие с Иран по подлежащи на проверка гаранции, че иранската ядрена програма има единствено мирен характер. Първата среща на ниво политически директори се проведе във Виена през февруари 2014 г., скоро след като започна прилагането на съвместния план за действие, а преговорите продължиха с равномерно темпо. По време на разговорите на ниво принципи, проведени между 2 и 19 юли 2014 г. във Виена, съвместният план за действие беше удължен до 24 ноември 2014 г. Впоследствие се проведеха няколко кръга от преговори на политическо и експертно равнище, но те не доведоха до постигането на всеобхватно споразумение на срещата на министерско равнище във Виена на 18—24 ноември 2014 г.; вместо това беше договорено удължаване на Женевския съвместен план за действие до края на юни 2015 г.

С решение на Съвета на ЕС действието на мерките за облекчаване на санкциите беше удължено до 30 юни 2015 г. съгласно договореното в съвместния план за действие. Това включва временно преустановяване на някои санкции на ЕС, за да се даде възможност за застраховане и превоз във връзка с продажбите на ирански суров петрол за клиентите към момента, вноса на ирански нефтохимически продукти, както и търговията със злато и благородни метали с иранското правителство. Увеличението на праговете за разрешаване на парични преводи към и от Иран също беше запазено. Основната конфигурация на санкциите остава непроменена.

ЕС е обнадежден от някои стъпки, които Иран предприе за подобряване на отношенията с регионалните съседи и международната общност. Иран изигра конструктивна роля в мирния преход в управлението в съседен Ирак. Въпреки това непрекъснатото участие на Иран в сирийския конфликт и подкрепата за организации като Хизбула, Хамас и хутите в Йемен, поражда загриженост у ЕС и регионалните и международните партньори.

Независимо от обнадеждаващите сигнали след избирането на президента Рохани през 2013 г., например освобождаването на няколко лица, лишени от свобода заради убежденията си, през 2014 г. не беше отбелязан напредък в областта на правата на човека. По време на посещението си в Техеран през март 2014 г. ВП/ЗП засегна въпроса за правата на човека в разговорите с правителството и се срещна с няколко активисти за правата на жените. Наред с това ЕС продължи да повдига въпроса за положението с правата на човека в Иран на двустранно и многостранно равнище и в публични изявления, както по принцип, така и във връзка с конкретни случаи. И през 2014 г., подобно на предишни години, ЕС подкрепи внесената от Канада резолюция на Общото събрание на ООН.⁵

1.3.3. Ирак

През юни положението със сигурността в Ирак рязко се влоши поради мащабната офанзива и последвалото овладяване на обширни иракски територии от ИДИЛ/Даиш. В периода след месец август бе създадена ръководената от САЩ „Световна коалиция за борба срещу ИДИЛ/Даиш“, която включва държави — членки на ЕС, и държави от региона, с цел да се противодейства на произтичащата от ИДИЛ/Даиш заплаха и да се подкрепи иракското правителство да възстанови контрол върху територията и да обезпечи сигурността на населението. В държавите от коалицията ИДИЛ/Даиш подлежи на оръжейно ембарго и замразяване на активи, наложени с резолюции на Съвета за сигурност на ООН 1267 (1999), 1989 (2011), 2170 (2014) и 2178 (2014).

ЕС неколkokратно заяви подкрепата си за коалицията. Освен това, на 20 октомври Съветът одобри стратегията на ЕС за борба с тероризма/чуждестранните бойци в Сирия и Ирак и възложи на ВП/ЗП да разработи комплексна регионална стратегия за Сирия и Ирак, както и за произтичащата от ИДИЛ/Даиш заплаха⁶. ВП/ЗП взе участие в срещата на „Световна коалиция за борба срещу ИДИЛ/Даиш“, проведена на 3 декември в щаба на НАТО. ЕС неведнъж е подчертавал необходимостта от насърчаване на добрата координация между стратегията и действията на ЕС и усилията на световната коалиция.

⁵ Освен това Европейският парламент прие резолюция относно стратегията на ЕС спрямо Иран с ясно позоваване на правата на човека в Иран (2014/2625 (RSP))

⁶ Стратегията беше приета на 6 февруари 2015 г.

Назначаването на новия министър-председател Хайдар ал-Абади породя надежди за осъществяването на по-приобщаващ политически процес от наблюдавания при предходните правителства. ВП/ЗП проведе двустранна среща с министър-председателя ал-Абади в Брюксел на 3 декември и посети Багдад и Ербил в края на декември.

Първото заседание на равнище министри на Съвета за сътрудничество между ЕС и Ирак се състоя през януари 2014 г. в Брюксел, преди положението на място да ескалира. На това заседание бе направен преглед на първия кръг от сътрудничество и срещи на равнище подкомитети в рамките на Споразумението за партньорство и сътрудничество между ЕС и Ирак (СПС) в края на 2013 г. В очакване на ратифицирането на СПС (в началото на декември 2014 г. то предстоеше да бъде ратифицирано от още 15 държави членки) някои глави от споразумението, в частност свързаните с търговията и някои сектори на сътрудничество, се прилагат временно. Кризата в Ирак забави прилагането на СПС, но ЕС и иракското правителство постигнаха съгласие за възобновяване на дейностите по СПС през първата половина на 2015 г.

Въпреки трудната обстановка по отношение на сигурността ЕС поддържа ангажимента си към Ирак и си сътрудничи тясно с ООН (най-общо казано с Мисията на ООН за подпомагане на Ирак (UNAMI) за политическите въпроси, а за хуманитарните въпроси — с Върховния комисариат за бежанците на ООН (ВКБООН), Службата на ООН за координация по хуманитарни въпроси (ОСНА) и Службата на ООН за обслужване на проекти (ЮНОПС), както и с други международни фактори на място. ЕС настоя пред иракското правителство, че е неотложно да бъдат приобщени всички иракски общности и да бъде постигнато помирение и осъществени реформи. В този смисъл ЕС приветства споразумението между федералното правителство и кюрдското регионално правителство за поделение на приходите от петрола като стъпка за изграждане на доверие. Двустранното сътрудничество с ЕС ще бъде съсредоточено върху образованието, управлението и достъпа до енергия за всички.^{7 8}

⁷ През 2014 г. Европейската комисия и иракските власти договориха програма за сътрудничество за Ирак (2014—2017 г.) в размер на 78 млн. евро. С нея ще се окаже подкрепа на текущите политически процеси и ще бъдат укрепени мирът и стабилността. Проектите на ЕС ще се съсредоточат върху управлението и върховенството на закона, достъпа до национално публично образование и до енергия за бедните и живеещите в отдалечени райони.

⁸ Европейският парламент неколkokратно категорично осъди действията на ИДИЛ/Даиш:

- Резолюция на Европейския парламент от 12.2.2014 г. относно хуманитарната криза в Ирак и Сирия, в частност в контекста на Ислямска държава (2015/2559(RSP))
- Резолюция на Европейския парламент от 17.7.2014 г. относно положението в Ирак (2014/2716(RSP))
- Резолюция на Европейския парламент от 18.9.2014 г. относно положението в Ирак и в Сирия и офанзивата на ИД, включително преследването на малцинства (2014/2843(RSP))
- Резолюция на Европейския парламент от 27.11.2014 г. относно Ирак: отвличане и малтретиране на жени (2014/2971(RSP))

1.3.4. Йемен

Международната общност, и по-специално ЕС, е важен фактор в подкрепата за процеса на преход в Йемен, както в политическо, така и във финансово отношение, по-конкретно чрез групата „Приатели на Йемен“ и нейния формат на местно ниво в Сана, които съпътстват и внимателно следят процеса на преход в тясно сътрудничество със специалния съветник на ООН Джамал Беномар и ще продължат тази дейност и занапред.

В съответствие със споразумението за преход от 2012 г., договорено с посредничеството на ООН по инициатива на Съвета за сътрудничество в Персийския залив, през март 2013 г. започна работа Конференцията за национален диалог (КНД); целта беше тя да приключи през септември, но в крайна сметка това стана през януари 2014 г. Впоследствие ЕС оказва постоянна подкрепа за изпълнението на препоръките на КНД — съобразно заключенията на Съвета от 10 февруари 2014 г. — в съответствие с инициативата на Съвета за сътрудничество в Персийския залив, както и за това те да залегнат в нова конституция, която да бъде одобрена с референдум, преди сегашният процес на преход да приключи с провеждането на парламентарни избори. За съжаление напредъкът в тази насока беше много бавен и военната офанзива на силите на хутите през лятото, която се основава на народното недоволство, свързано с така необходимата реформа на субсидиите за горива, е ясно доказателство колко крехък е преходът.

ЕС, като част от групата на десетте посланици, в която се съвещават посланиците на страни, действащи като гаранتي на прехода, приветства сключването на Споразумението за мир и национално партньорство на 21 септември и впоследствие нееднократно, по-специално чрез заключенията на Съвета от 20 октомври 2014 г., призова всички участници да работят за бързото му прилагане, включително приложението към него относно сигурността.

Наред с това ЕС отрази в законодателството си санкциите, приети от Съвета за сигурност на ООН съгласно Резолюция 2140 срещу факторите, за които се счита, че саботират процеса на реформи чрез всяване на нестабилност и несигурност в страната.

ЕС многократно е изразявал дълбока загриженост във връзка с влошаващото се положение със сигурността в страната, като заяви твърдата си подкрепа за йеменските власти в борбата им срещу тероризма.

ЕС следи отблизо и положението с правата на човека в Йемен, по-специално въпроса за смъртното наказание за малолетни и непълнолетни и правата на децата. Освен това ЕС даде съществен принос, под формата на помощ за развитие и хуманитарна помощ, за подобряване на системите за здравеопазване, социалната закрила, продоволствената сигурност и изхранването, както и за посрещането на други неотложни нужди на най-уязвимото население в Йемен.

1.4. Регионално сътрудничество

1.4.1. Лига на арабските държави

През 2014 г. ЕС и Лигата на арабските (ЛАД) държави продължиха тясното си сътрудничество.

Третата среща на министрите на външните работи от двете организации се проведе в Атина на 11 юни 2014 г. Приетата декларация на министрите бе посветена както на хоризонтални (права на човека, толерантност, тероризъм), така и на политически теми (близкоизточен мирен процес, Сирия, Либия). Двете организации отбелязаха напредък в отношенията си като установиха стратегически диалог, чиято цел е да се постави началото на редовен и институционализиран обмен по политически въпроси и въпроси на сигурността, между които управлението на кризи, хуманитарната помощ, борбата с тероризма, транснационалната организирана престъпност и оръжията за масово унищожение. Започна и диалог по въпросите на бизнеса, заедно с някои други области на сътрудничество, свързани с изпълнението на съвместната работна програма.

Активизираха се контактите между високопоставени служители от двете организации. Наред с останалите мероприятия за обмен бяха проведени четири срещи на равнище високопоставени служители: в Кайро (февруари), Малта (май), Атина (юни), Кайро (ноември), както и посещение в Кайро през декември на посланиците от КПС заедно с координатора на ЕС за борба с тероризма.

Изпълнението на съвместната работна програма за сътрудничество между ЕС и Лигата на арабските държави продължи с дейности в областта на правата на човека, наблюдението на избори, овластяването на жените, енергетиката, както и семинари за младши дипломати и дипломати от среден ранг от генералния секретариат на Лигата на арабските държави.

1.4.2. Организация за ислямско сътрудничество (ОИС)

Новият генерален секретар на ОИС Ияд Мадани от Саудитска Арабия встъпи в длъжност през януари 2014 г. През септември в Брюксел се проведе консултативната среща на високо равнище между ОИС—ЕС, на която двете организации се договориха да установят общи позиции за партньорства в различни области на сътрудничество, в т.ч. диалога между ислямския свят и ЕС, закрилата на мюсюлманските общности в ЕС, борбата с тероризма, сигурността, радикализацията, ислямофобията и други предизвикателства, с които двете организации могат да се сблъскат в бъдеще. През ноември делегация на независимата комисия по правата на човека към ОИС за първи път посети институциите на ЕС, за да обсъди въпроси, свързани с правата на човека.

Очаква се партньорството между ОИС и ЕС да доведе до обширно сътрудничество, чиито теми варират от диалог между религиите до икономически и политически въпроси. Съвместната работа до този момент се проявява като добро средство за подобряване на взаимното разбирателство.

1.4.3. Съюз за Средиземноморието

По време на осъществените от ЕС и Йордания съвместни председателства бяха консолидирани функционирането и институционализирането на Съюза за Средиземноморието. Съюзът за Средиземноморието продължава да бъде единствен по рода си форум, обединяващ 43 партньори¹, който предоставя обща платформа за координиране на инициативи и за сътрудничество при дейностите по сектори, организиране на диалози между министрите и насърчаване на проекти, насочени към задълбочаване на икономическата интеграция в евро-средиземноморския регион.

През 2014 г. се проведеха три срещи на министрите от Съюза за Средиземноморието: по въпросите на сътрудничеството в промишлеността (февруари), околната среда и изменението на климата (май) и цифровата икономика (септември). Съюзът за Средиземноморието проведе и шест срещи на ниво висши служители: три в Брюксел (февруари, юни и септември), две в Барселона (април и декември) и една в Неапол (октомври).

2. Русия, източното съседство и Централна Азия

2.1. Руска федерация

Отношенията на ЕС с Русия през 2014 г. бяха доминирани от въпроса за незаконното анексиране на Крим от Русия и продължаващото дестабилизиране на Украйна, включително агресията на руски сили на украинска територия и непрекъснатото подпомагане на сепаратистите от Русия.

32-рата среща на върха ЕС—Русия се проведе в ограничен формат на 28 януари в Брюксел и бе основно посветена на Украйна и Източното партньорство (ИП). На тази среща президентът Путин изрази загриженост относно последиците за руската икономика от задълбочената и всеобхватна зона за свободна търговия ЕС—Украйна, като същевременно заяви, че Русия по принцип не е против ИП. Беше договорено да се проведат технически консултации, за да се разясни как споразуменията за асоцииране на ЕС с няколко държави от ИП ще донесат ползи за всички страни, в т.ч. за Русия. На срещата на върха беше обсъдено споделеното виждане за общо икономическо пространство от Лисабон до Владивосток, което би спомогнало да се преодолеят сегашните различия, при условие че и двете страни първо постигнат съгласие за сключване на ново споразумение между ЕС и Русия, по-добро спазване на ангажиментите по линия на СТО и други ангажименти и по-конструктивно сътрудничество в рамките на общото ни съседство. На 28 януари 2014 г. беше прието и общо изявление относно борбата с тероризма⁹.

По повод незаконното анексиране на Крим от Руската федерация, което последва военната операция на руските сили в Крим, Европейският съвет реши през март да възприеме степенуван подход на ограничителни мерки (в т.ч. забрани за издаване на визи и замразяване на активи) спрямо някои граждани на Русия и Украйна, отговорни за нарушаването на суверенитета и териториалната цялост на Украйна.

Бяха преустановени преговорите по ново споразумение и диалогът по визови въпроси, както и подготовката за предвидената за юни среща на върха.¹⁰

За съжаление Русия не отговори на нееднократните призови на ЕС за прекратяване на ескалацията и дестабилизацията на Източна Украйна посредством прехвърлянето на оръжия, оборудване и „доброволци“, което разпали конфликта, създаде контекста, в който се случи трагедията с полет МН 17 през юли и достигна своята върхна точка през август с пряката намеса на руски военни средства и войски в конфликта.

⁹ http://eu-un.europa.eu/articles/en/article_14531_en.htm

¹⁰ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_Data/docs/pressdata/en/ec/141372.pdf
http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_Data/docs/pressdata/en/ec/141707.pdf

Във връзка със заключенията на Европейския съвет от 16 юли и 30 август и изявлението от 11 септември¹¹ срещу Русия бяха взети ограничителни мерки по сектори като достъпа до капиталови пазари, отбраната, изделията с двойна употреба и чувствителните технологии, между които и тези в енергийния сектор.

Освен това програмите за сътрудничество между ЕС и Русия бяха преустановени.

Европейската инвестиционна банка и Европейската банка за възстановяване и развитие също спряха подписването на нови финансови операции в Русия. Към края на годината списъкът с руски и украински граждани и образувания, подлежащи на забрана за пътуване и замразяване на активи, наброяваше 132 лица, в т.ч. лица, предоставящи подкрепа или ползи на руските отговорни фактори, и 28 образувания.

Русия взе ответни мерки, между които забрана на вноса на някои храни от ЕС и няколко държави, нечленуващи в ЕС, и наложи забрана за пътуване, наред с останалото, на представители на много държави членки, както и на членове на Европейския парламент, без да посочва техните имена.

¹¹ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ec/143990.pdf
http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_Data/docs/pressdata/EN/foraff/144868.pdf

Бяха инициирани тристранни разговори между ЕС, Русия и Украйна относно доставките и цените на газа, за да се избегнат смущения в доставянето и транзита на газ за и през Украйна. След поредица от разговори по тези въпроси, на 30 октомври с посредничеството на ЕС беше постигнато споразумение между Русия и Украйна, което осигури продължаване на доставките на газ до края на март 2015 г. Сред основните засегнати въпроси бяха уреждането на украинския дълг за газа на базата на предварителна цена — окончателната цена и дълг предстои да бъдат определени чрез арбитраж — и споразумението относно реда и условията за нови доставки на газ. Наред с това Европейската комисия работи съвместно с международните финансови институции, за да се гарантира, че Украйна ще разполага с нужните финансови средства, за да изплати своя дял от споразумението. Страните се споразумяха и по осигуряването на безопасен транзит на газ през Украйна за Европейския съюз. Под предлог за противодействие на ЕС Русия обяви през декември, че прекратява проекта „Южен поток“, който трябваше да доставя газ за ЕС през България и Сърбия, като по този начин Украйна се заобикаля като транзитна държава. По време на посещението на президента Путин в Анкара беше предложено алтернативно трасе, чиято цел е газ от Русия да бъде транспортирана до ЕС през Гърция.

От ноември 2013 г. насам Комисията участва в процес на двустранни консултации с Русия, към които през юни 2014 г. се присъедини и Украйна, относно задълбочена и всеобхватна зона за свободна търговия ЕС—Украйна (ЗВЗСТ); проведоха се около 10 заседания на техническо и политическо равнище, за да се отговори на изразените от Русия опасения относно последиците от ЗВЗСТ за руската икономика (тарифите, санитарните и фитосанитарните въпроси, техническите пречки пред търговията, енергетиката и митниците).

На заседанието си от 12 септември 2014 г. министрите се договориха да отложат временното прилагане на ЗВЗСТ и да удължат до края на 2015 г. действието на автономните търговски мерки на ЕС в полза на Украйна; от своя страна Русия запази търговските си преференции за Украйна в рамките на Споразумението за свободна търговия на ОНД.

ЕС посрещна със задоволство меморандума и протокола от Минск, договорени през септември в рамките на тристранната контактна група като стъпка към трайно политическо решение на кризата, което трябва да се базира на зачитането на независимостта, суверенитета и териториалната цялост на Украйна.

Въпреки неблагоприятните обстоятелства каналите за комуникация между ЕС и Русия останаха отворени и политическият диалог продължи и през 2014 г. по основни въпроси от външнополитическия дневен ред на ЕС, между които Сирия, Иран, Близкия изток в по-широк план и Афганистан. ЕС продължи също да си сътрудничи с Русия по глобални въпроси като борбата с тероризма, неразпространението на оръжия за масово унищожение, организираната престъпност, незаконния трафик и енергийната сигурност.

Положението с правата на човека в Русия продължи да поражда дълбока загриженост и през 2014 г. и беше белязано от по-нататъшни стъпки за ограничаване на свободата на печата и дейностите на гражданското общество, особено в интернет, и за обезсилване на опозицията, в т.ч. чрез опити за закриване на неправителствени организации въз основа на административни процедури и съдебни дела¹². Загрижеността на ЕС в това отношение беше заявена както публично, така и в рамките на политическия диалог¹³. Провежданите два пъти годишно консултации между ЕС и Русия по правата на човека не се състояха през 2014 г.

2.2. Източно партньорство: многостранни отношения

Променената геополитическа среда след февруари 2014 г. постави под въпрос принципите, разработени след Студената война и отразени в Парижката харта от 1990 г. Агресията от страна на руски въоръжени сили на територията на Украйна и други мерки, въведени от Русия спрямо партньорски държави и дори срещу държави — членки на ЕС, поставиха на изпитание силата и устойчивостта на Източното партньорство и нашата решимост да вървим заедно напред.

¹² Изявление на ЕС от 22 октомври относно свободата на сдружаване и на изразяване в Руската федерация:
http://eeas.europa.eu/delegations/council_europe/press_corner/all_news/news/2014/20141022_en.htm;

Резолюция на Европейския парламент от 23 октомври относно закриването на неправителствената организация „Мемориал“ в Русия, 2014/2903(RSP):

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&language=EN&reference=P8-TA-2014-0039>

¹³ На 2 април Европейският парламент прие препоръка до Съвета относно установяването на общи визови ограничения за руски длъжностни лица, замесени в случая със Сергей Магнитски (2014/2016(INI), P7_TA(2014)0258.

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P7-TA-2014-0258+0+DOC+XML+V0//EN&language=EN>

Източното партньорство продължи да отбелязва напредък след срещата на върха във Вилнюс през ноември 2013 г. През 2014 г. бяха подписани най-амбициозните договорни отношения с трети държави (споразумения за асоцииране/задълбочени и всеобхватни споразумения за свободна търговия) между ЕС и Грузия, Република Молдова и Украйна. И трите споразумения започнаха да се прилагат временно през тази година. Що се отнася до Украйна, временното прилагане на дела от споразумението, засягащ търговията и свързаните с нея въпроси, в т.ч. създаването на зона за свободна търговия, беше отложено до януари 2016 г.

В областта на ОПСО през март влезе в сила рамковото споразумение с Грузия за участие в операции на ЕС за управление на кризи.

По отношение на либерализирането на визовия режим с Република Молдова беше отбелязан значителен напредък с влизането в сила на безвизов режим през април. На 1 януари 2014 г. влязоха в сила споразумението за облекчаване на визовия режим и споразумението за обратно приемане между ЕС и Армения, а на 1 септември 2014 г. — между ЕС и Азербайджан. И двете държави започнаха да се ползват от предимствата на споразуменията. ЕС започна преговори по споразумение за облекчаване на визовия режим с Беларус.

Успоредно с това продължи работата за подкрепа на многостранните платформи, които предоставят помощ на партньорските държави при осъществяването на реформите. Партньорските страни, държавите — членки на ЕС, институциите на ЕС и международните организации предоставиха активен принос, подкрепа и експертна помощ за семинари и програми за обучение. Международните финансови институции също предоставиха помощ по различни канали.

През 2014 г. дейността на платформата за демокрация, добро управление и стабилност бе посветена най-вече на сътрудничеството в областта на ОВППС, реформата на публичната администрация, борбата с корупцията, убежището и миграцията, по-доброто функциониране на съдебната система и надеждното управление на държавните граници (интегрирано управление на границите). Подкрепа за работата на платформата бе оказана по линия на инструмента на Съвета на Европа за дейности, свързани със съдебната реформа, борбата с корупцията и сътрудничеството в борбата с киберпрестъпността.

Групата относно сътрудничеството по ОПСО продължи да се радва на добра популярност сред европейските партньорски държави. През 2014 г. групата по ОПСО проведе заседания, посветени на въпроси на сигурността и отбраната, и участва в дейности и проекти в сътрудничество с Европейския колеж по сигурност и отбрана, ЕСВД, службите на Европейската комисия и някои държави — членки на ЕС. В рамките на над дванадесет проекта се състояха съвместни курсове и обучителни програми в областта на ОПСО за служители от партньорски държави и държави членки относно развитието на капацитет за управление на кризи, различни семинари, в т.ч. относно бойните групи на ЕС, съвместно посещение на място на EUMM Georgia, ориентационни курсове относно ОПСО, организирани в партньорски държави, брифинги относно включването на проблематиката на правата на човека и равенството на половете в мисии по линия на ОПСО, както и информационна конференция с гражданското общество.

В областта на интегрираното управление на границите осъществяването на проекти, свързани с водещата инициатива, продължи да постига набелязаните в Източното партньорство цели, а именно повишаване на сигурността и ефективността на проверките по граничните пропускателни пунктове и цялостно повишаване на ефективността в работата на служителите на граничните органи и митническите служби на партньорските държави. Стартира новата програма, ръководена от Frontex, за оказване на помощ на партньорите при изграждането на капацитет.

Водещата инициатива за предотвратяване, подготвеност и отговор при природни и причинени от човека бедствия (PPRD) продължи да съдейства за изграждането на капацитет в участващите страни за предотвратяване, подготвеност и реакция на бедствия на местно, национално и регионално равнище. Електронният атлас на риска е в процес на въвеждане във всички държави. През ноември 2014 г. стартира втората фаза на проекта, чиято цел е по-нататъшното засилване на способностите на гражданската защита на партньорските държави за предотвратяване, подготвеност и отговор при бедствия, и постепенното приближаване на партньорските държави до Механизма за гражданска защита на ЕС.

Четвъртият неформален диалог в рамките на Източното партньорство, проведен в Баку на 11—12 септември, чийто секторен компонент беше енергетиката, даде възможност на външните министри да обсъдят въпроси на външната политика от общ интерес: въздействието на съседството в по-широк план върху региона на Източното партньорство, Иран, блискоизточния мирен процес и приоритетите на Общото събрание на ООН със специален акцент върху т.нар. Ислямска държава.

2.3. Черноморско взаимодействие

През 2014 г. регионалното сътрудничество в региона на Черно море продължи да отбелязва напредък в секторното си измерение, например в областта на околната среда, морското дело и рибарството, научните изследвания и иновациите, трансграничното сътрудничество и гражданското общество.

През 2014 г. ЕСВД и службите на Комисията направиха преглед на Черноморското взаимодействие, чиято цел беше да се изтъкне постигнатият напредък в сътрудничеството в региона на Черно море през последните пет години и да се очертаят факторите, които ще оказват влияние върху бъдещото развитие на взаимодействието. Прегледът разкри практическата полза посредством конкретни проекти, потенциалът и добавената стойност на този подход на регионалната политика на ЕС.

2.4. Източно партньорство: двустранни отношения

2.4.1. Украйна

ЕС следи отблизо политическата ситуация в Украйна и е силно ангажиран в намирането на решение на кризата, разразила се след месеци на граждански протести, последвали решението на украинското правителство през 2013 г. да преустанови подготовката за подписването на споразумението за асоцииране по време на срещата на върха на Източното партньорство във Вилнюс.

Като почти непрекъсната проява на този ангажимент ВП/ЗП и комисарят по въпросите на разширяването и политиката за съседство посетиха Киев неколkokратно през 2014 г., подобно на външните министри на много от държавите — членки на ЕС, и членове на Европейския парламент. При срещите си с властите, опозиционните лидери и представителите на гражданското общество, усилията на ЕС се съсредоточиха върху улесняването на диалога и подпомагането на усилията за стабилизиране на политическата ситуация.

На 10 февруари 2014 г. Съветът подчерта загрижеността си, особено по повод на съобщенията за нарушения на правата на човека и случаи на насилие, сплашване и изчезване на лица, като заяви своята готовност да реагира бързо при влошаване на положението на място. ВП свика извънредно заседание на Съвета на 20 февруари 2014 г., на което ЕС взе решение в частност да въведе целенасочени санкции във връзка с влошаващата се ситуация. Впоследствие, на 5 март Съветът прие и санкции на ЕС, насочени към замразяване и възстановяване на присвоени държавни средства на Украйна.

На второ извънредно заседание, проведено на 3 март 2014 г., Съветът осъди явното нарушаване на суверенитета и териториалната цялост на Украйна в резултат на актовете на агресия, извършени от руските въоръжени сили, както и разрешението, дадено на 1 март от Съвета на федерацията на Русия, за използване на въоръжени сили на територията на Украйна. ЕС призова Русия да оттегли незабавно въоръжените си сили към зоните на постоянното им разполагане, в съответствие със Споразумението относно статута и условията за разполагане на черноморския флот на украинска територия от 1997 г. ЕС също така изрази удовлетворение от премерената реакция на Украйна. Съветът реши да преустанови двустранните разговори с Руската федерация по визовите въпроси и дискусиите относно новото споразумение между ЕС и Русия, както и подготовката за участие в срещата на високо равнище на Г-8 в Сочи.

В изявление след извънредното заседание на държавните и правителствените ръководители на 6 март ЕС подчерта, че до решение на кризата трябва да се стигне по пътя на преговори между правителствата на Украйна и Руската федерация, в т.ч. посредством евентуални многостранни механизми, и очерта три вида действия, ако продължи дестабилизиращата дейност на Русия.

Предвид непредприемането от страна на Русия на стъпки за намаляване на напрежението, на 17 март ЕС прие ограничителни мерки срещу лица, отговорни за действия, подкопаващи или застрашаващи териториалната цялост, суверенитета и независимостта на Украйна, както и срещу свързани с тях лица и образувания. През следващите месеци списъкът на лицата и образуванията, подлежащи на ограничителни мерки, както и основанията за тяхното включване в списъка бяха разширени във връзка с неблагоприятното развитие на обстановката на място.

На заседанието си от 20 март 2014 г. Европейският съвет още веднъж осъди незаконното анексиране на Крим и Севастопол от Руската федерация. В контекста на политиката на ЕС на непризнаване на незаконното анексиране, изложена в заключенията на Европейския съвет от 20 март 2014 г., в хода на 2014 г. ЕС взе редица мерки в подкрепа на своята позиция, между които ограничителни мерки.

След заседанието на Съвета на 14 април ЕС осъди действията, предприети от въоръжени лица в градове в Източна Украйна, и призова Русия да осъди незаконните действия в Източна Украйна и да изтегли войските си от украинската граница.

В заключенията си от 12 май Съветът отбеляза, че трагичните събития в Одеса на 2 май с много убити и ранени трябва да бъдат щателно разследвани и всички отговорни лица да бъдат изправени пред съда. Съветът насърчава включването в това разследване на Международната консултативна група към Съвета на Европа като начин за гарантиране на неговата независимост и прозрачност.

На фона на продължаващото насилие в Източна Украйна, на 23 юни Съветът призова всички страни да договорят и спазват примирие и призова Русия да подкрепи мирния план и да предприеме мерки за прекратяване на потока от незаконни бойци, оръжия и оборудване към украинска територия, както и да използва влиянието си върху сепаратистите за прекратяване на насилието и отказ от въоръжени действия. Съветът изрази и безпокойството си от бързото влошаване на положението с правата на човека и хуманитарното положение в Източна Украйна и Крим.

Във връзка със заключенията на Европейския съвет от 16 юли и 30 август срещу Русия бяха взети ограничителни мерки по сектори, предизвикани от действията ѝ за дестабилизиране на ситуацията в Украйна и засягащи достъпа до капиталови пазари, отбраната, изделията с двойна употреба и определени чувствителни технологии за петролния сектор.

Мерките бяха в отговор на нарасналото прехвърляне на бойци и оръжия в Източна Украйна от територията на Руската федерация и все по-интензивните сражения, довели до свалянето на самолета на малайзийските авиолинии, изпълняващ полет МН 17, при което загинаха почти 300 души. Наред с това, Съветът и Европейският съвет съответно на 15 декември и 18 декември възприеха още по-строга политика на непризнаване на незаконното анексиране на Крим и Севастопол.

През 2014 г. се водеше интензивен политически диалог на високо равнище, като ВП/ЗП и комисарят по въпросите на разширяването и политиката за съседство посетиха Киев по време на гражданските протести в началото на годината и след смяната на правителството. На 13 май се проведе съвместно заседание на Европейската комисия и Министерския съвет на Украйна. ЕС участва в срещи, целящи постигането на трайно политическо решение за конфликта в Източна Украйна, в т.ч. в Женева през април, в Минск през август и в Милано през октомври. На 15 август Съветът заяви, че ЕС ще подкрепи активно всеки формат на срещи, който благоприятства създаването на нова политическа динамика. В този контекст ЕС посрещна със задоволство меморандума от Минск през септември и договорения в рамките на тристранната контактна група протокол като стъпка към трайно политическо решение на кризата, което трябва да се базира на зачитането на независимостта, суверенитета и териториалната цялост на Украйна. ЕС подкрепи и оказа принос към работата на други международни фактори, участващи в усилията за намиране на трайно политическо решение на кризата във и около Украйна (ОССЕ, Съветът на Европа и ООН). Съюзът оказва силна подкрепа на специалната мисия на ОССЕ за наблюдение, която е най-голямата операция на ОССЕ на място през последните години.

ЕС окачестви като незаконно и нелегитимно провеждането на 2 ноември на „президентски и парламентарни избори“ в „народните републики“ Донецк и Луганск в нарушение на правната рамка на Украйна и в противоречие на буквата и духа на споразуменията от Минск и подчерта, че няма да признае тези избори. Във връзка с това ЕС реши да засили ограничителните мерки на ЕС срещу сепаратистите, действащи в Източна Украйна, в изпълнение на искането на Съвета от 17 ноември.

ЕС и неговите държави членки изразиха своя потрес и дълбока тъга от свалянето в Донецк на 17 юли на самолета на малайзийските авиолинии, изпълняващ полет МН 17, и призоваха виновните за това да понесат своята отговорност и да бъдат изправени пред правосъдието. ЕС настойчиво прикани Русия да използва активно влиянието си върху незаконно въоръжените групи за предоставянето на пълен достъп до мястото и оказването на съдействие при събирането на тленните останки и вещите и независимото разследване.

На 21 март на извънредна среща на върха бяха подписани политическите разпоредби на споразумението за асоцииране между ЕС и Украйна. На 27 юни бяха подписани и останалите части (ЗВЗСТ) на споразумението за асоцииране. Европейският парламент даде своето одобрение на 17 септември — на същата дата и Върховната рада ратифицира споразумението за асоцииране, което позволи съответните разпоредби от споразумението за асоцииране да се прилагат временно, считано от 1 ноември. На 29 септември Съветът реши да отложи за 1 януари 2016 г. временното прилагане на дяла от споразумението, засягащ търговията и свързаните с нея въпроси, в т.ч. създаването на зона за свободна търговия. На 15 декември 2014 г. се проведе първото заседание на Съвета за асоцииране между ЕС и Украйна съгласно новото споразумение за асоцииране. На него беше потвърдена общата цел за изграждане на демократична, стабилна и благоденстваща Украйна. По време на посещението на ВП/ЗП в Киев в средата на декември също бе изтъкнато значението на сътрудничеството между ЕС и Украйна във връзка с програмата за реформи в Украйна.

През цялата 2014 г. ЕС последователно подчертаваше необходимостта прилагането на реформите в Украйна да бъде ускорено. ЕС и неговите държави членки обявяват своята готовност да продължат да улесняват и подпомагат в допълнителна степен процеса на реформи в Украйна, заедно с другите донори и в съответствие с условията на МВФ. В своите заключения от 17 ноември Съветът призова да се търси широк национален консенсус за активизиране на така необходимите политически и икономически реформи в Украйна, между които конституционната реформа, децентрализацията, реформата на съдебната власт, правоприлагането, борбата с корупцията, гарантирането на правата на лицата, принадлежащи към национални малцинства, както и реформата на енергийния сектор. Тези реформи ще бъдат от ключово значение за възстановяване на доверието и прозрачността в бизнес сектора.

Украинските власти продължават да провеждат реформи, независимо от тежката обстановка със сигурността. Изборното законодателство беше подобро, но в тази област продължава да стои на дневен ред необходимостта от цялостна реформа. Според Бюрото за демократични институции и права на човека към ОССЕ предсрочните президентски избори, проведени в Украйна на 25 май и твърдо подкрепени от ЕС, се характеризираха с висока избирателна активност и ясна решимост от страна на украинските власти да проведат наистина демократичен вот в съответствие с международните ангажменти и при спазване на основните свободи, въпреки неблагоприятната обстановка със сигурността в два от източните региони. Предсрочните парламентарни избори през октомври бяха посрещнати със задоволство от ЕС като важна стъпка в стремежа на Украйна да укрепи своето демократично развитие в съответствие с международните си ангажменти.

През 2014 г. Украйна изпълни зададените критерии по първия етап от прилагането на плана за действие за либерализиране на визовия режим и премина към втория етап.

Като част от ангажмента на ЕС да подпомага процеса на реформи в Украйна, през месец март ЕС одобри пакет за подкрепа в размер на 11 млрд. евро за следващите няколко години. 1,6 млрд. евро вече бяха преведени тази година под формата на заеми и безвъзмездна помощ от бюджета на ЕС или гарантирани от него, в допълнение към разписаните през 2014 г. 1,8 млрд. евро от ЕИБ и ЕБВР. В отговор на кризата ЕС мобилизира 10 млрд. евро по линия на Инструмента, допринасящ за стабилността и мира (IcSP), за покриване на непредвидени нужди за наблюдение на изборите, предизвикателства от решаващо значение, свързани с наблюдението на ситуацията на място, и важното изискване за провеждане на диалог по основни реформи.

Над 1 милион украинци са регистрирани като вътрешно разселени лица. В отговор на влошаващото се положение на цивилното население, засегнато от конфликта, през 2014 г. ЕС мобилизира над 32,5 млн. евро, насочени най-вече към подготовката за посрещане на зимата, покриване на хуманитарните нужди на населението, действията по изграждане на мира и първоначално възстановяване. В заключенията си от 17 ноември Съветът подчерта, че е необходимо да продължи мобилизирането на помощ от страна на ЕС и международна помощ.

Като част от ангажимента на ЕС да подпомага Украйна по пътя на реформите, на 10 април беше учредена групата за подкрепа на Украйна. На 23 юни Съветът одобри концепцията на мисия по линия на ОПСО за подпомагане на реформата на сектора на гражданската сигурност в Украйна, в т.ч. полицията и върховенството на закона. Мисията по линия на ОПСО (консултативна мисия на ЕС за реформа в сектора на гражданската сигурност в Украйна) стартира официално на 1 декември 2014 г.

2.4.2. Беларус

През цялата 2014 г. ЕС многократно изтъкваше принципната си позиция, че се придържа към политика, съчетаваща критичност и ангажираност към Беларус, включително посредством диалог и участие в Източното партньорство. ЕС припомни, че развитието на двустранните отношения в рамките на Източното партньорство зависи от напредъка на Беларус в областта на зачитането на принципите на демокрацията, върховенството на закона и правата на човека. ЕС заяви отново готовността си да подпомага Беларус за изпълнение на задълженията на държавата в това отношение.

През 2014 г. Беларус предприе редица положителни стъпки: освобождаването на видния политически затворник Бяляцки, активното участие в многостранното направление на Източното партньорство, интензивните консултации с ЕС по въпросите на модернизацията, организирането на няколко семинара с участието на гражданското общество, подобряването на отношенията с дипломатическите мисии в Минск, стартирането на преговорите по споразуменията за облекчаване на визовия режим и за обратно приемане с ЕС и изразяването на интерес за започване на преговори по партньорство за мобилност. Беларус зае също конструктивна позиция и по събитията в Украйна и ситуацията в региона, по-специално като домакин на преговорите, които доведоха до подписването на споразумението от Минск. Тази позиция включва и конкретни действия за стабилизиране на Украйна, Република Молдова и Грузия, както в икономически, така и в политически план.

Тези стъпки допринесоха за установяването на по-положителна атмосфера между ЕС и Беларус.

В отговор на предприетите от Беларус положителни стъпки ЕС изготви списък от евентуални допълнителни конкретни мерки за задълбочаване на своята политика, съчетаваща критичност и ангажираност към Беларус (обсъжданията по този списък започнаха в Съвета през декември 2014 г.).

ЕС периодично заявяваше и своята загриженост от незачитането на правата на човека, върховенството на закона и демократичните принципи в Беларус през 2014 г. Във връзка с това ВП направи специални изявления, в които се изразяваше съжаление по повод изпълнението на три смъртни присъди в Беларус. В контактите си с представители на администрацията на Беларус ЕС постоянно напомняше, че е важно да бъдат освободени и реабилитирани всички политически затворници, и изразяваше загриженост относно случаите на тормоз спрямо правозащитници, гражданското общество и активисти от опозицията. ЕС беше съвносител на резолюцията на Съвета на ООН по правата на човека, с която бе удължен с още една година мандатът на специалния докладчик за състоянието на правата на човека в Беларус.

След направения годишен преглед Съветът, на заседанието си от 30 октомври, удължи срока на ограничителните мерки на ЕС срещу Беларус (до 31 октомври 2015 г.). В резултат на прегледа беше актуализиран списъкът на подлежащи на санкции лица и образувания, тъй като Съветът прецени, че вече не са налице основания за продължаване на ограничителните мерки срещу няколко лица и образувания. Общият брой лица, подлежащи на санкции, е 201, а 18 образувания продължават да бъдат обект на замразяване на активи. Към списъка не бяха добавени нови имена.

През януари 2014 г. започнаха преговорите по споразумения за облекчаване на визовия режим и за обратно приемане. Беларуската страна заяви стремежа си споразуменията да бъдат подписани на следващата среща на високо равнище на Източното партньорство в Рига през 2015 г. През 2014 г. се състояха два кръга от преговори.

През януари 2014 г. ЕСВД и министърът на външните работи на Беларус постигнаха съгласие за стартирането на междинната фаза от консултации по въпроси на модернизацията. Целта на тази междинна фаза е да бъде определена най-подходящата форма на бъдещо сътрудничество между ЕС и правителството на Беларус по въпросите на модернизацията (съгласно заявеното в декларацията от срещата на високо равнище на Източното партньорство във Вилнюс)¹⁴. В рамките на четири кръга от консултации бяха обсъдени почти всички теми и работата по тях се очаква да приключи през 2015 г. Беларус е живо заинтересована от получаването на напътствия и споделянето на опит по всички обхванати теми и би приела конкретна помощ по проекти.

2.4.3. Република Молдова

Отношенията между ЕС и Република Молдова се задълбочиха значително през 2014 г. Две събития от историческо значение бяха влизането в сила на безвизовия режим на 28 април 2014 г. и подписването на 27 юни 2014 г. на всеобхватното ново споразумение за асоцииране, в т.ч. на задълбочената и всеобхватна зона за свободна търговия (ЗВЗСТ). Република Молдова ускорено ратифицира споразумението на 2 юли и големи части от него, включително ЗВЗСТ, се прилагат временно, считано от 1 септември. Понастоящем тече ратификация на споразумението от държавите членки, а на 13 ноември с незаконодателна резолюция Европейският парламент даде одобрението си за неговото сключване.

Институционалните структури по споразумението заработиха в края на годината, като се предвиди първото заседание на Съвета за асоцииране да се проведе през първото тримесечие на 2015 г. Акцентът в двустранните отношения в близкото бъдеще следва да се постави върху прилагането на споразумението, което налага Република Молдова да проведе значителни реформи и адаптиране на правните норми към достиженията на правото на ЕС. През юни се прие програма за асоцииране, в която са набелязани приоритети за реформа.

¹⁴ В хода на консултациите от междинната фаза бяха набелязани следните области за сътрудничество между ЕС и Беларус: 1) насърчаване на инвестициите; 2) икономическо управление; 3) приватизация и развитие на предприятията; 4) социални реформи; 5) секторни области: образование, енергетика, транспорт, околна среда, регионално развитие; 6) подобряване на съдебната система, изборна реформа, защита на правата на човека.

През 2014 г. продължиха редовните прояви на ангажираност на високо равнище, в т.ч. посещения на председателя Херман ван Ромпюй през май и на председателя Жозе Мануел Барозу през юни. През май се проведе първото по рода си съвместно заседание на членове на Комисията и правителството на Република Молдова, като се състояха и две заседания на групата за действие на европейско равнище на Република Молдова (през февруари и септември).

Комисарят Йоханес Хан реши да посети Кишинев на 6 ноември, като това беше неговото първо задгранично посещение в качеството му на новия комисар по европейската политика за съседство и преговорите за разширяване.

Страната продължи процеса на реформи, макар и с някои забавяния по време на предизборния период в основни области като реформата в сферата на правосъдието и в частност реформата на прокуратурата. На 30 ноември се проведе парламентарни избори, които бяха оценени като свободни и честни от международните наблюдатели, въпреки че изключването на една политическа партия броени дни преди деня на вота породиха някои опасения.

След подписването на споразумението за асоцииране Русия разшири обхвата на ответни икономически мерки, насочени срещу вноса от Република Молдова, като например забраните за внос на месо и плодове. От 1 януари 2014 г. ЕС вече премахна квотите за внос на вино вследствие на руската забрана за внос на вино от Молдова, въведена през септември 2013 г.

След въвеждането на забраните през юли 2014 г. Република Молдова отправи искане за разширяване на достъпа до пазара на ЕС (извън вече предоставения съгласно ЗВЗСТ). На 1 септември Европейската комисия предложи предоставянето на допълнителен безмитен достъп за ябълки, сливи и десертно грозде от Република Молдова. Квотата за безмитен внос влезе в сила на 30 декември.

Като подкрепа за прилагането на ЗВЗСТ Република Молдова получи през 2014 г. 30 млн. евро по линия на подхода „повече срещу повече“ в допълнение към отпуснатия ѝ бюджет от 101 млн. евро двустранна помощ.

Двустранната помощ през 2014 г. беше насочена към подкрепа за селското стопанство и селските райони и реформите на политиката за публичните финанси. Изборът на сектори се прави в съответствие с единната рамка за подкрепа за Република Молдова — многогодишен програмен документ, приет през юни 2014 г. По повод посещението си в Кишинев през ноември комисарят Йоханес Хан подписа меморандум за разбирателство с правителството в Кишинев въз основа на приоритетите и разпределението на средствата, предвидени в единната рамка за подкрепа.

Продължи полагането на значителни усилия и отпускането на средства за прилагане на споразуменията, сключени в предходни години между ЕС и Молдова в областта на въздухоплаването, селското стопанство, гражданската защита, участието в агенции и програми на ЕС и операции по линия на ОПСО.

ЕС запази ангажимента си в процесите на изграждане на доверие и на решение между Република Молдова и отцепилия се регион на Приднестровието. Въпреки това през 2014 г. диалогът за намиране на решение във формат 5+2 попадна в задънена улица, след като по искане на представителите на Приднестровието разговорите бяха на три пъти отменени. През 2014 г. разговори в този формат се проведеха само два пъти (през февруари и юни); в хода им продължи поставянето на акцента върху техническите, а не политическите аспекти на процеса за намиране на решение.

Мисията на ЕС за оказване на съдействие в областта на граничния контрол в Република Молдова и Украйна продължи своята работа за подпомагане, обучение и консултиране на граничната охрана и митническите служби от двете държави, като засили способността им за борба с митническите измами, откриване на случаи на контрабанда и трафик на хора и извършване на ефективен граничен и митнически контрол и наблюдение на границите.

2.4.4. Грузия

Отношенията между ЕС и Грузия бяха много активни през 2014 г., с рекорден брой срещи на високо равнище: грузинският министър-председател Иракли Гарибашвили посети за първи път Брюксел на 3—4 февруари 2014 г. Министър-председателят направи второ посещение на 21 май за заседанието на грузинското правителство с колегиума на членовете на Комисията, председателствано от председателя на Европейската комисия Жозе Мануел Барозу, както и още две посещения: на 27 юни — за подписването на споразумението за асоцииране/ЗВЗСТ, и на 17 ноември — за първото заседание на Съвета за асоцииране между ЕС и Грузия. Председателят на Европейския съвет Херман ван Ромпюй посети Грузия на 14 май, а председателят на Европейската комисия Жозе Мануел Барозу беше в Грузия на 12—13 юни. Комисарят Щефан Фюле посети Грузия на 3—4 март и на 18 юли, а комисарят Гюнтер Йотингер беше в страната на 20 февруари. Наред с това, на 20—21 ноември в Батуми се състоя Форумът на гражданското общество към Източното партньорство.

В безпрецедентно кратки срокове Грузия и ЕС подписаха Споразумението за асоцииране/ЗВЗСТ на 27 юни в Брюксел, след парафирането му през ноември 2013 г. на срещата на високо равнище във Вилнюс. Със споразумението се установява политическо асоцииране и се задълбочава икономическата интеграция в ЕС. Грузия ратифицира Споразумението за асоцииране на 18 юли и считано от 1 септември 2014 г. големи части от СА/ЗВЗСТ се прилагат временно. Понастоящем тече ратификация на споразумението от държавите членки, а на 18 декември с незаконодателна резолюция Европейският парламент даде одобрението си за неговото сключване. Междувременно заработиха институционалните структури по споразумението и на 17 ноември се проведе първото заседание на Съвета за асоцииране. На 26 юни ЕС и Грузия съвместно одобриха програмата за асоцииране, която замени плана за действие в рамките на ЕПС от 2006 г. и предвижда съвместно договорен набор от приоритети за изпълнението на СА/ЗВЗСТ.

През 2014 г. Грузия отбеляза значителен напредък по изпълнението на плана за действие за либерализиране на визовия режим, който има за цел въвеждането на безвизов режим между ЕС и Грузия.

Подписването на договор за алианс и стратегическо партньорство между Руската федерация и отцепническите територии на Абхазия (и впоследствие между Руската федерация и Южна Осетия) беше остро критикувано от грузинското правителство като посегателство върху териториалната цялост на Грузия и поредна стъпка от страна на Русия за овладяване на отцепническите региони. ЕС споделя тази загриженост и заяви това чрез изявления и в двустранните си контакти с Руската федерация.

Ангажирането на Грузия с отцепническите територии продължава да бъде важно и правителството предприе някои стъпки, макар и скромни, в изпълнение на стратегията си за ангажиране. ЕС посреща със задоволство тези стъпки и насърчава по-активен подход към ангажирането с отцепническите територии. Успоредно с това продължиха двустранните дискусии между грузинските власти и Руската федерация, в които бе отбелязан напредък по отношение на търговията, транспорта и културните въпроси. ЕС приветства тези стъпки. Същевременно позициите на двете страни остават непроменени по основополагащите въпроси на европейската интеграция на Грузия, ролята на Русия във войната от 2008 г. и признаването на Южна Осетия и Абхазия. Вследствие на подписването на договора между Руската федерация и Абхазия и оповестеното намерение за подписване на договор между Русия и Южна Осетия нова дата за двустранни разговори не беше насрочена, но неформалните контакти продължават.

ЕС запазва ангажимента си към териториалната цялост и суверенитета на Грузия и към мирното разрешаване на конфликтите, като предоставя постоянна подкрепа чрез работата на специалния представител на ЕС за Южен Кавказ и кризата в Грузия (СПЕС) и Мисията за наблюдение на ЕС в Грузия (EUMM). В края на 2014 г. мандатът на EUMM беше удължен с още две години.

През септември 2008 г., след подписването на договореното с посредничеството на ЕС споразумение от шест точки, с което бе сложен край на августовската война, Европейският съюз разположи невъоръжена гражданска мисия за наблюдение в Грузия (EUMM). Макар положението със сигурността да е вече по-добро, споразумението за примирие продължава да не се спазва, особено що се отнася до неизтеглянето на руските войски до позициите им преди започването на враждебните действия. Ситуацията се влоши допълнително през ноември 2014 г. с подписването на споразумението за стратегическо партньорство и алианс между Русия и Абхазия.

EUMM не разполага с изпълнителен или принудителен капацитет. Нейните основни задачи — да наблюдава и допринася за изграждането на доверие — останаха непроменени и през 2014 г. EUMM продължи да инициира значими мерки за изграждане на доверие и през 2014 г. създаде Фонд на ЕС за изграждане на доверие. Тези мерки са насочени към предотвратяване на връзката между инциденти и евентуален конфликт и създаването на по-прозрачен механизъм за сигурност.

Макар мандатът на EUMM да е валиден в цялата територия на Грузия, неговото пълноценно изпълнение се сблъскваше с непрекъснати пречки поради редица фактори. Отказът на достъп до Абхазия и Южна Осетия продължава да бъде сериозно препятствие и да ограничава способността на EUMM да изпълнява задачите си. След разполагането на гранична охрана на Руската федерация през 2009 г. административните гранични линии между контролираните от Тбилиси територии и Абхазия и Южна Осетия постепенно се преобразуват в „границы“. Тази отрицателна тенденция продължи и през 2014 г. ЕС продължи да бъде ангажиран с подпомагането на напредъка в областта на статута и хуманитарното положение на вътрешно разселените лица от конфликтните райони.

Първоначално EUMM Georgia беше разположена за срок от една година. Последното подновяване на мандата беше през декември 2014 г. и е до 14 декември 2016 г.

Грузия участва в две мисии на ЕС по линия на ОПСО: с двама експерти в EUTM Мали и със 156 бойци в EUFOR RCA, което я прави вторият по брой участник (считано от ноември участието беше удължено с още три месеца).

2.4.5. Азербайджан

Председателят на Комисията Жозе Мануел Барозу направи посещение в Азербайджан на 14 юни 2014 г., по време на което подписа протокола между ЕС и Азербайджан относно участието на Азербайджан в програми и агенции на ЕС. Комисарите Щефан Фюле и Гюнтер Йотингер участваха в четвъртия неформален диалог на министрите по въпросите на енергийната сигурност и външните отношения, състоял се в Баку на 8—9 септември 2014 г. Заместник-председателят на Комисията Шевчович посети Баку на 28 ноември 2014 г. На 20 септември 2014 г. на терминала Сангачал в близост до Баку се състоя историческата церемония по началото на строителството на южния газов коридор. Азербайджан е поел ангажимент да се превърне в надежден енергиен партньор на ЕС за разнообразяване на енергийните доставки за ЕС.

През 2014 г. се запази отрицателната тенденция по отношение на правата на човека. Международната общност, в т.ч. Съветът на Европа, ОССЕ и ЕС, излезе със значителен брой изявления и препоръки във връзка с влошаващото се положение с правата на човека. През 2014 г. Азербайджан не се е съобразил с никоя от общите позиции по линия на общата външна политика и политика на сигурност на ЕС.

На 1 септември 2014 г. влязоха в сила споразумението за облекчаване на визовия режим и споразумението за обратно приемане между ЕС и Азербайджан, като резултатите от изпълнението ще бъдат наблюдавани от съвместни комитети. Понастоящем се извършва работа за пристъпване към стратегическо партньорство за модернизация.

2.4.6. Армения

През 2014 г. ЕС и Армения започнаха работа по преразглеждане на обхвата и правното основание за бъдещото двустранно сътрудничество. На 10 октомври 2014 г. Армения подписа правния инструмент за присъединяване към Евразийския икономически съюз и се присъедини официално към съюза на 2 януари 2015 г.

Двустранният политически диалог между ЕС и Армения продължи със същата интензивност и честота на срещите въпреки новия политически курс, поет от Армения през 2013 г., като в т.ч. беше проведен широк кръг от срещи от равнище експерти до равнище министри.

На 1 януари 2014 г. влязоха в сила споразуменията за облекчаване на визовия режим и за обратно приемане между ЕС и Армения и тяхното прилагане е като цяло задоволително. Наред с това беше отворена възможността Армения да участва в агенции и програми на ЕС, с които Армения получава достъп до водещи в световен план програми на ЕС в областта на културата, образованието, околната среда и науката, а държавните служители на Армения — възможността да се включат в агенции на ЕС, напр. в областта на авиационната сигурност, медицината и околната среда, при това на всички нива.

ЕС продължи и през 2014 г. да съдейства за подобряване и прилагане на националния план на Армения за правата на човека и постигна принципно съгласие с Армения относно бюджетна подкрепа по сектори във връзка с правата на човека. Като цяло ЕС продължи да работи в полза на правата на човека и основните свободи в Армения. Армения продължи да търси решения на някои от тези въпроси, но са нужни допълнителни усилия, особено за въвеждането и прилагането на съответното законодателство, борбата с корупцията, равенството между половете и реформата на съдебната система.

2.4.7. Конфликтът в Нагорни Карабах

След назначаването си на 1 юли 2014 г. специалният представител на ЕС за Южен Кавказ и кризата в Грузия Херберт Залбер проведе две посещения в Армения и Азербайджан и се срещна многократно със съпредседателите на Минската група на ОССЕ във връзка с мирното уреждане на конфликта между Армения и Азербайджан в Нагорни Карабах. ЕС излезе с две изявления относно конфликта в Нагорни Карабах: първото — във връзка с ескалацията на насилието през август, а второто — по повод свалянето на военен хеликоптер през ноември. По линия на своята инициатива за външна политика ЕС продължи да предоставя финансиране и да се ангажира за дейности по изграждане на доверието (мира) (чрез проекта „Европейско партньорство за мирно уреждане на конфликта за Нагорни Карабах“) и от двете страни на разделителната линия, с което допълваше усилията на съпредседателите на Минската група.

2.5. Централна Азия

2.5.1. Регионални отношения

ЕС поддържа дългосрочния си ангажимент за диалог с Централна Азия посредством своите представители и пратеници. В началото на годината СПЕС Патриша Флор продължи да работи върху диалога между ЕС и Централна Азия. През април, след оставката на специалния представител на ЕС, Янош Херман беше назначен за специален пратеник в Централна Азия със задачата да осигури непрекъснат ангажимент на ЕС на високо равнище в региона. В това свое качество той проведе няколко посещения в Централна Азия за срещи с президенти, министри, посланици на ЕС и гражданското общество, като основни теми на разговорите бяха водните ресурси и енергийните въпроси, сигурността и регионалното сътрудничество. Специалният пратеник бе домакин и на ежегодните консултации между ЕС и Китай относно Централна Азия, проведени в Брюксел, и посети Вашингтон и Москва, за да обсъди актуални въпроси.

ЕСВД и службите на Комисията изготвиха доклад за напредъка в прилагането на стратегията на ЕС за Централна Азия. Този шестмесечен доклад дойде в особено подходящ момент, който позволи да се уловят промените в регионалния контекст и по-широката геополитическа обстановка, в частност по отношение на сигурността (изтеглянето на ISAF, кризата в Украйна, терористичната заплаха).

Диалогът между ЕС и Централна Азия насърчаваше регионалното сътрудничество и ефективното изпълнение на проекти в рамките на различни инициативи, напр. в областта на върховенството на закона, образованието, управлението на водите и околната среда.

Координираната от Германия и Франция платформа за върховенството на закона оказва подкрепа за технически семинари на национално и регионално равнище, в частност относно подпомагането на реформите в правосъдието в Киргизстан, Таджикистан и Казахстан. Работната група по съдебния капацитет проведе заседание през април 2014 г. в Брюксел. Тези прояви дадоха своя принос за успешното протичане на четвъртата конференция на министрите на правосъдието през октомври 2014 г. в Астана, посветена на обмена на опит относно съдебната реформа, достъпа до правосъдие и правата и свободите на гражданите.

Като част от образователната инициатива, в Истанбул се проведе семинар и обучение на преподаватели относно качеството на професионалното образование, а в Бишкек — семинар за потребностите на трудовия пазар и най-добрите практики в професионалното образование и обучение и висшето образование.

В духа на международните конвенции в тази област и в съответствие с дипломатията си по въпросите на водните ресурси ЕС положи дипломатически усилия за разведвяване в споровете относно водите и за насърчаване на решения по пътя на регионалното сътрудничество за предизвикателствата, свързани с управлението на водните и енергийните ресурси в Централна Азия.

2.5.2. Двустранни отношения

През септември 2014 г. приключиха преговорите с Казахстан по споразумение за засилено партньорство и сътрудничество. След подписването, ратификацията и прилагането му това първо за региона на Централна Азия споразумение ще способства за по-активни политически, икономически и стратегически отношения, ще улесни потока на търговията, услугите и инвестициите между Казахстан и ЕС и ще допринесе за реформите в политическата и икономическата област и върховенството на закона.

ЕС приветства освобождаването на 19 ноември на Роза Тулатейева, лишен от свобода синдикалист, и продължи да демонстрира своята загриженост за други подобни случаи на нарушаване на правата на човека.

Политическият диалог с **Киргизката република** бе посветен основно на подкрепата на ЕС за демократизацията и реформите в областта на върховенството на закона, в т.ч. чувствителния въпрос за подкрепата на ЕС за общите избори през 2015 г. ЕС изрази загриженост по повод законодателството, окачествяващо неправителствените организации, финансирани от международни организации или чужди правителства, като „чужди агенти“ и изготвяното в момента законодателство относно „формирането на положително отношение към нетрадиционни форми на сексуални отношения“. Важна част от диалога между ЕС и Киргизстан бе посветена на подготовката за влизането в Евразийския икономически съюз през януари 2015 г. и прекъсването на предоставяните от ЕС енергийни доставки и макрофинансова помощ. През март делегати от работна група „Източна Европа и Централна Азия“ посетиха Киргизката република.

Политическият диалог с **Таджикистан** се съсредоточи върху политическите и административни реформи, върховенството на закона, търговията и икономическите отношения. ЕС наблегна на необходимостта да се гарантира провеждането на приобщаващи и прозрачни избори и дългосрочната стабилност в страната. ЕС следеше отблизо случая с Александър Садиков, студент от Университета в Торонто, който беше задържан през юни по време на изследователска работа в Таджикистан. ЕС посрещна със задоволство освобождаването на г-н Садиков през юли и последвалото му отпътуване от страната.

В **Туркменистан** ЕС продължи да работи в полза на правата на човека и социално-икономическите реформи, както и за разработването на правна рамка за транскаспийски газопровод.

Туркменистан бе домакин на срещата на върха на ОНД и на конференцията на високо равнище за енергийната харта, с което показва готовността си да допринесе за стабилизацията и мирните отношения в региона, в т.ч. по въпросите на енергетиката и водите.

След като подкрепи сближаването с Международната организация на труда по въпроса за детския и принудителния труд, ЕС продължи своите усилия в посока на улесняване на потесни връзки между **Узбекистан** и други международни фактори като агенции на ООН, Съвета на Европа, ОССЕ и Европейската инвестиционна банка (ЕИБ).

Разговорите между ООН и Узбекистан допринесоха за финализирането на националния план за действие в областта на правата на човека, а преговорите с ЕИБ приближиха двете страни до постигането на съгласие за сключването на рамково споразумение. След сключването на меморандум за разбирателство с Междурегионалния научноизследователски институт на ООН по престъпленията и правосъдието, скоро в Ташкент предстои да се открие финансиран от ЕС регионален център за високи постижения в областта на химичните, биологичните, радиологичните и ядрените материали, чиято цел е да се засили регионалното сътрудничество и ограничаването на рисковете. ЕС продължи работата си по ключови въпроси на сигурността, включително диалога на високо равнище относно сигурността в Централна Азия.

3. Западни Балкани

Западните Балкани, стратегията за разширяване и процесът на стабилизиране и асоцииране продължиха да бъдат основна политика на Европейския съюз и през 2014 г. и да допринасят за извличане на взаимни ползи от мира, демокрацията, сигурността и благоденствието в Европа. В заключенията си от декември 2014 г. Съветът заяви отново категоричния си ангажимент към европейската перспектива на региона. Съветът изтъкна и необходимостта от обвързаност със справедливи и строги условия, в рамките на политическите критерии от Копенхаген и процеса за стабилизиране и асоцииране, който продължава да бъде общата рамка на отношенията със Западните Балкани до присъединяването им.

Приобщаващото регионално сътрудничество и добросъседските отношения са съществени елементи на този процес.

През 2014 г. в региона беше отбелязан значителен напредък: Белград и Прищина напреднаха допълнително в прилагането на споразуменията, постигнати в рамките на подпомагания от ЕС диалог, започнаха преговорите за присъединяването на Сърбия, беше парафирано обвързващото ЕС само като съюз споразумение за стабилизиране и асоцииране между ЕС и Косово¹⁵, продължиха преговорите за присъединяване с Черна гора, а на Албания беше предоставен статут на страна кандидатка.

ВП/ЗП посети Босна и Херцеговина през март и декември и Сърбия през април. ЕС приветства успешното провеждане на изборите в Босна и Херцеговина, Сърбия и Косово.

През декември ЕС постави началото на своя подновен подход спрямо Босна и Херцеговина с цел постигане на напредък по европейските перспективи на страната.

¹⁵ Това название не засяга позициите по отношение на статута и е съобразено с Резолюция 1244/99 на Съвета за сигурност на ООН и становището на Международния съд относно обявяването на независимост от страна на Косово.

Диалогът между Белград и Прищина продължи да отбелязва съществен напредък, макар изборителните кампании в Сърбия (март 2014 г.) и Косово (юни 2014 г.), както и политическият застой, забавил формирането на коалиционно правителство в Косово, да оказаха влияние върху темпа на разговорите. През първите месеци на 2014 г. до провеждането на предсрочните избори в Сърбия и Косово ВП/ЗП продължи да съдейства за процеса на нормализиране на отношенията между Сърби и Косово и да насърчава прилагането на споразуменията, постигнати в рамките на диалога.

В началото на 2014 г. се проведеха три срещи на високо равнище, последната от които на 31 март. В последвалия период работата по прилагането продължи със стабилен, макар и по-бавен темп. Бяха постигнати конкретни резултати в области като интегрираното управление на границите, енергетиката, свободата на движение, митниците.

Добър напредък беше отбелязан и в регионалното сътрудничество: през юни 2014 г. Косово беше прието като пълноправен участник в Процеса за сътрудничество в Югоизточна Европа, а през октомври се присъдени към гражданския компонент на Регионалния център за подпомагане на проверките и изпълнението на мерки за контрол на оръжията (RACVIAC).

Все още предстои много работа по прилагането на споразумението относно принципите, регламентиращи нормализацията на отношенията между Косово и Сърбия, в частност по учредяването на сдружението/общността на общините, и по финализирането на споразуменията относно далекосъобщенията и енергетиката, както по изпълнението на споразуменията относно структурата на съдебната система и силите за гражданска защита. Премахването и впоследствие повторното издигане на барикадите (т.нар. „Парк на мира“) на главния мост в Митровица от северната, сръбска страна предизвика сериозно нарастване на напрежението. Двете страни сформираха специално за целта работна група, която да работи съвместно по въпроса за бъдещето на моста, и възложиха на службата на ЕС да изготви техническа оценка на моста.

ЕС и Сърбия започнаха нов етап в отношенията си с първата междуправителствена конференция, проведена на 21 януари 2014 г., която официално постави началото на процеса на преговори за присъединяване. Това беше резултат от последователния напредък на страната в реформите и непрекъснатия ѝ ангажимент към нормализиране на отношенията с Косово. Преговорите за присъединяване на Сърбия към ЕС вече са в ход. Започналият през есента на 2013 г. процес на скрининг приключи през март 2015 г.

Предсрочните общи избори в Сърбия доведоха до сформирането на ново правителство с министър-председател Александър Вучич.

При новото правителство Сърбия продължи да бъде ангажирана с активното провеждане на реформи и да следва конструктивен подход към регионалното сътрудничество. При все това страната следва да отдели особено внимание за наваксването на закъсненията при представянето на плановете за действие по глава 23 (Съдебна система и основни права) и глава 24 (Правосъдие, свобода и сигурност). Съветът призова Сърбия постепенно да приведе позициите си в съответствие с общата външна политика и политика на сигурност на ЕС съгласно преговорната рамка.

След решение на Съвета през юни 2013 г. за признаване на усилията на Косово за нормализиране на отношенията му със Сърбия, което доведе до споразумението от Брюксел, през май 2014 г. Комисията приключи преговорите по обвързващо ЕС само като Съюз споразумение за стабилизиране и асоцииране (ССА) между ЕС и Косово. Текстът на обвързващото ЕС само като Съюз ССА беше парафиран през юли 2014 г. Диалогът с Косово за либерализиране на визовия режим продължи през 2014 г., но трябва да бъдат проведени допълнителни реформи.

След проведения през 2013 г. стратегически преглед на EULEX KOSOVO дискусиите с държавите членки относно бъдещето на мисията продължиха през първите месеци на 2014 г. и доведоха до нов мандат от две години, приет през юни 2014 г.¹⁶ Успоредно с обсъжданията за нейното бъдеще мисията продължи да изпълнява своя мандат, част от който е подкрепата за диалога между Белград и Прищина.

В контекста на бележещото нов етап споразумение от април 2013 г. мисията успешно съдейства през 2014 г. за интегрирането на 287 бивши полицаи от сръбското министерство на вътрешните работи в структурите на косовската полиция и активно подкрепи изграждането на регионално командване на косовската полиция, което отразява етническия състав в северните общини.

EULEX подкрепяше активно и прилагането на техническото споразумение за интегрирано управление на границите. Всички шест пункта за интегрирано управление на границите работят добре от създаването си, а през септември 2014 г. беше направена решителна стъпка с договореното от двете страни създаване на постоянни пропускателни пунктове.

Политическата безизходица в Косово, продължила от парламентарните избори на 8 юни до формирането на ново правителство на 9 декември, се отрази тежко на изпълнението на мандата на мисията. В резултат на това през последните шест месеца на 2014 г. бе отбелязан само ограничен напредък. В тясно сътрудничество със СПЕС и Службата на ЕС EULEX подготвя предстоящата си съвместна работа с встъпващите в длъжност местни власти, като ги насърчава да изпълнят ангажиментите си в областта на върховенството на закона, особено по отношение на Пакта за целите в областта на върховенството на закона, подписан през ноември 2012 г.

¹⁶ Като отражение на постигнатия напредък, новите реалности на място и, не по-малко важно, решителните стъпки в процеса на нормализиране, новият мандат на мисията включва три стратегически промени, а именно: [1] прилагането на политика на поемане на нови дела само в изключителни случаи, [2] преминаването на всички съдебни институции в Косово към местно ръководство и [3] внедряването на съдии и прокурори от EULEX в местната съдебна система. Като допълнителна последица от новия мандат започна процес на преконфигуриране, като международният персонал на EULEX беше намален от 1 250 души до 800, а местният — от 1 000 на 800.

През цялата година продължиха разследванията на специалната група за разследване във връзка с констатациите в доклада на специалния докладчик Дик Марти относно твърденията за извършени тежки военни престъпления и организирана престъпна дейност от страна на бивши водачи на Армията за освобождение на Косово в периода между 1998 г. и 2000 г. Бившият главен прокурор, посланик Клинт Уилямсън, представи заключенията от своето разследване на пресконференция на 29 юли, на която оповести, че мандатът му ще приключи през август.¹⁷

ВП/ЗП продължи да работи с ръководството на **Босна и Херцеговина**. След масовите протести със социално-икономически искания, обхванали Босна и Херцеговина през февруари, ВП/ЗП посети страната на 11 март и настойчиво прикани държавното ръководство да вземе бързи мерки в отговор на влошаващото се социално-икономическо положение. На тази основа, в тясно сътрудничество с международните партньори на ЕС, в т.ч. международните финансови институции, беше разработена ръководената от ЕС инициатива „Пакт за растеж и работни места“.

След проведените на 12 октомври президентски избори и общи избори на различни равнища, ЕС постави началото на подновен подход спрямо Босна и Херцеговина с цел постигане на напредък на страната по пътя ѝ към ЕС.

ВП/ЗП и комисарят Йоханес Хан посетиха Сараево на 5 декември, за да обсъдят подновения подход с държавното ръководство и институциите на Босна и Херцеговина, които заявиха своето желание да работят съвместно с ЕС в тази насока. Впоследствие Съветът прие заключенията, в които се очертават следващите стъпки в рамките на този подновен ангажимент на ЕС за предоставяне на насоки за новите усилия.

¹⁷ Неговият приемник г-н Дейвид Швендиман, служител на Държавния департамент на САЩ, ще встъпи в длъжност в началото на 2015 г.

Основният акцент в дейността на операция Althea продължи да бъде изграждането на капацитет и обучението при запазване на мандата и ресурсите за намеса в помощ на безопасната и сигурна обстановка. По правило операцията разполага с 600 души личен състав в страната, но в предизборния период през втората половина на 2014 г. беше подсилена с капацитет за ситуационна осведоменост. Това ограничено подкрепление ще остане в страната и през първата половина на 2015 г. През ноември 2014 г. с Резолюция 1283 на Съвета за сигурност на ООН изпълнителният мандат на мисията беше удължен с още една година.

През април 2014 г. в **бившата югославска република Македония** се проведеха предсрочни общи избори и редовни президентски избори. Според оценката на Бюрото за демократични институции и права на човека местните избори са имали състезателен характер и са били проведени ефикасно, но са били белязани от няколко инцидента; по-важното обаче е, че пристрастното отразяване в медиите и липсата на ясно разграничение между държавни и партийни дейности не е осигурило равнопоставеност.

През октомври Комисията отново отправи препоръката си за започване на преговори за присъединяване на бившата югославска република Македония. В заключенията си от 16 декември Съветът изрази задоволство от факта, че програмата за членство в ЕС продължава да бъде стратегически приоритет за страната и че тя е постигнала висока степен на привеждане на законодателството си в съответствие с достиженията на правото на ЕС. Съветът взе под внимание препоръката за започване на преговори за присъединяване и подчерта значението на необходимостта от по-конструктивен политически диалог. Съветът изрази сериозни опасения относно нарастващото политизиране на държавните институции и все по-сериозните недостатъци във връзка с независимостта на съдебната власт и свободата на медиите и отбеляза, че липсата на резултати по тези въпроси накърнява устойчивостта на реформите. Съветът настойчиво приканва властите да предприемат решителни действия, за да реагират своевременно на изразените опасения.

Освен това Съветът припомни, че поддържането на добросъседски отношения, включително договореното под егидата на ООН и взаимно приемливо решение по въпроса за името, остава от съществено значение. Той посочи, че през 2015 г. отново ще разгледа въпроса за започването на преговорите за присъединяване въз основа на актуализираната информация от Комисията относно по-нататъшното изпълнение на реформите в контекста на диалога на високо равнище относно присъединяването и на конкретните мерки, предприети за насърчаване на добросъседските отношения и постигане на договорено и взаимно приемливо решение по въпроса за името.

В **Албания** коалиционното правителство с министър-председател Еди Рама продължи да следва своята програма за реформи, съсредоточена върху петте основни приоритета (реформа на публичната администрация, съдебна система, борба с корупцията, борба с организираната престъпност, права на човека, включително защита на малцинствата), набелязани за започването на преговорите за присъединяване.

По-конкретно Албания предприе по-нататъшни стъпки към реформиране на съдебната система, като започна да работи съвместно с Венецианската комисия с цел засилване на независимостта и отчетността на съдебната система. Правителството показва политическа воля да действа решително при предотвратяването и борбата с корупцията като укрепи законодателната рамка и назначи национален координатор за борба с корупцията. В борбата с организираната престъпност се наблюдаваше положително развитие в няколко направления — бяха активизирани дейностите по правоприлагането, особено изземването на наркотици.

На фона на тези усилия и въз основа на представения от Комисията доклад, на 24 юни Съветът реши да предостави на Албания статут на страна кандидатка. Това решение беше одобрено от Европейския съвет на 27 юни. В заключенията си от 16 декември Съветът приветства постигнатия от Албания напредък, който доведе до предоставянето на статут на страна кандидатка. При все това Съветът отбеляза в точки 43 и 44 от заключенията, че страната е изправена пред важни предизвикателства и прикани Албания да активизира усилията си за провеждане на реформите и да предприеме решителни действия за изпълнението на петте основни приоритета за започване на преговори за присъединяване. Съветът подчерта по-специално необходимостта Албания, наред с другото, да проведе комплексна реформа на съдебната система, да укрепи защитата на правата на човека и политиките за борба с дискриминацията, включително равното третиране на всички малцинства и достъпа до права по отношение на лицата, принадлежащи към тях, както и да приложи правата върху собствеността.

От месец юни насам обаче вътрешнополитическата обстановка в Албания се влошава. На 10 юли опозиционната Демократическа партия обяви бойкот на работата на Парламента вследствие на физически стълкновения между депутати от мнозинството и опозицията. Бойкотът беше официално прекратен шест месеца по-късно — на 24 декември 2014 г., след като правителството и опозицията се споразумяха по резолюция от четири точки, постигната с посредничеството на членовете на Европейския парламент Кнут Флекенщайн и Едуард Кукан. В резолюцията се набляга на необходимостта от наличие на конструктивен и стабилен диалог между опозицията и управляващото мнозинство в Албания, за да може страната да реализира своите европейски амбиции. Идните месеци ще покажат дали политическото споразумение, съдържащо се в резолюцията, ще се прилага безпрепятствено и ще се превърне в ключ към успешна работа по програмата на Албания за присъединяване към ЕС.

По отношение на регионалното сътрудничество Албания продължи да играе положителна и конструктивна роля и да участва активно във всички регионални инициативи в тази насока, между които Процеса за сътрудничество в Югоизточна Европа, чието председателство страната пое през юни. Съществено значение продължава да има непрекъснатата конструктивна роля на Албания в добросъседските отношения. Освен това Съветът приветства Албания за пълното привеждане на нейните позиции в съответствие с общата външна политика и политика на сигурност на ЕС.

ЕС продължи преговорите за присъединяване с **Черна гора**. Към края на 2014 г. бяха отворени шестнадесет глави, две от които бяха временно затворени. Черна гора продължи да бележи напредък в преговорите за присъединяване, както и по отношение на изпълнението на реформите, целящи да гарантират независимостта и да повишат ефективността на съдебната система, въпреки че постигнатият напредък в областта на съдебната система и основните права е непостоянен.

В заключенията си от 16 декември 2014 г. Съветът подчерта, че Черна гора трябва да увеличи усилията си в областта на върховенството на закона. Страната следва да обърне специално внимание на отстраняването на допуснатите закъснения в изпълнението на плановите за действие в областта на върховенството на закона, укрепването на институционалния капацитет и постигането на допълнителни стабилни резултати при разследванията, наказателното преследване и присъдите по отношение на борбата с корупцията и организираната престъпност.

По отношение на регионалното сътрудничество Черна гора продължи да играе активна роля за по-нататъшното развитие на регионалното сътрудничество и за пълното привеждане на позициите си в съответствие с общата външна политика и политика на сигурност на ЕС, допринасяйки по този начин за цялостната стабилност в региона.

4. Турция и Западна Европа

4.1. Турция

В качеството си на страна кандидатка и ключов партньор Турция продължи да бъде важен партньор на ЕС предвид динамично развиващата се икономика и стратегическото местоположение на страната. ЕС отчете значителната хуманитарна подкрепа, която Турция оказва на повече от един милион бежанци, бягащи от насилието в Сирия и Ирак. Турция продължи своята активна дейност в рамките на широкото си съседство, като остава основен регионален фактор в Близкия изток, Западните Балкани, Афганистан/Пакистан, Южен Кавказ и Африканския рог. В този контекст ВП продължи да работи за по-нататъшното развитие и засилване на политическия диалог между ЕС и Турция по въпросите на външната политика от общ интерес, както и по въпросите на борбата с тероризма, предвид много сериозните събития в региона, по-специално в Сирия и Ирак. Би следвало този диалог да се използва за развитието на по-тясно сътрудничество, насочено срещу ИДИЛ/Даиш и мрежите за финансиране на групировката, както и за засилване на сътрудничеството с цел прекъсване на притока на чужди бойци, като същевременно се признае значението на подпомагането на Турция да се справи със своите вътрешни терористични заплахи.

През януари 2014 г. президентът Реджеп Таип Ердоган посети Брюксел в тогавашното си качество на министър-председател. Комисарят Щефан Фюле посети Турция през юни 2014 г., а председателят Барозу — през септември 2014 г. През декември 2014 г. заедно с комисарите Йоханес Хан и Христос Стилианидис ВП/ЗП беше на посещение в Турция, чиято цел бе активизирането на взаимния ангажимент. Координаторът на ЕС за борбата с тероризма посети Турция два пъти през 2014 г. ЕС продължи да насърчава Турция да развива външната си политика в съзвучие с политиката на ЕС и в координация с него и постепенно да я привежда в съответствие с общата външна политика и политика на сигурност на ЕС.

ЕС оцени сериозната ангажираност на Турция в мисиите по линия на ОПСО, по-специално EUFOR Althea и EULEX Kosovo. През януари се състоя първото работно посещение в Турция на представители на Военния секретариат на Европейския съюз.

Съветът отново потвърди, че отдава голямо значение на отношенията на ЕС с Турция и приветства ангажимента на турското правителство за присъединяване към ЕС. Във връзка с това Съветът припомни, че Турция ще бъде в състояние да ускори хода на преговорите, като постигне напредък в изпълнението на критериите, като спазва изискванията на преговорната рамка и изпълнява договорните си задължения към ЕС.

ЕС следва да остане фактор за реформи в Турция, особено в областта на върховенството на закона и основните права и свободи. През 2014 г. бяха приети или осъществени реформи, но за пълното изпълнение на критериите от Копенхаген са необходими допълнителни постоянни усилия. В заключенията си от 16 декември 2014 г. Съветът настойчиво прикани Турция да работи по реформи, които следва да осигурят адекватна система за контрол, гарантираща изцяло свободата, включително свободата на мисълта, свободата на изразяване и свободата на медиите, демокрацията, равенството, върховенството на закона и спазването на правата на човека, в това число правата на жените, децата и лицата, принадлежащи към малцинства, свободата на вероизповедание и правото на собственост, както и да подобри изпълнението на решенията на Европейския съд по правата на човека. Съветът продължи да изразява загриженост относно неправомерната намеса на изпълнителната власт в съдебната система, честите промени на основни законодателни актове без надлежна консултация със заинтересованите страни. Освен това Съветът изрази съжаление, че отговорът на правителството във връзка с твърденията за случаи на корупция през декември 2013 г. хвърли сериозна сянка на съмнение по отношение на независимостта и безпристрастността на съдебната власт и показва нарастваща нетолерантност към политическата опозиция, публичните протести и критично настроените медии. В това отношение полицейските акции и задържането на редица журналисти и представители на медиите в Турция през 2014 г. поставят под въпрос зачитането на свободата на медиите, което е основен принцип на демокрацията.

Съветът припомня, че напредъкът в преговорите за присъединяване зависи от зачитането на върховенството на закона и основните права. Всички тези въпроси бяха изтъкнати в няколко изявления на ВП/ЗП, Комисията и Европейския парламент.¹⁸

ЕС решително подкрепя подновените усилия за мирно уреждане на кюрдския въпрос и насърчава поемането на допълнителен ангажимент от всички страни в конфликта за постигане на напредък в този процес.

ЕС приветства влизането в сила през октомври на споразумението между ЕС и Турция за обратно приемане, както и констатациите от доклада на Комисията за напредъка, постигнат от Турция при изпълнението на изискванията на пътната карта за либерализиране на визовия режим. Напредъкът на диалога за либерализиране на визовия режим ще се основава на ориентиран към постигането на резултати подход и ще зависи от ефективното и последователно изпълнение от страна на Турция на изискванията в пътната карта за визовия режим спрямо ЕС и неговите държави членки.

¹⁸ На 12 март 2014 г. Европейският парламент прие резолюция относно доклада за напредъка на Турция за 2013 г. (P7_TA (2014)0235), а на 15 януари 2015 г. прие друга резолюция относно свободата на изразяване в Турция.

Като изразява съжаление във връзка с едностранната декларация на Турция по този повод, Съветът очакваше от страната пълно и реално прилагане както на споразумението за обратно приемане, така и на пътната карта за визите спрямо всички държави — членки на ЕС, включително недискриминационен безвизов достъп до турска територия за гражданите на всички държави — членки на ЕС. В заключенията от 16 декември 2014 г. Съветът подчерта отново, че Турция трябва да се ангажира недвусмислено с отношения на добросъседство и с мирно уреждане на споровете в съответствие с Устава на ООН, като при необходимост се обръща към Международния съд. В този контекст Съюзът отново изрази сериозната си загриженост и настойчиво прикани Турция да избягва всякакви заплахи или действия, насочени срещу държава членка, или източници на напрежение или действия, които биха могли да накърнят добросъседските отношения и мирното уреждане на спорове. ЕС приканва Турция да спре да блокира присъединяването на държави членки към международни организации и механизми. Освен това ЕС отново изтъкна всички суверенни права на държавите — членки на ЕС. Те включват, наред с другото, встъпването в двустранни споразумения, както и проучването и използването на природните ресурси в съответствие с достиженията на правото на ЕС и с международното право, включително Конвенцията на ООН по морско право. ЕС изтъкна също, че е необходимо да се зачита суверенитетът на държавите членки в тяхното териториално море и във въздушното им пространство. Съветът припомни, че в заключенията си от 24 октомври 2014 г. Европейският съвет е изразил сериозна загриженост от подновяването на напрежението в Източното Средиземноморие и настойчиво е призовал Турция да покаже сдържаност и да зачита суверенитета на Кипър над териториалните му води и суверенните права на Кипър в изключителната му икономическа зона.¹⁹

¹⁹ През ноември 2014 г. Европейският парламент също прие резолюция относно турските действия, създаващи напрежение в изключителната икономическа зона на Кипър (P8_TA (2014)0052, приета на 13 ноември 2014 г.).

В заключенията си от декември 2014 г. Съветът също отбеляза с дълбоко съжаление, че въпреки постоянните призови Турция продължава да отказва да изпълни задължението си за пълно недискриминационно прилагане на допълнителния протокол към Споразумението за асоцииране спрямо всички държави членки, а изпълнението на това задължение би могло да даде значителен тласък на преговорния процес. При липсата на напредък по този въпрос Съветът ще продължи да прилага мерките си от 2006 г., които ще продължават да оказват въздействие върху цялостния напредък на преговорите.

Съветът приветства ангажимента на страните за разрешаване на кипърския проблем, заявен в съвместната декларация от 11 февруари 2014 г. Както е посочено в преговорната рамка, Съветът очаква от Турция да подкрепя активно текущите преговори, целящи справедливо, цялостно и надеждно уреждане на кипърския проблем в рамките на ООН съгласно съответните резолюции на Съвета за сигурност на ООН и принципите, на които се основава Съюзът.

Ангажиментът и конкретният принос на Турция за такова всеобхватно уреждане на въпроса са от решаващо значение. При обстоятелствата навремето Съветът счете, че е по-важно от всякога да се осигури положителна атмосфера за възобновяване на преговорите по комплексно разрешаване на кипърския въпрос, с оглед на постигането на напредък. Както заяви в заключенията си от март 2014 г., Европейският съвет е готов да изиграе своята роля в подкрепа на преговорите.

4.2. Западна Европа

Отношенията на ЕС със западноевропейските държави, които не са членки на ЕС, са основани на всеобхватни споразумения за сътрудничество, например Споразумението за Европейското икономическо пространство (Норвегия, Исландия и Лихтенщайн) и Шенгенското споразумение (Норвегия, Исландия, Лихтенщайн и Швейцария).

В областта на ОВППС сътрудничеството на ЕС с държавите, членуващи в ЕИП/ЕАСТ, се задълбочи още повече през 2014 г. чрез тяхното присъединяване към голям брой декларации в областта на ОВППС, както и чрез сътрудничеството в рамките на съвместни действия. ЕС води и редовен политически диалог на различни равнища и в различен контекст, като се забелязва увеличение на неофициалните му форми в рамките на значими международни събития.

ЕС и **Норвегия** се радват на много добро и тясно сътрудничество в областта на външната политика, особено по отношение на Близкия изток (Норвегия председателства специалния комитет за връзка), Сирия, Украйна и арктическите въпроси. Тя участва и в мирните преговори в Колумбия (като посредник заедно с Куба). През 2014 г. се осъществяваше редовен диалог на всички равнища. Норвегия, както и **Исландия**, подкрепя категорично статута на ЕС като наблюдател в Арктическият съвет. Норвегия продължава да е основен партньор в областта на енергийната сигурност, уреждането на кризи, помощта за развитие и утвърждаването на правата на човека.

Продължи сътрудничеството с **Швейцария** по въпроси като Южен Кавказ, демократичния процес в Северна Африка, близоизточния мирен процес и Иран. Швейцарското председателство на ОССЕ през 2014 г. съвпадна с украинската криза, което доведе до по-активен обмен на всички равнища. През май 2014 г. председателят и външен министър Дидие Буркхалтер представи на Съвета пътната карта на ОССЕ за Украйна. ЕС беше представен на високо равнище и на конференциите на Сирия, чийто домакин беше Швейцария, както и на преговорите с Иран в Женева. Официализиран политически диалог няма, но на равнище политически директори се води неформален политически диалог. Макар че между ЕС и Швейцария няма споразумение за привеждане в съответствие, Швейцария продължи често приема позиции и мерки, подобни на тези на ЕС. По отношение на ограничителните мерки на ЕС за действия, подкопаващи или застрашаващи териториалната цялост, суверенитета и независимостта на Украйна, предвид действията на Русия за дестабилизиране на ситуацията в Украйна, Швейцария не се присъедини напълно, като се ограничи с мерки, предотвратяващи заобикалянето на мерките на ЕС.

Сътрудничеството с Швейцария извън ОССЕ обхващаше широк спектър от въпроси. От особено значение през 2014 г. беше управлението на последствията от народното допитване „против масовата имиграция“ през февруари 2014 г., което може да има последици за отношенията между ЕС и Швейцария като цяло, и стартирането на преговорите за институционално рамково споразумение през май 2014 г., които продължиха до края 2014 г.

През декември 2014 г. Съветът прие мандат за започване на преговори с **Андора, Монако и Сан Марино** по едно или няколко споразумения за асоцииране, за да се предвидят тяхното участие в единния пазар на ЕС и евентуалното сътрудничество в други области. Освен това Съветът прие и заключения, в които изрази задоволство от сътрудничеството между ЕС и тези страни в областта на външните работи и изрази готовност да разгледа възможностите за неговото укрепване.

Що се отнася до сътрудничеството по линия на ОПСО, **Норвегия** взе участие в EUNAVFOR Atalanta с офицери в оперативния щаб, в EULEX Kosovo (2-ма експерти), EUPOL COPPS (1 експерт) и в EUCAP Nestor (2-ма експерти) и беше поканена да се присъедини към EUAM Ukraine. Страната участва и в северната бойна група. **Швейцария** взе участие във военната операция на ЕС EUFOR Althea в Босна и Херцеговина (с 21 души) и в гражданските мисии в Косово (EULEX) (с 6-ма души), Мали (1 медиен анализатор) и Либия (6-ма души). Освен това Швейцария прояви интерес да участва в EUAM Ukraine. Норвегия и Швейцария са и важни партньори в развитието на способности.

Исландия прекрати преговорите за присъединяване. Тя продължи диалога с ЕС по линия на ОВППС в рамките на Европейското икономическо пространство.

5. Азия и Тихоокеанският регион

5.1. Среща Азия — Европа (ASEM)

2014 година беше важна за задълбочаването на сътрудничеството между Азия и Европа в рамките на ASEM. На 16—17 октомври 2014 г. в Милано под надслов „Отговорно партньорство за устойчив растеж и сигурност“ се проведе десетата среща на върха Азия — Европа, ръководена от председателя на Европейския съвет Херман ван Ромпъой. На срещата ръководителите на партньорските страни от ASEM получиха възможност за откровена дискусия по въпроси от глобално значение, сред които свързаността, изменението на климата, устойчивото развитие, икономическите и финансовите предизвикателства, както и по въпроси с регионално и международно измерение, като правата на човека и морската сигурност, борбата с тероризма, в т.ч. с ИДИЛ, и борбата с глобалните пандемии, като еболатата. След дискусията председателят направи изявление относно резултатите.³¹

На срещата на върха към ASEM като нови партньори се присъединиха Хърватия и Казахстан, с което броят на участниците се увеличи на 53. Състояха се и две срещи на ASEM на министерско равнище, като и двете бяха проведени в Европа — среща на финансовите министри на ASEM (през септември в Милано) и среща на министрите на културата на ASEM (през октомври в Ротердам). Бяха осъществени и редица други инициативи и конференции — доказателство за динамиката и значимостта на процеса по линия на ASEM в навечерието на 20-ата годишнина на ASEM през 2016 г.

5.2. Източна Азия

5.2.1. Китай

Едно от основните събития на 2014 г. беше историческото посещение на президента Си Дзинпин в институциите на ЕС, което се състоя на 31 март и е първото посещение на китайски президент. То бе предхождано от проведения през януари четвърти кръг на стратегическия диалог на високо равнище ЕС — Китай между ВП/ЗП и члена на Държавния съвет Янг Йечи. Сред срещите на високо равнище беше и срещата между председателите Херман ван Ромпъой и Жозе Мануел Барозу и министър-председателя Ли Къцян, състояла се на 15 октомври в Милано, успоредно със срещата на върха на ASEM. ВП/ЗП се срещна и с министъра на външните работи Уанг И по време на регионалния форум на АСЕАН в Най Пи Тау през август. След като встъпи в длъжност, председателят Жан-Клод Юнкер проведе двустранна среща с президента Си Дзинпин по време на срещата на върха на Г-20 в Брисбейн на 16 ноември, а на 3 декември председателят Доналд Туск разговаря по телефона с китайския президент. Беше отбелязан добър напредък при изпълнението на стратегическата програма за сътрудничество между ЕС и Китай до 2020 г., не на последно място в областта на външната политика, сигурността и отбраната. През март бяха организирани съвместни военноморски учения за борба с пиратството. През октомври и декември в Китай се проведеха първият кръг на диалога по въпросите на сигурността и отбраната между ЕС и Китай и първият семинар на високо равнище в областта на сигурността и отбраната. Стартира неформалният политически диалог между ЕС и Китай за Близкия изток и Северна Африка. Бяха проведени диалози между ЕС и Китай относно Централна Азия и Африка, както и заседание на специалната група ЕС—Китай по въпросите на киберпространството. Специалният представител на ЕС за правата на човека Ставрос Ламбринидис се срещна със заместник-министъра Ли Баодонг през март в Брюксел, а на 8—9 декември в Брюксел се проведе 33-тият кръг от диалога по правата на човека между ЕС и Китай.

В няколко изявления ВП/ЗП изрази загриженост относно положението с правата на човека, по-специално третирането на защитниците на човешките права и техните близки в Китай (1 февруари), смъртта на защитничката на правата на човека Као Шунли (15 март), последната вълна от арести и задържания в Китай (28 май), положението в Синдзян (31 юли), както и обвинението срещу уйгурския учен проф. Илам Тоти (6 август) и неговото осъждане (23 септември).

ЕС и Китай продължиха да провеждат редовно консултации по важни международни въпроси на многостранно и двустранно равнище, като Китай подкрепяше ролята на ВП в разговорите на Е3+3 с Иран и играеше конструктивна роля по отношение на Северна Корея. Между ЕС и Китай е установено добро практическо сътрудничество в борбата с пиратството с редовни контакти между мисията на ЕС Atalanta и китайските военноморски сили.

Засилиха се двустранните отношения в областта на изменението на климата с оглед на 21-вата конференция на страните по РКООНИК в Париж. В началото на 2014 г. беше поставено началото на важен проект на ЕС за подпомагане на търговията с емисии на парникови газове в Китай.

5.2.2. Специален административен район Хонконг

През май ръководителят на администрацията на Хонконг Люн Чун-ин посети институциите на ЕС и проведе срещи с председателите Херман ван Ромпъой и Жозе Мануел Барозу. В контекста на въвеждането на всеобщо гласуване при избора на ръководител на администрацията на Хонконг през 2017 г. ЕС публично потвърди голямото значение, което отдава на по-нататъшната демократизация на Хонконг. ЕС следеше отблизо развитието на събитията в тази област, в т.ч. предвид проведените демонстрации. ЕС насърчаваше всички страни да търсят конструктивно решение в духа на компромиса и в рамките на Основния закон и принципа „една страна — две системи“, за да изградят справедлива избирателна система, която да позволява висока степен на политическо участие на гражданите на Хонконг.

5.2.3. Тайван

ЕСВД приветства първите в историята срещи между висши служители на континентален Китай и Тайван, отговарящи за двустранните отношения, а подобряването на отношенията продължи през 2014 г. от двете страни на протока с мерки за практическо сътрудничество и изграждане на доверие. ЕС и Тайван продължиха също така взаимноизгодното си икономическо и техническо сътрудничество.

5.2.4. Япония

През април 2014 г. продължиха успоредните преговори за споразумение за стратегическо партньорство (ССП) — рамково споразумение за политическо, секторно и глобално сътрудничество, и споразумение за свободна търговия (ССТ) с Япония. През 2014 г. се състояха три кръга от преговорите за ССП и пет кръга от преговорите за ССТ. През юни преговорите за ССТ бяха обект на едногодишния преглед от държавите членки. След сключването им двете споразумения ще допринесат за съществено надграждане на отношенията, което ще ги издигне на по-високо, по-стратегическо равнище.

На 7 май 2014 г. в Брюксел се проведе 22-рата среща на върха ЕС — Япония. На тази среща бе даден политически тласък на успоредните преговори, както и на засиленото партньорството между ЕС и Япония в областта на сигурността, със започването на диалога по въпросите на космическото пространство и на киберпространството и с определянето на някои конкретни области за сътрудничество между Япония и действащите операции по ОПСО, по-специално в Африка. Лидерите обмениха мнения и по теми като Украйна, положението със сигурността в Източна Азия, Близкия изток и международните преговори в областта на климата.

Председателите Херман ван Ромпюй и Жозе Мануел Барозу и министър-председателят Шинзо Абe се срещнаха и по време на срещата на върха за ядрената сигурност през март, срещата на върха на Г-7 през юни и срещата на върха на АSEM през октомври 2014 г. Министър-председателят Абe се срещна и с встъпващия в длъжност председател на Комисията Жан-Клод Юнкер по време на срещата на върха на Г-20 през ноември 2014 г.

Преминаването към по-тясно двустранно сътрудничество в областта на сигурността беше демонстрирано и от посещението на председателя на Военния комитет на ЕС в Япония през март, който се срещна с министъра на отбраната Ицунори Онодера, както и от първото съвместно военноморско учение за борба с пиратството между EU NAVFOR ATALANTA и части на японските военноморски сили за самоотбрана в Аденския залив през октомври.

5.2.5. Република Корея

През 2014 г. продължи да се развива и задълбочава стратегическото партньорство между ЕС и Република Корея. Позицията на Република Корея е уникална, тъй като тя има три ключови споразумения с ЕС, обхващащи и трите стълба на двустранното сътрудничество — политика, търговия и сигурност. В допълнение към Рамковото споразумение (което влезе в сила през юни 2014 г.) и към Споразумението за свободна търговия, през май 2014 г. ВП подписа в Сеул рамково споразумение за участие в областта на управлението на кризи. През юни заместник-председателят Нели Крус и Мун-ки Чой, министър на науката, ИКТ и планирането, подписаха съвместна декларация за насърчаване на сътрудничеството в областта на научноизследователската и развойна дейност за ИКТ.

Беше активизирано сътрудничеството и по глобални и регионални въпроси. Динамиката на това партньорство намира отражение и в нарастващия брой диалози по широк кръг от политически и секторни въпроси, например международното сътрудничество и развитие, киберпространството, регионални въпроси на Азия, неразпространението, разоръжаването и контрола върху оръжията, Близкия изток и Северна Африка, страните от Персийския залив.

5.2.6. Корейска народнодемократична република

Отношенията на ЕС с Корейската народнодемократична република (КНДР) продължиха да се ръководят от подход, съчетаващ критичност и ангажираност. През 2014 г. ЕС продължи да следи отблизо ситуацията в региона и по-специално в КНДР, като редица политики на КНДР дадоха основание за сериозна загриженост, особено в областта на разпространението на оръжия и нарушенията на правата на човека. ЕС повдигаше тези въпроси на двустранни и многостранни форуми²⁰. ЕС беше сред инициаторите на резолюцията на Съвета за правата на човека, приета на 28 март, и на резолюцията на Третия комитет на Общото събрание на ООН, приета на 18 ноември, които се опираха на констатациите на анкетната комисия на ООН за систематичните, повсеместни и тежки нарушения на правата на човека, включително престъпления срещу човечеството, които се извършват в страната.

Приетата от Третия комитет на Общото събрание на ООН резолюция, която беше впоследствие одобрена от Общото събрание на ООН през декември, получи решителна подкрепа от целия регион и съдържаше редица нови акценти, а именно в нея Съветът за сигурност на ООН се насърчава да предприеме подходящи действия, включително да обмисли да отнесе положението в КНДР към Международния наказателен съд, и да разгледа възможностите за ефективни целенасочени санкции срещу онези, които вероятно носят най-голямата отговорност за престъпленията срещу човечеството.

ЕС продължи да следи ситуацията, що се отнася до разпространението на оръжия и напрежението на полуострова като цяло, като осъди пускането на балистични ракети в разрез с резолюциите на Съвета за сигурност на ООН и настойчиво прикани КНДР да се въздържа от всякакви действия, които биха довели до засилване на напрежението в региона. ЕС продължи да прилага санкциите на ССООН и собствения си режим на санкции, като при необходимост актуализира списъка на лицата и образуванията, спрямо които са наложени ограничителни мерки.

²⁰ На 17 април 2014 г. Европейският парламент прие резолюция относно положението в Северна Корея (Корейската народнодемократична република).

Комуникационните канали с КНДР останаха отворени и в Брюксел бяха проведени няколко срещи с високопоставени служители на КНДР. Предвидената за началото на ноември 2014 г. мисия за политически диалог беше отложена поради ограничения за влизане в страната, наложени от КНДР в отговор на разразилата се епидемия от ебола в Западна Африка. ЕС продължава да е готов да води и да задълбочава дискусиите по политическите въпроси и по правата на човека.

5.2.7. Монголия

Комисарят Андрула Василиу посети Улан Батор през септември, за да отбележи 25-ата годишнина от началото на отношенията между ЕС и Монголия. В периода 2014—2020 г. помощта за развитие се удвоява (65 млн. евро), като е приведена в съответствие със стратегията за развитие на Монголия в областта на диверсификацията, образованието и професионалното обучение. Монголия освен това стана бенефициент по линия на новата подобрена система на ЕС, свързана с общата схема за преференции (GSP+). Бяха предприети първи стъпки за разширяване на политическия диалог, включително по правата на човека. Търговското сътрудничество продължи с подкрепа за диверсификацията на износа, за стабилна и предвидима бизнес среда, за сътрудничеството в областта на суровините и с подпомагане на свързаните с търговията сфери. В сътрудничеството бяха включени и нови области като селско стопанство и развитие на селските райони; наука и иновации, както и контактите между хората.

5.3. Югоизточна Азия

5.3.1. Асоциация на народите от Югоизточна Азия (АСЕАН)

През 2014 г. сътрудничеството между ЕС и АСЕАН продължи да укрепва чрез изпълнението на плана за действие от Бруней за периода 2013—2017 г. В процеса на работа за по-амбициозно политическо партньорство между ЕС и АСЕАН се състояха няколко посещения и срещи на високо равнище, които потвърдиха положителната тенденция. На 23 юли в Брюксел се проведе 20-ата среща на министерско равнище ЕС — АСЕАН, а през октомври успоредно със срещата на върха на ASEM в Милано ръководителите на ЕС и АСЕАН проведоха неформална среща. Двете страни се споразумяха да работят за превръщане на партньорството си в стратегическо партньорство и възложиха на своите висши служители да разработят пътна карта за постигането на тази цел.

По време на регионалния форум на АСЕАН, АСЕАН и ЕС, заедно с други партньори, продължиха да разглеждат въпроси на регионалната и международната сигурност. ВП участва в 21-вия регионален форум на АСЕАН на равнище министри, проведен на 10 август в Мианмар, където изложи позицията на ЕС относно естеството на основните предизвикателства в областта на сигурността, пред които е изправен регионът, и относно нуждата от всеобхватни и основани на правила решения. Тя подчерта отново амбицията на ЕС да участва в срещата на върха на Източна Азия.

5.3.2. Мианмар/Бирма

Подкрепата за демократичния преход в Мианмар/Бирма продължи да е приоритет за ЕС и през 2014 г. с особен акцент върху предизвикателствата, свързани с насилието между различните общности, мирния процес между правителството и етническите групи, както и прегледа на конституцията и изборите през 2015 г.

На 20 май 2014 г. в Найпидо се проведе първият диалог по правата на човека между ЕС и Мианмар, съпредседателстван от специалния представител на Европейския съюз за правата на човека Ставрос Ламбринидис. Бяха обсъдени въпроси като дискриминацията, езика на омразата, насилието между общностите в щата Ракхайн и в други части на Мианмар, политическите затворници, поземлените права и свободата на изразяване. Успоредно със срещата на регионалния форум на АСЕАН на равнище министри ВП/ЗП се срещна с президента Тейн Сейн и с лидера на опозицията Аун Сан Су Чи. ЕС беше главният инициатор на резолюцията на Общото събрание на ООН относно състоянието на човешките права в Мианмар/Бирма, приета с консенсус в края на 2014 г.

5.3.3. Тайланд

На 22 май 2014 г. военните завзеха властта. На 23 юни 2014 г. Съветът прие заключения относно положението в Тайланд, в които призова военната върхушка да възстанови в спешен порядък легитимния демократичен процес и конституцията. Освен това ЕС преразглежда ангажимента си: бяха преустановени официалните посещения между ЕС и Тайланд и ЕС и неговите държави членки решиха да не подписват споразумението за партньорство с Тайланд, докато не бъде избрано демократично правителство. Това ще засегне и други споразумения според случая. Само бързото съставяне на реалистична пътна карта за възстановяване на конституционния ред и провеждането на честни и приобщаващи избори ще позволи на ЕС да продължи своята подкрепа.

5.3.4. Камбоджа

ЕС внимателно следеше положението с правата на човека и демокрацията в Камбоджа. Специално внимание беше отделено на въпросите на свободата на изразяване и на събранията. Поземлените права, правната и съдебната реформа продължиха да са в центъра на обсъжданията между ЕС и правителството, включително на заседанието на съвместния комитет ЕС — Камбоджа на 10—13 март. На 22 юли двете основни политически партии постигнаха споразумение, с което бе преодоляна политическата безизходица и бе сложен край на бойкота на Националното събрание от опозицията. Последвалите арести обаче, свързани с преговорите за националния изборен комитет и избирателния закон, предизвикаха загриженост.

5.3.5. Индонезия

Президентските и парламентарните избори, както и мирното предаване на властта, затвърдиха ролята на Индонезия като образец за демокрацията и толерантността в региона.

Споразумението за партньорство и сътрудничество с Индонезия влезе в сила на 1 май. Обсъжданията в рамките на политическия диалог, срещите между висши служители, както и диалогът по правата на човека от 12 ноември отразяваха сходните ценности, интереси и възгледи, които са в основата на партньорството. По време на срещата си с новия президент на Индонезия Джоко Уидодо, състояла се на 19 ноември в Джакарта, председателят Херман ван Ромпбой подчерта необходимостта от постигане на трайно примирие в Украйна и от засилване на международните усилия за предотвратяване на разпространението на екстремизма и тероризма. Председателят Ван Ромпбой приветства ролята на Индонезия, както що се отнася до подкрепата ѝ за суверенитета и териториалната цялост на Украйна, така и що се отнася до осъждането на ИДИЛ/Даиш.

5.3.6. Филипините

През септември президентът Бениньо Акино се срещна в Брюксел с председателя на Европейския съвет Херман ван Ромпбой и с председателя на Комисията Жозе Мануел Барозу. През юли ВП/ЗП се срещна в Манила с министъра на външните работи на Филипините. По време на тези срещи и двете страни засегнаха широк спектър от въпроси, в т.ч. намаляването на риска от бедствия и развитието на морската сигурност. След подписването на всеобхватно споразумение относно Бангсаморо през март 2014 г. ЕС продължи да подкрепя мирния процес от Минандао, наред с другото като подкрепяше международния екип наблюдатели чрез компонента за гражданска защита, както и като подкрепяше екипа от независими наблюдатели.

5.3.7. Виетнам

През 2014 г. продължи положителната тенденция в двустранните отношения, която се наблюдава от подписването на споразумението за партньорство и сътрудничество между ЕС и Виетнам през 2012 г. насам и за която свидетелстват честите контакти на високо равнище и задълбоченото партньорство в много области наред с търговията и развитието. На 25 март в Ханой се проведе политически консултации на високо равнище по двустранни, регионални и глобални въпроси, включително въпроси, свързани с отношенията ЕС—АСЕАН, предвид ролята на Виетнам като координатор на отношенията с ЕС в рамките на АСЕАН. Те бяха последвани от 9-ото заседание на съвместния комитет ЕС — Виетнам на 26 март, което даде възможност за преглед на цялостните отношения между ЕС и Виетнам, и по-специално на напредъка в изпълнението на споразумението за партньорство и сътрудничество между ЕС и Виетнам. ВП/ЗП и председателят Жозе Мануел Барозу посетиха Виетнам съответно на 12 и на 25—26 март, а министър-председателят Нгуен Тан Зунг посети Брюксел на 13—14 октомври, като се срещна с председателите Херман ван Ромпбой, Жозе Мануел Барозу и Мартин Шулц.

5.3.8. Сингапур

На 17—18 ноември председателят на Европейския съвет Херман ван Ромпбой посети Сингапур. Той се срещна с президента на Сингапур Тони Тан и с министър-председателя Ли Сян Лун в потвърждение на тесните отношения и доброто сътрудничество между Сингапур и ЕС.

На 30 май в Сингапур се проведе среща между високопоставени служители от ЕС и Сингапур. Сингапур и ЕС определиха редица области за по-тясно сътрудничество, в т.ч. морската сигурност, и откриха приоритетните области за сътрудничество между АСЕАН и ЕС.

5.3.9. Малайзия

През юни в Куала Лумпур се състоя среща на равнище високопоставени служители между ЕС и Малайзия, чиято цел беше развитието на диалога по редица въпроси, включително възобновяването на преговорите по рамковото споразумение за партньорство и сътрудничество, и по въпроси на регионалната сигурност. ЕС отбеляза, че очаква предстоящото председателство на Малайзия на АСЕАН през 2015 г. ЕС продължи да се застъпва за отмяната на смъртното наказание и за ратификацията на Римския статут на Международния наказателен съд, като същевременно наблюдаваше отблизо безпрецедентното прилагане на Закона за противодържавната дейност (датиращ от 1948 г.).

5.3.10. Бруней

През 2014 г. продължиха преговорите по рамковото споразумение за партньорство и сътрудничество. През май ВП/ЗП излезе със изявление, в което изрази безпокойство относно влизането в сила през 2014 г. (първи етап) на новия наказателен кодекс, предвиждащ по-сурови наказания, и неговото съответствие с международните ангажменти на Бруней в областта на правата на човека. Подобни опасения бяха изразени от ЕС и неговите държави членки в рамките на двустранните контакти, както и в контекста на универсалния периодичен преглед на ООН, който се проведе през май 2014 г. в Женева. Международните ангажменти, които новият наказателен кодекс изглежда нарушава, се отнасят до забраната на изтезанията, правата на детето, свободата на религията и убежденията, свободата на изразяване и премахването на дискриминацията срещу жените.

5.4. Южна Азия

5.4.1. Асоциация за регионално сътрудничество в Южна Азия (SAARC)

ЕС присъства като наблюдател на срещата на върха на SAARC, която се състоя в Катманду, Непал, на 26—27 ноември 2014 г. ЕС бе представен на равнище ръководител на делегацията, който по време на откриването на срещата предаде съобщение от ВП/ЗП. В съобщението се изтъкваше огромното значение, което ЕС придава на SAARC като форум, даващ изключителна възможност за стимулиране на по-тесни връзки, интеграция и напредък в региона, както и готовността на ЕС да продължи да подкрепя организацията в бъдещите ѝ начинания.

5.4.2. Индия

Продължиха усилията за укрепване на стратегическото партньорство между ЕС и Индия, което навлезе във второто си десетилетие. 2014-а година мина под знака на смяната на ръководството от двете страни. По време на срещата на върха на Г-20 в Бризбейн председателят Херман ван Ромпюй и новият министър-председател на Индия Нарендра Моди се договориха за провеждането на среща на върха през 2015 г. По време на външнополитическите консултации през януари се състоя политически диалог на равнище високопоставени служители ЕС—Индия на тема политика и сигурност, както и по регионални и глобални въпроси. През май в Делхи се състоя първият диалог по въпросите на неразпространението и разоръжаването. На 23-тото заседание на съвместния комитет ЕС—Индия, проведено през юни в Ню Делхи, бе направен преглед на общото състояние на сътрудничеството. ВП и високопоставени служители на ЕС продължиха да поставят пред партньорите си от индийска страна въпроса за двамата италиански морски пехотинци, който остава неразрешен от 2012 г. насам. Комисарят за действията по климата Кони Хедегор посети през 2014 г. Индия, която е ключов партньор, що се отнася до споразумението в областта на изменението на климата, което предстои да бъде сключено в Париж през декември 2015 г.

5.4.3. Непал

ЕС и Непал укрепиха политическите и икономическите си отношения през 2014 г., включително чрез първото посещения на непалски министър-председател в ЕС. Министър-председателят Сушил Койрала се срещна с председателите Херман ван Ромпюй и Жозе Мануел Барозу. ЕС продължи да подкрепя политическия и икономическия преход в Непал, включително по отношение на търсенето на компромис при съставянето на новата конституция и значението на задълбочаването на регионалното сътрудничество и интеграцията в Южноазиатския регион. През октомври комисарят по развитието Андريس Пиебалгс посети Непал и потвърди утвърдяването на помощта за развитието за страната и подкрепата на ЕС за поставената от Непал цел да се нареди сред страните със средни доходи до 2022 г.

5.4.4. Бутан

ЕС и Бутан задълбочиха в още по-голяма степен изключително добрите си отношения, в т.ч. чрез подкрепата на ЕС за политическия преход в страната, икономическото развитие и амбицията на Бутан да престане да зависи от донори до 2020 г. През октомври комисарят по развитието Андريس Пиебалгс посети Бутан и обяви утвърдяването на помощта за развитие от ЕС.

5.4.5. Афганистан

На 23 юни Съветът прие нова стратегия за Афганистан до края на 2016 г., която е съсредоточена върху развитието на афганистанските институции и в която се очертават приоритети, като утвърждаването на мира, сигурността и регионалната стабилност, укрепването на демокрацията, насърчаването на икономическото и личностното развитие, както и на върховенството на закона и спазването на правата на човека. Стратегията е основана върху комплексен подход и дава общата рамка за всички инструменти на ЕС и за невоенния ангажимент на държавите членки. Специалният представител на ЕС Франц-Микаел Шьолд Мелбин продължи да играе значителна роля за засилване на присъствието на ЕС на място и способстваше за координацията с държавите членки в Кабул.

Преходът в сферата на сигурността, включително изтеглянето на войските на ISAF, премина по план и приключи в края на 2014 г. Афганистанските сили за национална сигурност (ANSF) поеха отговорността за сигурността в цялата страна, включително в сложния изборен период. Те понасят все повече тежки загуби, особено полицията.

Като цяло положението със сигурността остана напрегнато с нарастване на броя на бунтовническите нападения, включително в Кабул, и 25 % нарастване на броя на жертвите сред цивилното население в сравнение с 2013 г.

По време на президентските избори ЕС тясно сътрудничеса с ООН, САЩ и други международни партньори. ЕС подкрепи постигнатото с посредничеството на ООН и САЩ споразумение, което доведе до пълна проверка на изборните резултати и създаване на правителство на националното единство, като по този начин бе избегната политическата криза. На 29 септември Ашраф Гани встъпи в длъжност като президент и назначи с президентски указ Абдула Абдула на специално създадена консултативна длъжност към правителството. ЕС изпрати екип за оценяване на изборите, съставен от 15 международни експерти и ръководен от главен наблюдател — члена на ЕП Тайс Берман.

На конференцията в Лондон през декември ЕС приветства амбициозната програма за реформи на правителството, в т.ч. първите стъпки за справяне с острата криза с приходите, въвеждане на антикорупционни мерки и реформа на съдебната система. Президентът Гани потвърди намерението си колкото е възможно по-бързо да приключат преговорите по споразумението за сътрудничество за партньорство и развитие между ЕС и Афганистан.

През 2014 г. ЕС излезе с няколко публични изявления, които СПЕС координира с държавите — членки на ЕС, във връзка с тежки нарушения на правата на човека. ЕС изразяваше загриженост по отношение на големия брой жертви сред цивилното население в резултат на бунтовническите нападения и нестабилното положение по отношение на сигурността. ЕС направи и редица изявления, в които подчерта своята категорична и принципна позиция срещу смъртното наказание.

През 2014 г. полицейската мисия на ЕС EUPOL Afghanistan допринесе за напредъка на институционалната реформа на афганистанското министерство на вътрешните работи, превръщането на афганистанската национална полиция в професионална и подобряването на връзките между полицията и институциите на наказателното правосъдие. EUPOL подкрепи разработването на национална полицейска стратегия (2014—2018 г.) и национален полицейски план от Министерството на вътрешните работи на Афганистан. Завършването на новите помещения за полицейския колеж и Центъра за управление на престъпността отбеляза важен момент в прехода към поемане на ръководната роля от афганистанците. В сектора на правосъдието EUPOL изигра значителна роля при финализирането на новата редакция на Наказателнопроцесуалния кодекс, приета от Парламента. В сферите си на активност мисията се сблъскваше с нестабилност по отношение на сигурността през цялата 2014 г. Терористичното нападение в ресторант в Кабул на 17 януари взе 21 цивилни жертви, сред които член на мисията от Дания и член на екипа по сигурността към EUPOL от Обединеното кралство. На 16 декември 2014 г. Съветът продължи мандата на мисията до края на 2016 г.

5.4.6. Пакистан

ЕС продължи да работи в тясно сътрудничество с Пакистан в рамките на петгодишния план на ангажиментите между ЕС и Пакистан, приет през 2012 г. На 25 март в Брюксел се проведе вторият стратегически диалог ЕС — Пакистан между ВП и съветника на правителството на Пакистан за външна политика и сигурност Сартадж Азиз. На 24 юни в Исламабад се състоя заседание на съвместния комитет, непосредствено преди което се проведе заседание на подгрупите по правата на човека и търговията. В съвместния комитет бе договорено започването на местен диалог по въпросите на енергетиката и правата на човека. През юни специалният представител на ЕС за неразпространението и разоръжаването Яцек Билица посети Пакистан, за да даде начало на диалога по въпросите на неразпространението между ЕС и Пакистан. На 20 октомври се проведе третото заседание на съвместния комитет за обратно приемане, чиято тема бе изпълнението на споразумението за обратно приемане между ЕС и Пакистан от 2010 г.

От 1 януари 2014 г. Пакистан започна да се ползва със преференциален достъп до пазара на ЕС по линия на общата схема за преференции (GSP+), условие за което е ефективното прилагане на 27 основни международни конвенции в областта на правата на човека, трудовите права, опазването на околната среда и доброто управление.

По пътя на диалога и сътрудничеството ЕС продължи да търси заедно с Пакистан решение на въпроси, свързани с правата на човека. В допълнение към заседанието на подгрупата по правата на човека, на 26—29 октомври специалният представител на ЕС за правата на човека Ставрос Ламбринидис посети за първи път Пакистан²¹.

5.4.7. Бангладеш

ЕС продължи сътрудничеството с Бангладеш, САЩ и Международната организация на труда (МОТ) за изпълнение на Пакта за устойчивост, договорен през юли 2013 г. след срутването на фабриката в сградата „Рана Плаза“, причинило жертви, с цел подобряване на условията на труд и стандартите за здраве и безопасност на работното място в сектора на конфекцията в Бангладеш. На 20 октомври в Брюксел се състоя среща на високо равнище за преглед на изпълнението, на която бе потвърдено, че е необходимо спешно да се изпълнят ангажиментите в тези области.

На 9 януари ВП излезе с декларация от името на ЕС, в която осъди актовете на насилие в навечерието на изборите на 5 януари и изрази съжаление, че не са били създадени благоприятни условия за прозрачни, приобщаващи и честни избори. Тя настойчиво прикани всички страни да се въздържат от насилие и да влязат в истински диалог, за да се договорят за взаимно приемливи бъдещи действия за укрепване на демократичната отчетност и да проведат прозрачни, приобщаващи и честни избори. Изборната обстановка доведе до поляризиране на политическия климат, ограничаване на свободата на медиите и стесняване на възможностите за гражданското общество.

²¹ Европейският парламент прие три резолюции през 2014 г., съсредоточени върху регионалната роля на Пакистан и политическите отношения с ЕС (2013/2168(INI), последните случаи на съдебно преследване (2014/2694(RSP) и законите за богохулството (2014/2969(RSP)).

В отговор на произнесените от бангладешкия „международен наказателен трибунал“ смъртни присъди над лица, осъдени за военни престъпления по време на освободителната война през 1971 г., ЕС отново подчерта, че изцяло отхвърля смъртната присъда при всякакви обстоятелства, и призова властите в Бангладеш да въведат мораториум върху изпълнението на смъртни присъди като първа крачка към тяхната отмяна.²²

5.4.8. Шри Ланка

Въпросите за помирението и правата на човека бяха в центъра на политиката на ЕС спрямо Шри Ланка. В заключенията си от 21 март Европейският съвет припомни ангажимента си за отговорност, помирение и универсални човешки права в Шри Ланка. Той призова освен това за приемане на резолюция относно Шри Ланка на Съвета на ООН по правата на човека, която да предвиди международно разследване на твърденията за военни престъпления, извършени от двете страни през войната.

На Съвета на ООН по правата на човека, състоял се през март 2014 г., държавите — членки на ЕС, и САЩ внесоха съвместна резолюция, в която правителството на Шри Ланка се приканва настойчиво да постигне напредък по помирението и да разследва твърденията за нарушения на правата на човека и на международното хуманитарно право. В резолюцията службата на върховния комисар на ООН по правата на човека получава мандат да проведе задълбочено разследване на твърденията за тежки нарушения на правата на човека и свързани с това престъпления, извършени от двете страни в Шри Ланка. Както други международни партньори и ЕС призова правителството на Шри Ланка да сътрудничи изцяло за разследването, за да се пристъпи към решаване на въпросите за отговорността като важна крачка към истинско помирение.

През 2014 г. ЕС направи изявления по повод на нападенията срещу мюсюлманската общност (20 юни), сформирването на разследващ екип на ООН за Шри Ланка (1 юли) и ограниченията на НПО и свободата на изразяване (23 юли).

²² Европейският парламент прие две резолюции във връзка с нарушенията на правата на човека в Бангладеш: резолюция относно последните избори в Бангладеш (2014/2516(RSP) и резолюция относно нарушенията на правата на човека в Бангладеш (2014/2834(RSP)).

5.4.9. Малдивски острови

На 22 март бяха организирани вторите демократични многопартийни парламентарни избори в историята на страната. Те се проведоха във време на политическа криза, която породила несигурност за по-нататъшния процес на демократизация на Малдивските острови. Мисията на ЕС за наблюдение на изборите оцени изборите като добре проведени независимо от намесата на Върховния съд и действията му срещу изборителната комисия през седмиците преди общите избори. След президентските избори през 2013 г. и местните и парламентарните избори през 2014 г. цялата власт (законодателна, изпълнителна и съдебна) е отново съсредоточена в ръцете на група около семейството на бившия президент Момун Абдул Гаюм, което дава основания за безпокойство за бъдещето на демократичната консолидация²³.

5.5. Тихоокеански регион

5.5.1. Австралия

Въз основа на посещенията на председателя Жозе Мануел Барозу през септември 2011 г. и на ВП/ЗП през октомври 2011 г. ЕС и Австралия продължиха обмена и диалога помежду си с оглед на разширяване на сътрудничеството в областта на външните работи и сигурността, управлението на кризи, помощта за развитие и глобалните въпроси. На 16 ноември председателят на Европейския съвет Херман ван Ромпюй проведе двустранна среща с министър-председателя Тони Абът, на която обсъдиха двустранни въпроси (рамковото споразумение, перспективите за споразумение за свободна търговия) и Украйна, по отношение на която има тясно сътрудничество. Освен това ЕСВД и Австралия подписаха споразумение за дипломатически обмен.

След приемането на мандата за всеобхватно рамково споразумение между ЕС и Австралия през октомври 2011 г. и след едногодишна пауза преговорите бяха възобновени и почти приключени към края на годината.

²³ Окончателен доклад на мисията на Европейския съюз за наблюдение на изборите, Малдивски острови, 2014 г.

На 11 декември в Канбера се проведе стратегически диалог и диалог по сигурността между ЕС и Австралия на равнище политически директори с обширен дневен ред, обхващащ въпроси на сигурността в Азиатско-тихоокеанския регион, морската сигурност, Русия/Украйна, Иран, Сирия/Ирак/ИДИЛ/Даиш, блискоизточния мирен процес, Афганистан, борбата с тероризма, киберсигурността и сътрудничеството в управлението на кризи. Председателят на Военния комитет на ЕС генерал Дьо Рузие направи първото си посещение в Австралия за дискусии на високо равнище в министерството на отбраната. На 28 октомври се състоя редовната тристранна среща (ЕС — Австралия — Нова Зеландия) по въпроси на Тихоокеанския регион. Освен това на 6 ноември в Брюксел ЕС и Австралия проведоха първия си диалог относно борбата с тероризма.

ЕС и Австралия договориха рамково споразумение за участие на Австралия в операции на ЕС за управление на кризи.²⁴ Австралия бе поканена да участва в няколко мисии и операции по линия на ОПСО и за първи път взе участие, като предостави ценна правна помощ в контекста на подпомагането на мисия на Сейшелските острови чрез EUCAP NESTOR.

5.5.2. Нова Зеландия

През годината бяха осъществени контакти от геополитическо значение и от взаимен интерес. На 25 март министър-председателят Джон Кей се срещна в Хага с председателите Херман ван Ромпюй и Жозе Мануел Барозу по време на срещата на върха по ядрените въпроси, след което те излязоха със съвместна декларация относно задълбочаването на партньорството между ЕС и Нова Зеландия.

В съвместната декларация, наред с останалото, беше заявено съгласие за обмислянето на варианти за задълбочаване на търговските и икономическите отношения, включително параметрите за евентуалното започване на преговори за по-нататъшно либерализиране на търговията и инвестициите между ЕС и Нова Зеландия.

²⁴ Споразумението беше подписано на 22 април 2015 г.

На 24 юни в Брюксел ВП/ЗП се срещна с министъра на външните работи Мъри Маккъли, а на 30 юли по време на форума на тихоокеанските острови в Палау те обявиха за приключването на преговорите по първия всеобхватен правно обвързващ договор — споразумението за партньорство по въпросите на отношенията и сътрудничеството.

На 16 ноември председателят Жан-Клод Юнкер и преизбраният министър-председател Джон Кей се срещнаха в Бризбейн по време на срещата на върха на Г-20. На 2 декември в Брюксел се проведе първата среща между министъра на външните работи Мъри Маккъли и ВП/ЗП, на която бяха потвърдени ангажиментите за разширяване на партньорството между ЕС и Нова Зеландия и за по-тясно сътрудничество по въпросите на сигурността по време на членството на Нова Зеландия в Съвета за сигурност на ООН през 2015—2016 г.

На 12 декември в Уелингтън се състоя първият официален диалог по въпросите на сигурността ЕС — Нова Зеландия на равнище политически директори.

Вследствие на подписаното на 18 април 2012 г. в Брюксел рамково споразумение относно участието на Нова Зеландия в операции на ЕС за управление на кризи Нова Зеландия бе поканена на да участва в няколко мисии и операции по линия на ОПСО. Нова Зеландия даде принос за EU NAVFOR Atalanta през октомври и ноември с морски патрул и разузнавателни летателни средства.

През април комисарят Андрис Пиебалгс бе на съвместно посещение в Тихоокеанския регион с министъра на външните работи Маккъли. Основната цел бе да се направи преглед на напредъка при изпълнението на съвместните проекти в рамките на енергийното партньорство в Тихоокеанския регион между ЕС и Нова Зеландия, стартирано на енергийната среща на върха за Тихоокеанския регион, проведена през март 2013 г. в Оукланд със съвместното домакинство на двете страни.

5.5.3. Фиджи

Завръщането на Фиджи към демокрацията бе консолидирано на 17 септември с първите парламентарни избори от военния преврат през 2006 г. насам. Изборите бяха добре подготвени от техническа гледна точка и дадоха на избирателите възможност за реален избор. ЕС предостави техническа подкрепа за изборния процес и, като част от по-мощните международни усилия за наблюдение, изпрати експертна мисия за оценка на изборите.

ЕС изпрати и мисия за проверка, която да оцени положението с оглед на изискванията на член 96 от Споразумението от Котону. След тези мисии, през ноември ЕС реши да прекъсне т.нар. „подходящи мерки“ (санкции) по член 96 от Споразумението от Котону и член 37 от Инструмента за сътрудничество за развитие и да възстанови напълно сътрудничеството за развитие с Фиджи. Внимателното наблюдение и подкрепата в областта на правата на човека ще се осъществяват, наред с другото, чрез подновения политически диалог и програмирането на финансова помощ от ЕС.

5.5.4. Соломонови острови

След проведените на 19 ноември парламентарни избори, на 9 декември членовете на новия парламент избраха за нов министър-председател Манасе Согаваре, който разполага със стабилно мнозинство. Изборният процес през 2014 г. премина мирно с относително незначителни инциденти по отношение на сигурността. Тези избори са важен етап и потвърждават завръщането към стабилността и напредъка, постигнат в областта на демократизацията, доброто управление и правата на човека от разполагането на мисията за регионална помощ на Соломоновите острови (RAMSI) през 2003 г. насам. ЕС оказва подкрепа при актуализирането на списъците на избирателите. Освен това ЕС финансира дейности за повишаване на избирателната култура като цяло и на участието на жените по-специално, както и техническа помощ при съставянето на нормативен акт за изпълнение на Закона за интегритета на политическите партии.

5.5.5. Регионални въпроси

ЕС продължи да укрепва диалога и партньорството си с островните държави от Тихоокеанския регион и неговите регионални организации. ВП/ЗП присъства на 45-ата среща на форума на тихоокеанските острови в Корор, Палау през юли, а комисарят Андريس Пиебалгс представи ЕС на третата конференция на ООН за малките островни развиващи се държави през септември в Апия, Самоа. По време на втората проява 21 страни (10 от Тихоокеанския регион, 10 от Карибите и Кабо Верде) подписаха национални индикативни програми за периода 2014—2020 г. (възлизащи на около 340 млн. евро) по линия на Споразумението от Котону. Споразумението за икономическо партньорство (СИП) между ЕС и Тихоокеанския регион, което Папуа-Нова Гвинея прилага временно от 20 декември 2009 г., вече се прилага временно и от Фиджи от 28 юли 2014 г.

6. Африка

6.1. Африкански съюз

Поставено бе началото на все по-тясно сътрудничество с Африканския съюз (АС), ООН и други регионални организации с цел овладяване на редица конфликти, а системният акцент върху голямото значение на изграждането на стабилни институции, способни да консолидират демокрацията, правата на човека и върховенството на закона, започна да дава резултати.

На 4-тата среща на върха ЕС — Африка, проведена в Брюксел през април 2014 г., лидерите потвърдиха продължаващата подкрепа на ЕС за Африканската архитектура за мир и сигурност чрез Механизма за подкрепа на мира в Африка и потенциала за предоставяне на повече оборудване, както и на обучение и наставничество. ЕС беше готов да обяви началото на EUFOR CAR. На заседанието за морската сигурност, чийто домакин бе ВП/ЗП, както и в изказванията на срещата, бяха изтъкнати важните изводи от операция Atalanta и големият интерес на страните от Западна Африка към новата стратегия на ЕС за Гвинейския залив. Присъствието на генералния секретар на ООН Бан Ки-мун беше красноречив сигнал за обхвата на сътрудничеството ЕС — АС — ООН. Двустранните срещи също изиграха решаваща роля за укрепването на отношенията между двата континента.

Като цяло срещата на върха успя да даде положителен тласък на отношенията между ЕС и Африка и предостави стабилна основа за диалога и сътрудничеството в бъдеще.

Публикувана бе съвместна декларация от срещата на върха, в която се потвърждава ангажиментът към целите, изложени в приетата през 2007 г. съвместна стратегия Африка-ЕС. Общите ключови приоритета и области за съвместни действия бяха допълнително доуточнени в пътната карта за периода 2014—2017 г. ЕС продължава да бъде възприеман като най-важния партньор на Африка във всички значими области, в т.ч. мира и сигурността.

На 15 май 2014 г. в Брюксел се проведе седмата среща между Съвета за мир и сигурност на АС и Комитета по политика и сигурност на ЕС.²⁵

²⁵ Срещата даде възможност за открита и добре структурирана дискусия относно i) кризисните ситуации и заплахите за мира и стабилността от Сахел до Африканския рог, в т.ч. конфликтите в Южен Судан, Мали/Сахел и Централноафриканската република, както и хоризонталните въпроси като разпространението на малките оръжия и леките въоръжения, тероризма, границите и миграцията; ii) засилване на изграждането на капацитет в Африка по отношение на мира и сигурността; iii) укрепване на сътрудничеството между двете организации. Освен това Съветът за мир и сигурност на АС и Комитетът по политика и сигурност на ЕС бяха информирани относно мира и сигурността в Европа (Украйна).

През 2014 г. Комисията прие и програма за действие относно Механизма за подкрепа на мира в Африка за периода 2014—2016 г., като финансовият пакет възлиза на 750 млн. евро, от които 325 млн. евро идват от преходния инструмент на ЕФР и са насочени основно за текущите операции за подкрепа на мира през 2014 г. Като цяло насоките на програмата за действие за 2014—2016 г. съвпадат с предишните програми за действие относно Механизма за подкрепа на мира в Африка. Директни бенефициенти остават АС и регионалните икономически общности/регионалните механизми, като почти 90 % от средствата отиват за подкрепа на мирни операции, ръководени от африканска страна, а остатъкът — за подкрепа на оперативността на Африканската архитектура за мир и сигурност и за действия с бързи резултати, насочени към предотвратяване на конфликти и управление на кризи²⁶.

Чрез Механизма за подкрепа на мира в Африка ЕС продължи да подкрепя през 2014 г. ръководени от АС мисии:

- мисията на АС в Сомалия (AMISOM): от началото на мисията през 2007 г. общият ангажимент към мисията по линия на Механизма за подкрепа на мира в Африка възлиза на почти 771 млн. евро, което прави ЕС един от най-големите донори на AMISOM.
- международната мисия за подкрепа в Централноафриканската република (MISCA): ЕС предостави първоначално финансиране от 50 млн. евро и задели допълнителна сума в размер на 75 млн. евро. На 15 септември многостранната мироопазваща операция на ООН в ЦАР MINUSCA пое отговорността от африканските сили от MISCA. Тя обаче няма да е в състояние да изпълнява амбициозния си мандат до май 2015 г.

²⁶ Основните промени, въведени с програмата за действие 2014—2016 г. са следните:
i) подчертава се необходимостта от стратегии за излизане и от разпределяне в по-голяма степен на финансовата тежест за продължителни операции за мир;
ii) подкрепата за Африканската архитектура за мир и сигурност чрез Механизма за подкрепа на мира в Африка и за изграждането на капацитет ще бъде преориентирана към по-целенасочена подкрепа и постепенно намаляване на общата подкрепа за разходите за персонал; процедурата на ЕС за вземане на решения също се опростява за по-голяма бързина и по-добра способност за реагиране.

През 2014 г. ЕС подкрепи и няколко африкански инициативи за медиация по линия на механизма за ранно реагиране на Механизма за подкрепа на мира в Африка, в т.ч. ролята на съвместния механизъм за проверка на Международната конференция за региона на Големите африкански езера за възстановяване и насърчаване на доверието между Демократична република Конго и съседните ѝ държави; посредничеството в Южен Судан на Междуправителствения орган за развитие и съвместната инициатива в подкрепа на мирните избори в Бурунди на Общия пазар на Източна и Южна Африка (COMESA) и Източно-африканската общност (ИАО).

6.2. Западна Африка

След десет години съвместна работа на 30 юни 2014 г. приключиха преговорите за споразумение за икономическо партньорство (СИП) между ЕС и Западна Африка. Споразумението обхваща търговията със стоки въз основа на новоприетата обща външна тарифа на Икономическата общност на западноафриканските държави (ECOWAS), както и сътрудничеството за развитие и включва клаузи за ново разглеждане по отношение на главите за услугите и търговските правила. Държавните ръководители от ECOWAS дадоха указания на главните преговарящи от Западна Африка да предприемат всички необходими стъпки за бързо стартиране на процеса на подписване и прилагане на СИП. Споразумението ще замени временното СИП с Кот д'Ивоар (подписано през 2008 г.) и Гана (не е подписано), които не са ратифицирани/не се прилагат.

Годишният политически диалог на министерско равнище ЕС—ECOWAS беше проведен в Абуджа на 27 ноември 2014 г. и обхвана редица въпроси от взаимен интерес, включително регионалните събития в областта на мира и сигурността, въпроси относно регионалното програмиране и преговорите по СИП.

6.2.1. Сигурност и развитие в района на Сахел

Изпълнението на стратегията на ЕС за сигурност и развитие в Сахел продължи през 2014 г., а направеният през 2013 г. преглед показва конкретен напредък и постигнати резултати във всичките четири основни направления: политика, развитие, сигурност и борба с екстремизма, придружен с насилие. Беше отбелязано, че връзката между сигурността и развитието следва да остане в центъра на политиките и операциите на ЕС в Сахел, както и че изпълнението на стратегията следва да обхване и Буркина Фасо и Чад. Във връзка с това се разработва нов регионален план за действие, включващ следващите стъпки от изпълнението на стратегията за Сахел.

През цялата година беше отделяно повишено внимание на международната координация и единодействието с партньорски организации, по-специално с ООН, Африканския съюз и Икономическата общност на западноафриканските държави (ECOWAS). Беше обърнато внимание на платформата от Бамако, стартирана след съвместното посещение на високо равнище в региона на представители на ООН, ЕС и Световната банка през 2013 г., която предоставя механизъм за координация между донорите и ООН, по-специално АС и ЕС. Беше поставен акцент и върху процеса от Нуакшот²⁷, който е обещаващ, що се отнася до участието на АС и Алжир в сферата на сигурността, както и върху Г-5, което е важна крачка към поемането на отговорност за справяне с предизвикателствата от петте участващи страни²⁸.

²⁷ Ръководеният от Африканския съюз процес започна през март 2013 г.; сред обявените цели са засилване на сътрудничеството в областта на сигурността и оперативността на Африканската архитектура за мир и сигурност в региона на Сахел и Сахара. В рамките на процеса от Нуакшот ръководителите на разузнавателните служби и службите за сигурност на 13 страни от региона на Сахел и Сахара следва да провеждат редовни срещи на всеки два месеца под егидата на Африканския съюз, а редовните срещи на министрите на външните работи ще се провеждат на всеки три месеца.

²⁸ Мавритания, Мали, Нигер, Чад и Буркина Фасо.

6.2.2. Мавритания

ЕС разположи мисия за оказване на експертна помощ при провеждането на президентските избори през юни 2014 г. Заключениета на мисията бяха, че изборният процес е протекъл съобразно приемливи стандарти. Мисията излезе с редица препоръки за усъвършенстване на процеса за изборите в бъдеще.

Вторият мандат на президента Мохамед Улд Абдел Азиз започна с окуражаващи признаци на политическа стабилност и приемственост в провеждането на основните политики. Независимо от това консолидацията на стабилността и продължаването на растежа е застрашена поради риска от радикален ислямски екстремизъм, задълбочаването на социалното и етническото разделение и нестабилната обстановка в региона. ЕС ще следи отблизо социалното, етническото и религиозното напрежение, което започна да нараства през втората половина на годината, в контекста на редовния политически диалог с Мавритания.

Мавритания пое председателството на Африканския съюз през януари 2014 г., както и съвместното председателство на диалога 5+5 и председателството на Съвета на министрите на Арабската лига. В резултат на това страната проявяваше инициатива и активност по регионалните въпроси.²⁹

Важни събития в отношенията между ЕС и Мавритания бяха двете срещи по линия на политическия диалог по член 8 (през май и декември 2014 г.), посещенията на СПЕС за Сахел през януари и декември и на комисарят Андريس Пиебалгс през февруари, подписването на индикативната национална програма за 2014—2020 г. през юни и започването на преговорите за подновяване на Протокола в областта на рибарството през май.

²⁹ Президентът Азиз беше председател съвместно с ЕС на четвъртата среща на върха ЕС — Африка, проведена през април 2014 г. в Брюксел. Като доказателство на ангажимента за Африка Мавритания обяви участието си в MINUSCA с контингент от около 900 войници, които ще бъдат разположени през 2015 г. В качеството си на ангажиран партньор по въпросите на Сахел, през февруари 2014 г. заедно с Нигер, Мали, Буркина Фасо и Чад Мавритания стартира инициатива на Г-5 относно Сахел, чиято цел е да се определят подходящите мерки в отговор на предизвикателствата пред региона, да се обвържат тясно сигурността и развитието и която като цяло съответства на стратегията на ЕС за Сахел.

6.2.3. Мали

От началото на политическата криза и кризата в областта на сигурността в Мали — бунта в северната част през януари 2012 г. и последвалия държавен преврат през март — ЕС постоянно подкрепяше териториалната цялост на Мали, завръщането към конституционния ред и политическото уреждане на кризата посредством диалог. Като част от комплексния отговор на кризата в Мали, ЕС мобилизира всички инструменти, с които разполага.

След организирането на прозрачни президентски и парламентарни избори през 2013 г., наблюдавани от ЕС и други международни партньори, ЕС предостави значителна подкрепа за преходния процес, довел до възстановяване на конституционния и обществен ред и мира. На 15 май 2013 г., по време на донорската среща на високо равнище за Мали, проведена в Брюксел, беше обещана помощ в размер над 3,25 млрд. евро. ЕС пое самостоятелно ангажимент за 1,28 млрд евро, включително подкрепа за бюджета. Заключение от последната среща във връзка с последващите действия през септември 2014 г. беше, че до момента половината от тази сума е била отпусната/заделена. Комисията също предостави хуманитарна помощ в значителни размери.

Що се отнася до сигурността, ЕС — както държавите членки поотделно, така и колективно — предостави решаваща подкрепа в борбата с терористичните групи, особено от януари 2013 г. насам. Той започна мисия за обучение на въоръжените сили (EUTM Mali), за да помогне на малийската армия да се реструктурира и да увеличи способностите си. Досега EUTM Mali обучи шест батальона на въоръжените сили на Мали.

През април 2014 г. в Мали бе установена нова гражданска мисия по линия на ОВППС EUCAP Sahel Mali. През юли бяха разположени ръководителят на мисията и основният екип, които да подготвят стартирането на мисията в началото на 2015 г.³⁰

Освен това ЕС участваше активно като един от медиаторите (заедно с ООН, АС, ECOWAS и Организацията за ислямско сътрудничество) в мирните преговори от Алжир относно Северно Мали, започнали през юли 2014 г. ЕС се ангажира да участва в комитета за последващи действия, който ще наблюдава изпълнението на бъдещото мирно споразумение.

ЕС е напълно готов да подкрепя реконструкцията и възстановяването на Мали след завръщането на страната към конституционния ред.³¹

6.2.4. Нигер

Относителната вътрешна стабилност на последните години беше застрашена след промените в правителството през август 2013 г., които доведоха до промени в политическите съюзи. През цялата 2014 г. политическото напрежение нарастваше, придружавано от улични демонстрации, спорадични ожесточени сблъсъци и безизходица в Националното събрание. Редовно се провежда политически диалог по широк спектър вътрешни и регионални въпроси.

³⁰ Мисията ще предоставя обучение и съвети на силите за вътрешна сигурност (жандармерия, национална полиция и национална гвардия) със специален фокус върху управлението на човешките ресурси и способностите. Основната задача на мисията е да спомогне за възстановяването на институционалната връзка между малийските сили за сигурност и политическата власт, чрез установяване на прозрачна, професионална и действаща система за управление в рамките на въоръжените сили. Първоначалният мандат на мисията ще бъде две години. Мисията ще мобилизира 80 международни експерти и е разположена в Бамако.

³¹

През 2014 г. Нигер стана жертва на различни терористични нападения, които доведоха до няколко жертви.

Разпространяването на насилието на групировката „Боко Харам“ от Нигерия в Нигер буди сериозна загриженост у властите на Нигер, що се отнася до сигурността и по хуманитарни съображения. В резултат на това Нигер участва активно в международните усилия за укрепване на сигурността в Нигерия.

Основни елементи от отношенията между ЕС и Нигер през 2014 г. бяха подписването на индикативната национална програма за 2014—2020 г. през юни и посещенията в Ниамей на председателя Херман ван Ромпюй (февруари 2014 г.) и на специалния представител за Сахел Мишел Доминик Ревейран дьо Мантон (5—6 ноември 2014 г.).

През юли 2014 г. EUCAP SAHEL Niger приключи първия си мандат. Съветът реши да адаптира и удължи мандата до юли 2016 г. През втората половина на годината мисията и други инструменти на ЕС проведоха редица съвместни дейности и активизираха дейността си извън столицата Ниамей, като бе поставен специален акцент върху засилването на ангажираността на Нигер и устойчивостта на постиженията на мисията.

6.2.5. Буркина Фасо

След 27 години на власт през октомври президентът Блез Компаоре беше принуден да подаде оставка и да напусне страната след масови протести и социални вълнения, породени от намерението му да промени Конституцията и да се кандидатира отново за президент на изборите през 2015 г. След вълненията и двуседмичното управление на военните всички заинтересовани страни (включително политическите партии и гражданското общество) се споразумяха по Харта на прехода и номинираха цивилния Мишел Кафандо за временен президент. ЕС заяви, че подкрепя мирния демократичен преход и усилията на международната общност за подпомагане на прехода, по-специално мисията на АС, ECOWAS и ООН.

На 17 март Съветът по външни работи реши да разшири стратегията на ЕС за Сахел и да включи Буркина Фасо. През май беше изпратена съвместна мисия на ЕСВД, ГД „Развитие и сътрудничество“ и СПЕС за Сахел, за да обясни на властите в Буркинабе последствията от включването на страната в стратегията за Сахел и да събере информация за евентуалните дейности по линия на развитието и сигурността съгласно стратегията за Сахел.

ЕС е член на контактната група на ECOWAS за Буркина Фасо и ще подпомага страната през преходния период при подготовката за провеждане на приобщаващи и прозрачни демократични избори най-късно през ноември 2015 г.

6.2.6. Сенегал

Исклучително добрите и динамични отношения между Сенегал и Европейския съюз се основават на политическия диалог, търговията и сътрудничеството за развитие. Сенегал е важен партньор на ЕС по няколко регионални и международни досиета.

Продължи редовният политически диалог, като през 2014 г. се проведеха две срещи — през юни и през декември. Обсъдените теми засягаха по-специално вътрешните политики, външната политика на Сенегал, положението със сигурността в региона, както и основните икономически предизвикателства пред Сенегал. В специален разговор с министъра на правосъдието Сидики Каба през ноември бяха обсъдени правата на човека. Посредством политическия диалог и сътрудничеството между ЕС и Сенегал, ЕС и неговите държави членки се съсредоточиха върху приоритети като правата на жените и децата, борбата срещу безнаказаността, реформата на съдебната система и недискриминацията на основание сексуална ориентация.

ЕС подкрепя нормализирането на положението в Казаманс, където повече от 30 години продължава конфликт с ниска интензивност. Между различните фракции на сепаратисткото движение Демократични сили на Казаманс (Mouvement des Forces Démocratiques de Casamance – MFDC) и правителството на Сенегал текат преговори за мир. Подкрепата за този процес и за жертвите от конфликта се финансира чрез Инструмента, допринасящ за стабилността и мира. Преговорите със северния фронт завършиха на 1 май 2014 г. с декларация за едностранно спиране на огъня от лидера на MFDC Салиф Садьо.

Незаконната имиграция през сенегалското крайбрежие изглежда под контрол благодарение на схемата за по-интензивно наблюдение на морските граници, която се подкрепя от Frontex и чрез двустранно сътрудничество с Испания.

През цялата година се провеждаха срещи на високо равнище, например през февруари комисарят Андريس Пиебалгс посети Сенегал, а президентът Маки Сал взе участие в срещата на върха ЕС — Африка през април, където се срещна с председателя Жозе Мануел Барозу и комисаря Кристилина Георгиева. Освен това министърът на икономиката и финансите Амаду Ба се срещна с комисаря Пиебалгс през октомври, а през ноември комисаря Невен Мимица се срещна с министър-председателя Мохамед Абдала Бун Дионе. На 28—29 ноември Сенегал бе домакин на срещата на върха на международната организация на франкофонията, по време на която комисаря Мимица проведе двустранни срещи с президента Сали и с други африкански държавни ръководители.

6.2.7. Гамбия

През 2014 г. Гамбия беше подложена на икономически натиск, предизвикан от външни сътресения: намаляване на туризма поради епидемията от ебола в Западна Африка и сушата в региона. За ЕС основни поводи за загриженост продължиха да бъдат състоянието на демокрацията, спазването на върховенството на закона и положението с правата на човека. През февруари говорителят на ВП/ЗП направи изявление, след като президентът на Гамбия Яйя Джаме произнесе провокативна реч срещу ЛГБТИ на националния празник на страната. През ноември ЕС излезе с изявление на място в отговор на подписването от президента на закон, криминализиращ „проявите на хомосексуалност с утежняващи обстоятелства“.

През октомври Гамбия премина втория си универсален периодичен преглед и през този период положението с правата на човека в Гамбия привлече вниманието на международната общност. ЕС допринесе за подготовката и финансира заедно с други участници откритото излъчване на заседанието, посветено на универсалния периодичен преглед.³²

³²

В проектодоклада на работната група за универсалния периодичен преглед се изтъкват редица сериозни пропуски в областта на гражданските и политическите права, по-специално свободата на изразяване и свободата на събранията. Държавите членки отбелязаха подобрения в областта на образованието и развитието на здравните центрове в страната, но продължиха да изразяват загриженост във връзка със смъртното наказание, извънсъдебните арести и задържането отвъд предвидения по закон срок, законната възраст за встъпване в брак, свободата на пресата, правата на ЛГБТИ и др.

Освен това ЕС и държавите членки, представени в Банджул, отблизко проследиха посещенията през ноември на двамата специални докладчици на ООН за извънсъдебните екзекуции, екзекуциите по бързата процедура и произволните екзекуции и за изтезанията и другите форми на жестоко, нечовешко и унижително отнасяне или наказание. Посещението беше отменено в последния момент през август и после насрочено за нова дата. На специалните докладчици бе отказан достъп до отделението с режим на засилена сигурност и отделението за осъдените на смърт на главния затвор и те решиха да не продължават планираните си посещения в други центрове за задържане поради нарушаването от Гамбия на договорените условия.

През април бе проведен политически диалог по член 8 от Споразумението от Котону, който доведе до поемането на ангажменти от страна на гамбийските власти в областта на правата на човека. Последващите контакти потвърдиха конструктивния дух на тази среща. Въпреки това през 2014 г. не се състояха други срещи за диалог по член 8. През ноември правителството на Гамбия уведоми ЕС, че възнамерява да прекъсне политическия диалог по член 8. Освен това в реч на министъра на външните работи, излъчена на 29 ноември по националната телевизия, той пряко свърза изявлението на ЕС на място, в което се критикуваше приемането на закона за „проявите на хомосексуалност с утежняващи обстоятелства“, с прекъсването на политическия диалог от правителството.

6.2.8. Гвинея Бисау

След двугодишен преходен период, последвал държавния преврат през април 2012 г., през април и май 2014 г. бяха мирно проведени парламентарни и президентски избори, окачени от мисията на ЕС за наблюдение на изборите, ръководена от члена на Европейския парламент Кшищоф Лисек, като свободни и честни.

За да подпомогне новите власти при възстановяването на върховенството на закона и да им даде възможност да посрещнат политическите и социално-икономическите предизвикателства, ЕС реши временно да преустанови прилагането на мерките по член 96 от Споразумението от Котону³³.

Ограничителните мерки на ЕС срещу 21 военни ръководители, участващи в държавния преврат през април 2012 г., продължават да са в сила, както е посочено в Решение 2012/285/ОВППС на Съвета.

ЕС работи в тясно сътрудничество с основните международни партньори (ООН, ECOWAS, АС, Общността на португалоезичните държави (CPLP), за да подкрепи по съгласуван и допълващ се начин усилията на новоизбраните власти на Гвинея Бисау за укрепване на политическите институции, реформа на сектора за сигурност, утвърждаване на върховенството на закона, борба срещу корупцията и нелегалния трафик и насърчаване на устойчивото развитие.

³³ В този контекст с Решение 2014/467/ЕС от 14 юли се продължава действието на решението по член 96, но временно се преустановява прилагането на неговите мерки, което позволява на ЕС да предостави спешно подкрепа на властите и да започне програмирането на 11-ия ЕФР.

6.2.9. Гвинея

Нормализирането на отношенията между Гвинея и ЕС започна в края на 2013 г. и продължи през 2014 г. с вдигането на оръжейното ембарго с решение на Съвета на ЕС от април 2014 г. На 6 декември 2014 г. беше подписана националната индикативна програма по линия на 11-ия ЕФР (2015—2020 г.), по която се отпускат 244 млн. евро за сътрудничество в четири сектора: консолидация на върховенството на закона, градска канализация, здравеопазване и транспорт (последното в изходна стратегия).

Независимо от това индивидуалните санкции срещу пет лица заради отговорността, която се счита, че носят за масовите убийства през септември 2009 г, бяха продължени през 2014 г. с още една година поради недостатъчния напредък в текущите съдебни производства. Борбата срещу безнаказаността продължава да е приоритет на ЕС.

Беше предвидено в края на 2014 г. да се проведат местни избори, но поради разразилата се епидемия от ебола те не бяха осъществени.

От март 2014 г. Гвинея беше тежко засегната от епидемията от ебола, която постепенно се превърна от извънреден здравен проблем в икономическа и социална криза с риск от по-мощни политически и регионални последици. Обстановката беше неимоверно усложнена от недостатъчната координация и нарастващата съпротива на населението срещу мерките по отношение на епидемията от ебола. Най-тежкият инцидент беше през септември, когато в селището Уомей бяха убити членове на екип за сенсibiliзация. Делегацията на ЕС излезе с изявление на място.

ЕС е силно ангажиран в борбата срещу епидемията от ебола в Гвинея.

6.2.10. Сиера Леоне

През 2014 г. доминираща тема беше епидемията от ебола и тежките ѝ последствия за страната и региона с отражение върху политиката, сигурността и икономиката.

През ноември комисарят Христос Стилианидис, координатор на ЕС за борбата с ебола, и комисарят Витянис Андрюкайтис посетиха Фрийтаун, за да оценят на място обстановката и да анализират потребностите и пропуските, с цел адекватно да адаптират реакцията на ЕС.

Като се вземат предвид всички държави членки и всички инструменти, сумата, която ЕС се ангажира да отпусне за борба с еболата в Западна Африка през 2014 г., възлиза на 1,1 млрд. евро.

Започналата през 2013 г. работа по преработване на конституцията продължи с цел постигане на по-демократично и приобщаващо управление и привеждане в съответствие на конституцията с международните ангажименти на страната в областта на правата на човека, въпреки че поради епидемията от ебола провинциите не можаха да бъдат достигнати.

6.2.11. Либерия

През 2014 г. Либерия беше засегната от епидемията от ебола, избухнала през март.

Епидемията засегна цялото общество и имаше тежки последствия за страната и региона с отражение върху политиката, сигурността и икономиката. Всички дейности на правителството трябваше да бъдат съсредоточени върху усилията за реагиране.

Заедно със СЗО и други партньори ЕС предостави значителна помощ на правителството за борба с кризата. През ноември координаторът на ЕС за борбата с ебола Христос Стилианидис и комисарят Витянис Андрюкайтис посетиха Монровия, за да оценят на място обстановката, потребностите и пропуските, с цел адекватно да адаптират реакцията на ЕС.

Поради кризата с еболата предвидените за октомври частични избори за сенатори трябваше да бъдат отложени. Предложението на правителството изборите да се проведат на 16 декември беше спряно след жалби от политическите групи и решение на съда. Ситуацията може да се отрази върху прегледа на конституцията, предвиден за 2015 г., както и върху цялата политическа обстановка.

Мандатът на мисията на ООН в Либерия беше продължен до 2015 г., тъй като бе счетен за полезен за стабилността на страната предвид дестабилизиращия ефект от кризата с еболата.

Между ЕС и Либерия има интензивен политически обмен, който се поддържа чрез широка рамка за сътрудничество. През февруари 2014 г. се проведе политически диалог по член 8 от Споразумението от Котону. ЕС изпълнява стратегията си за Либерия в областта на правата на човека, като се съсредоточава основно върху премахването на смъртното наказание, правата на жените и участието на гражданското общество по въпросите на правата на човека. ЕС организира през март семинар на тема предотвратяване на конфликти, на който участваха важни членове на международната общност, организации на гражданското общество, мозъчни тръстове и членове на правителството.

6.2.12. Кот д'Ивоар

През 2014 г. Кот д'Ивоар продължи процеса на помирение в политически план и след кризата около изборите през 2010 г., съпроводена с прояви на насилие. Процесът е несигурен. Предвидените за октомври 2015 г. президентски избори биха могли да дадат повод за политическо напрежение и насилие. Избирателната комисия напредва бавно в подготовката си, по-специално в актуализирането на избирателния списък. Опозицията поиска да бъде по-добре представена в избирателната комисия, на което президентът Аласан Уатара даде положителен отговор.

Положението със сигурността се подобрява и след решение на Съвета за сигурност на ООН мироопазващата мисия на ООН (UNOCI) ще бъде постепенно намалена. Бяха потвърдени санкциите на ООН и ЕС (оръжейното ембарго, индивидуалните санкции, с изключение на санкциите срещу Алсид Джедже, съветник на бившия президент Лоран Гбагбо, които бяха отменени). След отмяната на диамантеното ембарго бяха предприети конкретни стъпки за изпълнение на процеса от Кимбърли.

ЕС продължава да подкрепя процеса на помирение и да осъжда безнаказаността. Той е решен да насърчава прозрачен, състезателен и приобщаващ процес, който да води към президентските избори през 2015 г. Освен това ЕС подкрепя реформите на съдебната система и сектора за сигурност. Отпускането на помощи от бюджета през 2014 г. включваше показатели за обновяване на полицейските управления и безпристрастното правосъдие.

6.2.13. Того

След като преди парламентарните избори през 2013 г. правителството и опозицията постигнаха споразумение, през май 2014 г. се проведе национален диалог за конституционната реформа, в т.ч. относно ограничаването на броя на президентските мандати до два. През юни обаче Националното събрание отхвърли предложението за преработване на конституцията, въпреки че законопроекът беше предложен от правителството, което е подкрепено от значителното мнозинство от депутатите. Макар че в края на 2014 г. въпросът за преработването на конституцията беше поставен отново, отказът увеличи риска от политическо напрежение и нестабилност в навечерието на президентските избори през 2015 г. ЕС активно насърчаваше диалога и гъвкавостта, необходими за осъществяване на конституционните и институционалните реформи, договорени от политическите партии на Того в различни споразумения.

6.2.14. Нигерия

Във връзка с предвидените за февруари 2015 г. избори, през 2014 г. политическото напрежение се покачваше и се появиха случаи на свързано с изборите насилие. За първи път от края на военното управление през 1999 г. се очакваше истинска надпревара, като се имат предвид по-добрата организация и нарасналият капацитет на опозицията. За да допринесат за организирането на честни и мирни избори и с оглед на договореното наблюдение на изборите през 2015 г. от ЕС, през 2014 г. в Нигерия бяха изпратени няколко мисии, които да съдействат за изборите в допълнение към текущата програма за подкрепа на изборите.

Законът, криминализиращ еднополовите бракове, беше окончателно одобрен от президента на Нигерия през януари 2014 г. Смъртното наказание продължи да буди загриженост, с множеството смъртни присъди, издадени от военни съдилища на войници при обвинения за бунт и опит за убийство.

През 2014 г. „Боко Харам“ засилиха терористичната си кампания и извършиха нападения с безпрецедентна бруталност и честота. Групиранката разшири географското си присъствие, като извършваше потресаващи терористични нападения не само в северозападната част на страната, но и в други части, както и в съседния Камерун. Беше докладвано за насилие и нарушения на правата на човека и от страна на нигерийските сили за сигурност, които се борят с бунтовниците, без да подбират средствата. През май ЕС включи „Боко Харам“ в списъка на терористичните организации в съответствие с решението на Комитета за санкциите към Съвета за сигурност на ООН и в заключенията на Съвета по външни работи от 12 май изрази загриженост във връзка с постоянните терористични нападения.

ЕС продължи да се ангажира по всички тези въпроси в рамките на няколко срещи за политически диалог и по време на диалога на министерско равнище ЕС — Нигерия, състоял се на 27 ноември 2014 г. в Абуджа. Националните избори, правата на човека и „Боко Харам“ бяха трите основни теми, обсъждани по време на този диалог, който завърши с приемането на съвместно комюнике³⁴.

6.3. Източна Африка

Висши служители на ЕС и Източноафриканската общност успешно приключиха преговорите по споразумение за икономическо партньорство и парафираха текста през октомври 2014 г. Споразумението обхваща достъпа до пазара на стоки и включва глава за цялостно сътрудничество за развитие, гъвкави правила за произход, пълна институционална структура и сътрудничество по широк кръг от области, сред които селско стопанство, санитарни и фитосанитарни въпроси и улесняване на търговията.

Шестата министерска среща между Междуправителствения орган за развитие (IGAD) и Европейския съюз се състоя в Брюксел на 1 април 2014 г. Двете страни обсъдиха положението в Африканския рог, включително Южен Судан, Сомалия и Еритрея. Беше обсъдено прилагането на регионалната стратегия на IGAD и на стратегическата рамка на ЕС за Африканския рог, както и състоянието и перспективите на бъдещото сътрудничество между IGAD и ЕС.

³⁴ Нигерия три пъти беше тема на спешни дебати по правата на човека в пленарната зала на Европейския парламент (януари, март и юли) и всеки път бяха приемани резолюции на ЕП относно положението с правата на човека в страната (2014/2517(RSP), (2014/2634(RSP) и 2014/2729(RSP).

6.3.1. Джибути

Джибути продължи да бъде важен партньор в международната борба срещу пиратството в Африканския рог и в процеса на стабилизация на Сомалия. Страната реши да засили участието си с военна сила в мисията на Африканския съюз за Сомалия (AMISOM), като в края на годината разположи втори батальон. В Джибути са разположени щабът на мисията на Европейския съюз за изграждане на регионален морски капацитет в региона на Африканския рог (EUCAP Nestor), както и самолети и кораби от операция Atalanta. Независимо от това КПС възложи на мисията EUCAP Nestor да съсредоточи дейностите си в Сомалия, откъдето идват пиратите, и постепенно да преустанови двустранните дейности в Джибути, което се придружава от преходни стратегии, включително евентуално използване на програми на ЕС. През 2014 г. чуждестранните мисии и военни сили, разположени в Джибути, бяха обект на първото терористично нападение, извършено от „Аш-Шабаб“.

След няколкомесечно преговаряне правителството на Джибути и коалицията на опозиционните партии Съюз за национално спасение (*Union pour le Salut National*) подписаха на 30 декември 2014 г. рамково споразумение за политически диалог. Най-важните мерки за реформи, които са предвидени в него, са създаването на независима изборителна комисия, приемането на правен статут за опозиционните партии и прегледът на правото относно комуникациите.

6.3.2. Еритрея

През 2014 г. санкциите на ООН останаха в сила. Социално-икономическото положение и положението с правата на човека в страната продължи да е сложно. На 18 септември 2014 г. говорителят на ВП/ЗП направи изявление относно положението на политическите затворници в Еритрея. Миграцията от Еритрея продължава да бъде сериозен проблем. След трагедията в Лампедуза през октомври 2013 г., в която стотици бежанци основно от Еритрея и Сомалия загинаха, опитвайки се да достигнат до европейските брегове, през ноември 2014 г. ЕС стартира инициатива за миграционния маршрут ЕС—Африкански рог, наричана процес от Хартум³⁵. През септември 2014 г. Еритрея се присъедини към протокола за предотвратяване, ограничаване и наказване на трафика на хора. Същевременно правителството на Еритрея уведоми ЕС, че възнамерява да приложи отново своята прокламация № 82, за да ограничи отново продължителността на националната служба до 18 месеца за следващия набор, което е важно решение, тъй като неограничената продължителност на националната служба е сред основните фактори, които подтикват към миграция. През 2014 г. ЕС и Еритрея започнаха програмирането на националната индикативна програма по линия на 11-ия ЕФР.

³⁵ Еритрея е една от основните четири страни от процеса от Хартум и е сред членовете на ръководния комитет, одобрен през ноември на министерската конференция в Рим. В рамките на този процес основният акцент е върху трафика и контрабандата на хора — най-неотложните предизвикателства за региона.

6.3.3. Етиопия

Етиопия продължи да бъде силен партньор на ЕС за постигане на мир и сигурност в Африканския рог. В рамките на междуправителствения орган за развитие Етиопия ръководеше усилията за посредничество между правителството на Южен Судан и предводителите на бунтовниците, макар и с ограничен успех. Що се отнася до Сомалия, включването на етиопските войски в AMISOM при същите условия на финансиране от ЕС доведе също до положителни резултати на място. Политическият диалог между ЕС и Етиопия е редовен, включително на най-високо равнище: министър-председателят на Етиопия Хайлемариам Десален посети Брюксел за срещата на върха ЕС — Африка през април и се срещна с ВП/ЗП и с председателя Херман ван Ромпъой, а министърът на външните работи Тедрос Аданом се срещна с ВП/ЗП по време на Копенхагенската конференция за Сомалия през ноември. Въпреки това нараснаха опасенията относно ограничаването на пространството на политическата опозиция, медиите и гражданското общество с арести на членове на опозицията и журналисти и повдигане на обвинения срещу тях с позоваване на прокламацията за борбата с тероризма. ЕС излезе с две изявления на 6 май и 31 юли, в които изрази тези свои опасения, будещи още по-голямо безпокойство в навечерието на изборите през май 2015 г.

6.3.4. Сомалия

През 2014 г. делегацията на ЕС във Федерална република Сомалия беше отново открита и временно разположена в Найроби, Кения. Специалният представител на ЕС за Сомалия беше отново назначен за ръководител на делегацията. ЕС активизира дейностите си и присъствието си в Сомалия, като поддържа по-преки отношения с федералното правителство на Сомалия и с регионалните власти.

През 2014 г. ЕС активно подкрепяше и подпомагаше процеса на федерализация.

Делегацията на ЕС в Сомалия, както и специалният представител за Африканския рог изиграха решаваща роля в процеса на координация на международната реакция и в медиацията на спора между президента и министър-председателя, който мирно призна поражението си след вот на недоверие в парламента през декември.

В рамките на последващите действия във връзка с Брюкселската конференция през септември 2013 г., през ноември 2014 г. в Копенхаген се проведе форум за партньорство на високо равнище. На срещата бяха обсъдени напредъкът и предизвикателствата една година след началото на процеса за нов договор за Сомалия. Въпреки текущата вътрешнополитическа криза във федералното правителство срещата даде възможност да се покаже трайният ангажимент към Пакта за нов договор. На събитието присъстваха ВП/ЗП и комисарят за международно сътрудничество и развитие Невен Мимица, които потвърдиха активната роля на ЕС в Сомалия. В заключенията си от октомври 2014 г., приети преди форума за партньорство на високо равнище, Съветът изтъкна, че пактът за Сомалия и неговото изпълнение продължават да са важни за възстановяването на Сомалия.

През 2014 г. ЕС продължи да предоставя подкрепа в областта на политиката и сигурността за Сомалия и Африканския съюз чрез мисията на АС в Сомалия (AMISOM). Чрез мисията си за обучение (EUTM) в Сомалия ЕС продължи да подкрепя и развитието на институциите, отговарящи за отбраната на Сомалия, и на националните въоръжени сили на Сомалия чрез стратегически съвети, наставничество и обучение. През януари приключи прехвърлянето на EUTM от Уганда в Сомалия, което позволи на мисията да изпълнява дейностите си в Могадишу. От 2010 г. насам мисията е обучила и е била ментор на около 5 000 войници от сомалийската национална армия. През ноември в Могадишу беше разположена друга мисия по линия на ОВППС EUCAP Nestor. Това ще позволи по-преки контакти с федералните власти. Продължителността на тези две мисии заедно с продължителността на операция EUNAVFOR Atalanta, която допринася за борбата с пиратството, беше удължена до края на 2016 г., като по този начин беше синхронизирана продължителността на мандатите им.

6.3.5. Южен Судан

Събитията от 15 декември 2013 г. и след тази дата хвърлиха Южен Судан във военен конфликт само две години и половина след обявяването на независимост и драстично промениха перспективите пред най-новата държава в света. Гражданската война причини смъртта на най-малко десет хиляди души, разселването на два милиона души и ужасяващи актове на нарушения и злоупотреба с международното хуманитарно право и правата на човека. Най-малко 2,5 млн. души изпитват недостиг на храна и положението, което беше предизвикано от човешки действия, се превърна в една от най-тежките хуманитарни кризи в света. Освен страданията, които кризата причинява на хората в Южен Судан, има опасност тя да засегне един много по-широк регион, който е без това е с тенденция към нестабилност.

Докато месеци наред Междуправителственият орган за развитие (IGAD) настояваше за приобщаващи и всеобхватни мирни преговори, правителството и опозицията не участваха в процеса добросъвестно и не спазиха напълно поетите от тях ангажименти. Слабото командване и контрол и разпространението на военизирани отряди и сили за самозащита увеличи вероятността от по-нататъшно раздробяване на воюващите страни.

Действия на ЕС срещу кризата

Заедно с международната общност, ЕС се ангажира с опити за предотвратяване на разрастването на кризата. Основните цели на ЕС бяха да се предотврати разпространението на конфликта в регионален мащаб, да се постигне незабавно спиране на бойните действия и да се ускорят мирните преговори.

През 2014 г. ЕС се ангажира и работи по изпълнението на цялостна стратегия в подкрепа на възстановяването на мира в Южен Судан, която включва: политическа и финансова подкрепа за ръководения от IGAD процес и за механизма за проверка на спазването на прекратяването на враждебните действия; налагането на целенасочени мерки (забрана за издаване на визи и замразяване на активи) срещу (двама) военни ръководители, саботирали мирния процес и извършвали жестокости и нарушения на правата на човека; укрепване и преориентиране на мандата на UNMISS с приоритет защитата на цивилното население; подкрепа за поемането на отговорност и помирението чрез анкетната комисия на АС и за дейността на Съвета на ООН по правата на човека; и реструктуриране на работата на ЕС в областта на развитието чрез приемане на стабилизационен пакет при същевременно увеличаване на хуманитарната помощ.

Специалният представител на ЕС за Африканския рог Александър Рондос продължи да изпълнява основна роля в политиката на ЕС спрямо Южен Судан и да работи в тясна координация и като се допълва с международните партньори.

6.3.6. Кения

Положението със сигурността в Кения започна да поражда все по-голямо безпокойство поради зачестилите терористични нападения, постоянно високите нива на тежката престъпност и напрежението между различните регионални, етнически и религиозни групи, наред с неспособността на правителството да предприеме необходимите реформи в сектора на сигурността. През юни 2014 г. при терористични нападения в окръг Ламу загинаха поне 100 души. След безпрецедентните нападения срещу християни в областите, населени с мюсюлмани, в Мандера през ноември и декември 2014 г. президентът Ухуру Кениата уволни и смени министъра на вътрешните работи и началника на полицията.

При създамата се несигурност правителството често действа с твърда ръка, което има отрицателно отражение върху правата на човека.

ЕС участва активно в групи на правителствата донори за борба с екстремизма, придружен с насилие. Независимо от сериозните пропуски в сектора на сигурността и от усилията на ЕС и други донори за сътрудничество и диалог в областта на сигурността с правителството на Кения, досега правителството не е демонстрирало ръководната си роля в това отношение.

На регионално равнище — Кения и Африканския рог — и в областта на борбата с тероризма ЕС подкрепя чрез Инструмента, допринасящ за стабилността и мира (IcSP), следните три програми на стойност 19 млн. евро: укрепване на устойчивостта на насилие и екстремизъм (2 млн. евро); борба с финансирането на тероризма и изпирането на пари (6 млн. евро) и регионален проект за правоприлагане в областта на борбата с тероризма (11 млн. евро).

Координаторът на ЕС за борба с тероризма Жил де Керхов посети Кения в контекста на срещата на върха на АС за тероризма, проведена на 2 септември 2014 г. в Найроби.

6.3.7. Мадагаскар

След провеждането на честни избори в последното тримесечие на 2013 г., наблюдавани от ЕС, в началото на 2014 г. в Мадагаскар беше възстановен конституционният ред. Новият легитимен президент, Националното събрание и правителството вече бяха поели функциите си през април 2014 г. и в резултат на това на 19 май 2014 г. ЕС реши да оттегли подходящите мерки, приети съгласно член 96 от Споразумението от Котону, и да възстанови напълно сътрудничеството с Мадагаскар.

В областта на морската сигурност и борбата с пиратството Мадагаскар демонстрира интерес да засили сътрудничеството си с ЕС в три направления: страната показва готовност за споразумение за прехвърляне на заподозрени в пиратство лица, заловени от ЕС, а също и интерес към обучение на борда на корабите на EUNAVFOR и, накрая, представи кандидатурата си да приеме на своя територия Регионален морски информационен център за синтезиране на информация и изрази готовност да направи предложение съвместно със Сейшелските острови.

6.3.8. Мавриций

Мавриций продължи да играе активна роля в борбата срещу пиратството в западната част на Индийския океан, по-специално чрез Комисията за Индийския океан, с подкрепата на регионалната програма за морска сигурност (MASE) на Европейската комисия. През 2011 г. ЕС сключи с Мавриций споразумение за прехвърляне на заподозрени в пиратство лица. Въз основа на това споразумение за първи път на 25 януари 2013 г. дванадесет такива лица от Сомалия бяха прехвърлени от EUNAVFOR в Мавриций. Процесът срещу тях започна на 7 октомври 2013 г., като с решение от 6 ноември 2014 г. Междинният съд на Мавриций оправда заподозрените лица. Решението бе обжалвано незабавно.

Въведена е рамка между ЕС и Мавриций за обратно прехвърляне на лица, осъдени за пиратство, които да излежават присъдите си в Сомалия. Тази рамка ще спомогне за изграждане на още по-голяма степен на доверие в установеното партньорство помежду ни, както и на стратегически модел, при който движението на пиратите се проследява от прехвърлянето до завръщането им в родината.

6.3.9. Сейшелски острови

Сейшелските острови са много активен партньор на ЕС в борбата с пиратството. В съответствие със споразумението за прехвърляне между ЕС и Сейшелските острови EUNAVFOR предаде пирати на властите на Сейшелските острови за наказателно и съдебно преследване.

Мисията на ЕС EUCAP Nestor продължи да съдейства на сейшелските власти с цел засилване на капацитета на страната в областта на морската сигурност и управлението, например през април 2014 г. чрез конкретна техническа помощ и обучение в подкрепа на сейшелските военновъздушни сили. Мисията разви взаимодействия със *звеното за борба с пиратските действия* към Комисията за Индийския океан, което се ползва с подкрепата на регионалната програма за морска сигурност (MASE) на Европейската комисия. EUCAP Nestor постепенно прекратява дейността си на Сейшелските острови, за да се съсредоточи повече върху Сомалия.

Сейшелските острови предлагат да бъдат седалище на регионален оперативен координационен център за морска сигурност за борба с пиратството и морската престъпност, в допълнение към Мадагаскар, който е готов да бъде домакин на регионален център за синтезиране на информацията в областта на морската сигурност.

Освен това на 8—9 февруари 2015 г. Сейшелските острови бяха домакини на втората министерска среща по въпросите на морската безопасност и сигурност в Африка, организирана от Комисията на Африканския съюз. Заседанието беше продължение на срещата на министрите относно морската сигурност и пиратството в Африканския рог и Гвинейския залив, свикана от ЕС (ВП/ЗП) на 1 април 2014 г. в Брюксел.

6.3.10. Танзания

През март 2014 г. между ЕС и Танзания се състоя политически диалог по член 8 от Споразумението от Котону, на който бяха обсъдени и политическото положение и ситуацията със сигурността в региона на Големите африкански езера, и разполагането на танзанийски войски в Южен Судан като част от мироопазващата мисия на ООН. Министърът на външните работи и международното сътрудничество на Танзания Бърнард Мембе участва в събитие, посветено на морската сигурност, което се проведе в Брюксел на 1 април 2014 г. и чийто домакин бе ВП/ЗП, като по време на това събитие ЕС и Танзания подписаха споразумение относно условията за прехвърляне от EUNAVFOR в Танзания на заподозрени в пиратство лица. След това събитие ЕС, заедно със Службата на ООН по наркотиците и престъпността, направи преглед на необходимите мерки за подкрепа на съдебната верига в Танзания, с оглед на тяхното отразяване в регионалната програма за морска сигурност (MASE) на ЕС. Президентът Джакая Киквете участва в срещата на върха ЕС — Африка, проведена през април 2014 г. в Брюксел, и проведе двустранни разговори с председателя на Европейската комисия Жозе Мануел Барозу, на които бяха засегнати и регионални въпроси. През ноември ЕСВД прие делегация на високо равнище, съставена от цивилни и военни представители на Източноафриканската общност (ИАО). По този повод ЕС сподели с ИАО опита си при разработването на общата политика за сигурност и отбрана — многостранно сътрудничество в областта на отбраната. Делегацията на ИАО посети и Европейската агенция по отбрана.

През 2014 г. бюрото на EUCAP Nestor за страната в Дар-ес-Салаам продължи да изпълнява високо оценяваните си дейности по изграждането на капацитета на морската полиция, военноморските сили, гражданските морски органи и съдебния сектор, включително в Занзибар. Мисията EUCAP Nestor постепенно се изтегля от Танзания, за да се съсредоточи повече върху Сомалия.

6.3.11. Уганда

През 2014 г. Уганда продължи да има важно влияние в региона. Тя все още дава основния принос в жива сила към AMISOM с контингент от около 6 800 войници.

Уганда продължи да бъде мишена на „Аш-Шабаб“ поради своята роля в Сомалия.

Уганда продължи да изпълнява водеща роля и в рамките на регионалните специални сили на Африканския съюз (AURTF), чиято задача е премахването на Божията армия на съпротивата (LRA). През 2014 г. командващият AURTF беше офицер от Уганда, а в състава на силите участваха към 1 500 угандийски войници. ЕС предоставяше финансова помощ за AMISOM и за AURTF.

След началото на враждебните действия в Южен Судан през декември 2013 г. Уганда изпрати войски в Южен Судан. В заключенията си от 17 март 2014 г. Съветът по външни работи изрази загриженост относно външната намеса, която би могла да повиши политическото и военното напрежение в Южен Судан. Съветът припомни ангажимента на страните в конфликта в Южен Судан да преразположат или постепенно да оттеглят съюзническите части, повикани от страните, и насърчи регионалните лидери да продължат да си сътрудничат под егидата на IGAD.

След като през декември 2013 г. Парламентът на Уганда прие проектозакон срещу хомосексуалността, в който се въвеждат нови престъпни деяния във връзка със сексуалната ориентация, на 18 февруари върховният представител излезе с изявление, като изрази дълбоката си загриженост от предстоящото влизане в сила на сурово законодателство, криминализиращо хомосексуалността, и осъди дискриминацията на основа на сексуалната ориентация.³⁶ След като президентът Мусевени одобри проектозакона на 24 февруари, актът срещу хомосексуалността бе преобразуван в закон. На 4 март върховният представител излезе с декларация от името на Европейския съюз, в която осъди приемането на закона срещу хомосексуалността. ЕС призова Уганда да гарантира равенство пред закона и недискриминация в съответствие с нейните задължения съгласно международното право в областта на правата на човека.³⁷ След това ЕС проведе засилен политически диалог с властите на Уганда по член 8 от Споразумението от Котону за обсъждане на закона, който беше отменен от Конституционния съд през август.³⁸

³⁶ На 16 януари Европейският парламент прие резолюция, осъждаща законите, които криминализират хомосексуалността, и призова президента Йовери Мусевени да не подписва проектозакона (2014/2517(RSP)).

³⁷ На 11 март Европейският парламент прие резолюция, осъждаща приемането на закона и призоваваща към започване на консултации с Уганда по член 96 от Споразумението от Котону (2014/2634(RSP)).

³⁸ На 7 юли правителството на Уганда излезе с изявление, в което поясни намеренията си във връзка със закона. В изявлението се отбелязва, че законът няма да засегне дейностите на отделни лица или групи и се подчертава, че правителството на Уганда ще продължи да осигурява равно третиране на всички хора. На 1 август Конституционният съд на Уганда отмени акта по процесуални съображения.

6.4. Централна Африка

Освен актуалните заплахи за сигурността в региона на Големите африкански езера и Централноафриканската република Централна Африка е изправена пред предизвикателствата да напредне с регионалната интеграция и да постигне стабилно демократично и икономическо развитие. ЕС се е ангажирал с дългосрочно партньорство с региона: правителствата и регионалните организации в Централна Африка, която наброява десет страни, ще получат общо към 3 млрд. евро помощ от ЕС за периода 2014—2020 г. Това ще включва подкрепа за регионални организации като Икономическата общност на държавите от Централна Африка (ECCAS) и Международната конференция за региона на Големите африкански езера (ICGLR), които имат мандати в областта на мира и сигурността. Освен това ЕС ще осигурява съгласуваността на дейностите си в Централна Африка с инициативи като стратегията за Сахел и стратегията за Гвинейския залив, особено предвид необходимостта да се действа срещу трансгранични заплахи като морското пиратство и бунтовническите действия на „Боко Харам“. Камерун ратифицира споразумението за икономическо партньорство между ЕС и Централна Африка на 22 юли 2014 г., а временното му прилагане започна на 4 август 2014 г. Преговорите за регионално всеобхватно СИП се забавиха поради ситуацията в Централноафриканската република, като се очаква да бъдат подновени скоро.

6.4.1. Регион на Големите африкански езера и Демократична република Конго (ДРК)

След подписването на рамката за мир, сигурност и сътрудничество в ДРК и региона през февруари 2013 г. ЕС продължи да бъде сред заинтересованите страни с важна роля в региона на Големите африкански езера, като подкрепяше националните, регионалните и международните ангажименти съгласно рамката.

Високопоставеният координатор на ЕС за региона на Големите африкански езера Кун Верваке продължи да участва активно в екипа на специалните представители за региона на Големите африкански езера. В националното и регионалното програмиране на 11-ия ЕФР ЕС задели съществени ресурси за изпълнението на националните и регионалните ангажименти по рамката за мир, сигурност и сътрудничество в ДРК и региона. През март 2014 г. по време на посещението си в ДРК и Руанда комисарят по развитието Андريس Пиебалгс обяви, че ЕС ще отпусне нова помощ за ДРК (620 млн. евро) и за Руанда (460 млн. евро) за периода 2014—2020 г. През юли беше обявена сумата от 432 млн. евро помощ за Бурунди за същия период. Тези суми представляват значително увеличение на финансирането в сравнение с последните години.

През юли 2014 г. Съветът прие заключения относно региона на Големите африкански езера, в които се потвърждава решимостта на ЕС да способства за мира, стабилността и развитието в региона.

Демократична република Конго

През 2014 г. ЕС проследи отблизо подготовката за местните избори през 2015 г., като отчиташе, че съгласно конституционните изисквания до края на 2016 г. би трябвало да се проведат парламентарни и президентски избори. ЕС направи редица публични изявления и демарши пред властите в Конго, за да изрази безпокойството си от действията срещу политически опоненти и активисти в страната. В рамките на последващите действия във връзка с парламентарните и президентските избори през 2011 г., през юни 2014 г. ЕС изпрати мисия в ДРК, ръководена от члена на ЕП Мария Габриел, чиято цел беше да оцени изпълнението на препоръките на мисията за наблюдение на изборите от 2011 г.

През октомври 2014 г. конференцията на председателите на Европейския парламент присъди наградата „Сахаров“ на д-р Денис Муквеге за борбата му в защита на правата на жените в ДРК. Петдесет и девет годишният гинеколог е основал през 1998 г. болницата „Панци“ в Букаву, където продължава да лекува пострадали тежко жертви на сексуално насилие.

ЕС продължи да е ключов фактор за реформата на сектора за сигурност в ДРК, като използваше целия спектър на своите инструменти (мисии по линия на ОПСО, Инструмента за стабилност и Европейските фондове за развитие). В ДРК бяха разположени две мисии по линия на ОПСО за реформа на сектора за сигурност: EUSEC RD Congo (всякакъв вид реформи) и EUPOL RD Congo (реформа на полицията). До 30 септември 2014 г., когато приключи EUPOL RD Congo, мисията продължи да подкрепя реформата на сектора за сигурност в системата на полицията и взаимодействието ѝ със съдебната система. На стратегическо равнище мисията продължи да подкрепя процесите по вземане на решения за полицейската реформа в министерството на вътрешните работи и сигурността и в националната полиция на Конго, основно при изготвянето на законодателната рамка и съответните актове за изпълнение, а също и като способстваше за изпълнението на плана за действие за полицията.

Като координираше усилията си с местни и международни участници, EUPOL DRC допринесе чрез наставничество, наблюдение и съвети за подобряване на работата на полицията. Освен това EUPOL DRC подкрепяше борбата с безнаказаността в областта на правата на човека и сексуалното насилие, като засили дейността си и в областта на закрилата на детето. Подкрепата за полицейската реформа продължава по линия на ЕФР, като вниманието продължава да се съсредоточава върху отчетността на публичния сектор и качеството на услугите.

За EUSEC е предвиден период на поетапно приключване. През септември 2014 г. Съветът продължи мандата на мисията EUSEC RD Congo до 30 юни 2015 г. Наличният бюджет до 30 юни 2015 г. възлиза на 4,6 млн. евро. Запланувана е микромисия до 30 юни 2016 г., която да продължи с някои основни аспекти на реформата на армията и да подготви предаването на отговорността изцяло на местните власти. В същото време през 2015 г. ЕС ще започне да подкрепя някои области от реформата на армията в ДРК чрез 11-ия ЕФР.

През 2014 г. ЕС продължи да подкрепя процесите на изграждане на мира и на развитие в Бурунди. ЕС насочи подкрепата си основно към усилията на Бурунди да осигури приобщаващ изборен процес и да създаде благоприятна среда за изборите през 2015 г., включително въз основа на редовен политически диалог и като дава на гражданите възможност да упражняват основните си права.

В заключенията си от юли 2014 г. Съветът подчерта, че изборите в Бурунди през 2015 г. ще дадат решаваща възможност за консолидиране на напредъка, постигнат в последно време, и ще допринесат за по-стабилно бъдеще³⁹.

ЕС излезе с две изявления на място през май и септември и с две изявления от говорителя на ВП/ЗП през март и юни. В тях се засягаха въпроси, като политическото напрежение и ограничаването на политическите и гражданските права; необходимостта да се спазват правата на задържаните, с позоваване на задържането на Пиер Клавер Мбонимпа, и нуждата от независимо правосъдие; както и положителните стъпки, предприети в подготовката на изборите, например подписването на Етичен кодекс и политическия диалог в рамките на пътната карта за изборите през 2015 г.

На 14 март, 5 юни, 17 октомври и 9 декември между ЕС и Бурунди се проведоха срещи за политически диалог по член 8 от Споразумението от Котону. По време на тези срещи ЕС изтъкна, че е необходимо да се организират, свободни, честни и прозрачни избори през 2015 г.; да се насърчава откритото и приобщаващо участие на всички политически партии и заинтересовани лица (както е посочено в пътната карта за изборите, подписана от всички страни); да се спазват и утвърждават политическите и гражданските права, особено свободата на изразяване и на събранията, да се гарантира независимостта на съдебната система и да се води борба с безнаказаността. Икономическото и социалното развитие беше също тема на политическия диалог.

³⁹ На 18 септември 2014 г. Европейският парламент прие резолюция относно Бурунди. В нея се осъжда задържането на защитника на правата на човека Пиер Клавер Мбонимпа. Освен това в нея правителството на Бурунди се призовава да спазва международните си задължения в областта на правата на човека и се изразява загриженост във връзка с безнаказаността, произволното задържане и социално-икономическото положение (2014/2833(RSP)).

ЕС и Бурунди изпълняваха също взаимните ангажменти, поети на конференцията на партньорите за развитие на Бурунди през 2012 г., в области, свързани с намаляването на бедността, подкрепата за демокрацията и върховенството на закона.

Руанда

На 7 април бе отбелязана 20-ата годишнина от началото на геноцида, като на паметната церемония в Кигали ЕС беше представляван от СПЕС по правата на човека Ламбириндис. По същия повод ВП/ЗП излезе с изявление от името на ЕС. През март комисарят по развитието Андрис Пиебалгс посети Руанда.

В заключенията си от юли 2014 г. Съветът приветства напредъка на Руанда в редица структурни реформи, особено в сферата на икономиката, и отчете постиженията във връзка с помириенето през тези двадесет години, изминали от геноцида през 1994 г. Въпреки това ЕС отбеляза продължаващото си безпокойство по повод на ограниченията, пред които са изправени политическите партии, включително ограничаването на политическото пространство, и на информацията за изчезнали лица и действия срещу защитниците на правата на човека и гражданското общество. ЕС насърчи Руанда да продължи да изпълнява ангажмента си за демократизация, по-нататъшно отваряне на политическото пространство, да създаде повече условия за независимото гражданско общество и по-специално за защитниците на правата на човека и да позволи по-голяма свобода на изразяване на гражданското общество и всички граждани, за да способства за тяхното пълно участие в демократичния процес.

През декември ЕС, представен от ръководителя на делегацията и ръководителите на мисиите на място, проведе политически диалог по член 8 с Руанда, като се съсредоточи отново върху въпроса за предполагаемите нарушения на правата на човека и ограничаването на демократичната среда, както и върху въпросите на регионалната стабилност.

ЕС и неговите държави членки се срещнаха с представители на правителствената коалиция и на опозиционните партии в Руанда. Наред с други въпроси ЕС наблюдаваше трудностите на политическите партии, които се опитват да се регистрират в Руанда. ЕС и неговите държави членки подкрепиха и създаването на орган за медийна саморегулация — медийната комисия на Руанда, с оглед на постигането на по-голяма свобода на изразяване и по-независими медии.

ЕС и неговите държави членки продължиха да наблюдават правните реформи, а също и знаковите съдебни процеси, като процеса срещу Кизито Мхиго, пенсионирания генерал Франк Русагара, полковник Том Бибагамба и Джоел Мутабази.

6.4.2. Централноафриканска република (ЦАР)

През 2014 г. ЕС продължи да работи активно заедно с международните партньори за постигане на стабилност в страната и в подкрепа на политическия преход, одобрен от регионалните и международните партньори, насочен към устойчиво възстановяване от кризата. На 2 април в рамките на срещата на върха ЕС—Африка ЕС организира и минисреща на върха, посветена на Централноафриканската република, с участието на високопоставени представители, включително генералния секретар на ООН Бан Ки-мун.

Като част от комплексния отговор на кризата в Централноафриканската република, ЕС мобилизира всички инструменти, с които разполага, в т.ч. военна мисия по линия на ОПСО. На 1 април 2014 г. Съветът стартира операция EUFOR RCA с цел да подпомогне в Бангуи международните усилия за създаване на сигурна среда и закрила на хората, изложени на най-голям риск. Мандатът на тази операция беше продължен от Съвета до 15 март 2015 г., за да се даде възможност за плавен преход към многостранната интегрирана мисия на ООН за стабилизация в ЦАР MINUSCA, която се очаква да достигне пълен оперативен капацитет до април.

ЕС обърна специално внимание на абсолютната необходимост от борба с безнаказаността и от възстановяване на върховенството на закона. Като има предвид продължаващото напрежение между общностите и пълния разпад на социалната структура, ЕС подкрепя и инициативи, често в сътрудничество с временните власти, за насърчаване на диалога, намаляване на напрежението и изграждане на доверие между общностите. Освен това ЕС стимулира инициативите за политически диалог, които могат да допринесат за намиране на траен изход от кризата в ЦАР. На 15 юли 2014 г. ЕС създаде и своя първи доверителен фонд на ЕС в подкрепа на ЦАР с участието на множество донори, чиято цел е да улесни прехода от реакция при извънредни обстоятелства към по-дългосрочна помощ за развитие. До края на 2014 г. фондът „Беку“, както е известен, получи 50 млн. евро от Европейския фонд за развитие, Франция, Германия и Нидерландия.

Комисарят Андрис Пиебалгс посети ЦАР през март 2014 г. Комисарят Кристилина Георгиева посети два пъти ЦАР и съседните страни (Камерун, Чад), за да обсъди регионалните последици от кризата.

През ноември 2014 г. Съветът също така призна добавената стойност на една потенциална бъдеща роля на ЕС в реформата на сектора на сигурност, в подкрепа на усилията на ООН и като същевременно се осигури местна съпричастност, и прие концепция за управление на кризи за „олекотена“ военна консултативна мисия по линия на ОПСО. На 15 септември 2014 г. Съветът прие и заключенията относно ЦАР, които съдържаха ясни послания в подкрепа на настоящото временно правителство и постигнатия от него напредък.

През 2014 г. ЕС и неговите държави членки съществено увеличи хуманитарния си ангажимент в ЦАР и работиха в тясно сътрудничество с ООН и други агенции с цел предоставяне на максимална помощ на място. На 20 януари в Брюксел комисарят Кристилина Георгиева и заместник генералният секретар на ООН Валери Амос организираха съвместна министерска среща, посветена на хуманитарната ситуация в ЦАР, на която беше поет ангажимент за 366 млн. евро за животоспасяваща намеса и за краткосрочна до средносрочна помощ.

6.5. Южна Африка

На 16 юни 2014 г. в Брюксел се проведе годишната среща на висши служители в рамките на политическия диалог между ЕС и Южноафриканската общност за развитие, на която бяха обсъдени сътрудничеството и пътната карта с оглед на заседанието на равнище министри по линия на политическия диалог през 2015 г. Страните се съгласиха да работят заедно за преодоляване на евентуалните предизвикателства пред мира и сигурността и развитието в региона, включително изборните процеси, морската сигурност, миграцията, изменението на климата, енергетиката и регионалната икономическа интеграция.

На 15 юли 2014 г. Европейската комисия и групата по СИП на Южноафриканската общност за развитие приключиха преговорите по споразумението за икономическо партньорство и главните преговарящи парафираха текста. Това постижение беше добре дошло, още повече, че така беше избегнато нарушаване на търговията с Ботсуана, Намибия и Свазиленд, които щяха да загубят безмитния и освободен от квоти достъп до пазара на ЕС. Споразумението обхваща търговията със стоки, съществена глава относно устойчивото развитие, клаузи за ново разглеждане относно услугите и инвестициите и цялостен компонент относно географските означения.

6.5.1. Ангола

Първият кръг на политическия диалог на министерско равнище в рамките на процеса „Angola-EU Joint Way Forward“ („Ангола—ЕС: съвместен път напред“) се проведе на 17 октомври 2014 г. в Брюксел. Избирането на Ангола за непостоянен член на Съвета за сигурност на ООН в навечерието на министерската среща в Брюксел превърна страната в ценен партньор за обсъждане на глобални въпроси, и по-специално мира и сигурността в региона. През януари 2014 г. Ангола пое председателството на Международната конференция за региона на Големите африкански езера и изпълнява ролята на заместник-председател на процеса от Кимбърли.

ЕС продължава също да следи с внимание и да подкрепя напредъка на Ангола в контекста на предстоящия универсален периодичен преглед на ООН през 2014 г. Препоръките бяха насочени главно към свободата на изразяване, свободата на сдружаване, насилието над жени и деца и укрепването на съдебните институции. Ангола беше приканена да приведе националното си законодателство в съответствие с Римския статут на Международния наказателен съд с цел да ратифицира този статут.

6.5.2. Намибия

Приключването през юли 2014 г. на преговорите по всеобхватното споразумение за икономическо партньорство с няколко страни от Южноафриканската общност за развитие беше в центъра на отношенията на ЕС с Намибия. Споразумението допринесе за по-нататъшното развитие на вече установените добри отношения между ЕС и Намибия. Настоящото ръководство на страната убедително затвърди позициите си на изборите от 28 ноември 2014 г.: Хаге Гейнгоб бе избран за президент с 87 % от гласовете, а партия СУАПО спечели с 80 %.

6.5.3. Ботсуана

Ботсуана е включена в споразумението за икономическо партньорство, сключено през юли 2014 г. със страни от Южноафриканската общност за развитие. Диалогът между ЕС и Ботсуана е в много отношения образец за партньорството ЕС—Африка. Президентът Иън Кама затвърди ръководната си позиция на изборите от 24 октомври, но управляващата Демократична партия на Ботсуана за първи път спечели с по-малко от 50 % от гласовете (47,6 %). Опозиционната партия Umbrella for Democratic Change получи 30 % от народния вот.

6.5.4. Замбия

ЕС и Замбия проведоха политически диалог през март 2014 г. в съответствие с член 8 от Споразумението от Котону с участието на основни министри на правосъдието и външните работи, както и на няколко заместник-министри. Бяха засегнати чувствителни въпроси като трудностите около прилагането на закона за НПО и публичните кампании срещу ЛГБТИ. В началото на април президентът на Замбия Майкъл Сата участва в срещата на върха ЕС—Африка в Брюксел, където той проведе двустранна среща с председателя на ЕК Барозу, а ЕС отчете политическата стабилност в Замбия и заяви интерес към осъществяване на инвестиции⁴⁰.

⁴⁰

След смъртта на президента Сата през октомври, на 20 януари 2015 г. в Замбия бяха проведени частични избори. Новият президент Едгар Лунгу ще остане на поста до изтичането на президентския мандат през септември 2016 г.

6.5.5. Зимбабве

През февруари Съветът преразгледа и измени Решение 2011/101/ОВППС, като преустанови оставащите ограничителни мерки срещу Зимбабве, предприети в рамките на ОВППС, с изключение на оръжейното ембарго и на мерките по отношение на две лица и едно образувание. Освен това срокът на действие на Решение 2012/96/ЕС беше удължен до 1.11.2014 г., дата, на която изтича прилагането на мерките, предприети по линия на Споразумението от Котону. В изявление на ВП/ЗП по този повод беше посочено, че това е по-нататъшна стъпка в отношенията между ЕС и Зимбабве, но беше припомнена необходимостта от видим напредък в редица области. Осен това тези решения дадоха възможност за напредък в програмирането на 11-ия ЕФР.

6.5.6. Южна Африка

Поради интензивността на политическите и изборни събития през годината както в Република Южна Африка (общи избори), така и в ЕС (избори за ЕП и назначаване на ново ръководство на ЕС), двете страни се споразумяха да отложат седмата си годишна среща на върха.

Въпреки това интензивните политически контакти продължиха и достигнаха връхната си точка със срещата между ВП/ЗП и министъра на международните отношения и сътрудничеството на Република Южна Африка Майте Нкоана-Машабане в рамките на срещата на върха ЕС—Африка през април.

През ноември в Брюксел се проведеха и едноседмични консултации на равнище висши служители. В рамките на тази седмица беше организиран и Шестият форум за политически диалог и диалог по въпросите на сигурността ЕС—Южна Африка, на който бяха обсъдени различни, важни за двете страни въпроси, свързани с Африка и с международните отношения. Форумът се предшествах от първото заседание на морския подкомитет ЕС—Южна Африка, на което бяха разгледани различни начини за сътрудничество и бяха обменени мнения по стратегиите за морска сигурност на двете страни.

В рамките на състоялото се през ноември 14-о заседание на Съвместния съвет за сътрудничество бяха проведени осемнадесет формални и неформални секторни диалога и срещи, на които беше направен отчет за извършеното през годината и бяха представени бъдещите приоритети.

Състоя се и Вторият официален диалог по правата на човека. На това второ заседание ЕС и Република Южна Африка обсъдиха важни и за двете страни въпроси от взаимен интерес, включително сътрудничеството на многостранни форуми, както и регионални и вътрешни въпроси. В рамките на заседанието беше организиран семинар за гражданското общество, в който участваха около двадесет организации от ЕС и Република Южна Африка.

Интензивните консултации по вътрешни и международни проблеми и относно напредъка по широк спектър от въпроси, сред които политическото и търговското сътрудничество, сътрудничеството за развитие и в областта на сигурността, както и правата на човека, допринесоха за оживяване на стратегическото партньорство.

През 2014 г. се проведе интензивен диалог по търговските и инвестиционните въпроси, СИП, пречките пред търговията и инвестиционния климат в Южна Африка.

6.5.7. Свазиленд

Свазиленд е включен в споразумението за икономическо партньорство, като преговорите по него със страните от Южноафриканската общност за развитие приключиха през юли 2014 г. То осигурява безмитен износ на захар за ЕС.

Участието в политическия диалог ЕС—Свазиленд показва, че и двете страни са заинтересовани да работят по-последователно и интензивно в Свазиленд. Състоя се откровена дискусия по чувствителни въпроси като изборния процес и политическите партии, правата на човека, борбата с корупцията, смъртното наказание, върховенството на закона, свободата на медиите и свободата на изразяване, както и въпроси на равенството между половете.

6.5.8. Лесото

Лесото, която като цяло е относително стабилна държава, през 2014 г. преживя период на значителна политическа нестабилност. Опитът за преврат на 30 август 2014 г. сериозно разклати политическата обстановка и положението със сигурността, при което министър-председателят Томас Табане временно напусна страната.

ЕС следи внимателно влошаването на сигурността и на политическата обстановка в Лесото и поддържа тесни контакти с основни фактори от страната и региона на Южноафриканската общност за развитие.

ЕС подкрепя усилията на посредника на Южноафриканската общност за развитие за разрешаване на кризата и работи активно, за да намери най-добрия начин за по-нататъшно разширяване на подкрепата си за мисията за посредничество и наблюдение по линия на Южноафриканската общност за развитие, по-специално в контекста на новите избори, насрочени за 28 февруари 2015 г.

На 3 ноември 2014 г. комисарят по сътрудничеството и развитието Невен Мимица се среща с делегация на високо равнище от Лесото и потвърди, че ЕС запазва готовността си да подкрепя усилията на правителството за намаляване на бедността, стимулиране на икономическото развитие и по-пълно зачитане на принципите на демокрацията, върховенството на закона и правата на човека.

6.5.9. Мозамбик

На 15 октомври бяха проведени планираните общи избори (парламентарни, президентски и по провинции). ЕС проследи отблизо цялостния изборен процес, като насърчаваше прозрачността и приобщаващия му характер, както и мирното провеждане на изборите.

Беше разположена и мисия на ЕС за наблюдение на изборите. На 17 октомври ЕС приветства нормалното протичане на изборния процес, като отбеляза и редица проблеми и инциденти в съответствие с предварителната оценка на мисията на ЕС за наблюдение.

В навечерието на изборите в някои райони на страната се засили политическото насилие. При тези условия бяха проведени няколко кръга преговори между правителството и основната опозиционна партия РЕНАМО, които доведоха до консенсусни промени в избирателния закон и подписване на меморандум за разбирателство с цел реинтегриране на военизираните отряди на РЕНАМО в сектора на сигурността и по-нататъшно отваряне на политическата система на страната.

ЕС и международната общност насърчиха този диалог, прекратяването на политическото насилие и изпълнението на постигнатите споразумения.

6.5.10. Малави

ЕС отдава голямо значение на трите вида избори (президентски, парламентарни и местни), които бяха проведени в Малави през май. Той оказа подкрепа на изборния процес и разположи мисия за наблюдение на изборите. През септември комисарят по развитието Андريس Пиебалгс се срещна с президента Питър Мутарика в рамките на Генералната асамблея на ООН в Ню Йорк, а през октомври — с министъра на финансите Гудал Едвард Гондве на годишната среща на МВФ/СБ във Вашингтон, където бяха обсъдени въпроси на управлението на публичните финанси. ЕС определи Малави за пилотна страна по програмата на ЕС за действие в подкрепа на демокрацията, с което цели постигането на по-голяма съгласуваност между инструментите на ЕС и дейността на държавите членки, както и по-задълбочено познание за местните условия чрез засилено партньорство с всички заинтересовани страни, включително правителството и гражданското общество.

7. Северна и Южна Америка

7.1. САЩ и Канада

7.1.1. САЩ

ЕС и САЩ продължиха да поддържат близки и интензивни взаимоотношения и през 2014 г., които намериха ярък израз в състоялата се на 26 март в Брюксел среща на върха.

Преговорите по Трансатлантическото партньорство за търговия и инвестиции (ТПТИ) бяха политически приоритет и заемаха основно място в отношенията ЕС—САЩ, като стратегическите последици надхвърлят търговията и инвестициите.

Въпросите, свързани със защитата на личните данни, продължиха да заемат важно място в отношенията ЕС—САЩ, и по-специално укрепването на рамката за гарантиране на неприкосновеността на личния живот при преминаването на лични данни от ЕС към компании в САЩ, както и договарянето на рамково споразумение, което да урежда обмена на лични данни в рамките на полицейското и съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси. Като отчете необходимостта да бъде предоставено право на съдебна защита на граждани на ЕС в случай на неправомерно боравене с техни данни, администрацията на САЩ се ангажира да разработи законодателство с тази цел.

ВП/ЗП поддържаха ефективни и продуктивни отношения с държавния секретар на САЩ Джон Кери, което даде възможност за тясно и активно сътрудничество по множество въпроси на политиката в областта на външните отношения и сигурността. ЕС и САЩ поддържаха тясна координация по въпросите на санкциите и дипломатическия натиск, с цел Русия да поеме ангажимент за спазване на споразумението за прекратяване на огъня от Минск и в отговор на незаконното анексиране на Крим. Те работиха съвместно и с международните финансови институции за предоставяне на помощ на Украйна. ЕС и САЩ активизираха усилията си за разгромяване на ИДИЛ/Даиш, като отделни държави членки се включиха в ръководената от САЩ световна коалиция, както и за уреждане на въпроса с чуждестранните бойци. Те работиха заедно и за стабилизиране на Западните Балкани и при разговорите с Иран.

На 2 април и 3 декември се състояха две заседания на Енергийния съвет ЕС—САЩ, които до голяма степен бяха посветени на състоянието на енергетиката в Украйна и по-общия въпрос за енергийната сигурност в Европа, както и на координацията на действията в областта на изменението на климата, включително подготовката за конференцията на страните по РКООНИК в Париж през декември 2015 г.

САЩ сътрудничи с ЕС в рамките на общата политика за сигурност и отбрана (ОПСО), като командирова личен състав в рамките на мисиите EUSEC ДР Конго и EULEX KOSOVO, и чрез подпомагане на други операции. Съединените щати не се отзоваха на поканата да допринесат за EUAM Ukraine, но се ангажираха да засилят сътрудничеството за реформиране на сектора на сигурността в Украйна. Проведеният на 6 май във Вашингтон симпозиум по линия на ОПСО даде възможност за обстойни двустранни разговори по въпроси от взаимен интерес, и по-специално за подкрепа на опазването на мира в Африка. САЩ работиха в тясно сътрудничество с ЕС в хода на тазгодишното си председателство на многостранната контактна група във връзка с пиратството край бреговете на Сомалия. Военният секретариат на ЕС продължи разговорите с командването на САЩ в Европа по административни договорености за засилване на сътрудничеството. ЕС и САЩ осъществиха тясно сътрудничество при оказването на помощ на страните от Западна Африка, засегнати от епидемията от ебола.

САЩ се включиха по положителен начин в новоизградената рамка за редовни тристранни срещи с Комисията и заинтересованите държави членки за постигането в пълна степен на реципрочност в областта на визите. Досега обаче съществен напредък не е постигнат.

ЕС и САЩ си сътрудничиха ефективно и в областта на неразпространението, контрола върху оръжията и разоръжаването. Продължи провеждането на съвместни информационни дейности за осигуряването на международна подкрепа за международния кодекс за поведение при дейности в космическото пространство, както и подготовката на конференцията за преглед на Договора за неразпространение на ядреното оръжие през 2015 г.

Съединените щати са важен партньор на ЕС в Арктическият съвет и изпълняват ролята на председател на Арктическият съвет за периода 2015—2017 г.

7.1.2. Канада

Отношенията между ЕС и Канада получиха силен импулс през 2014 г. с приключването на преговорите по две споразумения — споразумението за стратегическо партньорство и всеобхватното икономическо и търговско споразумение, по време на проведената на 26 септември в Отава среща на върха между двете страни, първата след 2010 г. На срещата на върха през 2014 г. беше потвърден ангажиментът за осигуряване възможно най-скоро на безвизово пътуване между нашите страни на всички граждани на Канада и ЕС, за да могат и да се възползват изцяло от новите търговски и икономически възможности между Канада и ЕС, които са в процес на създаване. През 2014 г. ЕС проведе обстоен политически диалог с Канада. Сътрудничеството в областта на енергетиката и климата е решаващ елемент на трансатлантическите отношения. В резултат от срещата на върха ЕС—Канада през 2014 г. страните се договориха за подновяване на двустранния диалог в областта на енергетиката.

На 8 май ЕС и Канада организираха втория годишен симпозиум по линия на общата политика за сигурност и отбрана в Отава.

Канада редовно допринася за мисиите на ЕС по линия на ОПСО и понастоящем участва в две мисии: полицейската мисия на ЕС за палестинските територии (EUPOL COPPS) и мисията на ЕС в областта на върховенството на закона в Косово (EULEX). Канада беше поканена да даде принос и за консултативната мисия на Европейския съюз за реформа в сектора на гражданската сигурност в Украйна (EUAM Ukraine) поради изразената от Отава загриженост във връзка с положението в Украйна. Канада даде финансов принос и за мисията на ЕС в подкрепа на обучението на въоръжените сили на Мали (EUTM). Налице беше тясно сътрудничество по въпроси като санкциите срещу Иран и Сирия. През 2014 г. Канада участва също в мисията на ЕС за наблюдение на изборите в Египет.

Канада беше важен партньор на ЕС в Арктическият съвет, като председател на съвета за периода 2013—2015 г.

7.2. Латинска Америка и Карибския басейн

7.2.1. Двустранни регионални отношения

През 2014 г. започна подготовката за следващата среща на върха на държавните и правителствените ръководители на ЕС и Общността на латиноамериканските и карибските държави (CELAC), която се състоя за първи път в Брюксел на 10 и 11 юни 2015 г. Общата тема на срещата беше: „Изграждане на общото ни бъдеще: да работим за преуспяващи, приобщаващи и устойчиви общества за нашите граждани“. Това беше втората среща на върха със CELAC — организация, в която са представени всичките 33 страни в Латинска Америка и Карибския басейн, и осмата поред среща на върха на ЕС и региона от началото на стратегическото партньорство между двата региона през 1999 г. В периода преди срещата се проведеха няколко подготвителни тематични прояви на високо равнище, свързани със сътрудничеството между двата региона в области като гражданското общество, академичните среди, деловите и парламентарните въпроси, посредством Евро-латиноамериканската парламентарна асамблея.

Колкото до изпълнението на плана за действие ЕС—CELAC, бяха проведени няколко двустранни срещи на високо равнище в области като науката и технологиите (през април в Сан Хосе, Коста Рика), световния проблем с наркотиците (през юни в Атина), корпоративната социална отговорност (през септември в Брюксел и през ноември в Сан Хосе, Коста Рика) и миграцията (през ноември в Брюксел). Във връзка с мандата, възложен на предходната среща на върха в Сантяго, ЕС и CELAC положиха усилия за преразглеждането на плана за действие ЕС—CELAC и възможното му разширяване.

Фондацията „Европа — Латинска Америка и Карибския басейн“, със седалище в Хамбург, продължи да осъществява дейности в подкрепа на партньорството между двата региона в съответствие с целите си.

7.2.2. Подрегионални отношения

Меркосур

През 2014 г. преговорите с Меркосур по споразумение за асоцииране продължиха, като се премина към размяна на предложения относно стоки, услуги и инвестиции, както и в областта на държавните поръчки. На срещата на върха на Меркосур в Каракас през юли 2014 г. държавните ръководители обявиха, че са постигнали съгласие по предложението на Меркосур, и призоваха ЕС да се консултира с държавите членки и да оформи окончателно своето предложение, след което двете страни да си разменят предложенията. ЕС поиска повече информация за предложението на Меркосур и продължи да работи по своето, като по-нататъшни разговори се предвиждат в началото на 2015 г.

Отношенията на ЕС с Централна Америка през 2014 г. бяха значително активизирани вследствие на три важни събития: влизането в сила на споразумението за политически диалог и сътрудничество през май, провеждането на първото заседание на Съвета за асоцииране ЕС—Централна Америка през юни и приемането от Съвета на стратегията на ЕС за сигурността на гражданите в Централна Америка и Карибите през юли. На 17 октомври в Тегусигалпа се състоя първото заседание на Съвместния комитет ЕС—Централна Америка по линия на споразумението за политически диалог и сътрудничество с участието на всички членове на Системата за интеграция на Централна Америка (SICA).

ЕС и държавите от Карибския басейн

Отношенията между ЕС и държавите от Карибския басейн продължиха да се развиват въз основа на политическия диалог на високо равнище между Европейския съюз и Карибския форум (КАРИФОРУМ) през 2013 г. и в рамките на приетото през 2012 г. стратегическо партньорство между ЕС и държавите от Карибския басейн. Сред общите политически приоритети на регионално ниво, към които беше насочена работата през 2014 г., са регионалната интеграция, възстановяването на Хаити, измененията на климата и готовността при бедствия, престъпността и сигурността, както и съвместните действия на международни форуми. Освен това ЕС проведе политически диалог в съответствие с член 8 от Споразумението от Котону с редица държави от Карибския басейн, включително такива, с които подобни сесии не бяха провеждани. Някои от тях, като Хаити, се намираха в особено трудно положение. Диалог по член 8 беше проведен и с Ямайка, Бахамските острови, Белиз, Гвиана, Доминиканската република, което откри пътя към по-близки двустранни отношения, но и към по-активно сътрудничество по глобални въпроси от областта на ОВППС.

Изпълнението на СИП между КАРИФОРУМ и ЕС е в напреднал стадий и от двете страни. Съставеният от висши служители Съвместен комитет за търговия и развитие проведе четвъртото си заседание на 18—19 ноември 2014 г., като направи преглед на събитията и разгледа напредъка в изпълнението на СИП. Беше създаден съвместен консултативен комитет, в който участват представители на гражданското общество и който проведе първото си заседание на 13—14 ноември 2014 г.

7.2.3. Двустранни отношения

Бразилия

Отношенията между ЕС и Бразилия бяха доминирани от политическите събития, и по-специално общите избори в Бразилия през октомври. През февруари ЕС бе домакин на Седмата среща на върха ЕС—Бразилия, която даде възможност за активен обмен на мнения по цялостното актуално състояние на стратегическото партньорство (търговия и инвестиции, преговори с Меркосур, сътрудничество в областта на МСП, наука и технологии). През април в гр. Бразилия се състоя четвъртата сесия на диалога на високо равнище ЕС—Бразилия по правата на човека, която се председателстваше съвместно от специалния представител на ЕС за правата на човека Ставрос Ламбринидис и бразилския министър за правата на човека Идели Салвати. През юли председателят на Европейската комисия Жозе Мануел Барозу се срещна с президента на Бразилия Дилма Русеф в гр. Бразилия. Редица срещи по линия на диалога ЕС—Бразилия (по международния мир и сигурност, въпроси на ООН, наркотиците, неразпространението и разоръжаването) бяха отложени за 2015 г. поради провеждането на президентските, парламентарни и губернаторски избори в Бразилия.

Мексико

ЕС работи за укрепване на отношенията с Мексико, по-специално предвид засилващата се роля на страната като глобален фактор в международен мащаб. На 27 януари в Брюксел се състоя първото заседание в рамките на политическия диалог на високо равнище ЕС—Мексико. На 18 март в Брюксел специалният представител на ЕС за правата на човека Ставрос Ламбринидис председателства четвъртата сесия на диалога ЕС—Мексико по правата на човека⁴¹.

⁴¹ След извънреден дебат Европейският парламент прие на 23 октомври резолюция, в която изрази загрижеността си във връзка с изчезналите 43 студенти, обучаващи се за учители, в Мексико, и призова за по-активна подкрепа на ЕС за укрепването на държавните институции и правата на човека.

Изключително важно е, че през септември Мексико заяви намерението си отново да започне да допринася за операциите на ООН за опазване на мира. Разглежда се възможността за сътрудничество с мисиите на ЕС.

През 2014 г. продължиха обсъжданията по евентуален отговор от страна на ЕС на приетия през 2012 г. от Мексико закон, който задължава авиокомпаниите да предават резервационни данни на пътниците (PNR данни) или да заплащат значителни глоби.

Успоредно с това съвместната работна група ЕС—Мексико разработва доклад за общото виждане относно евентуално цялостно осъвременяване на общото споразумение между ЕС и Мексико по линия на трите му стълба (политически диалог, сътрудничество, търговия) в изпълнение на решенията, взети на срещата на върха ЕС—CELAC в Сантяго (януари 2013 г.).

Куба

На 10 февруари 2014 г. Съветът прие указания за водене на преговори за споразумение за политически диалог и сътрудничество между ЕС и Куба. Преговорите започнаха на 29—30 април в Хавана, а вторият им кръг беше проведен в Брюксел на 27—28 август. Двете страни се споразумяха по условията и пътната карта за бъдещата работа и започнаха първоначален обмен на мнения по основните глави на споразумението, посветени на политическия диалог, сътрудничеството и търговията. Централно място в отношенията на ЕС с Куба продължават да заемат въпросите на правата на човека, като такива бяха повдигнати пред кубинските власти както в Брюксел, така и в Хавана. ЕС приветства промяната в политиката на САЩ по отношение на Куба, която беше обявена през декември от президента Барак Обама.

ЕС подкрепя активно двустранния диалог между Хаити и Доминиканската република. Председателят на Европейския съвет Херман ван Ромпой посети Хаити и Доминиканската република през юли 2014 г. и председателства тристранна среща, на която присъстваха президентът на Доминиканската република Данило Медина и президентът на Хаити Мишел Мартели. Срещата предостави възможност на ЕС да окаже по-нататъшно съдействие за диалога и двустранното сътрудничество и да насърчи предприемането на позитивни мерки за разрешаване на противоречията между двете страни, включително по въпроса за гражданите на Доминиканската република с хаитянски произход. Въведени са няколко програми за подпомагане с тази цел, финансирани от ЕС.

Аржентина

Въпреки общите ценности и икономически интереси и доброто в общи линии сътрудничество на международни форуми, двустранните отношения с Аржентина не бяха на равнището на пълния си потенциал. Заместник-председателят Антонио Таяни посети Буенос Айрес през юни 2014 г. в рамките на „Мисия за растеж“.

Парагвай

При посещението на заместник-председателя Антонио Таяни в Парагвай през юни 2014 г. бяха обсъдени промишленото сътрудничество и стимулирането на инвестициите, вследствие на което през ноември бе проведен първият инвестиционен форум ЕС—Парагвай. На състоялото се през ноември в Брюксел заседание на съвместния комитет за сътрудничество ЕС—Парагвай, провеждано два пъти годишно, беше обсъдено разширяването на сътрудничеството в нови области, включително правата на човека, борбата с наркотиците и изменението на климата. ЕС одобри двустранната програма в областта на сътрудничеството за развитие за 2014—2020 г., която ще включва специално подпомагане за демокрация, участие и укрепване на институциите, и по-конкретно изпълнението на препоръките на мисията на ЕС за наблюдение на изборите от 2013 г.

Уругвай

На провежданото два пъти годишно заседание на съвместния комитет за сътрудничество ЕС—Уругвай, което се състоя през юни 2014 в Монтевидео, ЕС и Уругвай потвърдиха отново общите си интереси за водене на диалог и сътрудничество по глобални въпроси в области като правата на човека, изменението на климата, целите на хилядолетието за развитие и международните усилия за опазване на мира. Участието на Уругвай в няколко мисии на ООН за опазване на мира показва солидната ангажираност на страната с принципите на Хартата на ООН, които се споделят и от ЕС. В този смисъл двете страни продължиха да проучват възможности за по-нататъшно укрепване на сътрудничеството в областта на международната сигурност и отбраната.

Венецуела

След оспорваните президентски избори във Венецуела през 2013 г. в началото на 2014 г. започнаха улични протести и острите сблъсъци между протестиращите и силите за сигурност продължиха няколко месеца. В поредица от изявления ЕС изрази загриженост във връзка със задържането на политически дейци и студенти; подчерта значението на зачитането на правата на човека и свободата на изразяване при всички обстоятелства; и призова за подновени регионални усилия с цел подпомагане на диалога между всички участници предвид текущата поляризация на страната. ЕС продължава да следи развоя на събитията в страната и да наблюдава внимателно случаите с изпратените в затвора опозиционни лидери и студенти, включително като следи съдебните изслушвания на Леополдо Лопес и съдия Мария Лурдес Афиуни.

Колумбия

ЕС продължава да следи внимателно мирните преговори в Хавана между правителството на Колумбия и ФАРК. Говорителят на ВП/ЗП направи пет изказвания по повод на важни събития в хода на мирния процес, в които изрази отново подкрепата на ЕС за мира.

Успешното посещение на президента Хуан Мануел Сантос в институциите на ЕС, което последва участието през август на председателя Херман ван Ромпъой в церемонията по встъпването в длъжност на президента Сантос след преизбирането му, подчерта значението, което Колумбия отдава на постоянната подкрепа на ЕС за преговорите в Хавана.

Политическите отношения с Колумбия се разшириха и обхванаха нови области, сред които управлението на кризи — чрез подписването през август на рамково споразумение за участие, което ще улесни включването на Колумбия в операции, ръководени от ЕС; първият конкретен пример за това би трябвало да бъде участието на страната във военната операция ATALANTA. ЕС и Колумбия проведоха политически консултации на високо равнище в Богота през октомври, включително годишният диалог по правата на човека, в рамките на който бяха обсъдени по-специално въпроси, свързани с реституцията на земята.

Еквадор

2014 г. отбеляза приключването на преговорите с Еквадор за присъединяване към многостранното търговско споразумение, вече сключено с Колумбия и Перу; споразумението беше парафирано през декември. Очаква се споразумението да донесе не само икономически ползи, но и да издигне двустранните отношения на ново равнище. Това беше потвърдено по време на посещението на комисаря Андрис Пиебалгс в Еквадор през юли. На второто заседание от диалога на високо равнище през октомври в Кито ЕС и Еквадор постигнаха съгласие в допълнение към търговското споразумение да договорят меморандум за разбирателство по въпроси на политическия диалог и сътрудничеството.

Перу

2014 г. отбеляза навлизането в нова фаза на отношенията между ЕС и Перу. Паралелно с постепенното прекратяване на двустранната помощ на ЕС за страната и укрепването на търговията и инвестициите по силата на търговското споразумение се появяват нови форми на сътрудничество по въпроси от общ интерес. По време на срещата на председателя Херман ван Ромпий с президента Олянта Умала през август като приоритет беше посочено сътрудничеството по основни въпроси на международните отношения, както и по въпросите на борбата с наркотиците. Годишният политически диалог съгласно меморандума за разбирателство от 2009 г. беше реформиран, за да отрази тази нова динамика в отношенията. По време на консултациите на високо равнище през ноември бяха засегнати широк кръг приоритетни политически въпроси за двете страни и бе запланувано развитието на сътрудничество в нови области, например ОПСО. През декември Перу беше домакин на 20-ата конференция на страните по Рамковата конвенция относно изменението на климата, на която присъства комисарят Мигел Ариас Канете.

Боливия

Общите избори в Боливия бяха проведени на 12 октомври 2014 г. ЕС разположи мисия на експерти по провеждане на избори. През ноември в Брюксел ВП/ЗП се срещна с външния министър Давид Чокеуанка в рамките на диалога на високо равнище ЕС—Боливия; двете страни се споразумяха да засилят сътрудничеството по глобални въпроси, по-специално изменението на климата, и разгледаха възможностите за посещение на президента Ево Моралес в Брюксел през 2015 г. ЕС одобри двустранната програма в областта на сътрудничеството за развитие за Боливия, която предвижда засилено сътрудничество в борбата с наркотиците, включително аспекти на правоприлагането, както и сътрудничество в областта на съдебната реформа през 2014—2016 г.

Чили

През 2014 г. ЕС и Чили се договориха да започнат нов секторен диалог в областите образование, енергетика, корпоративна социална отговорност, МСП и клъстери, в рамките на действащото споразумение, и да проведат проучвателни обсъждания за евентуално модернизиране на споразумението за асоцииране между ЕС и Чили. Подписването през януари 2014 г. на рамково споразумение за участие между ЕС и Чили ще улесни участието на Чили в операции за управление на кризи, ръководени от ЕС. През септември 2014 г. делегация по линия на ОПСО посети Чили, за да обмени мнения с чилийските партньори относно перспективите за засилено участие на Чили в мисии на ЕС. Двете страни се договориха да установят редовен диалог по въпросите на сигурността и отбраната.

Б. Действия в отговор на заплахите и глобалните предизвикателства

1. Неразпространение и разоръжаване

Неразпространението и разоръжаването продължиха да бъдат неразделна част от външната политика на ЕС през 2014 г., което допринесе за ефективното изпълнение на Европейската стратегия за сигурност⁴².

Бяха предприети допълнителни усилия за засилване на координацията между институциите на ЕС, както и между институциите на ЕС и държавите членки, и с трети държави и международни партньори. Първостепенно значение беше дадено на съчетаването на всички инструменти и средства на разположение на ЕС, за да се гарантират допълване и последователност, както и комплексен подход. По-специално, през 2014 г. ЕС продължи да подкрепя всестраниното присъединяване към подходящи международни договори и инструменти, както и пълното им и ефективно прилагане, по-конкретно по отношение на Договора за пълна забрана на ядрените опити и приетия неотдавна Договор за търговията с оръжие. ЕС продължи да насърчава и включването на клаузи относно неразпространението на оръжия за масово унищожение, както и относно малките оръжия и леките въоръжения, в споразуменията между ЕС и трети държави, по-специално с Бруней, Япония, Казахстан и Малайзия⁴³. На 4 и 5 септември 2014 г. в Брюксел Консорциумът на ЕС по неразпространението организира третата си международна конференция за неразпространение и разоръжаване.

⁴² Ангажиментът на ЕС с целия спектър от дейности в тази област се основава на набор от стратегически документи: Европейската стратегия за сигурност от 2003 г., Стратегията на ЕС срещу разпространението на оръжия за масово унищожение (ОМУ) от 2003 г. и Новите насоки за действие в борбата с разпространението на ОМУ и системите за тяхната доставка от 2008 г., Стратегията на ЕС за борба с незаконното натрупване и трафика на малки оръжия и леки въоръжения и боеприпаси за тях от 2005 г. и Общата позиция относно износа на конвенционални оръжия от 2008 г. За повече информация относно конвенционалните оръжия вж. по-долу раздел Б.2.

⁴³ За повече информация относно конвенционалните оръжия вж. по-долу раздел Б.2.

Главният съветник и специален пратеник на ЕСВД по въпросите на неразпространението и разоръжаването Яцек Билица представляваше ЕС на редица важни международни срещи през 2014 г., а именно групата на директорите по въпросите на неразпространението и разоръжаването на Г-8/Г-7, заседанието на Подготвителния комитет по Договора за неразпространение (април—май), отворените консултации по проекта за международен кодекс за поведение при дейности в космическото пространство (май), Първия комитет на Общото събрание на ООН (октомври) и групата на директорите по въпросите на неразпространението и разоръжаването на Г-8/Г-7 (ноември). Освен това специалният пратеник активизира диалога по неразпространението или започна такъв диалог с основни партньори извън ЕС и продължи да включва въпросите на неразпространението в двустранните отношения на ЕС с всички страни, при които това е необходимо, по-специално при срещите в рамките на политическия диалог и по-неформалните контакти.

1.1. Неразпространение на оръжията за масово унищожение и начините за тяхното доставяне

1.1.1. Договор за неразпространение на ядреното оръжие (ДНЯО)

През 2014 г. ЕС продължи активно да изпълнява плана за действие, приет от конференцията от 2010 г. по преразглеждане на Договора за неразпространение на ядреното оръжие (ДНЯО), включително чрез подкрепата си за Организацията на Договора за всеобхватна забрана на ядрените опити и Международната агенция за атомна енергия (МААЕ) (вж. по-долу). ЕС докладва за работата си на третото заседание на Подготвителния комитет по ДНЯО (Ню Йорк, 28 април—9 май 2014 г.), където наред с другото направи общо изявление и три конкретни тематични изявления, посветени на трите стълба на ДНЯО: разоръжаване, неразпространение и използване на ядрената енергия за мирни цели. ЕС представи и работни документи за извършената от него дейност за подобряване на ядрената сигурност и безопасност. В рамките на заседанието на Подготвителния комитет беше организирана съпътстваща проява с широко участие, посветена на дейността на ЕС за укрепване на ядрената сигурност. Започна работата по изготвяне на позиция на ЕС за конференцията за преразглеждане на ДНЯО през 2015 г.

ЕС продължи да подкрепя усилията на посредника по отношение на конференция за създаване на зона в Близкия изток, свободна от ядрени оръжия и всякакви други оръжия за масово унищожение, която да бъде свикана от генералния секретар на ООН, Руската федерация, Обединеното кралство и САЩ. В този контекст на 18—19 юни 2014 г. в Брюксел ЕС организира семинар за изграждане на капацитет чрез Консорциума на ЕС по неразпространението. Събитието беше насочено към младши дипломати и дипломати от средната кариера от близоизточните страни и Лигата на арабските държави.

1.1.2. Договор за пълна забрана на ядрените опити (ДПЗЯО)

ЕС продължи активно да насърчава влизането в сила на Договора за пълна забрана на ядрените опити (ДПЗЯО) и да оказва по-нататъшна подкрепа на дейностите на Подготвителната комисия на Организацията на Договора за пълна забрана на ядрените опити (ОДПЗЯО) въз основа на решението на Съвета, прието през ноември 2012 г., с което на ОДПЗЯО се предоставя допълнителна финансова помощ от около 5,2 млн. евро от бюджета за ОВППС.⁴⁴ Бяха извършени информационни дейности, насочени към страни, които още не са подписали или ратифицирали ДПЗЯО, включително в рамките на събития като състоялата се на 19—21 май 2014 г. в Джакарта регионална конференция на ОДПЗЯО за азиатските страни, организирана съвместно с индонезийските власти и с финансовия принос на ЕС, или междусесийната среща по неразпространението и разоръжаването в рамките на регионалния форум на АСЕАН, проведена в Токио на 8—9 юли 2014 г. На Седмата министерска среща в подкрепа на ДВЗЯО, която се състоя в Ню Йорк на 26 септември 2014 г., ЕС излезе с изявление, представено от Федерика Могерини, която към този момент бе кандидат за ВП/ЗП. ЕС подкрепи финансово и участва и в посещението на високо равнище за наблюдение на проверката на място на интегрираното полево учение през 2014 г., което се проведе в Йордания на 14—17 ноември 2014 г.

⁴⁴ Вж. Решение 2012/699/ОВППС на Съвета от 13 ноември 2012 г. относно подкрепата на Съюза за дейностите на Подготвителната комисия на Организацията на Договора за пълна забрана на ядрените опити с оглед укрепване на капацитета ѝ за наблюдение и контрол и в рамките на изпълнението на Стратегията на ЕС срещу разпространението на оръжия за масово унищожение (ОВ L 314, 14.11.2012 г., стр. 27).

1.1.3. Международна агенция за атомна енергия (МААЕ)

Посредством различни инструменти ЕС продължи да оказва подкрепа и на Международната агенция за атомна енергия (МААЕ) във Виена⁴⁵. Започна изпълнението на решението на Съвета от 2013 г., с което на Фонда за ядрена сигурност на МААЕ се предоставя допълнителна финансова помощ, възлизаща на над 8 млн. евро⁴⁶. Основната цел на помощта за МААЕ е да се гарантира, че когато трети държави предприемат ядрени дейности за мирни цели, се спазват най-високите стандарти на ядрена безопасност, сигурност и защита. На състоялата се на 20—21 февруари 2014 г. втора среща на висши служители, която бе открита от генералния директор на МААЕ Юкия Амано и в рамките на която заседаваха длъжностни лица от Комисията, ЕСВД и МААЕ, продължи обсъждането на начините допълнително да бъде засилено сътрудничеството между тях, получило финансова помощ от близо 120 млн. евро от 2007 г. насам. Срещата бе проведена след успешното посещение на генералния директор на МААЕ Амано в Брюксел на 3—4 февруари 2014 г.

1.1.4. Конвенция за химическото оръжие

ЕС продължи да следва целта за всеобщо присъединяване към Конвенцията за забрана на химическите оръжия и да насърчава нови дейности за подпомагане на конкретни проекти. Решението на Съвета в подкрепа на дейностите, извършвани от Организацията за забрана на химическото оръжие (ОЗХО), прието на 23 март 2012 г.⁴⁷, е в процес на изпълнение. Изготвено е друго решение на Съвета за периода 2015—2016 г., което се намира на последния етап на одобряване от Съвета.

⁴⁵ ЕС остава основен донор на Фонда за ядрена сигурност на МААЕ в полза на повече от 80 държави в Африка, Близкия изток, Латинска Америка и Азия, като от 2004 г. насам е предоставил близо 40 млн. евро (включително вноските през 2013 г.).

⁴⁶ Решение 2013/517/ОВППС на Съвета от 21 октомври 2013 година за подкрепа от Съюза на дейностите на Международната агенция за атомна енергия в областта на ядрената сигурност и проверка и в рамките на изпълнението на Стратегията на ЕС срещу разпространението на оръжия за масово унищожение (ОВ L 281, 23.10.2013 г., стр. 6)

⁴⁷ Вж. Решение 2012/166/ОВППС на Съвета от 23 март 2012 г. в подкрепа на дейностите на Организацията за забрана на химическото оръжие (ОЗХО) в рамките на изпълнението на стратегията на ЕС срещу разпространение на оръжия за масово унищожение (ОВ L 87, 24.3.2012 г., стр. 49).

ЕС отбелязва присъединяването на Сирия към Конвенцията за забрана на химическите оръжия при извънредни обстоятелства и допринесе с обща сума от близо 17 млн. евро към операцията по премахване на сирийската програма за химически оръжия. ЕС продължи да оказва натиск върху Сирия за окончателно ликвидиране на цялата ѝ програма за химически оръжия, включително химични агенти, и на оставащите производствени мощности на територията на страната. Освен това ЕС продължи да подкрепя усилията на ОЗХО да отстрани пропуските и несъответствията и по този начин да провери декларацията на Сирия до ОЗХО. ЕС изрази дълбоката си загриженост във връзка с предполагаемата употреба на хлор срещу цивилното население, като изтъкна, че виновниците за това трябва да бъдат подведени под отговорност. ЕС няма да е убеден, че Сирия изпълнява международните си задължения по силата на Конвенцията за забрана на химическото оръжие и резолюциите на Съвета за сигурност на ООН 2218 (2013) и 2209 (2015), докато не бъдат отстранени всички несъответствия в нейната декларация и не бъдат прекратени всички нападения с химическо оръжие.

1.1.5. Конвенция за биологични и токсични оръжия (КБТО)

През 2014 г. ЕС продължи да работи активно по междусесийната програма на Конвенцията за биологични и токсични оръжия (КБТО) за периода 2012—2015 г. На експертната среща на 4—8 август 2014 г. ЕС направи изявления и представи актуализирана версия на работния си документ, посветен на помощта и сътрудничеството (член X от КБТО). Изпълнението на решенията на Съвета в подкрепа на дейностите на КБТО⁴⁸ и на Световната здравна организация (СЗО)⁴⁹ в областта на биологичната безопасност и биологичната сигурност, приети съответно през 2012 г. и 2013 г., продължи и през 2014 г. С оглед на предстоящата конференция за преглед на КБТО през 2016 г. на 24 април 2014 г. ЕСВД организира чрез Консорциума на ЕС по неразпространението семинар, посветен на КБТО и съответствието, и участва в конференция на „Уилтън парк“ на същата тема (24—26 септември 2014 г.). ЕС положи усилия за разработването на конкретни идеи за придаване на по-голяма динамичност на междусесийния процес и за ефективно засилване на разпоредбите на КБТО. Тези идеи следва да се включат в новото решение на Съвета на ЕС, което ще бъде договорено и прието през 2015 г.

⁴⁸ Вж. Решение 2012/421/ОВППС на Съвета от 23 юли 2012 г. за подкрепа на Конвенцията за биологични и токсични оръжия, в рамките на стратегията на ЕС срещу разпространението на оръжия за масово унищожение (ОВ L 196, 24.7.2012 г., стр. 61).

⁴⁹ Вж. Решение 2013/668/ОВППС на Съвета от 18 ноември 2013 г. в подкрепа на действията на Световната здравна организация в областта на биобезопасността и биосигурността в рамките на Стратегията на Европейския съюз срещу разпространението на оръжия за масово унищожение (ОВ L 310, 20.11.2013 г., стр. 13).

1.1.6. Контрол на износа

През 2014 г. ЕС положи съществени усилия за продължаване на подкрепата за изпълнението на резолюции 1540, 1673 и 1810 на Съвета за сигурност на ООН чрез съвместно действие на Съвета от 2008 г. Целта на съвместното действие от 2008 г., както и на неотдавнашното решение на Съвета в подкрепа на Резолюция 1540 на Съвета за сигурност на ООН, прието през юли 2013 г., е повишаване на уменията и способностите на държавните служители на трети държави⁵⁰. Що се отнася до процесите за контрол на износа, през 2014 г. ЕС продължи да подкрепя държавите партньори с цел да се повиши ефективността на системите за контрол на износа. Сътрудничеството цели актуализиране на законодателството и процедурите в областта на контрола на износа, като подкрепя съвременните стандарти за контрол на износа на изделия с двойна употреба.

През последните осем години информационната програма на ЕС относно контрола върху износа на изделия с двойна употреба, финансирана по дългосрочния компонент на Инструмента, допринасящ за стабилността и мира (IcSP), популяризира дейностите за контрол на износа в 28 държави с принос от 21 млн. евро с оглед на борбата срещу разпространението на ОМУ.

ЕС направи изявления по случай пленарното заседание на Австралийската група, проведено в Париж на 2—6 юни 2014 г., на пленарното заседание на групата на ядрените доставчици, проведено в Буенос Айрес на 26—27 юни 2014 г., и на 28-ото пленарно заседание относно режима за контрол върху ракетните технологии, проведено в Осло на 28 септември—3 октомври 2014 г.

⁵⁰ Вж. Решение 2013/391/ОВППС на Съвета от 22 юли 2013 г. в подкрепа на практическото изпълнение на Резолюция 1540 (2004) на Съвета за сигурност на ООН относно неразпространението на оръжия за масово унищожение и средствата за доставянето им (ОВ L 198, 23.7.2013 г., стр. 40).

1.1.7. Хагски кодекс за поведение срещу разпространението на балистични ракети (ХКП)

ЕС продължи информационната си дейност сред държавите, които не са подписали кодекса⁵¹. Тази дейност бе осъществена по-специално в рамките на няколко събития: във Виена през май 2014 г. по случай редовния годишен форум на ХКП, в Ню Йорк през октомври 2014 г. в рамките на Първия комитет на Общото събрание на ООН, в Абу Даби през април 2014 г. на регионалния информационен семинар за Близкия изток и в Лима през юли 2014 г. на регионалната информационна среща за Латинска Америка.

Държавите — членки на ЕС, подновиха подкрепата си за ХКП в ново решение на Съвета, прието на 22 декември 2014 г.

1.1.8. Дейности в космическото пространство

Космическите активи, които се експлоатират от нарастващ брой правителствени и неправителствени структури, предлагат на света огромни ползи, които само преди няколко десетилетия са били немислими. В наши дни тези ползи са застрашени от рисковете, свързани с опасни космически отпадъци, унищожителни сблъсъци, струпването на спътници, нарастващото насищане на радиочестотния спектър и др. Тези предизвикателства изискват ангажираност и съпричастност от страна на всички космически държави и другите държави с цел осигуряване на по-голяма безопасност, сигурност и дългосрочна устойчивост на дейностите в космическото пространство. ЕС предложи международен кодекс за поведение при дейности в космическото пространство — мярка за прозрачност и изграждане на доверие, предназначена да подпомогне решаването на тези въпроси.

⁵¹

Вж. Решение 2012/423/ОВППС на Съвета от 23 юли 2012 г. за подкрепа на неразпространението на балистични ракети в рамките на изпълнението на Стратегията на ЕС срещу разпространението на оръжия за масово унищожение и на Обща позиция 2003/805/ОВППС на Съвета (ОВ L 196, 24.7.2012 г.)

От 27 до 28 май 2014 г. в Люксембург се проведе третият заключителен кръг от отворените консултации по предложения кодекс за поведение, който бе представен за първи път на международната общност през юни 2012 г. Общо 95 държави — членки на ООН, участваха в трите кръга отворени консултации, които послужиха като платформа за прозрачен и приобщаващ обмен на мнения по проекта за кодекс, с цел да се привлече международна подкрепа за текста. В отговор на призивите, отправени от участници в консултациите в Люксембург, ЕС започна разговори с държавите — членки на ООН, за придвижване на процеса към преговорна фаза през 2015 г. с оглед на бързото финализиране на кодекса за поведение и приемането му в международен мащаб.

1.2. Конвенционални оръжия

1.2.1. Договор за търговията с оръжие (ДТО)

Договорът за търговията с оръжие (ДТО)⁵², който има за цел повишаване на отговорността и прозрачността при търговията с оръжие, влезе в сила на 24 декември 2014 г. Прагът от 50 ратифицирали го страни за влизането му в сила беше преминат на 25 септември 2014 г., за което допринесоха значително държавите — членки на ЕС. След влизането в сила на договора неговото реално изпълнение и всеобщото присъединяване към него ще бъдат основни фактори за постигане на действителен напредък по места. При тези условия ЕС започна да изпълнява първоначални действия по изпълнението в рамките на специфичната си програма за подпомагане на изпълнението на ДТО, приета през декември 2013 г.⁵³ През ноември и декември 2014 г. бяха извършени посещения за оценка на нуждите съответно в Колумбия и Филипините — първите две страни, включени в програмата на ЕС. Регионалният семинар за страните от Латинска Америка и Карибския басейн беше проведен в Колумбия през ноември 2014 г. Той даде възможност на съседните страни от региона да обменят мнения за общите трудности по изпълнението и да привлекат компетентни регионални организации и гражданското общество с цел координация и информираност относно изпълнението в дългосрочен план.

⁵² На 5 февруари 2014 г. Европейският парламент прие резолюция относно ратифицирането на Договора за търговията с оръжие (2014/2534(RSP))

⁵³ Вж. Решение 2013/768/ОВППС на Съвета от 16 декември 2013 г. относно дейностите на ЕС, в рамките на Европейската стратегия за сигурност, в подкрепа на прилагането на Договора за търговията с оръжие (*ОВ L 341, 18.12.2013 г., стр. 56*).

1.2.2. Малки оръжия и леки въоръжения (МОЛВ)

През 2014 г. ЕС продължи да оказва съдействие за цялостното изпълнение на програмата за действие на ООН относно малките оръжия и леките въоръжения (МОЛВ), Международния инструмент за проследяване и Протокола на ООН за огнестрелните оръжия. През декември 2014 г. Съветът прие решение, което цели да спомогне за осигуряването на действителна физическа сигурност и управление на запасите в правителствените оръжейни арсенали в региона на Сахел⁵⁴. През 2014 г. бе даден старт и на финансирания от ЕС проект „iTrase“⁵⁵, който цели да бъде създаден първият глобален механизъм за докладване с оглед на системното проследяване на незаконните конвенционални оръжия, както и да бъде осигурена точна и проверена информация, предназначена за лицата, разработващи политиката, и длъжностните лица в областта на контрола върху износа, за пренасочени конвенционални оръжия и боеприпаси, като тази информация се събира от екипи от разследващи лица на местата, засегнати от въоръжен конфликт.

На 15 декември 2014 г. Съветът прие заключения, с които се изменя стандартният член относно малките оръжия и леките въоръжения (клауза за МОЛВ) в споразуменията между ЕС и трети държави, като се въвежда нова формулировка, свързана с регулирането на трансфера на конвенционални оръжия, и се взема предвид приемането на Договора за търговията с оръжие⁵⁶.

⁵⁴ Вж. Решение 2014/912/ОВППС на Съвета от 15 декември 2014 г. в подкрепа на действията в областта на физическата сигурност и управлението на запасите (ФСУЗ) с цел намаляване на риска от незаконна търговия с малки оръжия и леки въоръжения (МОЛВ) и боеприпаси за тях в региона на Сахел (ОВ L 360, 17.12.2014 г., стр. 30).

⁵⁵ Вж. Решение 2013/698/ОВППС на Съвета от 25 ноември 2013 г. в подкрепа на глобален механизъм за докладване относно незаконни малки оръжия и леки въоръжения и други незаконни конвенционални оръжия и боеприпаси с цел намаляване на риска от незаконна търговия с тях (ОВ L 320, 30.11.2013 г., стр. 34—42).

⁵⁶ Вж. Заключения на Съвета относно изменението на члена относно малките оръжия и леките въоръжения (МОЛВ) в споразуменията между ЕС и трети държави, 15 декември 2014 г.

1.2.3. Противопехотни мини и касетъчни боеприпаси

През юни 2014 г. ЕС участва активно в Третата конференция за преглед на Конвенцията за забрана на използването, складирането, производството и трансфера на противопехотни мини и за тяхното унищожаване („Отавска конвенция“), която се проведе в Мапуту, Мозамбик, въз основа на солидни заключения на Съвета⁵⁷. В резултат на конференцията бяха приети с консенсус политическа декларация, петгодишен план за действие за периода 2014—2019 г., както и процедурни решения, насочени към по-нататъшно подобряване на ефективността на механизмите на конвенцията. Освен това, прилагането на решението на Съвета в подкрепа на изпълнението на плана за действие по конвенцията за 2010—2014 г.⁵⁸ продължи и през 2014 г., като бяха извършени дейности по подпомагане на изпълнението по-специално в областта на оказването на помощ на жертвите и разминирването. В допълнение на това решение ЕС и неговите държави членки предоставиха заедно над 89 млн. евро за обезвреждане на мини през 2014 г., от които 30 млн. евро са от бюджета на Съюза, което прави ЕС като цяло най-големият донор в световен мащаб.

Петата среща на държавите — страни по Конвенцията по касетъчните боеприпаси, се състоя на 2—5 септември 2014 г. в Сан Хосе, Коста Рика. В изявление на ЕС по този повод беше изразена отново последователната подкрепа на ЕС за международните усилия за преодоляване на хуманитарните, социално-икономическите последици и последиците за сигурността от конвенционалните оръжия и нерегламентираното им използване по отношение на цивилното население.

⁵⁷ Вж. Заключения на Съвета относно Третата конференция за преглед на Конвенцията за забрана на използването, складирането, производството и трансфера на противопехотни мини и за тяхното унищожаване, 16—17 юни 2014 г.

⁵⁸ Вж. Решение 2012/700/ОВППС на Съвета от 13 ноември 2012 г. в рамките на Европейската стратегия за сигурност в подкрепа на изпълнението на Плана за действие от Картахена за 2010—2014 г., приет от държавите — страни по Конвенцията от 1997 г. за забрана на използването, складирането, производството и трансфера на противопехотни мини и за тяхното унищожаване (*ОВ L 314*, 14.11.2012 г., стр. 40—46).

1.2.4. Контрол върху износа

По отношение на контрола върху износа на конвенционални оръжия действията на ЕС продължават да се ръководят от принципите на отговорност и прозрачност, залегнали в Обща позиция 2008/944/ОВППС на ЕС от 8 декември 2008 г. През 2014 г. ЕС продължи да популяризира тези принципи в редица трети държави в близките си съседни региони чрез дейности по подпомагане на контрола върху износа съгласно Решение 2012/711/ОВППС на Съвета, като проучвателни посещения, правни анализи и работни срещи.

1.2.5. Васенаарска договореност

ЕС взе участие в пленарното заседание на Васенаарската договореност, което се състоя на 2—3 декември 2014 г. във Виена. ЕС подкрепи присъединяването на Кипър към договореността.

2. Трансрегионални заплахи и глобални предизвикателства

2.1. Организирана престъпност

Тежката и организираната престъпност се подценяват като заплаха и в ЕС, и в трети държави. Този въпрос продължи да бъде част от дневния ред на политическия диалог на ЕС с много страни, регионални и международни организации, по-специално във връзка с трафика на наркотици. Това е още по-важно с оглед на факта, че някои региони стават зони на потребление освен традиционната им роля на транзитни зони. Западна Африка е най-яркият пример за тази нова тенденция, като тя се превръща и в производствен регион за новите психоактивни вещества (НПВ) в отговор на търсенето от Източна Азия, и по-специално Япония.

Финансираните от ЕС програми за подпомагане и мисиите по линия на ОПСО спомогнаха за практическото прилагане на политическите насоки. С тези действия се цели също да се допълни приключващият (вътрешен) цикъл на политиката на ЕС за борба с организираната и тежката международна престъпност за периода 2011—2013 г., както и настъпващият нов цикъл на политиката за периода 2014—2017 г.

Посредством програмите, финансирани по линия на Инструмента, допринасящ за стабилността и мира (IcSP), във връзка с „пътя на кокаина“ и „пътя на хероина“ продължи изграждането на капацитет в областта на правоприлагането и на международни връзки по протежението на съответните „пътища“ за трафик. Ще бъде поставен специален акцент върху наказателното правосъдие по протежението на „пътя на кокаина“. Производството и трафикът на фалшифицирани лекарствени продукти е друга заплаха за общественото здраве, като развиващите се страни са изложени на по-голям риск и са в по-уязвимо положение. Успешно беше изпълнен проект по линия на IcSP, насочен към повишаване на осведомеността на държавно и на обществено равнище в Гана, Сенегал, Йордания, Мароко и Камерун. На този етап е необходимо той да се открие за други страни бенефициери.

2.2. Морска сигурност

През 2014 г. на морската сигурност беше отделено по-сериозно внимание. На 6 март Комисията и ВП приеха съвместно съобщение, озаглавено „За отворено и сигурно общо морско пространство: елементи за изготвянето на стратегия на Европейския съюз за морска сигурност“. Това проправи пътя към приемането на стратегията на ЕС за морска сигурност от Съвета на 24 юни. Държавите членки прецениха, че стратегията, която отразява междусекторния подход на ЕС към морската сигурност, следва да се изпълнява, поради което на 16 декември Съветът прие план за действие в пет области, в които може да бъде подобро сътрудничеството между различните участници в морското дело (външна дейност, обмен на информация, развитие на способности, управление на риска и научни изследвания и обучение). През 2014 г. ЕС активизира дейността си в областта на морската сигурност с ключови стратегически партньори, включително международни организации и многостранни форуми като НАТО или АСЕАН-регионалният форум на АСЕАН, както и със стратегически партньорски страни като Южна Африка и Ангола.

ЕС председателства Контактната група на ООН във връзка с пиратството край бреговете на Сомалия от януари 2014 г. ЕС като председател определи три основни приоритета: рационализиране и регионализиране на Контактната група, документиране на опита от борбата с пиратството в Африканския рог и недопускане на нито един кораб и нито един моряк в ръцете на сомалийските пирати.

ЕС постигна резултати по тези приоритети: Контактната група беше реформирана и в момента държавите от региона играят основна роля в борбата с пиратството, беше създаден консорциум за документиране и анализ на борбата с пиратството, а броят на корабите и моряците, попаднали в ръцете на сомалийските пирати, беше сведен до нула кораба и 26 моряци през март 2015 г. след връхната точка от 736 заложници през 2011 г. и 47 плавателни съда, похитени от пирати през 2010 г.

3. От 2009 г. програмата „Критични морски маршрути“ по линия на IcSP е насочена към сигурността и безопасността на основните морски маршрути в райони, засегнати от пиратството, така че да се спомогне за сигурността на комуникационните линии на корабоплаване и търговия. Дългосрочната цел на програмата е да се подобри морското управление. Акцентът се поставя върху изграждането на капацитет на регионално и трансрегионално равнище с цел обмен на информация, сътрудничество и последващото прилагане на национално равнище.

Програмата има за цел да създаде трансрегионални взаимодействия, като действията се обвържат постепенно в рамките на програмата „Критични морски маршрути“. Обхванати са три географски зони: Гвинейския залив, Югоизточна Азия и западната част на Индийския океан. Ето защо програмата допринася за глобалните стратегии на ЕС в тези региони: стратегическата рамка на Съвета на ЕС за Африканския рог, съвместния документ на ЕС относно сигурността и развитието в Гвинейския залив и декларацията от Нюрнберг за засилено партньорство между ЕС и АСЕАН за Югоизточна Азия. Съвсем наскоро, през 2015 г., бяха приети стратегията на ЕС за Гвинейския залив и планът за действие към нея. В периода 2007—2014 г. за морската сигурност бяха отпуснати 24 млн. евро от дългосрочния бюджет на IcSP.

2.3. Политика за киберпространството и киберсигурност

Глобалните и трансрегионалните заплахи вече не могат да бъдат ефективно преодолявани, без да се предприемат действия и по аспектите на киберсигурността. В стратегията на ЕС за киберсигурност от февруари 2013 г. се призовава да се положат по-активни усилия в рамките на Съюза по отношение на политиката, свързана с киберустойчивостта, киберпрестъпността, международните въпроси на киберпространството и киберотбраната. Сред приоритетите на международната политика на ЕС за киберпространството са запазването на свободата и отворения характер на киберпространството, разработването на стандарти на поведение и прилагането на действащото международно право към киберпространството, подобряването на капацитета за киберсигурност в трети държави и стимулирането на международното сътрудничество по въпроси на киберпространството.

С цел да развива тези приоритети, ЕСВД продължи да изпълнява целите на международната политика за киберпространството, определени в стратегията на ЕС за киберсигурност. Диалог по въпросите на киберпространството се води със САЩ, Индия, Япония, Южна Корея и Китай, а с други партньори се провеждат консултации, например Бразилия.

ЕСВД продължи да следи внимателно развитието на въпросите от областта на киберпространството в световен мащаб, свързани с правата на човека, развитието и управлението на интернет, и активно участва в процесите по линия на световната многостранна среща NetMundial, форумата за управление на интернет и световната среща на високо равнище по въпросите на информационното общество.

ЕС оказва активна подкрепа и на процеса за по-нататъшно разработване на мерки за изграждане на доверие в областта на киберсигурността в рамките на ОССЕ и работи за популяризиране на мерки за изграждане на доверие в киберпространството в регионалния форум на АСЕАН. ЕС поддържа лондонския процес относно стандартите на поведение в киберпространството и допринася за подготовката на световната конференция за киберпространството, която ще се проведе в Хага през 2015 г.

Бяха лансирани нови проекти за изграждане на капацитет в областта на киберпространството по линия на IcSP, които са насочени към киберпрестъпността и киберзаплахите; те ще продължат да се изпълняват през 2015 г. Вече е в ход планирането на инициативите за 2016 г.

И накрая, през ноември 2016 г. Съветът прие политическата рамка на ЕС за кибернетична отбрана.

2.4. Смекчаване на риска от химични, биологични, радиологични и ядрени оръжия

ЕС увеличи усилията си за участие в сътрудничеството във връзка с рисковете за хората, околната среда и сигурността, свързани с химични, биологични, радиологични и ядрени въпроси (ХБРЯ). Извън рамката на ОВППС се предоставя подпомагане по линия на дългосрочния компонент на IcSP и ЕС продължи да подкрепя центрите за високи постижения за смекчаване на риска от химични, биологични, радиологични и ядрени оръжия (ХБРЯ). През 2014 г. приключи стратегическото програмиране до 2020 г.

Беше открит центърът, който отговаря за Съвета за сътрудничество в Персийския залив, със секретариат в Абу Даби; той се прибави към първите четири регионални центрове, създадени предходната година за Атлантическото крайбрежие на Африка (Рабат), Близкия изток (Аман), Югоизточна Европа/Южен Кавказ/Република Молдова/Украйна (Тбилиси) и Югоизточна Азия (Манила). Тяхната задача е да укрепят регионалното и международното сътрудничество по отношение на всички химични, биологични, радиологични и ядрени рискове. Броят на участващите страни в момента е 48 (декември 2014 г.) и продължава да расте. Освен 40-те проекта на обща стойност 49 млн. евро, за които вече са сключени договори, през 2014 г. бяха договорени 5 нови проекта, възлизащи на близо 26 млн. евро, с различни консорциуми, които включват основно държавите членки. Бяха положени значителни усилия по отношение на готовността, превенцията и ответните действия в областта на общественото здраве, по-специално във връзка с еболата, като успоредно с работата за повишаване на регионалната готовност за борба с епидемията от ебола бяха разположени и мобилни лаборатории за тази цел, а планирането на нови самостоятелни мобилни лаборатории и обучението на местни експерти бяха насочени към поддържане на способностите.

2.5. Енергетика

Енергийната сигурност се разви като един от основните стратегически приоритети за Европейския съюз през 2014 г. Начинът, по който енергийните проблеми бяха използвани като инструмент в конфликта в Украйна, беше сериозно напомняне за необходимостта от спешно намиране на решение на предизвикателствата, свързани с енергийната сигурност и диверсифицирането на външните доставки, маршрути и съответната инфраструктура, в рамките на цялостно виждане и в дългосрочен, и в краткосрочен план, и във вътрешен, и във външен аспект.

През май Комисията прие европейската стратегия за енергийна сигурност, която беше изготвена с активното участие на ЕСВД. В стратегията се определят непосредствени и средносрочни цели за вътрешния пазар, развитието на инфраструктурата, производството и пестенето на енергия и, което е особено важно, необходимостта от активизиране на съвместната външна дейност, ръководена от основните цели за усилия за диверсификация и за засилен диалог със съседните страни.

В европейската стратегия за енергийна сигурност се поставя специален акцент и върху въпросите за сигурността на енергийните доставки по отношение на природния газ, като се създадоха условия за провеждане на целенасочен стрес тест с цел да се открият слабостите. В този контекст ЕС изигра водеща роля и при организирането на тристранните разговори на високо равнище за доставките на газ с Русия и Украйна. Възможността да прекъсне транзитът на газ през територията на Украйна беше едно от най-сериозните непосредствени предизвикателства през зимата на 2014 г., като споразумението за евентуални доставки от Русия за Украйна бе също много важно за стабилизиране на енергийната обстановка в Украйна и като позитивен елемент в текущите разговори за разрешаване на кризата. ЕСВД взе активно участие в тези преговори, водени от бившия заместник-председател на Комисията Гюнтер Йотингер, и им оказа пълно съдействие.

Енергийната сигурност беше съществен елемент и на дискусиите по рамката в областта на климата и енергетиката до 2030 г., която Европейският съвет одобри през октомври 2014 г. В документа се определят амбициозни цели за политиките в областта на климата и енергетиката, които изискват, от една страна, активна комуникация с партньорите по цял свят, особено във връзка с изменението на климата, и от друга страна, допринасят в голяма степен за дългосрочната енергийна сигурност на ЕС.

Тези стратегически документи и заключения са основен елемент на концепцията за енергийния съюз, разработвана в момента под ръководството на новия заместник-председател на Комисията, който отговаря специално за този въпрос. ВП/ЗП и ЕСВД, твърдо решени да успеят в изграждането на енергийния съюз, въведоха тази година механизъм за по-тясна координация с външните министри на държавите членки с цел по-удачно и по-съгласувано използване на външнополитическите средства и инструменти (например посолства/делегации, дипломатически средства) за постигане на целите на политиката. Освен това ЕСВД продължи да следи активно текущата работа по южния газов коридор и предостави подкрепа за новата енергийна инициатива в Средиземноморието, в рамките на която през ноември бе организирана конференция в Рим.

ЕС участва активно и в редица дейности по осъвременяване и информационни кампании на международни институции в областта на енергетиката като Международната агенция по енергетика, Енергийната общност, Енергийната харта и др.

Енергийният съвет ЕС—САЩ заседава два пъти тази година и редица други срещи в рамките на политическия и стратегическия диалог с ключови световни партньори включваха като основна тема разисквания по въпросите на енергетиката.

2.6. Изменение на климата

ЕС значително активизира дипломатическите си действия в областта на изменението на климата, особено през втората половина на 2014 г., като постави специален акцент върху контактите със стратегическите партньори, така че да се гарантира напредъкът на международните преговори по Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата (РКООНИК). 2014 г. беше важна за подготовката на конференцията на страните по РКООНИК в Париж през 2015 г., на която ЕС ще се стреми да постигне справедливо, амбициозно и правно обвързващо международно споразумение в областта на изменението на климата за периода след 2020 г., както и да засили амбициите в тази област за периода до 2020 г.

Рамката в областта на климата и енергетиката до 2030 г. послужи за база на планирания национално определен принос на ЕС за глобалното споразумение по въпросите на климата. В основата на амбициозния планиран национално определен принос на ЕС е задължението за намаляване на вътрешните емисии на парникови газове с поне 40 % до 2030 г. спрямо равнищата от 1990 г.

През декември 2014 г. в Лима се проведе 20-ата конференция на страните по Конвенцията (1—14 декември 2014 г.), която беше важен етап в преговорния процес и в определянето на обхвата, модела и структурата на Парижкото споразумение от 2015 г.

Беше осъществен напредък и по проекта за текст на самото споразумение. Същевременно се оказва трудно назряващият импулс в световен мащаб да намери израз в по-голяма склонност към компромис на официалните преговори в Лима. Все още е трудно да се преодолее раздвоеността при разграничаването на отговорностите между „развити“ и „развиващи се“ страни въз основа на равнищата на доходите от 1992 г., като това ще продължи да бъде едно от основните препятствия за преговорите през цялата 2015 г. Осигуряването на адекватни гаранции за финансирането на борбата с изменението на климата и за подкрепата за адаптирането към изменението на климата също ще бъде важно за постигането на успех в Париж.

ЕСВД и службите на Комисията работиха в тясно сътрудничество с делегациите на ЕС и външните министерства на държавите членки за подобро използване на средствата на външната политика като т.нар. инструментариум на дипломацията в областта на климата, с цел подкрепа за обединяването на усилията за сътрудничество с партньорските страни и отправяне на последователни и съгласувани послания към тях.

2.7. Миграция

Външното измерение на миграцията придоби по-голямо значение и ще се запази като приоритет за ЕС. Необходимостта от по-нататъшно засилване на връзките между вътрешните и външните политики на ЕС и превръщане на миграционната политика в много по-солидна неразделна част на външните политики на ЕС беше потвърдена в стратегическите насоки за бъдещото развитие в областта на правосъдието и вътрешните работи, приети от Европейския съвет през юни 2014 г.⁵⁹

Съгласно тези насоки политиките в областта на миграцията трябва да се превърнат в много по-солидна неразделна част от външната политика на Съюза и политиката му за развитие, като се прилага принципът „повече усилия за повече помощ“ и за основа служи глобалният подход към миграцията и мобилността (ГПММ). По същия начин външнополитическите съображения и приоритети следва да намират адекватно отражение при определянето на целите и действията по линия на ГПММ.

⁵⁹ Вж. още заключенията на Съвета относно прилагането на глобалния подход към миграцията и мобилността от април 2014 г.

Миграцията се разглежда като глобално, комплексно и многолико явление, което изисква всеобхватни, съгласувани и дългосрочни ответни действия. Този подход предполага да се вземат мерки срещу първопричините за явлението чрез активизиране на сътрудничеството със страните на произход и транзитно преминаване, особено в най-засегнатите региони, и да се интегрира по-добре миграцията във външните политики на ЕС.

На 27 ноември в Рим беше проведено неформално заседание на Съвета, на което министрите обмениха мнения за начините да бъде засилена координацията между външното измерение на политиката в областта на вътрешните работи и външната дейност на ЕС.

На 12 декември Съветът прие заключения относно миграцията в рамките на сътрудничеството на ЕС за развитие, в които настоя за действия от страна на ЕС за пълното интегриране на измерението, свързано с миграцията, в политиката и сътрудничеството на ЕС за развитие, когато това е уместно, и предприемането на подходящи ответни действия за финансиране.

Европейският съюз участва активно в инициативата „Нансен“, която има за цел изграждане на международен консенсус за програма за осигуряване на закрила, така че да се отговори на нуждите на лицата, разселени през границите в контекста на бедствия, както и на последствията от изменението на климата.

През октомври 2014 г. Съветът прие заключения, озаглавени „Предприемане на действия за по-добро управление на миграционните потоци — стратегически подход и оперативни приоритети“. Предприемането на действия в сътрудничество с трети държави е един от трите стълба на дейностите, набелязани в документа.

ЕС продължава системно да включва миграцията в дневния ред на политическия, икономическия и социалния си диалог със съседните страни и стратегическите си партньори, както и в рамките на редица регионални инициативи. Особено важни в този смисъл през 2014 г. бяха: самостоятелната декларация относно миграцията и мобилността, приета на срещата на върха ЕС—Африка в Брюксел през април; деветата среща на високо равнище на структурирания и всеобхватен диалог по въпросите на миграцията между ЕС и Общността на латиноамериканските и карибските държави (CELAC), проведена в Брюксел на 13 ноември; четвъртата министерска конференция в рамките на процеса от Рабат, състояла се в Рим на 27 ноември; лансирането на процеса от Хартум на министерска среща ЕС—Източна Африка, проведена в Рим на 28 ноември; както и сключването на партньорства за мобилност с Тунис и Йордания.

2.8. Наркотици

ЕС продължи постоянните си усилия за решаване на проблемите, свързани с наркотиците, в световен мащаб, наред с другото чрез диалог и съдействие за изграждане на институции и капацитет по тези въпроси в ключовите страни и региони (Латинска Америка, Афганистан и Пакистан, Централна Азия и Западна Африка). Беше приложен всеобхватен и балансиран подход за преодоляване на цялостното отрицателно въздействие върху стабилността и сигурността на страните на произход и транзит с акцент върху производството, доставките и търсенето на наркотици, но също и в по-широк смисъл, т.е. с насоченост срещу корупцията, изпирането на пари и престъпността, свързана с наркотиците. При тези действия бе отчитано спазването на правата на човека, което представлява съществена добавена стойност на политиката на ЕС в тази област.

Изпълнението на редица успешни програми, основани на Стратегията на ЕС за борба с наркотиците (2013—2020 г.) и Плана за действие на ЕС по отношение на наркотиците (2013—2016 г.), продължи да дава резултати. В Латинска Америка е твърдо установен механизмът за координация и сътрудничество във връзка с наркотиците ЕС—CELAC, който представлява солидна основа за по-нататъшния диалог между ЕС и страните от Латинска Америка, например относно последствията от злоупотребата с наркотици върху общественото здраве. По линия на програмата за сътрудничество COPOLAD продължи наред с другото и консолидирането на националните обсерватории в областта на наркотиците и стимулирането на развитието на селските райони. В Централна Азия ЕС финансира обновяването на контролно-пропускателни гранични пунктове, изграждането на секции за профилиране на наркотиците и създаде условия за междуинституционално сътрудничество по важни трансгранични въпроси.

Концепцията за т.нар. „пътища на наркотиците“ все още се развива, но вече улеснява в голяма степен съгласуваните действия на участниците от ЕС (институции и държави членки) в борбата им с наркотиците (вж. също раздела за организираната престъпност).

Тези практически усилия бяха подкрепени от дипломатически действия и оказване на помощ съвместно с някои международни организации: ПРООН изпълнява програма на ЕС за управление на границите в Централна Азия (BOMCA). Освен това беше проведен диалог по наркотиците с ключови региони и партньори като САЩ, CELAC, Западните Балкани, Русия (на техническо равнище).

Не на последно място през 2014 г. ЕС заедно с международните си партньори започна подготовката за специалната сесия на Общото събрание на ООН, посветена на наркотиците (2016 г.). Сесията се провежда за първи път от 18 години и се очаква да открие нови перспективи за управлението на световния проблем с наркотиците в рамките на действащите конвенции на ООН в тази област.

Както в много други глобални области, подобряването на връзките между вътрешното и външното измерение на политиката на ЕС бе предмет на активен обмен на идеи и на редица институционални действия, както ще бъде и през 2015 г.

2.9. Отговорно снабдяване с полезни изкопаеми

На 5 март 2014 г. ВП и Комисията предложиха интегриран подход на ЕС за преустановяване на печалбите от търговия с полезни изкопаеми, използвани за финансиране на въоръжени конфликти. Този подход цели да улесни дружествата да осигуряват отговорно снабдяване с калай, тантал, волфрам и злато и да насърчи законната им експлоатация в засегнатите от конфликти и високорискови зони, както и търговията с тези зони.

Интегрираният подход е изложен в съвместно съобщение на ВП и Комисията, в което се представя цялостният външнополитически подход за прекъсване на връзката между конфликта и експлоатацията и търговията с полезни изкопаеми, заявява се по-нататъшният ангажимент в подкрепа на Насоките на ОИСР по надлежната проверка за отговорни вериги на доставки на полезни изкопаеми от засегнати от конфликти и високорискови зони и се набелязват външнополитическите действия и подкрепа на ЕС, включително инструментите за развитие. Съвместното съобщение се придружава от предложение на Комисията за регламент, с който да се създаде система на ЕС за самостоятелно сертифициране на отговорни вносители чрез надлежни проверки на веригата на доставки въз основа на системата на ОИСР.

На 23 юни 2014 г. Съветът прие заключенията относно подхода на Съюза към отговорното снабдяване с полезни изкопаеми. Съветът изтъкна необходимостта Комисията и върховният представител да продължат да насърчават воденето на силна, всеобхватна и последователна дипломатия на ЕС във връзка със суровините, като отделят внимание на проблемите на взаимовръзката между сигурността и развитието по приобщаващ и стратегически начин.

2.10. Борба с тероризма

ЕС продължи да бъде твърдо ангажиран с предотвратяването и борбата с тероризма, утвърждаването на върховенството на закона и наказателното правораздаване при зачитане на човешките права. Основните цели на ЕС в глобален мащаб остават разширяването на международния консенсус и повишаването на международните усилия за борба с тероризма.

Важен елемент на стратегическия подход на ЕС е политическата информационна дейност чрез политическия диалог по въпросите на борбата с тероризма с редица ключови партньори и международни организации. Този диалог е значима платформа, която позволява да се поставят изключително важни актуални въпроси (например през 2014 г. въпросът за чуждестранните бойци в Сирия и Ирак). През 2014 г. бяха проведени специални политически диалози по въпросите на борбата с тероризма с Кралство Саудитска Арабия, Турция, Канада, ООН, САЩ (сътрудничество в борбата с тероризма и противодействие на финансирането на тероризма) и Австралия. Свързани с тероризма въпроси бяха обсъждани и по време на редица други срещи за диалог с участието на ЕС, включително по време на външнополитическите диалози, посветени на сигурността.

През 2014 г. ЕС работи по ефективното преодоляване на заплахата, свързана с чуждестранните бойци, чрез предприемане на конкретни мерки съвместно с ООН и всички държави членки. Бруталният терор на ИДИЛ/Даиш наложи допълнително съсредоточаване върху положението в Сирия и Ирак. Това доведе до разработването на стратегия на ЕС за борба с тероризма/чуждестранните бойци в Сирия и Ирак, която беше приета от Съвета на 20 октомври. Това е основен елемент на цялостните усилия на ЕС, насочени към изпълнението на Резолюция 2178 на Съвета за сигурност на ООН относно чуждестранните бойци и борбата с екстремизма, придружен с насилие. През 2014 г. държавите членки се договориха също в следващата финансова рамка за 2014—2020 г. да увеличат с 400 % специалното подпомагане за борба с тероризма (по линия на IcSP), предназначено за трети страни. Подпомагането на ЕС за борба с тероризма бе все така насочено основно към следните приоритетни региони — Южна Азия, и по-специално Пакистан, Афганистан; Сахел, Нигерия и Магреб; Африканския рог/Йемен, и прилагането на нормите на ООН относно борбата с тероризма.

ЕС продължи да подкрепя ключовата роля на ООН в многостранното сътрудничество за борба и предотвратяване на тероризма. Като цяло глобалната стратегия на ООН за борба с тероризма е залегнала в подхода на ЕС в тази област. ЕС продължава да поддържа активен диалог с редица агенции на ООН по въпросите на борбата с тероризма и утвърждава ключовата роля на ООН в многостранното сътрудничество за борба и предотвратяване на тероризма. ЕС решително подкрепи усилията на генералния секретар на ООН за изпълнение на глобалната стратегия на ООН за борба с тероризма (което беше изтъкнато по време на четвъртия преглед на изпълнението на глобалната стратегия на ООН за борба с тероризма през юни 2014 г.).

ЕС продължи твърдо да подкрепя Глобалния форум за борба с тероризма (ГФБТ), както бе отбелязано по време на петата министерска среща на форума в Ню Йорк през септември 2014 г.⁶⁰

ЕС продължи да подпомага трите институции, създадени по примера на ГФБТ: международния център за високи постижения за борба с екстремисткото насилие „Хедая“, Глобалния фонд за обществена ангажираност и устойчивост (GCERF) и Международния институт за правосъдие и върховенство на закона.

По отношение на финансирането на тероризма ЕС одобри специална програма за укрепване на капацитета на звеното за финансово разузнаване (ЗФР) в региона на Африканския рог и Йемен. До декември 2015 г. ЕС е приел 15 регламента за изпълнение във връзка с режима на санкции срещу Ал-Кайда, с които решенията на Комитета по санкциите на ООН по отношение на Ал-Кайда се транспонират в законодателство на ЕС.

⁶⁰ Тазгодишната министерска среща на ГФБТ извърши подготовка за специалната сесия на Съвета за сигурност на ООН на 24 септември, която бе посветена на чуждестранните бойци терористи и борбата с екстремизма, придружен с насилие, и се председателстваше от президента Обама. ЕС подкрепи и създаването на 15—16 декември 2014 г. в Маракеш на нова работна група относно чуждестранните бойци терористи (председателствана съвместно от Нидерландия и Мароко), както и напредъка на инициативите на ГФБТ, свързани с борбата с екстремизма, придружен с насилие, и върховенството на закона: Международния управителен комитет на центъра за високи постижения по въпросите на борбата с екстремизма, придружен с насилие (центъра „Хедая“ в Абу Даби); Международния институт за правосъдие и върховенство на закона; и Глобалния фонд за обществена ангажираност и устойчивост (GCERF). ЕС подкрепя финансово тези инициативи и предстои да се включи в управителните им комитети. САЩ и Турция ще продължат да председателстват съвместно работната група на ГФБТ за Африканския рог.

В. Принос за по-ефективен многостранен ред (ООН, Съвет на Европа, ОССЕ, Г-7/Г-8/Г-20)

1. ООН

Ефективното многостранно сътрудничество е сърцевината на външната политика на ЕС. Чрез делегациите си, акредитирани към органите на ООН в Ню Йорк, Женева, Виена, Париж, Найроби и Рим, ЕС е установил трайно сътрудничество с ООН във всички области на действие на тази организация.

ЕС и неговите държави членки колективно продължават да са най-големият финансов донор в системата на ООН. Общата стойност на финансовото участие на 28-те държави — членки на ЕС, се равнява на 35 % от редовния бюджет на ООН и на 36,8 % от бюджета на операциите на ООН по опазване на мира. Освен това ЕС и неговите държави членки предоставят и близо половината от всички доброволни вноски във фондовете и програмите на ООН.

През юни 2014 г. Съветът прие приоритетите на ЕС за 69-ата сесия на Общото събрание на ООН⁶¹ в съответствие със средносрочните приоритети на ЕС в рамките на ООН (2012—2015 г.), които създават условия за целенасочени и координирани действия на ЕС в пет общи направления: мир и сигурност; устойчиво развитие; права на човека; укрепване на ООН и хуманитарни въпроси. Държавите — членки на ЕС, ще продължат да се стремят към ефикасно и ефективно управление на ООН и финансовите средства на организацията, както и към по-нататъшни реформи⁶².

⁶¹ Приоритети на ЕС за 69-ата сесия на Общото събрание на Организацията на обединените нации (док. 10856/14)

⁶² На 2 април 2014 г. Европейският парламент прие препоръка до Съвета относно 69-ата сесия на Общото събрание на ООН. В препоръката се засягат следните въпроси: права на човека, демокрация и принципи на правовата държава, мир и сигурност, отговорност за защита, жени и деца, програма за развитие след 2015 г., както и други въпроси, сред които неприкосновеността на личния живот в ерата на цифровите технологии, Договора за търговията с оръжие, ЕС и ООН и изменението на климата (Препоръка на Европейския парламент до Съвета от 2 април 2014 г. относно Шестдесет и деветата сесия на Общото събрание на ООН, док. 2014/2017(INI), P7_TA (2014)0259).

В резултат на резолюцията, приета на 3 май 2011 г. (която не променя статута на ЕС на наблюдател), представителите на ЕС, съгласно определеното в Договора от Лисабон, имат правото да се изказват в рамките на Общото събрание на ООН. Продължава и работата за преразглеждане на правата на участие на ЕС в редица международни организации.

Председателят на Европейския съвет представляваше ЕС на общите разисквания в рамките на годишното откриване на Общото събрание през септември и направи изказване на срещата на върха на Съвета за сигурност, посветена на чуждестранните бойци, на 24 септември 2014 г. През февруари 2014 г. след представяне от ВП Съветът за сигурност официално приветства тясното сътрудничество между ООН и ЕС в изявление на председателя. ЕС и ООН си сътрудничат успешно в разрешаването на редица кризисни ситуации, за което допринася и провежданият два пъти годишно диалог на високо равнище в рамките на Управителния комитет ЕС—ООН по управлението на кризи.

2. Мир и сигурност

ЕС и ООН са ключови партньори в областта на мира и сигурността. Това беше подчертано от Съвета за сигурност на 14 февруари 2014 г., когато в прието с консенсус изявление на председателя органът приветства тясното сътрудничество между ООН и Европейския съюз и насърчи двете организации да продължат да укрепват институционалните си отношения и стратегическото партньорство.

Активното стратегическо сътрудничество в поддържането на международния мир и сигурност се разшири и обхвана целия цикъл на конфликтите — от предотвратяването им до изграждането на мира в периода след конфликта. Приносът на държавите — членки на ЕС, в момента възлиза на 37 % от бюджета за опазване на мира и на 8 % от персонала, участващ в операциите на ООН по опазване на мира. Развитието на общата политика за сигурност и отбрана на ЕС създаде условия за значително и нарастващо сътрудничество между ЕС и ООН в областта на гражданското и военното управление на кризи, като например край бреговете на Сомалия (ATALANTA), в Косово (EULEX), в Мали (EUTM Мали), в Централноафриканската република (EUFOR RCA), и продължава да бъде важна част от цялостното ни партньорство. Засилването на подкрепата на ЕС за операциите на ООН по опазване на мира е един от приоритетите на ЕС съгласно плана за действие от юли 2012 г. Чрез решителните си действия на ниво страни при консолидирането на мира и дългосрочната си дейност по изграждане на мира в условията на периода след конфликт ЕС играе активна роля в Комисията на ООН по изграждане на мира и звената ѝ по страни.

ЕС продължи да оказва съдействие за разработването и прилагането на концепцията за отговорността за защита и подкрепя включването на този въпрос в дневния ред на Общото събрание на ООН през 2015 г., както бе предложено от генералния секретар на ООН в доклада му относно отговорността за защита от юли 2014 г.

3. Човешко, икономическо и социално развитие и програма за развитие след 2015 г.

През 2014 г. въпросите на развитието имаха дори по-голямо значение от предходните години. ЕС активизира усилията си за постигане на Целите на хилядолетието за развитие (ЦХР) до 2015 г. като отправна точка за бъдещата програма за периода след 2015 г. Той съдейства за разработването на единна всеобхватна рамка за периода след 2015 г., която отчита взаимната зависимост между премахването на бедността и устойчивото развитие.

С цел да допринесе в по-голяма степен за премахването на крайната бедност и да подкрепи страните партньори в пълното постигане на ЦХР, Европейският съюз приложи нова прозрачна методика за отпускане на помощи, при която нарасна делът на подпомагането за най-нуждаещите се страни, включително нестабилните, докато 16 големи и по-напреднали държави излязоха от програмата за двустранна помощ. Приетите през 2014 г. стратегически двустранни програми са по-насочени и се концентрират върху най-много 3 сектора. Областите на сътрудничество бяха подбрани сред приоритетните области на Програмата за промяна, а именно правата на човека, демокрацията и други основни елементи на доброто управление и приобщаващия и устойчив растеж. Съвместното програмиране с държавите — членки на ЕС, и другите донори също отбеляза напредък в над 40 страни.

Днес ЕС и ООН са близки партньори, които работят заедно в повече от 100 страни в области като: развитие на селските райони и икономическо развитие, водоснабдяване и санитарно-хигиенни услуги, достъп до обществено здравеопазване, въпроси на условията на труд и достойния труд, достъп до образование и възстановяване в периода след конфликт.

Фондовете за сътрудничество за развитие подпомагат усилията на ООН в областта на демократичното управление, подкрепата на изборния процес, предотвратяването на конфликти и възстановяването от тях, правата на човека, равенството между половете и изменението на климата. Други много важни сектори, в които се осъществява сътрудничеството с ООН, са продоволствената сигурност и храненето и развитието на селските райони, подкрепата за образованието и здравето, както и за бежанците.

През май 2014 г. Комисията прие съобщение, озаглавено „По-активно участие на частния сектор за постигането на приобщаващ и устойчив растеж в развиващите се държави“, в което, като признава ролята на частния сектор като източник на заетост в борбата с бедността, а следователно и въздействието му върху положението със сигурността на отделните държави, се застъпва за засилване на участието му в сътрудничеството на ЕС за развитие.

През юли 2014 г. отворената работна група относно целите за устойчиво развитие прие своето предложение за цели за устойчиво развитие.

Междуправителственият експертен комитет по финансирането на устойчивото развитие прие доклада си в началото на август 2014 г. Въз основа на тези и други документи през януари 2015 г. генералният секретар на ООН представи обобщаващия си доклад „Пътят към достоен живот до 2030 г.: край на бедността, преобразяване на живота на всички и опазване на планетата“⁶³. Тазгодишните общи разисквания на Общото събрание на ООН през септември бяха проведени под мотото „Изпълнение и постигане на резултати по преобразяваща програма за развитие за периода след 2015 г.“.

Следващата фаза на междуправителствените преговори ще започне в началото на 2015 г., така че на срещата на върха през септември 2015 г. да бъде договорена всеобхватна рамка за периода след 2015 г., включително нови цели за устойчиво развитие, в която да се предвиждат действия за премахване на бедността и устойчиво развитие в трите му измерения (икономическо, социално и екологично/изменение на климата).

През декември 2014 г. Съветът прие заключения, които съставляват основата на позицията на ЕС в предстоящите международни преговори в ООН, които ще приключат на срещата на върха през септември⁶⁴.

4. Сътрудничество с държавите от Африка, Карибите и Тихоокеанския басейн (АКТБ)

Беше въведен в действие 11-ият ЕФР — финансовият инструмент за сътрудничество за развитие на ЕС с държавите от Африка, Карибите и Тихоокеанския басейн (АКТБ) до 2020 г.

Националните и регионалните индикативни програми, както и програмата в рамките на АКТБ, понастоящем са в процес на договаряне, одобряване или подписване от ЕС и от държавите партньори от АКТБ. До края на 2014 г. бяха подписани над 50 % от националните индикативни програми. Останалите ще бъдат финализирани през 2015 г.

⁶³ A/69/700

⁶⁴ На 25 ноември 2014 г. Европейският парламент прие резолюция относно ЕС и рамката за световно развитие в периода след 2015 г. (2014/2143(INI)).

5. Г-7/Г-20

През 2014 г. Комисията и председателят на Европейския съвет участваха в множество срещи на върха и заседания на Г-7 и Г-20.

През годината разговорите в рамките на Г-7 бяха доминирани в голяма степен от кризата в Украйна и отношенията с Русия. В този контекст бе обсъдена и програма с положителни мерки за намаляване на напрежението в отношенията с Русия и за стабилизиране на Украйна. В групата бяха разисквани и други теми, като световния растеж и начините за преодоляване на високата безработица, търговските въпроси и взаимовръзката между изменението на климата и енергийната сигурност. Лидерите изтъкнаха също своята съпричастност към международните усилия за борба с изменението на климата по линия на Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата и въпросите на развитието, чрез програмата за периода след 2015 г.

ЕС оказва пълна подкрепа на работата на групата „Рим/Лион“⁶⁵ в рамките на Г-7 като елемент от усилията си за изпълнение на Резолюция 2178 на Съвета за сигурност на ООН и стратегията на ЕС за борба с тероризма/чуждестранните бойци в Сирия и Ирак, приета от Съвета на 20 октомври 2014 г.

ЕС приветства резултатите от срещата на върха на Г-20 в Бризбейн, чиято цел беше да насочи световната икономика по пътя на устойчивия растеж. На срещата на върха на Г-20 в Бризбейн беше приет план за действие за растеж и работни места и бе поставен акцент върху инвестициите. Г-20 потвърди отново, че държи на по-справедливото данъчно облагане, и даде нов импулс на финансовото регулиране, действията в световен мащаб по отношение на климата и отворената търговия, която намира израз в многостранната търговска система. Накрая, Г-20 осъществи напредък по въпросите на борбата с корупцията, енергетиката и устойчивостта, развитието и реформата на международните икономически институции.

⁶⁵ Група „Рим/Лион“ на Г-7 се занимава с борбата с тероризма и организираната престъпност.

6. Съвет на Европа

ЕС продължи активния си ангажимент със Съвета на Европа в съответствие с Меморандума за разбирателство, подписан между двете организации през 2007 г., по-специално в региона на Европейското съседство и Западните Балкани. През 2014 г. дейността на Съвета на Европа бе основно съсредоточена върху Украйна. СЕ предостави на Украйна експертни консултации по основни въпроси на правната, конституционната и изборната реформа, както и в областта на правата на човека. Организацията продължи да си сътрудничи с ЕС в района на Южното Средиземноморие и Централна Азия в рамките на стратегията на СЕ за сътрудничество с неговите съседи.

Съвместните програми ЕС—Съвет на Европа се запазват като основополагащ елемент на сътрудничеството ни. През 2014 г. ЕС и СЕ работиха заедно за определяне на нови условия за сътрудничество чрез проекти, предвиждащи перспектива за по-дългосрочно сътрудничество, по-ясни цели и резултати. На 1 април 2014 г. генералният секретар на Съвета на Европа Турбьорн Яглан и бившият комисар Щефан Фюле подписаха декларация за намеренията, в която потвърдиха тези насоки.

7. Организация за сигурност и сътрудничество в Европа (ОССЕ)

Кризата в Украйна и региона даде сериозно отражение на програмата на ОССЕ през 2014 г. Конфликтът отвори трайните силни страни на организацията, но и политическите и оперативните ѝ ограничения. Русия наруши основни принципи на ОССЕ и не ѝ позволи да изиграе пълноценно ролята си за изпълнението на споразуменията от Минск, по-специално по отношение на наблюдението на границите. Същевременно ОССЕ доказва достойнствата си като единствен международен и безпристрастен участник на място в зоната на конфликта в Украйна и като основен форум за диалог между различните страни в хода на кризата. ЕС приветства значителните усилия, положени от швейцарското председателство на ОССЕ през 2014 г. за разрешаване на кризата.

ЕС, чиито държави членки съставляват почти половината от участващите в ОССЕ страни и осигуряват 70 % от бюджета на организацията, продължи да подкрепя работата на ОССЕ в съвкупността и взаимодействието на трите ѝ измерения: политико-военно, икономическо-екологично и човешко. Съюзът продължи да защитава и утвърждава ангажиментите и принципите, които ОССЕ отстоява по отношение на многобройните предизвикателства, независимо дали става дума за действията на Русия в Украйна или за влошаващото се състояние на правата на човека в някои части на Южен Кавказ и Централна Азия.

Що се отнася до кризата в Украйна и региона, ЕС предостави значителна политическа и финансова помощ, както и помощ в натура, на предприетите от ОССЕ действия, а именно: специалната мисия за наблюдение, мисията за наблюдение на два руски гранични пункта и мисиите за наблюдение на изборите, осъществявани от Бюрото за демократични институции и права на човека към ОССЕ по време на предсрочните президентски и парламентарни избори в Украйна. Специалната мисия за наблюдение е най-значителната операция на ОССЕ, провеждана на място през последните години, която се наложи да работи при постоянно влошаващи се условия. ЕС подпомогна разширяването ѝ на 500 наблюдатели до януари 2015 г., а държавите — членки на ЕС, осигуриха над 70 % от личния състав на мисията. Освен приноса на държавите членки Съюзът предостави на специалната мисия за наблюдение и 7 милиона евро извънбюджетно финансиране по линия на IcSP, както и 40 небронирани и 4 бронирани превозни средства. ЕС оказва твърда политическа подкрепа и на тристранната контактна група, състояща се от представители на председателството на ОССЕ, Украйна и Русия.

По повод на кризата в Украйна ЕС подкрепи широкото използване на политико-военните инструменти на ОССЕ, и по-специално на Виенския документ. Бяха предприети значителен брой мерки за проверка както в Украйна, така и в Русия, с активното участие на държавите — членки на ЕС, в отговор на безпокойството, породено от необичайните военни действия на Русия по протежение на границата с Украйна. Това обаче доведе до ограничено намаляване на напрежението поради наличието на разнопосочни интереси в областта на сигурността и липсата на политическа воля от страна на Русия за спазване не само на буквата, но и на духа на поетите ангажименти по отношение на мерките за изграждане на доверие и сигурност. Ето защо ЕС ще продължи да настоява за пълното изпълнение и осъвременяване на Виенския документ, с цел да бъде засилена ролята на ОССЕ за изграждането на доверие и сигурност, намаляването на риска и предотвратяването на конфликти.

Кризата в Украйна и региона се отрази и на продължителните конфликти в района на ОССЕ. Въпреки трудностите ЕС продължи да работи активно за разрешаването на тези конфликти, по-конкретно като участник в преговорите за разрешаване на конфликта с Приднестровието и международните преговори в Женева относно последиците от конфликта в Грузия през 2008 г. ЕС продължи да подкрепя и усилията за постигане на напредък при разрешаването на конфликта в Нагорни Карабах. ЕС предостави значително финансиране за изграждането на доверие между страните във всеки от тези конфликти.

ЕС продължи да отдава голямо значение и на изпълнението в пълна степен на ангажиментите по линия на правата на човека, по-специално в областта на правата на човека и основните свободи. В този смисъл Съюзът изтъкна по-конкретно важната роля на автономните институции на ОССЕ — Бюрото за демократични институции и права на човека, представителя на ОССЕ по въпросите на свободата на медиите и върховния комисар на ОССЕ по националните малцинства.

Продължи работата по развиването на сътрудничеството с ОССЕ по справянето с транснационалните заплахи, включително по въпроси, свързани с борбата с тероризма, управлението на границите и киберсигурността. Наред с това ЕС продължи да подкрепя работата на мисиите на ОССЕ на място, по-специално в региона на Западните Балкани, Южен Кавказ и Централна Азия. ЕС продължи да предоставя значителна финансова подкрепа за инициативата за сигурност на общностите в Киргизстан по линия на IcSP.

Годишната среща на Съвета на министрите на 4 и 5 декември в Базел беше доминирана от кризата в Украйна и региона. Въпреки че не бе постигнат консенсус по декларацията относно кризата, обсъжданията потвърдиха ролята на ОССЕ като основен форум по въпроси на европейската сигурност. Срещата на министрите показва също, че сред голямото мнозинство участващи държави няма единна позиция за противопоставяне на действията на Русия в Украйна и региона и отстояване на основните принципи на Заключителния акт от Хелзинки, включително неприкосновеността на границите. Съветът на министрите разгледа и бъдещето на европейската сигурност. Въпреки че процесът „Хелзинки+40“ (опит да бъдат вдъхнати нови сили на ОССЕ в навечерието на 40-ата годишнина от подписването на Заключителния акт от Хелзинки през 1975 г.) не отбеляза почти никакъв напредък през 2014 г., на срещата на министрите бе решено процесът да продължи с оглед на приближаващата годишнина. Швейцарското председателство в сътрудничество с приемниците си Сърбия (през 2015 г.) и Германия (през 2016 г.) състави и група от изтъкнати личности, която ще работи по въпросите на бъдещето на европейската сигурност.

Г. Подкрепа за демокрацията, правата на човека, международното хуманитарно право и върховенството на закона

1. Утвърждаване на правата на човека, международното хуманитарно право, демокрацията и върховенството на закона

През 2014 г. ЕС запази ангажираността си към утвърждаването на правата на човека в световен мащаб, като и към спазването на международното хуманитарно право.

Стратегическа рамка и план за действие на ЕС относно правата на човека и демокрацията, приети през юни 2012 г., продължиха да бъдат референтните документи на външната политика на ЕС в тази област, в които се определят ръководните принципи и основните приоритети на дейността на ЕС. Тези документи целят подобряването на ефективността и последователността на политиката на ЕС в областта на правата на човека и поставянето на правата на човека и демокрацията в основата на външната дейност на Съюза.

Тъй като планът за действие изтича в края на годината, по време на отчетния период ЕСВД започна широк процес на консултации с другите институции на ЕС (Комисията, Съвета и държавите членки, Европейския парламент) и съответните заинтересовани страни (включително по-специално организации на гражданското общество и академични институции) с цел изготвяне на изцяло обновен план за действие, който да бъде приет в началото на 2015 г.

2. Място на правата на човека в политиката на ЕС

През 2014 г. специалният представител на ЕС за правата на човека Ставрос Ламбринидис приключи втората година от мандата си. Основната му задача, определена в неговия мандат, продължи да бъде подобряването на съгласуваността, ефективността и присъствието на правата на човека във външната политика на ЕС. За тази цел специалният представител се съсредоточи главно върху укрепването на сътрудничеството на ЕС в областта на правата на човека със стратегическите партньори, включително чрез посещения в САЩ, Бразилия и Мексико; изграждане на отношения със страни в преход и регионални партньори, включително Мианмар, Пакистан и Египет; подобряване на присъствието на ЕС и засилване на неговия ангажимент към многостранните и регионалните механизми в областта на правата на човека; сътрудничество с гражданското общество и увеличаване на възможностите му за действие. Друг акцент в работата му беше популяризирането на основните приоритети на ЕС, по-специално тези, които са намерили отражение в насоките на ЕС за правата на човека, и други въпроси, например свободата на изразяване офлайн и онлайн, човешките права на жените, основания на правата на човека подход към развитието, премахването на смъртното наказание; бизнеса и правата на човека.

ЕСВД работи също за рационализиране на вътрешните си механизми и процедури с цел повишаване на ефективността на действията си в областта на правата на човека. Работна група „Права на човека“ (СОНОМ) на Съвета, която отговаря за всички аспекти на външните отношения на Европейския съюз, свързани с правата на човека, прие стратегическите приоритети на ЕС за форумите на ООН по правата на човека през годината, което допринесе за успешните резултати от работата на ЕС в рамките на ООН. Благодарение на съгласуваните усилия на делегациите на ЕС, ръководителите на мисии, институциите и службите на ЕС и държавите членки Комитетът по политика и сигурност (КПС) одобри 132 стратегии за правата на човека по държави. Изпълнението на стратегиите за правата на човека по държави доведе до по-интензивно сътрудничество между делегациите на ЕС и посолствата на държавите членки в областта на правата на човека и допринесе за по-добро структуриране и по-голяма съгласуваност на диалога по правата на човека.

През 2014 г. ЕС проведе диалог и консултации по правата на човека с 37 страни партньори и регионални организации, включително — за първи път — диалог по правата на човека с Мианмар/Бирма. Освен това, голяма част от 79-те държави от Африка, Карибите и Тихоокеанския басейн, които са страни по Споразумението от Котону, взеха участие в диалог с ЕС. Диалогът по правата на човека с Русия беше прекъснат, а този с Азербайджан беше отложен. ЕС продължи да полага усилия за по-голяма резултатност и ефективност на този вид диалог, включително чрез създаване на връзки между него и други инструменти на политиката, въвеждане на механизми за последващи действия и обсъждане на конкретни случаи при разговорите. Повечето диалози по правата на човека бяха предхождани от консултативни срещи с организации на гражданското общество в Брюксел и в съответните страни и последвани от информационни сесии. ЕС направи декларации по правата на човека чрез ВП/ЗП или нейния говорител. През годината бяха направени и поверителни демарши.

ЕСВД организира редовни обучения по права на човека и демокрация на теми като недискриминация (свобода на изразяване, свобода на религията или убежденията, права на лицата с увреждания или права на ЛГБТИ), икономически, социални и културни права, бизнес и права на човека, равенство между половете, права на децата, подкрепа на демокрацията и наблюдение на избори, права на човека в контекста на ООН, както и права на човека в Съвета на Европа. Започна и преглед на програмите за обучение по права на човека, извършван от държавите членки, с цел да се набележат добрите практики и да се проучат полезните взаимодействия. За тази цел през септември беше решено да се създаде неформална мрежа от звена за контакт за обучението по права на човека и демокрация в държавите — членки на ЕС. До края на 2014 г. всички делегации на ЕС в трети държави и мисии и операции по линия на ОПСО бяха определили звената си за контакт по правата на човека.

През 2014 г. бяха положени по-големи усилия по отношение на съгласуваността и последователността на вътрешните и външните политики на ЕС относно правата на човека. Това бе и темата на специални заключения, които Съветът по правосъдие и вътрешни работи прие през юни и в които се посочва, че последователността е основен фактор за доверието в ЕС и може да бъде постигната само ако ЕС служи за пример в областта на правата на човека. През 2014 г. Европейската комисия продължи да включва правата на човека в оценките на въздействието, извършвани по предложения в областта на външната дейност на ЕС, и започна да разработва специални насоки относно анализа на оценката на въздействието върху правата на човека в търговските споразумения.

3. Изпълнение на приоритетите на ЕС в областта на правата на човека

През 2014 г. ЕС съсредоточи дейността си върху определени тематични предизвикателства, свързани с правата на човека, както в областта на гражданските и политическите права, така и в тази на икономическите, социалните и културните права.

ЕС отстояваше активно **правото на свобода на сдружаване и на мирни събирания** чрез публични изявления и в рамките на двустранните си отношения с трети страни; чрез диалога и консултациите по правата на човека с единомислещи партньори чрез обмен на дейности и добри практики. През септември 2014 г. ЕС организира проява в рамките на срещата на ОССЕ по въпросите на прилагането на човешкото измерение, която имаше за цел съвместно с гражданското общество да бъдат разгледани последните тенденции в зачитането на свободата на мирни събирания в района на ОССЕ.

На проведената през годината сесия на Съвета на ООН за правата на човека, както и по време на заседанието на Третия комитет на Общото събрание на ООН през октомври, ЕС изтъкна значението на дейността на **организациите на гражданското общество и защитниците на правата на човека** и изрази загриженост във връзка с отслабващата роля на гражданското общество в много страни, нарастващите ограничения, налагани на неправителствените организации, и тормоза и тежките нарушения на правата на човека, на които са подложени активистите. Европейският инструмент за демокрация и права на човека е основният финансов инструмент за подпомагане на организациите на гражданското общество, които развиват дейност в областта на правата на човека, и защитниците на правата на човека, включително журналисти и блогъри.

Министрите на външните работи на ЕС изтъкнаха отново ангажираността на ЕС по отношение на защитниците на правата на човека в заключения от юни, с които бе отбелязана десетата годишнина от приемането на насоките на ЕС във връзка със защитниците на правата на човека. Съветът наблегна на особено важната роля на жените — защитнички на правата на човека, и на защитниците от уязвими и маргинализирани групи. През май делегациите на ЕС получиха подробни указания за изпълнението на насоките във връзка със защитниците на правата на човека, в които се определят добри практики за третирането на случаите. През годината делегациите на ЕС работиха активно за закрилата на защитниците на правата на човека, които продължиха да бъдат обект на все по-силен натиск от страна на властите и недържавните органи в много страни. Дипломати на ЕС наблюдаваха съдебни процеси, посещаваха задържани активисти и правиха изявления по конкретни случаи.

Стратегическата рамка на ЕС относно правата на човека и демокрацията е израз на решимостта на ЕС да продължи да отстоява **свободата на мнение и на изразяване онлайн и офлайн**, тъй като не може да има демокрация без тези права. На 12 май 2014 г. ЕС прие насоките на ЕС в областта на правата на човека относно свободата на изразяване онлайн и офлайн. Тези насоки се основават на съществуващите инструменти и документи, припомнят основните принципи и съдържат ясно определени приоритети и средства, предназначени за ползване от делегациите на ЕС и посолствата на държавите членки, както и щабове на ЕС, с оглед на по-успешното утвърждаване и защита на това право. ЕС многократно осъди нападенията над журналисти и блогъри в публични изявления и в рамките на двустранните отношения. ЕС следи отблизо работата на коалицията „Свобода онлайн“ и активно подкрепи приетата от Съвета на ООН по правата на човека резолюция относно безопасността на журналистите, резолюцията на Общото събрание на ООН относно правото на неприкосновеност на личния живот в цифровата ера, както и резолюцията относно правата на човека и интернет, приета повторно през лятото в Съвета по правата на човека. Годишният форум ЕС—НПО по правата на човека за 2014 г., който се състоя на 4—5 декември 2014 г., бе посветен на защитата и насърчаването на свободата на изразяване и събра над 200 представители на НПО от целия свят.

ЕС заяви отново **позицията си против смъртното наказание** и използва всички дипломатически средства, с които разполага, за да защити каузата за неговото премахване в световен мащаб в съответствие с насоките на ЕС по въпроса. Чрез интензивно лобиране ЕС активно участва в междурегионалния алианс за популяризиране на резолюцията на Общото събрание на ООН, която в крайна сметка бе приета през декември и в която отново се потвърждава призивът за налагане на мораториум върху изпълнението на смъртното наказание. Благодарение на усилията на ЕС резолюцията събра безпрецедентния брой от 117 гласа „за“, 37 „против“ и 34 „въздържал се“ в сравнение с подобни резолюции от предходни години.

ЕС отбеляза 30-ата годишнина на **Конвенцията против изтезанията**, като продължи да изпълнява Насоките по отношение на изтезанията и други форми на жестоко, нечовешко или унижително отнасяне или наказание. Съюзът последователно насърчаваше всички страни да ратифицират и изпълняват конвенцията и факултативния протокол към нея и засягаше конкретни случаи на изтезания и тормоз в хода на диалога си по правата на човека с трети страни, както и при посещения там. През декември в Брюксел бе организирана проява, на която бе отбелязана 30-ата годишнина на конвенцията и бяха обсъдени бъдещите действия за осигуряване на възможно най-широкото ѝ изпълнение.

Тази година ЕС чества 25-ата годишнина на **Конвенцията на ООН за правата на детето**. За да отбележи тази годишнина, както и ангажираността на ЕС с темата за децата в неговата вътрешна и външна политика, през декември Съветът по правосъдие и вътрешни работи прие заключенията относно утвърждаването и защитата на правата на детето. ЕС активно подкрепи кампанията „Децата, а не войници“, подета съвместно от специалния представител на ООН по въпросите на децата и въоръжените конфликти и УНИЦЕФ, която има за цел да бъде предотвратено набирането и окончателно да бъде преустановено използването на деца в конфликти от страна на правителствени въоръжени сили до 2016 г. В съответствие с Конвенция 182 на МОТ относно най-тежките форми на детския труд ЕС пледира за изготвянето на списъци относно опасния труд в 33 страни от региона на Африка на юг от Сахара и Европа/Централна Азия. В рамките на диалога по правата на човека с някои страни беше поставен специален акцент върху детския труд.

Защитата на **правата на жените** и борбата срещу насилието, основано на пола, заемаше важно място в дейността на ЕС. Тези въпроси бяха включвани последователно в програмите на ЕС и засягани в публични послания и диалог с правителства, регионални организации и гражданското общество. Приоритет бе и подкрепата за защитниците на правата на жените и женските организации. ООН продължи да бъде основният форум, на който ЕС отстоява стратегическите си приоритети по въпросите, свързани с пола. Така например ЕС изигра важна роля в преговорите по договорените заключения на Комисията на ООН за положението на жените. ЕС и ООН — Жени продължиха да изпълняват съвместния си меморандум за разбирателство от 2012 г. Ключови постижения бяха отбелязани в областта на комуникациите, диалога по политиката и съвместното застъпничество, обучението и планирането на съвместни програми на ЕС и ООН — Жени. В този контекст през ноември 2014 г. в Брюксел се състоя конференцията „Скок напред за жените“, която събра жени парламентаристи от региона на арабските страни и членове на Европейския парламент. Колкото до сексуалното насилие по време на конфликт, ЕС взе активно участие в световната среща на върха през юни 2014 г. в Лондон и се ангажира да предприеме практически действия в областта на правата на човека, предотвратяването на конфликти, управлението на кризи, посредничеството и хуманитарната помощ. По време на международната среща на върха за девойките (Girl Summit) през юли ЕС пое ангажимент да отпусне над 100 млн. евро през следващите 7 години в подкрепа на равенството между половете и благоденствието на децата, което ще включва и конкретни проекти за преустановяване на гениталното осакатяване на жени и браковете между деца, ранните и принудителните бракове.

Що се отнася до упражняването на **правата на човека от страна на лесбийките, гейовете, бисексуалните, транссексуалните и интерсексуалните лица (ЛГБТИ)**, ЕС започна диалог с няколко страни и предприе дипломатически действия там, където е необходимо, а именно в Африка и Централна Азия, за да прикани страните да преразгледат или отменят закони, които дискриминират ЛГБТИ и нарушават международно договорени недискриминационни разпоредби. Освен това ЕС се застъпва за правата на ЛГБТИ в рамките на диалога по правата на човека със съответните страни и предоставя подкрепа на защитниците на човешките права на ЛГБТИ и НПО, които изпълняват проекти за борба с дискриминацията срещу тези лица чрез Европейския инструмент за демокрация и права на човека (ЕИДПЧ). ЕС продължи да участва активно в многостранни усилия, особено в рамките на ООН, за борба с дискриминацията, включително дискриминацията, основана на сексуална ориентация или полова идентичност. На заседанието на Съвета по правата на човека в Женева ЕС допринесе активно и успешно за приемането на през септември на резолюцията относно правата на човека, сексуалната ориентация и половата идентичност.

Година след приемането на насоките на ЕС относно **свободата на вероизповеданията и убежденията** ЕС продължи да отделя специално внимание на тази основна свобода, която все по-често е нарушавана в световен мащаб.

ЕС бе особено шокиран от жестокостите и нарушенията на основни права на човека, включително например в Ирак и Сирия, в частност от извършените срещу лица, принадлежащи към определени религиозни малцинства и уязвими групи.

Той подчерта необходимостта да бъде съхранен мултиетническият и мултирелигиозният характер на тези страни. На многостранните форуми ЕС положи усилия за консолидирането на резолюциите, посветени на свободата на вероизповеданията и убежденията — както в Съвета на ООН по правата на човека, така в Общото събрание на ООН. По време на сесията на Съвета по правата на човека през март 2014 г. резолюцията за свободата на вероизповеданията и убежденията, отстоявана от ЕС, бе приета отново с консенсус.

ЕС съдейства за утвърждаването и защитата на **правата на лицата, принадлежащи към малцинства**, като обединява силите си с ООН и други международни и многостранни организации като ОССЕ и Съвета на Европа. През септември 2014 г. в Ню Йорк беше проведена първата световна конференция на ООН по въпросите на коренното население под формата на пленарна сесия на високо равнище на Общото събрание на ООН. ЕС активно се включи в подготовката на конференцията, като подкрепи пълноправното и ефективно участие на коренното население и даде координиран принос за изготвянето на заключителния документ, който бе приет с консенсус. ЕС организира и съпътстваща проява относно мониторинга на правата на коренното население. Въз основа на резултатите от конференцията ЕС започна да разработва по-активна политика на ЕС по отношение на коренното население, както е предвидено в плана за действие относно правата на човека.

Във вътрешната, както и външната си дейност ЕС се ангажира да утвърждава правата на **хората с увреждания** в съответствие с Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания, по която ЕС е страна. През 2014 г. Европейската комисия изготви първия доклад на ЕС съгласно изискванията на конвенцията и го представи на ООН за разглеждане. В доклада се посочват начините, по които ЕС изпълнява конвенцията чрез законодателство, мерки на политиката и инструменти за финансиране.

Като защитник на универсалните, неделими, взаимно зависими и взаимосвързани права на човека ЕС смята, че **икономическите, социалните и културните права** са органичен елемент на външната политика в областта на правата на човека. През изтеклата година ЕС отдели повишено внимание на тази проблематика в рамките на диалога си по правата на човека с ключови страни. На многостранно равнище ЕС подкрепи активно и си сътрудничи с няколко специални докладчици на ООН по икономическите, социалните и културните права.

През 2014 г. ЕС продължи да изпълнява във вътрешен план и да насърчава изпълнението в други страни на ръководните принципи на ООН за бизнеса и правата на човека от 2011 г. В ЕС бе направена крачка напред с приемането през септември от Съвета на директивата за оповестяването на нефинансова информация и информация за многообразието от страна на някои големи предприятия и групи. Дружествата, за които се отнася директивата, ще оповестяват информация за политиките, рисковете и резултатите, свързани наред с другото със зачитането на правата на човека. В рамките на външната си дейност ЕС обсъжда този въпрос с все по-голям брой партньорски страни. На юнската сесия на Съвета по правата на човека ЕС подкрепи резолюцията за подновяване на мандата на работната група за правата на човека и транснационалните корпорации и други предприятия. На съвместен семинар в Адис Абеба през септември Африканският съюз и ЕС поеха ангажимент заедно да утвърждават и изпълняват ръководните принципи на ООН за бизнеса и правата на човека в двата региона и да работят по областите на потенциално сътрудничество.

4. Правата на човека във всички външни политики

ЕС продължи да изпълнява ангажимента си за утвърждаване на правата на човека и демокрацията чрез всички свои външни действия.

ЕС предприе по-нататъшни мерки за прилагане на по-ефективен подход, основан на правата на човека, към **сътрудничеството за развитие**. През април 2014 г. в работен документ на службите на Комисията бе представен инструментариум за предоставяне на политически импулс и конкретни насоки относно прилагането на подход, основан на правата на човека, към всяка програма или проект в областта на сътрудничеството за развитие. Впоследствие Съветът на ЕС приветства тази значителна стъпка в свои заключения. ЕС прие новите външни финансови инструменти (2014—2020 г.), в които правата на човека и демокрацията фигурират като основни принципи и/или са обхванати от специални програми. Той продължи да разработва позицията и стратегията си в изпълнение на насоките на конференцията „Рио + 20“, както и програмата за развитие за периода след 2015 г. В редица изявления по въпроси на политиката, одобрени от Съвета, ЕС пледира за включването на проблемите на правата на човека, върховенството на закона и управлението в глобалната програма за развитието. В заключенията си от 16 декември Съветът подчерта, че е важно програмата за периода след 2015 г. да обхваща всички права на човека.

Освен това ЕС използва и **търговската си политика**, за да насърчава спазването на човешките права в трети държави. В този смисъл съгласно новия регламент относно общата схема от преференции (ОСП), която влезе в сила през януари 2014 г., на 13 страни⁶⁶ бяха предоставени преференции по ОСП+. С новия регламент се засилват механизмите за наблюдение на спазването на международните конвенции от тези страни, включително основните конвенции за правата на човека. ЕС започна да въвежда допълнителни иновативни начини за предоставяне на подпомагане на страните по ОСП+ за изпълнението, прилагането и мониторинга на съответните договори в областта на правата на човека и конвенциите на Международната организация по труда (МОТ). През 2014 г. ЕС и неговите държави членки поощряваха действията на многостранно равнище за осигуряване на контрол върху износа на технологии за наблюдение, които могат да бъдат използвани в нарушение на правата на човека, като договаряха предложения в рамките на ключови многостранни режими за контрол на износа като Васенаарската договореност. В резултат на това ЕС въведе нов вид контрол върху конкретен софтуер за проникване и оборудване на наблюдение на интернет чрез делегиран регламент на Комисията от 22 октомври 2014 г. В рамките на общия преглед на Регламент (ЕО) № 1236/2005 относно търговията с някои стоки, които биха могли да бъдат използвани с цел прилагане на смъртно наказание и изтезания, в началото на 2014 г. Комисията представи на Съвета и Европейския парламент предложение за изменение на регламента.

⁶⁶ Армения, Боливия, Кабо Верде, Коста Рика, Еквадор, Ел Салвадор, Грузия, Гватемала, Монголия, Пакистан, Панама, Парагвай, Перу.

ЕС предприе допълнителни мерки за прилагане на политиките си в областта на правата на човека и тези, свързани с пола, към **мисиите и операциите по линия на ОПСО**. Съгласно процедурите за управление на кризи от 2013 г., в процеса на планиране на нови мисии и операции бяха отчитани правата на човека и съображенията, свързани с пола, а документите за планиране съдържаха анализ на правата на човека и на представителството на половете, включително за консултативната мисия на ЕС за реформа в сектора на гражданската сигурност в Украйна и военната операция на Европейския съюз в Централноафриканската република. Освен това системата за ранно предупреждение за конфликти, която включва множество индикатори, свързани с правата на човека, постепенно бе разгърната на глобално равнище. През 2014 г. всички мисии и операции на ОПСО включваха съветници или лица за контакт по въпросите на човешките права и пола. Те имат за задача както да отразяват тези въпроси в работата на мисията или операцията, така и да извършват конкретни дейности. ЕС продължи да изпълнява ангажимента си за изпълнение на Резолюция 1325 на Съвета за сигурност на ООН относно жените, мира и сигурността както във вътрешен план — чрез неформалната група на държавите членки, така и чрез насърчаване на разработването на национални планове за действие с трети държави. Вторият доклад относно индикаторите на ЕС за комплексния подход към изпълнението от ЕС на резолюции 1325 и 1820 на Съвета за сигурност относно жените, мира и сигурността беше публикуван през януари 2014 г.

В усилията си да включва въпросите на правата на човека в **дейностите за борба с тероризма** ЕСВД в сътрудничество с други институции на ЕС изготви насоки за борбата с тероризма, които следва да бъдат прилагани при планирането и изпълнението на проекти за подпомагане на трети държави в тази област. Насоките, които бяха утвърдени от държавите членки през ноември, са в съответствие с международното хуманитарно право и международното право за бежанците.

5. Демокрация и върховенство на закона

ЕС продължи усилията си в подкрепа на демократичните реформи и ценности. През 2014 г. ЕС подпомогна изборни процеси по целия свят, разполагайки мисии за наблюдение на изборите и мисии за оказване на експертна помощ при провеждането на избори и предоставяйки техническо съдействие и финансово подпомагане на изборителните органи и на местните наблюдатели. ЕС разположи общо 8 мисии за наблюдение на изборите във връзка с 9 изборни процеса. Такива мисии бяха осъществени в Малдивите (парламентарни избори), Гвинея Бисау (президентски и парламентарни), Малави (президентски, парламентарни и местни), Египет (президентски) и Косово (парламентарни), Мозамбик (парламентарни), Тунис (парламентарни и президентски). ЕС разположи екип за оценка на изборите за президентската кампания в Афганистан, който наблюдава и проверката на изборните резултати, извършена съгласно договореност с посредничеството на държавния секретар на САЩ Джон Кери. През 2014 г. бяха разположени осем мисии за оказване на експертна помощ при провеждането на избори в следните държави: Египет, Либия, Тайланд, Ирак, Алжир, Мавритания, Боливия и Фиджи. Въпреки че ЕС не наблюдава избори в района на ОССЕ, той оказва пряко съдействие на ОССЕ/Бюрото за демократични институции и права на човека в хода на президентските и парламентарните избори в Украйна.

В по-общ аспект ЕС ускори работата си в областта на подкрепата за демокрацията с цел по-голяма съгласуваност между инструментите на ЕС и дейността на държавите членки, както и да се стигне до общо разбиране за местните условия, чрез засилено партньорство с всички заинтересовани страни, включително правителството и гражданското общество. В този смисъл през март 2014 г. ЕС определи 12 делегации на Съюза за пилотна работа по второ поколение подкрепа за демокрацията и работата започна през юни. Считано от 2014 г., пилотната дейност получава известно подпомагане по линия на ЕИДПЧ.

2014 г. бе първата пълна година на работа за Европейския фонд за демокрация (ЕФД) — фондация по белгийското частно право, в чийто управителен съвет влизат всички държави членки, ЕСВД, Комисията и Европейският парламент. Към края на 2014 г. ЕФД бе получил близо 1200 заявления за подпомагане, от които бяха приети около 120, разпределени поравно между Източното и Южното съседство. Европейската комисия и 14-те участващи държави допринасят за бюджета на ЕФД с близо 27 млн. евро (2013—2015 г.). През декември 2014 г. управителният съвет реши, че ЕФД може да изпълнява и финансира ограничен брой дейности извън съседните на ЕС региони.

6. Утвърждаване на универсалния характер на правата на човека, работа на многостранно и регионално равнище

ЕС продължи усилията и информационната си дейност в полза на ратифицирането на Римския статут на Международния наказателен съд (МНС) от допълнителни държави. ЕС продължи да осъществява и систематични кампании за демарши в подкрепа на МНС, да провежда политика на включване на клаузи за МНС в споразумения с трети държави. По същия начин и сътрудничеството с механизмите и органите на ООН (универсален периодичен преглед, специални докладчици и органи по договорите) и изпълнението на препоръките им се превърнаха в стандартни елементи на двустранната работа на ЕС с трети държави в областта на правата на човека. В двустранните си контакти ЕС също редовно насърчава трети държави да отправят постоянни покани до специалните докладчици на ООН.

ЕС поддържа тясното си сътрудничество със Съвета на Европа и подкрепата си за ОССЕ в областта на правата на човека и демократизацията.

Г. Комплексен подход, предотвратяване на конфликти, посредничество и реакция при кризи

1. Комплексен подход

Съвместното съобщение от декември 2013 г. относно всеобхватния подход на ЕС към външните конфликти и кризи⁶⁷ беше последвано от заключенията на Съвета от май 2014 г.⁶⁸, в които акцентът се поставя върху съвместния анализ на ранен етап на конфликтите или кризисните ситуации, нуждата от засилен ангажимент във всички фази на цикъла на конфликта, като се започне с предотвратяването, амбицията за по-добро свързване на инструментите на ЕС в различни области на политиката (както и вътрешните и външните политики) и необходимостта да се гарантира, че усилията по линия на ОПСО се основават на съществуващите ангажименти на ЕС и че техните резултати и въздействие са трайни, например чрез плавен преход към инструментите на ЕС за развитие. Съветът възложи на върховния представител и на Комисията да представят план за действие, като очертаят начина, по който следва да се осъществят основните действия, включително за конкретни държави. През декември с държавите членки бяха обсъдени основните приоритети, както и възможни случаи на конкретни държави.

⁶⁷ Вж. Европейска комисия и върховен представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност, Съвместно съобщение до Европейския парламент и до Съвета: Всеобхватният подход на ЕС към външните конфликти и кризи, JOINT(2013) 30 final, 11.12.2013 г.

⁶⁸ Вж. Съвет на Европейския съюз, Заключения на Съвета относно всеобхватния подход на ЕС, 3312-о заседание на Съвета по външни работи, 12.5.2014 г.

2. Предотвратяване на конфликти и посредничество

В заключенията на Съвета от юни 2011 г. относно предотвратяването на конфликти се подчертава значението на укрепването и комбинирането на инструментите на ЕС за предотвратяване и се посочват три конкретни области: допълнително укрепване на капацитета за ранно предупреждение и на превантивните действия на ЕС, укрепване на капацитета му за посредничество и на инструментите за анализ на конфликти и установяване/засилване на партньорствата с неправителствени и международни организации и съответните институции⁶⁹.

В тази политическа рамка през 2014 г. бяха предприети следните дейности, свързани с предотвратяването на конфликти, укрепването на мира и посредничеството.

По отношение на **ранното предупреждение** акцентът беше поставен върху изграждането на системи и инструменти и на общи разбирания, така че да се идентифицират: 1) държавите, изложени на средносрочен до дългосрочен риск от ожесточени конфликти и 2) вариантите за ранни действия за справяне с тези рискове. През 2014 г. се проведе втори пилотен тест и системата на ЕС за ранно предупреждение (СРП) и ранни действия беше въведена на световно равнище, като доведе до поредица от ранни действия и други последващи дейности. В тази работа участваха държави членки и съответните служби на Комисията, в това число ГД „Международно сътрудничество и развитие“ (DEVCO), ГД „Разширяване (ELARG), Службата за инструментите в областта на външната политика (FPI) и ГД „Хуманитарна помощ и гражданска защита“ (ECHO), Съвместния изследователски център (JRC) и Генералният секретариат. През 2014 г. продължиха два проекта, финансирани по линия на Инструмента, допринасящ за стабилността и мира, във връзка със засилването на капацитета за ранно предупреждение на неправителствени организации, а именно: „Укрепване на ранното предупреждение и мобилизиране на ранни действия“ (Международната кризисна група (ICG) в партньорство с Европейското бюро за връзка в областта на укрепването на мира (EPLO) и „*Capacities for Peace*“ (Saferworld в партньорство с *Conciliation Resources*).

В рамките на **капацитета за посредничество** през 2014 г. ВП/ЗП участва активно в усилията за подпомагане на прилагането на споразуменията, постигнати в рамките на диалога с посредничеството на ЕС между Белград и Прищина. ВП оглави и преговорите във формат Е3 +3 с Иран, които ще продължат и през 2015 г.

⁶⁹ Вж. Съвет на Европейския съюз, Заключение на Съвета относно предотвратяването на конфликти, 3101-во заседание на Съвета по външни работи, 20.6.2011 г.

Специалните представители на ЕС и специалните пратеници продължиха да участват в усилията за посредничество и диалог, пряко и непряко, в съответствие с концепцията на ЕС за посредничество. ЕС подкрепи активно текущите мирни преговори под егидата на Алжир във връзка с положението в Мали. Съответните служители на ЕСВД и делегациите на ЕС продължиха да работят за засилване на подкрепата за посредничеството и на капацитета за предотвратяване на конфликти, по-специално чрез съдействие за анализ на конфликти и предоставяне на експертни съвети.

Напредна работата по разработването на стратегия на ЕС за правосъдие в условията на преход, като с Европейското бюро за връзка в областта на укрепването на мира (EPLO) беше организиран семинар относно правосъдието в условията на преход.

ЕС продължи да укрепва своите партньорства. ЕС и ООН проведоха съвместен семинар относно предотвратяването и анализа на конфликти, като целта беше да се споделят извлечените поуки и да се набележат възможности за бъдещо сътрудничество. ЕС продължи да си сътрудничи с отдела за подкрепа на посредничеството и дежурния екип на ООН и да ги финансира. Осъществиха се контакти и сътрудничество с други международни организации, включително АСЕАН, Организацията на американските държави, Организацията за ислямско сътрудничество, ОССЕ и Световната банка.

Партньорствата с гражданското общество възприеха формата на тясно сътрудничество с два консорциума на организации на гражданското общество при предоставянето на експертен опит за служителите на ЕСВД и за трети страни. Мрежата за диалог с гражданското общество (CSDN), която се управлява от Европейското бюро за връзка в областта на укрепването на мира, участва активно в организирането през 2014 г. на 16 мероприятия по широк кръг от важни въпроси. ЕС постигна напредък в диалога със САЩ по въпросите на сигурността и развитието и предотвратяването на жестокости, включително, наред с другото, ранното предупреждение, предотвратяването на конфликти и укрепването на мира.

3. Реакция при кризи и оперативна координация

През 2014 г. ЕСВД работи активно по разработването на координирани анализи и бързи отговори за справяне с многобройните кризи и предизвикателства, засягащи европейската сигурност. Важно значение придоби приетото през декември 2013 г. съвместно съобщение относно всеобхватния подход.

Свикани бяха 13 кризисни платформи⁷⁰, най-вече в отговор на кризите в Южен Судан, Сахела, Централноафриканската република, Украйна, Ирак, Сирия и епидемията от ебола. Междуведомствени работни групи или специални работни групи гарантираха извършването на подходящи оценки и подходящото прилагане на решенията.

ЕСВД организира и многобройни междуведомствени **мисии в засегнати от кризи или податливи на кризи райони**, които наред с другото бяха насочени към: оценяване на потребностите и принос за съвместното планиране заедно със службите на Комисията, подсилване на делегациите на ЕС или осигуряване на присъствието на ЕС възможно най-близко до мястото на кризата, според потребностите; поддържане на връзка с международните партньори и улесняване на координацията с държавите — членки на ЕС. През 2014 г. се проведе мисии в следните кризисни райони: Централноафриканската република, Сахела, турско-сирийската граница, Ирак, Газа, Мианмар/Бирма, Филипините, Грузия, Либерия, Сиера Леоне и Гвинея.

⁷⁰ Кризисната платформа на ЕС може да се свиква от ВП/ЗП, изпълнителния генерален секретар или управителния директор, отговорен за реакцията при кризи и оперативната координация. Тя обединява важни представители на ЕСВД и на Комисията, които анализират и правят оценка на дадена кризисна ситуация и се споразумяват за основните елементи на ответните действия на ЕС.

В областта на консулското сътрудничество при кризи ЕСВД — по-специално чрез делегациите на ЕС — насърчи по-нататъшната работа за засилване на консулското сътрудничество в кризисни ситуации, включително планирането за извънредни ситуации (напр. Непал, Газа, Либия, Лесото, Индия). Службата подкрепи също дейността на работна група „Консулски въпроси“ на Съвета по тези въпроси, както и по бюлетини с пътническа информация. Освен това службата участва, заедно с държави членки, в подготовката на инициативи за консулско сътрудничество, които ще се проведат през 2015 г. в Камбоджа, Доминиканската република, Непал, Нигерия и Тунис. Целта на инициативите за консулско сътрудничество е да се изпита капацитетът на ЕСВД да подкрепя държавите членки в задачите им за консулска закрила. ЕСВД продължи да администрира и уебстраницата *Consular-on-Line*, която служи за връзка между консулските служби и кризисните центрове на държавите членки и на някои партньорски държави (като Норвегия, Швейцария, Канада и САЩ), както и част от военния състав на държавите членки с цел обмен на информация и планиране за извънредни ситуации. През 2014 г. ЕСВД организира или участва заедно с държавите членки и други партньори в учения от областта на консулското сътрудничество като *Argonaut* (Кипър) и консулския компонент на ML14 (Найроби).

Е. Обща политика за сигурност и отбрана

1. По-големи способности

През 2014 г. вниманието беше насочено най-вече към прилагането на заключенията на Европейския съвет от 2013 г. по въпросите на сигурността и отбраната.

На място бяха разположени общо 16 мисии и операции на ЕС по линия на ОПСО. Създадени бяха една нова военна операция и две нови граждански мисии: EUFOR RCA, EUCAP Sahel Mali и EUAM Ukraine. В рамките на ОПСО са разположени общо около 7 000 лица⁷¹.

⁷¹ След събитията от юли 2014 г. EUBAM Libya беше евакуирана от Триполи, като функционира от Тунис в ограничен състав.

Укрепването на способностите на местно ниво е в основата на повечето мисии и операции. Например в Мали ЕС разполага едновременно с военна (EUTM Мали) и гражданска мисия (EUCAP Sahel Mali), които помагат на малийските власти да увеличат капацитета си за осигуряване на сигурността и възвръщане на контрола си върху своята територия. По линия на EUTM Мали са обучени около 3 500 войници. EUCAP Sahel Mali се съсредоточава върху укрепването на оперативната ефективност на силите за вътрешна сигурност и възстановяването на командната верига за трите сили за вътрешна сигурност (полицията, жандармерията и националната гвардия).

В региона на Африканския рог продължи координацията между три мисии и операции по линия на ОПСО, подпомогнати от активиран оперативен център на ЕС, като по този начин бе осигурена важна връзка между борбата с пиратството и изграждането на военни и граждански способности.

Като знак за конкретното привеждане в действие на комплексния подход на ЕС понастоящем ЕСВД и службите на Комисията разработват съвместно политически подход относно подкрепата на ЕС за изграждането на капацитет на партньорските държави и регионалните организации, така че да се подобри способността им за предотвратяване и самостоятелно управление на кризи („Обучение и оборудване“). Този политически подход се основава по-специално на определени пилотни програми относно Мали и Сомалия, както и на проучване относно подкрепата за Африканската архитектура за мир и сигурност, чието начало беше поставено през декември 2014 г. в подкрепа на сигурността и развитието на партньорите, така че да им се предостави възможност сами да предотвратяват и управляват кризи.

Приносът на партньорите към ОПСО е похвален. ЕС продължи да си сътрудничи тясно с международните организации, включително ООН, НАТО, Африканския съюз, ОССЕ. Това беше от основно значение при предприемането на действия спрямо кризите в Африка, Близкия изток, Украйна, Афганистан и на Балканите по един комплексен и допълващ начин. През 2014 г. петнадесет партньорски държави участваха в мисии и операции по линия на ОПСО, някои от които се присъединяват за първи път: Грузия в EUFOR RCA, Австралия в EUCAP NESTOR и Република Молдова в EUTM Мали. ЕС подписа три нови рамкови споразумения за участието в операции на ЕС за управление на кризи, които са в процес на ратификация: с Чили, Колумбия и Република Корея.

През 2014 г. финансирането на граждански мисии беше подложено на натиск поради недостиг на плащания в бюджета на ОБППС/ЕС. Що се отнася до финансирането на военни операции, през 2014 г. бе направен преглед на механизма ATHENA.

1.1. Способности

През 2014 г. ЕС и неговите държави членки работиха усилено, за да отговорят на призива на Европейския съвет от декември 2013 г. за подобряване на способностите — както гражданските, така и военните, което е от съществено значение за развитието на една вдъхваща доверие и ефективна ОПСО. В заключенията си от 18 ноември относно ОПСО Съветът приветства предприетите мерки и напредъка, постигнат в изпълнението на тази задача, както е отбелязано в доклада на ЗП/ВП от месец юли.

Засилиха се усилията за развиване на военните способности посредством изпълнението на съвместни проекти, одобрени от държавните и правителствените ръководители на ЕС през декември 2013 г., както и за насърчаване на по-систематичното и дългосрочно сътрудничество в областта на отбраната в Европа.

Освен това, поради честото прибягване до граждански мисии по линия на ОПСО (11 от 16 текущи мисии), които представляват важен инструмент на външната дейност на ЕС, следва да се засили развитието на гражданските способности. Продължи работата в тази насока, по-конкретно чрез продължаване на работата по различните направления на плана за развитие на гражданските способности.

1.1.1. Граждански способности

2014 г. беше поредната динамична и изпълнена с предизвикателства година, през която стартираха две нови мисии: EUCAP Sahel Mali и EUAM Ukraine.

Въпреки постигнатия напредък, генерирането на граждански способности — особено за бързото разполагане на ЕС — все още е предизвикателство, по-специално поради липсата на добре обучен персонал със специализирани профили. Системата за набиране на граждански експерти беше преразгледана, но цялостният процес все още е дълъг.

Редовните семинари на високо равнище на тема „Улесняване на разполагането на граждански персонал за целите на ОПСО“ продължават да бъдат уникална възможност за държавите членки и институциите на ЕС да обсъждат гражданските способности. Тази година беше организирано шестото издание със значително по-силно присъствие от отделните държави. Наред с другото, това насочи вниманието към генерирането на граждански способности чрез инструменти като „Goalkeeper“ (вж. по-долу), както и към въпроса за сигурността/защитата на персонала в гражданските мисии по линия на ОПСО. Държавите членки изразиха подкрепата си за продължаването на семинарите през следващата година с организирането на седмо издание.

Беше представен (през септември) кратък преглед на специализираните способности за периода 2013—2014 г., който се основава на отговорите на държавите членки на въпросника относно, наред с другото, единните полицейски звена, формираните полицейски звена, националните и многонационалните експертни полицейски екипи.

Продължи работата за укрепване на сътрудничеството с европейските жандармерийски сили. Общата административна договореност между EUROGENDFOR и ЕСВД беше подписана от двете страни през октомври 2014 г.

Продължи работата по изготвянето на списък на генерични (неспецифични за дадена мисия) задачи, които могат да възникнат при граждански мисии по линия на ОПСО, като тя следва да приключи до средата на 2015 г. Предпоставка за това е пълното прилагане на плана за развитие на гражданските способности, което ще улесни взаимодействието между гражданските и военните мисии по линия на ОПСО.

През декември на държавите членки бяха представени резултатите от проучването на възможностите за реализация на централизирана и интегрирана система за управление на ресурсите за мисии и щабовете по линия на ОПСО. Средносрочният преглед относно складовата база за ОПСО беше отложен за март 2015 г., което ще позволи по-доброто му интегриране в текущите дискусии за център за споделени услуги. По искане на държавите членки беше разработено проучване на възможностите за използване на националните активи, включително военни единици, за защита на мисиите, което ще им бъде представено в началото на 2015 г.

С непрекъснатата подкрепа на държавите членки беше постигнат напредък по довършването на софтуерния проект „Goalkeeper“, което е предвидено да стане до средата на 2015 г. Модулът за регистър е проектиран да осигурява по-добри възможности на държавите членки и ЕСВД за обработка и управление на списъци с подлежащ на разполагане персонал, който да бъде нает за мисии по линия на ОПСО. Останалите три модула следва да бъдат актуализирани през 2015 г. с цел привеждане в действие на платформата „Goalkeeper“.

1.1.2. Военни способности

След като през декември 2013 г. Европейският съвет възложи тази задача на ВП и на Европейската агенция по отбрана (EDA), на 18 ноември 2014 г. Съветът и управителният съвет на EDA приеха политическа рамка, с оглед да се насърчи по-систематичното и дългосрочно сътрудничество в областта на отбраната, което стана изключително важно за съхраняването и развитието на военните способности.

Тази рамка беше представена при пълно съгласуване с процесите за планиране на НАТО. Чрез тази рамка държавите членки се ангажират да задълбочат сътрудничеството в областта на отбраната в Европа като средство за разработване, разполагане и поддържане на насочени към бъдещето военни способности, които те предоставят на доброволен принцип за различни поети ангажименти (национални, многонационални, ОПСО, ООН или НАТО). Макар и държавите членки да играят първостепенна роля, подкрепата от структурите на ЕС е изключително важна за насърчаване на сътрудничеството в областта на отбраната, в т.ч. чрез осигуряване на стимули и взаимодействия с политиките на ЕС в по-широк смисъл.

Държавите членки, с подкрепата на EDA, постигнаха напредък по изпълнението на съвместни проекти и програми, одобрени от Европейския съвет през декември 2013 г., в области от особено значение за способностите (зареждане във въздуха, дистанционно управляеми летателни системи, правителствени сателитни комуникации и киберотбрана).

В заключенията си от 18 ноември, Съветът насърчи EDA да набележи възможности за сътрудничество и да подкрепя съвместни проекти чрез благоприятстващи фактори и стимули, като отбелязва продължаващата работа по обединяването на възлагането на обществени поръчки.

Преразглеждането на плана за развитие на способностите приключи през октомври. Тъй като планът за развитие на способностите дава на държавите членки широка представа за състоянието на европейските способности в течение на времето (недостатъци — най-критичните въпроси в областта на разузнаването, наблюдението, целеуказването и разузнавателните сведения (ISTAR)/информацията, киберотбраната, стратегическия транспорт и въздушните операции, важните фактори за операциите, измерението, свързано с научните изследвания и технологиите, промишления капацитет и плановете за възлагане на обществени поръчки), той е съществен елемент за определянето на съвместни приоритети за развитие на способностите.

В съответствие с преразглеждането на плана за развитие на способностите, Военният комитет на ЕС (ВКЕС) направи основна актуализация на процеса за приоритетна цел, в резултат на което беше съставен нов Каталог на силите за потенциално наличните възможности и Каталог на напредъка, като бяха подчертани критичните недостатъци за постигането на равнището на амбиция на ЕС. Тази работа приключи с цялостно упражнение за извличане на поуки.

Сътрудничеството между ЕС и НАТО по развиването на военните способности продължи чрез интензивни контакти между служителите на всички равнища, както и в рамките на Съвместната група по военните способности НАТО—ЕС, което осигури прозрачност, както и допълване и взаимно укрепване между двете организации.

1.1.3. Сателитен център на ЕС

Новото решение на Съвета, прието през юни 2014 г., е знак за структурното развитие на центъра и осигурява нови възможности за посрещане на бъдещите предизвикателства. То позволява на центъра да установи сътрудничество с Комисията и с агенциите и органите на ЕС и с държавите членки в сферата на космическото пространство и сигурността. Целта е да се увеличат максимално полезните взаимодействия и допълването с други дейности на Съюза, които имат връзка със Satcen и към които дейностите на Satcen имат отношение, например наблюдението на границите на ЕС. Разширява се също обхватът на прилагане на принципа за възстановяване на разходите, така че на Satcen да се предоставят допълнителни източници на финансиране.

През 2014 г. продължи тенденцията за нарастване на продукцията на центъра. За първи път бяха доставени над 1 000 продукта. Държавите членки изтеглиха над 25 000 продукта, което представлява увеличение с над 1 000 % за последните 5 години. Във вътрешен план Satcen беше основен актив, който позволи да се направи самостоятелна оценка на кризата в Украйна.

Във външен план 2014 г. беше потвърждение, че капацитетът на Satcen се признава от международните организации (ООН, АС, ОССЕ и др.).

Satcen подпомогна Организацията за забрана на химическото оръжие (ОЗХО) в Сирия (150 продукта, доставени на ОЗХО). ОЗХО отправи искане мандатът на Центъра да бъде удължен до септември 2015 г., което беше знак за добавената стойност и качеството на подкрепата на Satcen. Освен това Международната агенция за атомна енергия поиска подкрепата на експерти от Satcen. И двете действия бяха финансирани от IcSP.

1.2. Извлечени поуки и обучение

1.2.1. Извлечени поуки

През февруари 2014 г. управленската група за извлечените поуки по линия на ОПСО, включително всички заинтересовани участници от ЕСВД⁷² и Комисията⁷³, се събра за първи път и постигна съгласие по годишен доклад за поуките, в който се правят пет основни извода⁷⁴.

Тези поуки не са нови, но те все още не са „осъзнати“, т.е. все още не са приложени изцяло. Докладът включва 19 основни препоръки, които насочват към пет основни поуки, и описва конкретните стъпки, които трябва да бъдат предприети за изпълнение на всяка една от тях.

⁷² От ЕСВД участват дирекция „Управление на кризи и планиране“, Военният секретариат на ЕС, способностите за планиране и провеждане на граждански операции, Центърът на ЕС за анализ на информация, дирекция „Политика за сигурност и предотвратяване на конфликти“, отделът за реакция при кризи и оперативна координация, председателят на Комитета за гражданските аспекти на управлението на кризи, председателят на Политико-военната група и съответните географски отдели. Председателят на Военния комитет на ЕС също участва в тази група.

⁷³ От Комисията участват генерална дирекция „Международно сътрудничество и развитие“ — EuporeAid, генерална дирекция „Хуманитарна помощ и гражданска защита“ (ЕЧНО) и Службата за инструментите в областта на външната политика.

⁷⁴ Комитетът по политика и сигурност обсъди извлечените поуки през месец март и ги прие през юни в съответствие с препоръките на съответните работни групи. Основни поуки са следните:

1. Възприемането на комплексен подход подобрява ефективността на мисиите и устойчивостта на техните резултати.
2. Общата рамка на обучението преди развърщането за целия персонал на мисиите по линия на ОПСО може да подобри значително ефективността и съгласуваността.
3. От страна на приемащата държава са необходими ангажираност и подкрепа, така че мисията наистина да доведе до успех и устойчиви резултати.
4. Използването на „подготвителни мерки“ се оказва полезен инструмент.
5. При подготовката на нови мисии следва да се вземат предвид систематично извлечените поуки.

Управленската група за извлечените поуки, която се подпомага от работна група за извлечените поуки на равнище експерти, наблюдава прилагането на основните поуки през 2014 г.

През ноември 2014 г. работната група за извлечените поуки проведе първия партньорски обмен на извлечени поуки с отдела на ООН за мироопазващи операции. Този обмен ще продължи.

1.2.2. Обучение и учения

Държавите членки и техните национални представители в областта на обучението продължават да участват активно в съответствие със съществуващата концепция за обучение и новите изисквания за обучението. Имаше приемственост в почти всички установени дейности по обучение и беше постигнат напредък в разработването на нови курсове и модули за обучение, включително за дистанционно обучение по интернет (IDL).

От февруари 2014 г. насам бяха положени съществени усилия за изготвяне на „нова политика на ЕС за обучение в областта на ОПСО“. Новата политика на ЕС за обучение в областта на ОПСО ще замени сегашната политика на ЕС за обучение в областта на ЕПСО (2003 г.) и концепцията на ЕС за обучение в областта на ЕПСО (2004 г.). Политиката на ЕС за обучение в областта на ОПСО разглежда и обединява всички измерения на гражданското и военното обучение по линия на ОПСО в контекста на комплексния подход към управлението на кризи в ЕС.

По линия на Европейския колеж по сигурност и отбрана (ЕКСО) бяха организирани 7 ориентационни курса по ОПСО, които тази година бяха посветени на различни регионални и/или тематични аспекти (свобода, сигурност и правосъдие, източни партньори, АСЕАН и Южното Средиземноморие) в отговор на конкретни тематични събития в областта на ОПСО, в т.ч. развитието на партньорствата на ЕС в областта на ОПСО.

През юни 2014 г. приключи двугодишният срок за прилагане на „плана за действие за укрепване на подпомагането от ЕС по линия на ОПСО за мироопазващите дейности на ООН“, приет от Съвета през юни 2012 г. По отношение на обучението (действие F.4) сътрудничеството се разпростря от интегрирането и използването на стандартите за обучение на ООН в разработването на курсове, учебни програми и насоки на ЕС (напр. по реформата в сектора на сигурността (сектор на сигурност, наставничество, наблюдение и предоставяне на съвети) до обмена на стандартите, разработени от ЕС въз основа на опита и практиките на ООН (напр. модули за обучение в областта на равенството между половете, правата на човека и закрилата на децата).

От 2011 до 2014 г. проектът на Европейския съюз за обучение за полицейските служби (EUPST) спомогна за изграждането на капацитет от над 2 400 полицейски служители от 68 държави. За да се продължи успешната динамика, стратегическият документ на IcSP предвижда подкрепа за последващ проект — EUPST II. Дирекцията за управление и планиране при кризи (CMPD) осигури и ще продължи да осигурява силна подкрепа за продължаването на този проект.

През октомври 2014 г. ЕСВД и CMPD организираха за трети път заседание, на което бяха обменени опит, поуки и добри практики в тази област. Заседанието беше насочено към членовете на мисии/операции, отговарящи за обучението за съответната мисия/операция, например ръководителите на отделите за обучение или други членове на мисията/операцията с такава отговорност, както и представители на други структури, предоставящи обучения, сред които ЕКСО, CEPOL, ENTRi, EUPST и представители на ЕСВД, агенции на ЕС и държави членки.

На заседанието бяха разгледани настоящите и бъдещите предизвикателства по отношение на обучението. Един от основните аспекти на програмата бяха специалните сесии за получаване на мнението на персонала на мисиите/операциите по линия на ОПСО относно мисиите/операциите, включително за споделяне на опит и обсъждания с доставчиците на обучение относно набелязаните потребности от обучение. Срещата беше организирана паралелно със семинара за военното обучение и образование, организиран от Военния секретариат на ЕС.

На 30 октомври 2014 г. Военният секретариат на ЕС (ВСЕС) и многонационалният съвместен щаб в Улм (Германия) организираха съвместно втория годишен семинар на ЕС за военното обучение и образование, на който тази година вниманието беше насочено към „развиването на индивидуалните и колективните компетентности за планиране на мисиите и операциите по линия на ОПСО“. На семинара присъстваха 70 участници от държавите членки, институциите на ЕС, центровете за високи постижения и други граждански и военни, национални и многонационални консорциуми и институти за обучение. Целта беше да се определят по-добре изискванията за обучение за планиране на мисиите и операциите по линия на ОПСО.

По общо признание всички членове на международния персонал, както командирован, така и договорно нает, следва да преминат обучение, преди да бъдат разположени в зоната на мисията. Значението на правилното обучение преди разполагане беше посочено като една от петте най-важни констатации на годишния доклад на ЕС относно извлечените поуки по линия на ОПСО за 2013 г. Освен редовното обучение преди разполагане, организирано в рамките на ENTRi, беше предложена и пилотната дейност „Подготвително обучение за мисии по линия на ОПСО“ чрез мрежата на ЕКСО. Курсът за обучение преди разполагане обаче е предназначен основно за командирован персонал. ЕСВД ще работи по проекта за нова политика в областта на обучението с оглед, наред с другото, на намирането на трайно решение за обучение преди разполагането както на командированите, така и на договорно наетите международни служители.

Предмет на други важни дейности в областта на обучението бяха, наред с останалото, въпроси като подготовката на потенциални бъдещи висши ръководители за мисии и операции по линия на ОПСО, стратегическото планиране за тези мисии и операции, отношенията между ЕС и Китай, реформата в сектора на сигурността, върховенството на закона, анализа на конфликти и чувствителността към конфликти и международните стандарти за закрила на лица и групи.

Военният комитет на ЕС продължи да осъществява редица действия⁷⁵, насочени към засилване на военното обучение и образование като част от по-широката система за обучение по линия на ОПСО, Военният секретариат на ЕС засили структурирания диалог с органите за обучение на НАТО на стратегическо равнище под формата на неформални дискусии между служителите с цел определяне на области от общ интерес за двете организации и оптимизирано използване на оскъдните ресурси за обучение в интерес на всички държави — членки на ЕС, и принципа на приобщаване. В този контекст Военният секретариат на ЕС, като взе под внимание вече предприетата от НАТО работа, разработи рамков процес за определяне на изискванията за военно обучение по линия на ОПСО⁷⁶, като усилията се съсредоточиха върху подбрани дисциплини (напр. киберотбрана, планиране на операции по линия на ОПСО и гражданско-военно сътрудничество).

Въпреки усилията на ЕС планираното съвместно учение СМЕ-CMX 15 между ЕС и НАТО беше отложено през 2014 г.

1.3. Концепции за дейностите по линия на ОПСО

Разработването на концепции, стандарти и най-добри практики е важен елемент за подобряването на оперативната ефективност. В този контекст понятието „концепция“ се разбира конкретно като инструмент, който служи като насока за действията по линия на ОПСО в дадена област. Редовното преразглеждане на набор от концепции, стандартни оперативни процедури, насоки и най-добри практики и разработването на нови модели следователно е от значение за полагането на основите на по-ефективното планиране, провеждане и подпомагане на мисиите и операциите. Този процес се основава на извлечените поуки от мисиите и операциите на ЕС за управление на кризи, както и на опита на други международни участници.

⁷⁵ Военното обучение и образование в ЕС — окончателен проект на план за действие за краткосрочните предложения, док. EEAS 02648/2/14 от 4 февруари 2014 г.

⁷⁶ Рамков процес за управление на изискванията за военно обучение по линия на ОПСО, док. EEAS 000945/8/14 REV8.

Във военната област тази задача се постига чрез програмата за изпълнение относно разработването на концепции, която се базира на: плана за развитие на способностите на Европейската агенция по отбрана; инициативи, разработени от името на председателството на Съвета на ЕС или на държавите членки; тенденциите, произтичащи от процесите на извличане на поуки от операции/мисии по линия на ОПСО; и/или от дейността по разработване на концепции на международни организации — партньори.

През 2014 г. имаше 33 текущи проекта за разработване на концепции, като 12 концепции бяха успешно завършени.

В гражданската сфера структурата за планиране и провеждане на граждански операции приключи работата по насоки за изготвяне на специфични правила за използване на сила за гражданските мисии по линия на ОПСО, които бяха договорени от държавите членки на 18 септември. Държавите членки се споразумяха още по оперативни насоки за наставничеството, наблюдението и предоставянето на съвети в гражданските мисии по линия на ОПСО — въпрос, който придобива все по-голямо значение в много от текущите мисии.

Както във военната, така и в гражданската сфера продължиха обсъжданията на начините за осигуряване на бързо разполагане в съответствие със заключенията на Европейския съвет от декември 2013 г.

Някои от разгледаните въпроси включват гражданското/военното сътрудничество. Концепцията на ЕС за логистична подкрепа за ръководените от ЕС военни операции и мисии в крайна сметка може да улесни по-тясното сътрудничество с гражданските мисии под ръководството на ЕС, тъй като с нея се прави опит да се разгледат различните варианти за изпълнението на логистични функции. Здравната и медицинска концепция за ръководените от ЕС мисии и операции за управление на кризи беше изготвена в сътрудничество между военните и гражданските структури и има за цел да даде кратки и последователни насоки за оптимално предоставяне на медицинска помощ както за гражданските мисии, така и за военните операции.

Що се отнася до сътрудничеството с ООН, ЕС и ООН се споразумяха относно условията за координация при планирането на мисии/операции, които вече успешно се прилагат в Мали например. Военният секретариат на ЕС финализира концепцията на ЕС за военно разполагане на ЕС в подкрепа на мироопазващите операции на ООН, която предоставя насоки за планирането на разполаганията на ЕС, включително свързващи мисии с ООН, прехвърляне на мисии от ООН или съвместно разполагане с ООН. ЕС и ООН се споразумяха също относно подробните условия за продължаване на работата по концепции и насоки и проведеха обмен на мнения относно концептуалната основа за работата по реформата в сектора на сигурността.

2. По-голяма ефективност

2.1. Партньорства

Работата с партньорите на Европейския съюз е неразделна част от комплексния подход. Партньорствата позволяват на ЕС да използва знанията, експертния опит и конкретните способности на своите партньори, като същевременно ги приближава към ЕС.

Сътрудничеството с партньорите по линия на ОПСО продължи да се развива в съществуващите договорени рамки и при пълно зачитане на основния принцип за автономност на ЕС при вземането на решения. Беше даден приоритет на онези, които споделят с ЕС общи ценности и принципи и които могат и желаят да подкрепят ЕС при действията му за управление на кризи.

Наскоро стартираните мисии и операции по линия на ОПСО се ползваха с широка политическа и практическа подкрепа от няколко партньори. Грузия се присъедини към EUFOR RCA с леки пехотни дивизии и е вторият най-голям участник; Сърбия също допринесе към тази мисия; Черна гора, Република Молдова, Швейцария и Сърбия участват в EUTM Мали; Австралия се присъедини за първи път към EUCAP Nestor; Украйна подкрепи EUNAVFOR Somalia — операция Atalanta с фрегата (което е най-големият принос от страна на Украйна до този момент), а Нова Зеландия — с разузнавателно летателно средство.

През 2014 г. петнадесет партньорски държави (Австралия, Албания, Канада, Чили, бившата югославска република Македония, Грузия, Черна гора, Нова Зеландия, Норвегия, Република Молдова, Сърбия, Швейцария, Турция, Украйна и САЩ) участваха в десет мисии и операции по линия на ОПСО, което представлява около 8 % от общо разположения персонал. Други практически инициативи за сътрудничество включват принос от Украйна и бившата югославска република Македония за бойните групи на ЕС, военноморски ескорти от Китай на плавателните съдове на Световната продоволствена програма и две военни учения с EUNAVFOR; съвместно военноморско учение на Япония с EUNAVFOR и проекти в подкрепа на няколко мисии в рамките на ОПСО, включително в Нигер; текуща подкрепа от Канада за проект на EUTM Мали. Сътрудничеството със САЩ продължи, включително в Косово, Демократична република Конго и региона на Африканския рог/Сомалия, и на военно ниво с EUCOM и AFRICOM.

Мрежата от партньорства по линия на ОПСО продължи да се разширява към Азия и Латинска Америка, като бяха подписани рамкови споразумения за участие в ръководени от ЕС операции за управление на кризи с Чили и Колумбия (първи партньори в Латинска Америка) и Република Корея (първи партньор в Азия и втори в Азия/Тихоокеанския басейн след Нова Зеландия). Влизането в сила на тези споразумения ще разкрие нови възможности за диалог и конкретно оперативно сътрудничество.

Многостранната основа на сътрудничеството по линия на ОПСО в рамките на Източното партньорство допълва много добрите двустранни отношения с Грузия, Република Молдова и Украйна.

Създадената през юни 2013 г. Група за сътрудничество в областта на общата политика за сигурност и отбрана (ОПСО) в рамките на Източното партньорство даде възможност за провеждането през 2014 г. на 15 диалога и обучителни дейности, включително курсове и семинари в Брюксел и Киев, правен семинар, кръгла маса относно гражданските способности, наблюдение на учение на бойна група в Швеция, теренно посещение на мисията по линия на ОПСО в Грузия и конференция с участието на гражданското общество във Вилнюс.

Партньорството и сътрудничеството между ЕС и ООН в областта на управлението на кризи станаха част от ежедневието и се градят върху опита, придобит при съвместната работа в рамките на различни оперативни райони (Мали, Централноафриканската република, Демократична република Конго, Сомалия), като се придружават от редовен диалог на високо равнище в Управителния комитет ЕС-ООН по управлението на кризи и от срещи между служителите. Приключи прилагането на плана за действие на ЕС в подкрепа на мироопазващите дейности на ООН, което позволи, наред с други постижения, да се определят условията за координация относно процедурите по планиране, концепциите, обучението и ученията и извличането на поуки между двете организации. В процес на обсъждане е последваща инициатива за определяне на бъдещите стратегически приоритети с цел поддържане на отличната динамика.

Както ЕС, така и НАТО споделят оценката, че кризите в региона на източното и южното съседство значително промениха положението със сигурността за Европа и трансатлантическата общност като цяло.

Последиците от тези кризи придадоха още по-голямо значение на заключенията на Европейския съвет от декември 2013 г. за придвижване на европейската програма за сигурност и отбрана, включително сътрудничество с НАТО.

ЕС взе участие в срещата на върха на НАТО в Уелс на 4—5 септември 2014 г. и приветства постигнатите резултати. Както и в предишните години ЕС и НАТО продължиха поетапното изпълнение на конкретните предложения за практическо сътрудничество между двете организации във вида, в който бяха представени от ВП на НАТО през 2011 г., и в съответствие с мандата, възложен от Европейския съвет от септември 2010 г.

Това включва редовни срещи между ВП и генералния секретар на НАТО, реципрочно предоставяне на информация на съответните работни групи по въпроси от общ интерес (напр. кризата в източните и южните съседни на ЕС региони, Косово, морската сигурност и т.н.), провеждането на две неформални заседания между Северноатлантическия съвет и КПС относно Украйна, взаимодействия със съюзници от НАТО, които не членуват в ЕС, под формата на КПС+7 и КПС+9. Поддържането на неформални контакти между техния персонал продължи да допринася за по-нататъшното повишаване на взаимното познаване и разбиране на съответните дейности, като по този начин се избягва ненужното дублиране на усилия и се осигурява взаимно допълване и взаимодействие в областите, в които и двете организации са активно ангажирани.

Успешното председателство на ЕС на Контактната група във връзка с пиратството край бреговете на Сомалия (CGPCS) през 2014 г. даде уникална възможност за задълбочаване на отношенията с държавите, присъстващи в региона. Дейностите на контактната група са разделени по региони, като Комисията за Индийския океан (ИОС), Мавриций, Обединените арабски емирства и Сейшелските острови осигуряват съвместното председателство на различни групи.

От есента на 2013 г. до пролетта на 2014 г. ЕС съпредседателстваше междусесийната среща на помощната група в регионалния форум на АСЕАН по мерки за изграждане на доверие и превантивна дипломатия и свързания с нея диалог между служителите в областта на отбраната, което подчерта готовността на ЕС да засили сътрудничеството с азиатските си партньори.

Партньорството включва също така работа с неправителствени организации и гражданското общество. ЕСВД поддържа активно връзка с Европейското бюро за връзка в областта на укрепването на мира (EPLO), мрежа от неправителствени организации, работещи по въпросите на укрепването на мира, и с Мрежата за диалог с гражданското общество (CSDN), като вниманието беше насочено към Украйна, Грузия, Афганистан и Сомалия. ЕСВД в Брюксел и мисиите и операциите по линия на ОПСО на място също си сътрудничат с гражданското общество като цяло, включително със защитници на правата на човека и на правата на жените.

2.2. Бойни групи и бързо реагиране

Беше придвижвана работата във връзка с призива на Европейския съвет от декември 2013 г. за подобряване на способностите на ЕС за бързо реагиране — наред с другото чрез повишаване на използваемостта и на способността за разполагане на бойните групи на ЕС. Направи се крачка напред с преразглеждането, предприето от ЕСВД, на общата концепция на ЕС за бързо военно реагиране и подчинените въздушни и морски концепции, като беше създадена и нова концепция за сухопътен компонент за бързо военно реагиране. Това включва укрепване на възможностите за модулиране на бойните групи на ЕС, така че да се повиши приспособимостта им към целия диапазон от възможни мисии и задачи. Освен това продължиха обсъжданията на ниво министри относно ключовия въпрос за политическата воля, който се смята за изключително важен за подобряването на оперативната използваемост.

През 2014 г. беше подобрен списъкът от предложения и ангажименти на бойните групи на ЕС, което беше улеснено и от значителното намаляване на мащаба на военните международни оперативни ангажименти на държавите членки в други райони на света (напр. Афганистан).

3. По-добра координация

3.1. Връзки между вътрешната и външната сигурност

Както се посочва в заключенията на Съвета относно ОПСО от ноември 2013 г., „Съветът изтъква, че измеренията на вътрешната и външната сигурност са все по-взаимносвързани. Съветът подчертава, че е важно да продължи укрепването на връзките между участниците в областта на ОПСО и на свободата/сигурността/правосъдието, за да се насърчи по-доброто разбиране на съответните цели и да се извличат взаимни ползи. Наред с другото това ще способства за справянето с важни хоризонтални въпроси, като незаконната имиграция, организираната престъпност и тероризма. В този контекст приносът за ОПСО на агенциите на ЕС (Европол, Frontex, CEPOL), както и на Интерпол, следва да се увеличи още повече по целесъобразност“.

В заключенията на Европейския съвет от 26 и 27 юни 2014 г. се посочва, че „отговорът на много от предизвикателствата в пространството на свобода, сигурност и правосъдие се корени в отношенията с трети страни, което изисква да се подобри връзката между вътрешните и външните политики на ЕС“.

В рамките на Пътната карта за укрепване на връзките между ОПСО и пространството на свобода, сигурност и правосъдие⁷⁷ през ноември 2014 г. на Комитета по политика и сигурност и на Постоянния комитет за оперативно сътрудничество в областта на вътрешната сигурност (COSI) беше представен трети годишен доклад за напредъка⁷⁸.

Набелязаните в тази политическа рамка действия са в процес на приключване. Това означава завършване на възловата част от настоящата пътна карта за ОПСО/пространството на свобода, сигурност и правосъдие. Нейното прилагане следваше ритъма на постепенното консолидиране на службите на ЕСВД. Беше приложен целенасочен подход „отгоре надолу“, по-специално по отношение на агенциите на ЕС. Непосредствено след това бяха установени работни договорености с Европол и Frontex.

За постигането на тази съгласуваност следва да допринесе засилването на сътрудничеството с Интерпол по ОПСО.

Групата за подкрепа на COSI и Комитетът за гражданските аспекти на управлението на кризи (Civcom), в сътрудничество със съответните служби на ЕСВД и на Комисията и представители на съответните агенции в областта на ПБР, бяха поканени от КПС и COSI да вземат предвид дебата, проведен по време на заседанието на КПС/COSI на 11 ноември 2014 г., и да разработят евентуални конкретни предложения за това как да се засили сътрудничеството между мисиите и операциите по линия на ОПСО и участниците в пространството на свобода, сигурност и правосъдие.

В неотдавнашното съобщение на Комисията относно европейска програма за сигурност, в което е представена обновена стратегия за вътрешна сигурност за периода 2015—2020 г., се призовава да се засили оперативният характер на връзката между вътрешната и външната сигурност, както и допълнително да се укрепят връзките между правосъдието и вътрешните работи и ОПСО.

⁷⁷ Вж. Съвет на Европейския съюз, „Укрепване на връзките между ОПСО и пространството на свобода, сигурност и правосъдие — проект за пътна карта“, 18173/11, 5.12.2011 г.

⁷⁸ Док. 14854/14.

3.2. Гражданско-военни единодействия

Работата по насърчаване на единодействието при развитието на гражданските и военните способности се извърши въз основа и в духа на заключенията на Европейския съвет от декември 2013 г. Нуждата от по-голямо единодействие при развитието на способности заемаше водещо място.

Особено важно е и отчитането на факта, че способностите и технологията все по-често са с двойна употреба, което увеличава потенциала за единодействие между гражданските и отбранителните научни изследвания като основа за развитието на способностите. Във връзка с това ЕДА и ЕСВД бяха привлечени към работата на Комисията по подготвителното действие за свързаните с ОПСО научни изследвания.

ЧАСТ II: ПОГЛЕД КЪМ 2015 г.

Много от сериозните кризи през 2014-а и предходните години почти със сигурност ще продължат и през 2015 г. В съответствие със заключенията на Европейския съвет от декември 2013 г. ще се извърши важна работа за подкрепа на подходите и инструментите на външната дейност на ЕС, които са насочени към преодоляване на все по-големите предизвикателства в контекста на европейското съседство и бързоразвиващия се свят.

1. Съседство

През цялата година ще протича процес на преразглеждане на европейската политика за съседство, за да стане тя по-ефективна и откликваща на многообразните цели и предизвикателства в съседния регион.

ЕС отчита, че по-широкият географски контекст на нашите партньори и отношенията им с техните съседи са важни фактори, които оказват влияние върху ЕПС. Единствено ЕС и неговите партньори имат правото да решават суверенно как желаят да развиват своите отношения.

ЕС ще обръща значително внимание на укрепването на стратегическите комуникации в подкрепа на политиките на ЕС, като същевременно ще предприема активни мерки за повишаване на обществената устойчивост срещу манипулирането на информация от трети страни.

По отношение на **източното съседство** основно място ще заемат предизвикателствата, свързани с **Украйна** и отношенията с **Русия**. В Украйна ЕС ще продължи да подкрепя суверенитета и териториалната цялост на Украйна и усилията за постигане на трайно мирно решение на конфликта в източните части на страната въз основа на договореностите от Минск. ЕС ще продължи да съдейства на правителството на Украйна за необходимите политически и икономически реформи, при условие че се предприемат конкретни стъпки за реформи. ЕС подкрепя Украйна и чрез гражданската мисия EUAM Ukraine. През първото полугодие се състояха две важни срещи на високо равнище: срещата на върха между ЕС и Украйна в Киев и международна конференция в подкрепа на Украйна в Киев.

Срещата на върха на Източното партньорство в Рига (21—22 май) беше важна възможност да се направи преглед на сегашната ситуация и да се определи дневният ред за по-нататъшното развитие на Източното партньорство. ЕС е изцяло ангажиран с Източното партньорство и отново потвърждава целта за развиване на укрепени, диференцирани отношения между ЕС и неговите шест суверенни, независими партньори. Обхватът и дълбочината на сътрудничество се определят от амбициите и потребностите на ЕС и неговите партньори, както и от темпа на реформите. Следва да се положат особени усилия, за да се постигне напредък в сътрудничеството за изграждане на държавността, мобилността и междуличностните контакти, пазарните възможности и междусистемните връзки. ЕС очаква възможно най-скорошното ратифициране от всички държави членки на споразуменията за асоцииране/задълбочените и всеобхватни зони за свободна търговия (СА/ЗВЗСТ) с Грузия, Република Молдова и Украйна.

ЕС подчертава, че изпълнението на тези споразумения, което допринася за политическото асоцииране и икономическата интеграция с ЕС, ще бъде основен приоритет на ЕС и заинтересованите партньори в следващите години.

В Република **Молдова** вниманието ще бъде насочено към подпомагането на новото правителство при провеждането на най-важните реформи (правосъдие, финансов сектор, условия за инвестиции, борба с корупцията), както и реформата в сектора за сигурност.

В **Грузия** ще е необходима работа в подкрепа на безпроблемното изпълнение на Споразумението за асоцииране/задълбоченото и всеобхватно споразумение за свободна търговия, включително по-голямата независимост на съдебната система и на прокуратурата, което е от основно значение за модернизирването на страната. Проведеният през 2014 г. стратегически преглед на EUMM Georgia доведе до двугодишно удължаване на мандата на фона на кризата в Украйна. През 2015 г. няма да има промяна в одобрения размер, но последното преразглеждане на оперативния план оптимизира структурата на мисията, така че тя бъде по-ефикасна в настоящата оперативна среда (наред с другото, с акцент върху по-аналитичното докладване, гъвкавостта на екипите в местните служби, определянето на проектна група за засилване на дейностите на мисията в областта на изграждането на доверие).

Що се отнася до останалите три държави от Източното партньорство, през 2015 г. ще излязат резултатите от действия за определяне на конкретни инициативи, насочени към идентифициране на възможности за ново двустранно споразумение с Армения (последващи действия във връзка с декларацията от Вилнюс от 2013 г.) и с Азербайджан, в резултат на което ще бъде изготвен проект за ново двустранно стратегическо споразумение, което да замени споразумението за асоцииране и стратегическото партньорство за модернизация. На този проект ще трябва да се обърне подобаващо внимание. Ще продължат контактите с Беларус, така че евентуално да се постигнат резултати (включително по споразуменията за облекчаване на визовия режим и за обратно приемане и започването на преговорите по партньорство за мобилност). ЕС е готов да продължи да работи с Минск в съответствие с 29-те мерки, одобрени от Съвета, въз основа на напредъка в областта на правата на човека, демократизацията и политическите затворници.

Работата в Групата за сътрудничество в областта на общата политика за сигурност и отбрана (ОПСО) в рамките на Източното партньорство ще продължи в съответствие с нейния мандат, с оглед на по-нататъшното развитие на сътрудничеството.

Събитията в региона на **южното съседство** ще продължат да заемат челно място в европейския и международния дневен ред. Поради многобройните текущи конфликти в региона ще трябва да бъде преразгледана политиката за съседство и да се увеличат взаимодействията между държавите членки и политиките и инструментите на ЕС.

На 13 април в Барселона се проведе неформална среща на министрите с южните партньори относно бъдещето на ЕПС, на която присъстваха 36 министри на външните работи, ВП/ЗП, комисарят Хан, както и други представители на регионални организации. Срещата предостави на държавите — членки на ЕС, и на държавите от региона на южното съседство възможност за ползотворен обмен на мнения във връзка с процеса на преразглеждане на европейската политика за съседство, като по този начин се гарантира принципът на ангажираност.

Положението в Сирия и Ирак ще изисква постоянни усилия и внимание, включително в подкрепа на усилията за разгром на ИДИЛ/Даиш. Част от този приоритет ще бъде изпълнението на регионалната стратегия на ЕС по отношение на Сирия и Ирак, както и на заплахата от ИДИЛ/Даиш. В Ирак усилията ще се съсредоточат върху оказването на подкрепа на новото правителство на Ирак в усилията му за стабилизиране и налагане на ред в Ирак и за изграждане на приобщаваща политическа среда. В случая на Сирия ЕС ще подкрепи усилията на специалния пратеник на ООН Стафан де Мистура за постепенно намаляване на насилието и създаване на благоприятна среда за процес на политически преход. Това ще включва мобилизиране на инструментите, с които разполагаме. Комисията обяви 1 милиарда евро за изпълнението на горепосочената стратегия в периода 2015—2016 г. В контекста на прегледа на бюджета приоритет ще бъде да се разгледат възможностите за по-добро определяне на приоритетите в полза на допълнителна хуманитарна помощ и помощ за стабилизиране и развитие, в краткосрочен и средносрочен план, които да способстват за преодоляване на продължаващите кризи.

ЕС ще продължи също да работи с международните и регионалните партньори за смекчаване на дестабилизиращите последици от конфликтите в Сирия и Ирак за съседните държави, включително тези от масовото пристигане на бежанци. Ливан продължава да е особено изложен на риск и ЕС ще продължи да работи с властите и да подкрепя приемните общности и ливанските въоръжени сили. По отношение на Йордания ЕС ще продължи да насърчава политическите реформи, да поощрява прилагането на плана за действие в рамките на европейската политика за съседство и да подкрепя приемните общности. Приносът на Турция за приемането на бежанци трябва да продължи да се отчита и подкрепя по подходящ начин.

Спешно е необходимо да се постигне напредък в **близкоизточния мирен процес**.

Множеството трагични събития през 2014 г. подчертаха необходимостта от създаването на нова политическа рамка, която да даде възможност за възобновяване на преговорите. ЕС ще продължи да участва активно и да работи за установяването на мир, включително в рамките на Четворката, съвместно с двете страни, както и с арабските държави и други членове на международната общност. Целта продължава да бъде решение, основано на две държави, на базата на споразумение, обхващащо всички въпроси относно окончателния статут и съответстващо на легитимните стремежи както на израелците, така и на палестинците. В случай на постигане на споразумение относно окончателния статут, ЕС предлага безпрецедентен пакет от политическа и икономическа подкрепа и подкрепа в областта на сигурността, включително „специално привилегировано партньорство“ и за двете страни.

От основно значение за ЕС е да бъде сложен край на конфликта, като едновременно с това се развиват тесните му отношения и с двете страни. Извършеният в началото на 2015 г. стратегически преглед на EUBAM Rafah подчертава желанието на ЕС и на международната общност като цяло да се улесни достъпът и да се намалят ограниченията на движението към и от ивицата Газа. ОПСО може да играе важна роля за създаването на подобни възможности в това отношение и поради това би могло да се разгледа възможността за преразполагане на мисията EUBAM Rafah, която евентуално да има по-широка географска роля, веднага когато политическите условия и сигурността го позволят. EUPOL COPPS продължава да предоставя помощ от първостепенно значение за установяването на автономна палестинска гражданска полиция и автономен палестински сектор на правосъдието. Стратегическият преглед, също в началото на 2015 г., ще се стреми към продължаване на мандата им.

Ще трябва да се засили ангажиментът спрямо държавите от Персийския залив както на регионално, така и на двустранно равнище, най-вече за решаване на общите предизвикателства в общите ни съседи, и по-специално бича на екстремизма, придружен с насилие, и тероризма. На 24 май 2015 г. в Доха се проведе среща на министерско равнище между ЕС и Съвета за сътрудничество на арабските държави от Персийския залив.

В Йемен ЕС ще продължи да настоява пред всички страни за постигане на трайно политическо решение в съответствие със съществуващата рамка за преход. Това е единственият начин за преодоляване на настоящите предизвикателства пред страната както в областта на сигурността, така и в икономическата област, и за запазване на единството и териториалната цялост на Йемен. Постигането на широк консенсус между различните политически участници следва да доведе до приключване на работата по нова конституция и приемането ѝ. Този процес обаче най-вероятно ще продължи да бъде сложен и крехък през цялата година, като основните политически, икономически и свързани със сигурността рискове допринасят за политическата несигурност. По-специално властите ще трябва спешно да предприемат действия по отношение на заплахата, произтичаща от терористичните дейности.

От основно значение ще бъде насочването в по-голяма степен на вниманието и ангажираността към **Мароко** и **Тунис**. Мароко и Тунис постигнаха значителен напредък в процеса на прехода към по-голяма демокрация, като от решаващо значение ще бъдат насърчаването и подкрепата за важния процес на приемане и прилагане на демократични реформи, както и ясното признаване на техния привилегирован статут и стратегическото значение на това партньорство за ЕС. Следващата основна стъпка и за двете държави е да изпълняват Партньорството за мобилност и да постигнат напредък по договарянето на задълбочено и всеобхватно споразумение за свободна търговия. Що се отнася до активните отношения с Тунис, през 2015 г. ЕС ще започне диалог относно сигурността и тероризма с тунизийските власти. Освен това Тунис скоро ще започне преговори с цел асоцииране към „Хоризонт 2020“ от 2016 г. нататък.

Друг приоритет ще бъде преразглеждането на ангажимента на ЕС в Египет. В ход е постепенното подновяване на Споразумението за асоцииране, както и подготвителната работа за договаряне на план за действие. Целта е да се осигури участието на Египет с оглед подпомагане на държавата и нейния народ в прехода, като същевременно се обсъдят спорните въпроси, по-конкретно в областта на правата на човека и основните свободи.

Що се отнася до Либия, ЕС подкрепя усилията на ООН да посредничи за постигането на споразумение между страните с цел съставяне на правителство на националното единство като основно средство да се сложи край на ширещата се в Либия безизходица в политиката и в сферата на сигурността. Процесът на политически преход, който включва трайно прекратяване на огъня, подобряване на сигурността (включително разпускане на военизираните отряди) и изграждане на публични институции, ще продължи да зависи от напредъка, постигнат в тази област. Могат да се използват няколко варианта по линия на ОПСО, едновременно с подкрепата от инструменти на ЕС, така че либийското правителство на националното единство да бъде подпомогнато в това отношение. В ход е разумното планиране на ОПСО, като при него допълнително ще бъдат взети предвид резултатите от диалога в рамките на ООН (включително възможните конкретни искания за подкрепа от ЕС) и бележките от държавите членки на равнището на Съвета. Ще трябва да се вземе и решение относно бъдещето на EUBAM Libya, която в момента включва само 3-ма служители, базирани в Тунис, както и дали мисията може да бъде подновена според случая, така че да започне отново предоставянето за Либия на капацитет за интегрирано управление на границите. След като бъде съставено правителство на националното единство, ЕС ще му предостави подходяща подкрепа.

ЕС ще продължи да работи за положителна динамика в развитието на отношенията с Алжир. Приоритет ще бъде завършването на плана за действие в рамките на европейската политика за съседство. През 2015 г. беше поставено началото на диалог между ЕС и Алжир в областта на енергетиката. ЕС ще работи още по-активно с Алжир по въпросите на сигурността и борбата с тероризма.

ЕС ще продължи да насърчава регионалното сътрудничество в Средиземноморския регион, по-специално чрез насърчаване на стартирането на конкретни и значими проекти в рамките на Съюза за Средиземноморието, укрепване на диалога с Арабската лига и насърчаване на по-мощен регионален диалог и сътрудничество в Магреба.

По отношение на страните от южното съседство основен приоритет в Средиземноморския регион ще бъдат овладяването на миграцията и контрабандата на мигранти и съответните предизвикателства пред сигурността. При реакцията трябва да се изградят ефективни връзки между вътрешното и външното измерение на политиката в областта на миграцията въз основа на вече наличните инструменти, включително Работната група по въпросите на Средиземноморието и действията, предвидени в заключенията на Съвета относно миграцията от октомври 2014 г.

2. Европа и Централна Азия

По отношение на Русия ЕС ще трябва да лавира по труден път и да търси нови начини за управление на отношенията. След незаконното анексиране на Крим от Русия и продължаващото дестабилизиране от нейна страна на Източна Украйна, отношенията не могат да останат същите. ЕС ще поддържа политиката за непризнаване на незаконното анексиране на Крим и ще продължи политиката си на двупистов подход, който съчетава дипломатическата ангажираност в подкрепа на намирането на политическо решение въз основа на договореностите от Минск с цели ограничителни мерки, когато това е необходимо. Постигането на напредък към разрешаването на кризата в Украйна ще продължи да бъде предпоставка за възобновяване на съвместната работа в редица области от общ интерес.

Същевременно Русия, макар и с агресивни политики в съседния регион и големи вътрешни проблеми, остава важен геополитически фактор, с който ЕС има редица общи интереси. ЕС ще продължи да следи положението с правата на човека.

Подходът трябва да отразява тази сложна действителност. ЕС и Русия ще трябва да продължат сътрудничеството в рамките на Г-20 по въпроси като изменението на климата и тероризма, както и по въпроси, свързани с международната сигурност, като Сирия, Либия, иранската ядрена програма и близоизточния мирен процес.

Същевременно ЕС ще продължи да призовава Русия да спазва своите международни ангажменти, например по въпроси, свързани със зачитането на суверенитета и териториалната цялост на други държави, СТО, върховенството на закона и доброто управление. В дългосрочен план една по-широка област на икономически просперитет, основана на правилата на СТО и суверенния избор в Европа и отвъд нея, може да е от полза за всички.

През 2015 г. ЕС ще продължи да бъде изцяло ангажиран в Западните Балкани в съответствие с целите на процеса на стабилизиране и асоцииране и заключенията на Съвета в тази област, последните от които от 15 и 16 декември 2014 г. В началото на 2015 г. предвиждаме да се проведе първият кръг от диалога между Белград и Прищина, след формирането на ново правителство в Прищина. Основната цел е нормализирането на отношенията, като изпълнението на споразумението от април 2013 г. ще бъде приоритет през цялата година. В Босна и Херцеговина, в съответствие със заключенията си от 15 декември 2014 г., ЕС очаква потвърждение в целия политически спектър на писмения ангажимент за реформи, които са необходими, за да се позволи влизането в сила на споразумението за стабилизиране и асоцииране и постигането на конкретен напредък по пътя на страната към ЕС.

Както и през последните години ЕС ще продължи да поддържа тесния си ангажимент с бившата югославска република Македония, като особено внимание ще се обърне на националния политически диалог, където рискът от допълнително влошаване изисква специални усилия от всички страни. След решението от юни 2014 г. на Албания да се даде статут на страна кандидатка, 2015 г. ще бъде важна година за задълбочаване на усилията за реформа. Освен това, провеждането на общински избори преди лятото ще изисква цялостна подготовка и добра организация. През 2015 г. в Черна гора ще трябва да се даде най-висок приоритет на изпълнението на реформите.

По отношение на **продължителните конфликти** ЕС ще взаимодейства и занапред активно с Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа (ОССЕ).

По отношение на **Турция** непосредствен приоритет е по-нататъшното сътрудничество в областта на върховенството на закона и основните права и насърчаването на по-нататъшните реформи. ЕС ще продължи да оказва подкрепа за кюрдския мирен процес. В контекста на борбата срещу ИДИЛ/Даиш Турция ще продължи да бъде важен партньор в борбата с екстремизма в Сирия и Ирак и с общата заплаха, произтичаща от чуждестранните бойци.

ЕС ще използва и възможностите да припомни, че от Турция се очаква активно да подпомага преговорите за разрешаване на кипърския проблем.

В началото на годината ще се работи и по **прегледа на стратегията на ЕС за Централна Азия**, което ще доведе до приемането на нови заключения на Съвета през юни.

Назначаването на нов СПЕС за Централна Азия потвърждава отново ангажимента на ЕС по отношение на региона и ще даде известен импулс в това отношение. През март в Душанбе ще се проведе диалог на високо равнище по въпросите на сигурността.

На 20 януари 2015 г. беше парафирано засиленото споразумение за партньорство и сътрудничество с Казахстан. Казахстан ще бъде домакин на заседанието ЕС—Централна Азия на равнище министри, вероятно през юли.

На последно място, през първото полугодие ще се стремим към приключване на преговорите за подновяване на **финансовите механизми на ЕИП и на Норвегия**. Ще започнем и преговори по споразумение за асоцииране с Андора, Монако и Сан Марино. Очаква се Федералният съвет на Швейцария да установи връзка с Комисията след приемането от негова страна на проекта за закон за прилагане на конституционните членове на 9 февруари 2014 г. и на мандата за водене на преговори за предоговарянето на Споразумението за свободното движение на хора.

Арктическият регион придобива все по-голямо стратегическо значение. След оттеглянето на канадското възражение ЕС се стреми да официализира своя статут на наблюдател в Арктическият съвет преди следващата среща на министерско равнище на Арктическият съвет през април 2015 г. Може да се предвиди обсъждане в рамките на групата на Комисията относно външната дейност (CGEA) през пролетта, последвано от консултации с външни заинтересовани страни. Би могло да се придвижи напред подготовката на съобщение в началото на 2016 г.

3. Африка

ЕС ще продължи да има два основни приоритета във връзка с **Африка**: да насърчава изграждането на един мирен континент чрез предотвратяване на конфликтите и на тероризма; и да осигурява просперитет чрез ускоряване на устойчивия растеж и развитието. На последно място следва да се посочи, че ЕС и Африка имат общ интерес по глобални въпроси като изменението на климата, миграцията и програмата за периода след 2015 г.

ЕС ще работи за поддържането на засилен политически диалог с Африка, по-специално с Африканския съюз (АС), на всички равнища и за изпълнението на приоритетите, набелязани в пътната карта за периода 2014—2017 г.: мир и сигурност; демокрация; добро управление и права на човека; човешко развитие; устойчиво и приобщаващо развитие и растеж и континентална интеграция; глобални и възникващи въпроси. ЕС приветства темата на АС за 2015 г. (Овластяване на жените и развитие за постигане на целите на Програмата на Африка до 2063 г.), както и за 2016 г. (Права на човека с акцент върху равенството между половете). На африканския континент са разположени девет мисии по линия на ОПСО, поради което комплексният подход и мисиите по линия на ОПСО ще останат в центъра на дейността на ЕС.

Регионът на **Африканския рог** ще продължи да бъде основен приоритет, а специалният представител на ЕС Александър Рондос и делегациите на ЕС ще продължат да работят упорито по въпросите на стабилизирането. В Сомалия от основно значение ще е да се доразвива напредъкът, постигнат в областите на политическата стабилност и сигурността, и да се съдейства за по-нататъшното укрепване на политическия процес на федерално и регионално равнище. В Южен Судан ЕС ще продължи да подкрепя водения на регионално равнище процес на посредничество и да работи с всички страни за постигане на устойчиво решение на продължителния конфликт.

Сахел ще продължи да привлича вниманието на ЕС, тъй като сигурността и развитието в този регион са от решаващо значение. Във връзка с това ЕС е ангажиран с изпълнението на своята стратегия за сигурност и развитие в Сахел чрез регионалния план за действие. В частност, вниманието ще бъде насочено към предотвратяването и борбата с радикализацията и екстремизма, придружен с насилие, младежта, миграцията и мобилността, управлението на границите и борбата с незаконния трафик и организираната трансгранична престъпност, като се използват всички съответни инструменти, включително мисиите по линия на ОПСО в Нигер и Мали.

В **Мали**, в качеството си на един от посредниците Европейският съюз, главно чрез своя СПЕС за Сахел, има готовност да окаже подкрепа на страните в усилията им за изпълнение на мирното споразумение, подписано на 15 май 2015 г. в Бамако. В рамките на комплексния си подход ЕС се ангажира да продължи да използва подходящите инструменти, включително мисиите си по линия на ОПСО — EUTM Мали и EUCAP Sahel Mali.

В Гвинейския залив ще се даде приоритет на прилагането на стратегията на ЕС за Гвинейския залив, успоредно с плана за действие за Гвинейския залив, който ще бъде приет скоро. Непрекъснатата координация с африканските и международните партньори ще бъде от основно значение в контекста на предвидената за ноември 2015 г. среща на високо равнище с АС в Того по въпросите на морската сигурност и развитието.

В региона на Големите африкански езера ЕС, в тясно сътрудничество с африканските и международните партньори, ще съсредоточи действията си в две области, които са от съществено значение за стабилността: провеждането на честни, мирни и отворени за всички избори в Бурунди и Демократична република Конго (ДРК) и неутрализирането на всички въоръжени групировки в източната част на ДРК, по-специално на Демократичните сили за освобождението на Руанда.

В ДРК мисията EUSEC ДР Конго ще прехвърли част от задачите си на програмата PROGRESS на Европейския фонд за развитие, като същевременно ще продължи да изпълнява опростен мандат със значително намален персонал. Мисията ще приключи на 30 юни 2016 г.

В Централноафриканската република (ЦАР) ЕС ще продължи да оказва подкрепа за сигурността и за възстановяването на страната, включително като допринася за провеждането на изборите в рамките на програмата за подкрепа на ООН. Свързващата операция EUFOR RCA се доказва като много успешна в подпомагането на MINUSCA при стабилизирането на положението със сигурността в Банги. Понастоящем EUFOR RCA прехвърля на MINUSCA отговорността за два квартала на града. Операцията ще приключи на 15 март 2015 г. Тя ще бъде последвана от EUMAM RCA — автономна военна консултативна мисия за подкрепа на властите на Централноафриканската република в подготовката на предстоящата реформа на сектора на сигурността в тясна координация с MINUSCA. Тя ще съдейства на въоръжените сили на Централноафриканската република при управлението на настоящото положение и изграждането на капацитета и качеството, които са необходими за изпълнение на бъдещата цел — модернизирани, ефективни и отговорни въоръжени сили. Предвижда се мандатът на мисията да е една година.

4. Северна и Южна Америка

Северна и Южна Америка дават на ЕС редица възможности, във връзка с приоритетите на новата Комисия, за стимулиране на заетостта и растежа в ЕС, но също така и по отношение на многостранния дневен ред на ЕС и външните аспекти на вътрешните политики (например изменението на климата, енергетиката, цифровата икономика). 2015-а година представлява възможност да се засили партньорството с основните съюзници, както и да се изпрати ясно послание за нарастващата политическа ангажираност към Латинска Америка на срещата на върха ЕС—CELAC през юни. Ангажираността на ЕС с регионалните групи ще допринесе за установяването на солидни двустранни отношения.

ЕС и американските държави споделят редица основни външнополитически проблеми с Европа (изменение на климата, миграция, наркотици, сигурност, международно финансово сътрудничество). От съществено значение е сътрудничеството, по-специално със САЩ. Това обаче ще изисква непрекъснат и широк политически ангажимент във всички случаи, включително по отношение на многостранните форуми. Поддържането и задълбочаването на стратегически партньорства е от решаващо значение.

Очаква се да се задълбочи допълнително сътрудничеството в областта на **ОПСО** след предишните успехи, включително чрез принос за мисиите на ЕС по линия на ОПСО (САЩ, Канада, но също и Колумбия и Чили).

Приоритет за сътрудничеството на ЕС с **Канада** ще бъде подписването и временното прилагане както на всеобхватното икономическо и търговско споразумение, така и на споразумението за стратегическо партньорство, и постигането на напредък по отношение на Арктическият съвет и сътрудничеството в областта на външната политика и политиката на сигурност. В предстоящото споразумение за стратегическо партньорство ще бъдат заложени съвместните ценности на ЕС и Канада, като целта му е да изведе отношенията между страните на ново равнище. То стимулира задълбочаване на връзките във всички области на сътрудничество, включително по-нататъшното засилване на сътрудничеството в областта на политиката на сигурност (наред с другото в подкрепа на управлението на кризи и изграждането на капацитет в трети държави).

ЕС ще продължи да работи в тясно сътрудничество със **Съединените щати** в областта на външната политика, например по прилагането на договореностите от Минск, санкциите срещу Русия, както и помощта за Украйна, в т.ч. реформата в сектора на сигурността.

Голяма част от вниманието ни ще се насочи към борбата срещу ИДИЛ/Даиш, която ще се координира наред с другото чрез коалиция за борба с ИДИЛ/Даиш, както и към по-нататъшната дейност за борба с тероризма, и работата по мерките, договорени на състоялото се на 19 февруари 2015 г. във Вашингтон заседание относно противодействието на екстремизма, придружен с насилие.

ЕС ще се стреми към сключване на рамковото споразумение (включително относно съдебната защита, която да бъде въведена от САЩ) и схемата за неприкосновеност на личния живот. Освен това ЕС и САЩ ще продължат тясното си сътрудничество в областта на енергетиката, по-специално енергийната сигурност, и ще си сътрудничат по въпросите на изменението на климата с оглед на Конференцията на ООН за изменението на климата в Париж.

Важно ще е да продължи укрепването на сътрудничеството по линия на ОПСО чрез насърчаване на приноса на САЩ за мисиите и операциите на ЕС, като продължи сътрудничеството между военните, включително по отношение на логистиката.

Трансатлантическото партньорство за търговия и инвестиции (ТПТИ) е един от най-важните приоритети в отношенията между ЕС и САЩ. Наред с чисто икономическите ползи, които ще се постигнат чрез засиленото двустранно сътрудничество в областта на търговията, инвестициите и регулирането, ТПТИ има потенциала значително да засили позицията на ЕС при определянето на световни стандарти и да допринесе за определянето на икономическата програма в световен мащаб.

По-голямата икономическа мощ на ЕС, трансатлантическата икономическа интеграция и геоикономическото партньорство биха укрепили способностите на ЕС за реагиране на предизвикателствата, пред които той е изправен в Европа. ТПТИ укрепва стратегическото партньорство между ЕС и САЩ в съответствие със съществуващите солидни връзки в областта на сигурността и политически връзки.

През 2015 г. капацитетът на ЕС за **помощ и посредничество след конфликти** в Северна и Южна Америка също би могъл да доведе до нови успехи, сходни на този в Колумбия. Освен това ЕС ще се ангажира с укрепването на сигурността на гражданите в Централна Америка и Карибите и подпомагането на вътрешните реформи в Куба. В тази област ЕС ще продължи преговорите за споразумение за политически диалог и сътрудничество.

5. Азия — Тихоокеанският басейн

През 2015 г. ще доведе до динамично по-нататъшно консолидиране на дълготрайните отношения на Европейския съюз с държавите от **Азия и Тихоокеанския басейн**. Действията и политическите инициативи на ЕС ще отразяват стратегическите интереси на ЕС и желанието му регионът да следва пътя на мира, демократизацията и зачитането на човешките права, на регионалното сътрудничество и икономическото развитие.

ЕС е готов да засили присъствието си в региона чрез инициативи на политиката и по-големи лични ангажименти от страна на лидерите на ЕС.

Ще продължат да са полезни насоките на ЕС, например насоките за политиката по отношение на Източна Азия от 2012 г., стратегическата програма за сътрудничество между ЕС и Китай до 2020 г., планове за действие ЕС—АСЕАН и ЕС—Индия, стратегията на ЕС за Афганистан от 2014 г. и рамката за политиката и подкрепата на ЕС за Мианмар/Бирма. Някои от тези политически насоки могат да бъдат актуализирани през годината.

Постоянните проблемни точки в Азия и Тихоокеанския басейн имат пряко отношение към интересите на ЕС, а нетрадиционните предизвикателства пред сигурността като климата, управлението на водите (по-специално в региона на Меконг), енергетиката, трафика на хора, пандемии и рисковете, свързани с природните бедствия, са все повече на дневен ред във връзка с регионалната сигурност. Растящото търсене на енергия и конкуренцията за ресурси могат да доведат до увеличаване на напрежението.

Тези предизвикателства за сигурността често контрастират с процъфтяващата икономика и с важното за всички, включително ЕС, запазване на сигурността на инвестициите и на пътищата за снабдяване. Съветът ще продължи да се информира по всички аспекти на сигурността в Азия през цялата 2015 г.

От практическа гледна точка опасенията на ЕС ще бъдат разгледани допълнително чрез по-активна ангажираност — сътрудничество с азиатските държави в областта на разрешаването на кризи, посредничеството и помиряването след конфликти, както и сигурността и отбраната (Аче, Мианмар/Бирма, Минданао, Непал, Източен Тимор), но също така и по трансгранични въпроси като киберсигурността, борбата с трансграничната престъпност и морската сигурност.

В двустранен план с добър темп ще продължи да се развива сътрудничеството в областта на **ОВПС/ОПСО** с Австралия, Китай, Япония, Нова Зеландия и Република Корея. Въпросите на регионалната сигурност ще заемат важно място в рамките на срещите на върха на ЕС с Китай, Япония и Република Корея, както и на срещата на външните министри от Азия и Европа (ASEM). Афганистан продължава да е единственото място в Азия, където в момента ЕС разполага, от 2007 г. насам, мисия по линия на ОПСО (EUPOL Афганистан). Предвид досегашния си опит ЕС е естествен поддръжник на усилията за изграждане на стабилна, многостранна, основана на правила и сътрудничество сигурност в Азия. Присъединяването на ЕС към Договора за приятелство и сътрудничество през 2012 г. засили ангажираността с **Регионалния форум на АСЕАН (ARF)**, а лидерите на ЕС взеха участие във важни многостранни срещи на високо равнище по въпросите на сигурността в региона — от диалога от Шангри-ла по въпросите на сигурността в Азия до ежегодния Регионален форум на АСЕАН на равнище министри. Това ще продължи и през 2015 г.

ЕС ще продължи да бъде водещ донор в региона. Въпреки икономическите ограничения значително се увеличи финансовият пакет, предназначен за Азия по новата финансова рамка за 2014—2020 г.

Във връзка с това регионът ще получи значителен дял от средствата по линия на новия „Инструмент за партньорство“, който има за цел насърчаване на стратегическите интереси на ЕС (подобрен достъп до пазара, подкрепа за стратегиите на Съюза за партньорство, икономическо присъствие, реализиране на международното измерение на „Европа 2020“ и публична дипломация).

Срещата „Азия—Европа“ (АСЕМ) ще играе важна роля в по-активния подход на ЕС спрямо Азия след успешното провеждане на 10-ата среща на върха на АСЕМ в Милано и в хода на подготовката за 12-ата среща на АСЕМ на равнище министри на външните работи, която ще се състои под председателството на ВП/ЗП в Люксембург на 5—6 ноември 2015 г.

С предстоящото назначаване на първия специален посланик на ЕС за връзки с държавите от **АСЕАН** в Джакарта ЕС ще даде конкретен облик на интензивните отношения с тази регионална организация и нейните десет държави членки.

АСЕАН, която през 2015 г. ще бъде председателствана от Малайзия, е на път да изпълни своята цел за създаване на икономическа общност на АСЕАН през 2015 г. ЕС е вторият най-голям търговски партньор на АСЕАН след Китай. ЕС е сключил споразумение за свободна търговия и инвестиции със Сингапур и води преговори по споразумения за свободна търговия с други членове на АСЕАН, включително Виетнам, Малайзия и Тайланд.

През 2015 г. ще бъде отбелязана 40-ата годишнина на дипломатическите отношения между ЕС и **Китай**. Основният приоритет на ЕС и Китай ще бъде да поддържат сътрудничеството въз основа на програмата ЕС — Китай за стратегическо сътрудничество за периода до 2020 г., която беше договорена на срещата на върха ЕС-Китай през ноември 2013 г. в Пекин. 5-ият кръг от стратегическия диалог ЕС—Китай и 17-ата среща на върха ЕС—Китай ще бъдат важни стъпки за постигането на напредък в сътрудничеството помежду ни през 2015 г.

ЕС ще продължи сътрудничеството си с новото **индийско** правителство, включително чрез евентуална среща на върха между ЕС и Индия. Едновременно с това ЕС ще продължи да си сътрудничи с Индия по важни глобални въпроси като енергетиката/изменението на климата в хода на подготовката за Парижката конференция и Програмата за развитие за периода след 2015 г.

ЕС ще продължи да поставя пред индийските партньори нерешения отдавнашен въпрос за двамата задържани италиански моряци.

ЕС ще работи за постигане на напредък в преговорите по споразумение за стратегическо партньорство и споразумение за свободна търговия с Япония, не на последно място с оглед на обявената от Япония цел преговорите да приключат до края на 2015 г. Предвид интереса на Япония за по-голям принос в усилията за мир и стабилност в световен мащаб, ще проучим възможностите за задълбочаване на сътрудничеството с Япония по въпросите на сигурността. Срещата на върха ЕС—Япония в Брюксел през второто тримесечие на 2015 г. ще бъде важна възможност за разглеждане на въпроси от общ интерес и на споделени политически цели, като например икономическото възстановяване, международната сигурност и изменението на климата.

През 2015 г. в партньорството на ЕС с **Република Корея** акцентът ще се постави най-вече върху пълното прилагане на разпоредбите на трите основни действащи споразумения (рамковото споразумение, споразумението за свободна търговия и рамковото споразумение за участие в операции на ЕС за управление на кризи) и върху укрепването на съществуващия политически и секторен диалог. Предвидено е да се проведе среща на върха между ЕС и Корея в Сеул.

Установяването на правителство на националното единство в **Афганистан** дава нов импулс, което може да доведе до промяна в национален план и да подпомогне стабилизирането на региона. Ако националните сили за сигурност на Афганистан са в състояние да поддържат сигурността, това ще даде възможност за амбициозни икономически и политически реформи, изложени по време на Лондонската конференция, както и за съдържателен мирен процес. Стратегията на ЕС за Афганистан, подкрепена със средства в размер на 1,4 милиарда евро в рамките на Инструмента за сътрудничество за развитие (ИСР), удължаването на мисията на EUPOL и предвиденото споразумение за сътрудничество за партньорство и развитие, което трябва да бъде финализирано през 2015 г., предоставят рамка за ЕС и държавите членки, подкрепящи този дългосрочен процес. До средата на 2015 г. на заседание на висшите служители следва да бъде одобрена преразгледана рамка за взаимна отчетност.

Приоритет в отношенията с **Пакистан** ще бъде да се осигури по-нататъшен напредък при изпълнението на Петгодишния план на ангажиментите ЕС—Пакистан, който е подчинен на стратегическия диалог. През 2015 г. в Исламабад се планира да се проведе третият стратегически диалог между ЕС и Пакистан. През 2015 г. ще се наблюдава отблизо напредъкът в ефективното изпълнение от страна на Пакистан на 27-те основни конвенции по режима ОСП +, така че да бъде представен доклад на Европейския парламент и на Съвета. ЕС ще продължи диалога си с Пакистан по конкретни въпроси, включително правата на човека, енергетиката, борбата с тероризма и миграцията.

По отношение на **Бангладеш** ЕС ще продължи да следи положението с управлението и с правата на човека и да работи с правителството, САЩ и Международната организация на труда (МОТ), за да се гарантира изпълнението на ангажиментите, договорени в Пакта за устойчивост, с цел подобряване на трудовите права, условията на труд и безопасността на фабриките в сектора на конфекцията в Бангладеш.

ЕС ще продължи да работи съвместно с Шри Ланка, Мианмар, Тайланд и Камбоджа, по-специално по въпроси, по които ЕС разполага със значителни лостове за въздействие и във връзка с които е възможно нестабилната политическа обстановка или крехкото помирение след конфликти да изискват особено внимание.

2015-а ще е особено благоприятна за постигането на напредък в отношенията ни с **Австралия** и **Нова Зеландия**. По отношение на **Австралия** приоритет през 2015 г. ще бъде подписването на споразумението за управление на кризи в началото на 2015 г. и подписването на рамковото споразумение по-късно през годината. ЕС ще продължи ангажимента си в сътрудничеството по въпроси, свързани със сигурността, в т.ч. годишния диалог за сигурността и диалога в сферата на борбата с тероризма. Що се отнася до Нова Зеландия, приоритет ще бъде подписването на споразумение за партньорство по въпросите на отношенията и сътрудничеството, както и продължаването на участието в сътрудничеството по въпроси, свързани със сигурността, в т.ч. годишния диалог за сигурността.

ЕС ще поднови цялостното сътрудничество за развитие и ще даде нов тласък на политическия диалог с новото демократично правителство на **Фиджи**. ЕС ще остане ангажиран с Форума на тихоокеанските острови (PIF).

6. Международна сигурност

Приоритет за ЕС ще остане борбата с разпространението на оръжия за масово унищожение. От 27 април до 22 май 2015 г. в Ню Йорк ще се проведе Конференцията за преглед на Договора за неразпространение на ядреното оръжие, което ще е възможност да се насърчи сближаването между ядрените и неядрените държави. ЕС ще продължи да е основен застъпник за зоната, свободна от ядрени оръжия в Близкия изток.

Продължава да е необходима солидна международна рамка за преодоляване на тези предизвикателства, като ЕС ще продължи да насърчава всеобщото и ефективно прилагане на международните инструменти (Конвенцията за забрана на химическото оръжие, Договора за търговията с оръжие, Договора за неразпространение на ядреното оръжие, Конвенцията за забрана на противопехотните мини, Хагския кодекс на поведение срещу разпространението на балистични ракети и др.). Подкрепата от ЕС ще се насочи най-вече към Международната агенция за атомна енергия (МААЕ), Организацията за забрана на химическото оръжие, Организацията на Договора за пълна забрана на ядрените опити и ефективното прилагане на Договора за търговията с оръжие.

През първата половина на годината основен приоритет както за ЕС, така и в международен план ще остане дипломатическият процес за постигане на цялостно решение на **иранския ядрен въпрос**.

Предвиждат се няколко кръга преговори на политическо и експертно равнище под ръководството на ЕС. Успоредно с това ЕС ще продължи да настоява Иран да играе конструктивна роля в региона (както и да изпълнява на национално равнище поетите международни задължения относно, наред с другото, правата на човека).

В случай на споразумение по ядрения въпрос значително ще се увеличат шансовете за развитие на засилени и продуктивни отношения на ЕС с Иран.

Европейският съюз ще трябва да продължи да насочва вниманието си към Корейската народнодемократична република като източник на нестабилност в региона и предвид настоящите и незаконни програми за оръжия за масово унищожение и за балистични ракети. ЕС ще продължи да полага всички възможни усилия да подкрепя и настоява за диалог между Северна и Южна Корея и за повторното започване на шестстранните разговори на надеждна основа в тясна координация с всичките си възлови партньори. ЕС също така ще продължи да работи за подобряване на положението с правата на човека в КНДР.

Продължава да има поводи за загриженост, а с течение на времето може да възникнат и нови, относно **разпространението на ОМУ** във връзка с конфликта в Сирия, предвид предположенията, че неоткрити запаси от ОМУ материали биха могли да попаднат в ръцете на ислямски екстремистки групи като ИДИЛ. В по-широк план конфликтът продължава да осигурява база за възхода на екстремистки терористични групи, включително явлението чуждестранни бойци (от Европа и другаде) и растящото сектантство. Ще трябва да се наблюдава по-отблизо потенциалът за развитие на връзките между различните екстремистки групировки от Близкия изток към Северна, Източна и Западна Африка.

По отношение на **европейската сигурност** новопоявилите се комплексни заплахи подчертават необходимостта от по-нататъшни взаимодействия и по-тясно сътрудничество на всички равнища. Тероризмът, организираната престъпност и киберпрестъпността са трите ключови приоритета, набелязани в Европейската програма за сигурност, приета от Комисията през април 2015 г., като налагащи незабавни действия. Те представляват трансгранични заплахи, между които има ясна връзка, а тяхното многостранно и международно измерение показва необходимостта от ефективна и координирана реакция на равнище ЕС. В програмата се набелязват конкретни инструменти и мерки, които ще бъдат използвани в тази съвместна работа с цел гарантиране на сигурността и по-ефективна борба с тези три най-сериозни заплахи. ЕС ще продължи да работи посредством интегрирани регионални стратегии и диалози с основните партньори, както и на многостранно равнище.

Трябва да се поддържа напредъкът, постигнат в повишаването на ефективността, въздействието и присъствието на **общата политика за сигурност и отбрана** (ОПСО).

Европейският съвет ще направи оценка на действителния напредък по всички въпроси през юни 2015 г. и ще предостави по-нататъшни насоки въз основа на доклад на Комисията, изготвен на базата на принос от страна на Комисията, върховния представител и Европейската агенция по отбрана.

Ще трябва да се разгледат въпросите относно изразходването на средствата за отбрана и европейските отбранителни способности, както и подготвителната работа в редица области, например подкрепата за капацитета на партньорите при управлението на кризи и сигурността (включително „обучение и оборудване“) и отношенията между ЕС и НАТО.

Мисиите и операциите ще продължат да бъдат в основата на ОПСО. Ще продължат контактите с партньорите и насърчаването на участието в мисии и операции по линия на ОПСО, редовните диалози по въпросите на сигурността и отбраната, укрепването на многостранните/регионалните партньорства и организирането на съвместни семинари със стратегически партньори.

Ще има възможност за популяризиране на външните аспекти на приетия на 16 декември **план за действие за морската сигурност** на срещата на върха на Африканския съюз (Адис Абеба, 30 януари 2015 г.) и по време на стратегическото партньорство между ЕС и Китай (февруари или март 2015 г.).

ЕС ще положи усилия и за подобряване на **способностите си за бързо реагиране** с оглед на разполагането на най-подходящите граждански и военни активи.

По-специално, изключително важно е да се намери противодействие на така наречените техники за „хибридни заплахи“, т.е. как да противодействаме на заплахи, които подриват и дестабилизируют под прикритие на „правдоподобност“, подкрепени от операции за агресивна комуникация.

На Световната конференция по въпросите на киберпространството на 16—17 април 2015 г. в Хага бяха формулирани стратегически политики за киберпространството. Конференцията предостави също възможност за популяризиране на визията за свободно, отворено и сигурно киберпространство, в което всички заинтересовани страни участват във вземането на решения. Като цяло, за ЕС беше важно да продължи да предприема действия както по отношение на заплахите за киберсигурността, така и за ползите, които могат да бъдат извлечени от киберпространството, включително по отношение на свободата и пиратството, икономическия растеж, иновациите и достъпа. През следващата година ЕС ще придвижи приоритетите, сред които разработването на мерки за изграждане на доверие по въпросите на киберсигурността, така че да се увеличи предвидимостта за поведението на държавите в киберпространството, подкрепата на изграждането на капацитет в киберпространството в трети държави и утвърждаването на правата на човека като част от управлението на интернет.

На последно място, през 2015 г. ЕС ще продължава да бъде изправен пред конфликти, изискващи **комплексен отговор от страна на ЕС**, като се започне с предотвратяването на конфликти, ранното установяване на възникващи конфликти и посредничеството. Ще продължим да укрепваме практическото сътрудничество с партньорите относно предотвратяването на конфликти, като например ООН, включително относно посредничеството, съвместния анализ на конфликти и чрез финансираната от ЕС мрежа за диалог с гражданското общество.

Ще трябва да се работи по въвеждането на **новата система на ЕС за ранно предупреждение за конфликти** в процеса на вземане на стратегически решения. За подобряването на превантивната дейност, но също така и разрешаването на конфликти и изграждането на мира, ще е необходим структуриран анализ на конфликтите, така че да се съдейства за насочването на единни действия на ЕС заедно с неговите държави членки и международните партньори, като се използва експертният опит на гражданското общество. По този начин в съответните служби постепенно ще бъдат въведени подобро обучение и насоки, така че да се повиши ефективността и чувствителността към конфликти във външната дейност.

Приоритет е инвестирането в подкрепа за посредничеството от други заинтересовани страни и допълнителното укрепване на капацитета на ЕС. Екипът на ЕСВД за **подкрепа на посредничеството** допълнително ще насърчава посредничеството като средство за първа реакция при възникващи или съществуващи кризисни ситуации. В областта на правосъдието в условията на преход ще бъде финализиран и приложен нов документ за политиката на ЕС, както и ще се укрепи начинът, по който ЕС участва в реформата в сектора на сигурността, като ще се предоставят оперативни насоки за подобряване на ефективността в цялата система на ЕС.

63. Европейският съюз ще продължи да подкрепя усилията за по-нататъшно привеждане в действие на принципа „отговорност за защита“ в рамките на трите стълба, всеки от които е еднакво важен.

64. През 2015 г. ще се извършат важни прегледи в областта на мира и сигурността, по-конкретно на мироопазващите операции на ООН, архитектурата за изграждане на мира и Резолюция 1325 на Съвета за сигурност на ООН за жените, мира и сигурността. Това предоставя навременна възможност да се направи критична оценка на сегашната архитектура на ООН за изграждане на мир и сигурност и да се проправи пътят напред. Взаимните връзки между тези прегледи са важни.

65. През 2015 г. ще се извърши преглед на мироопазващите операции на ООН.

Очаква се независимата група на високо равнище да докладва на генералния секретар на ООН през пролетта, след което той ще придвижи напред процеса. ЕС и някои от неговите държави членки вече са представили своя принос на групата и ще следят отблизо развоя на събитията.

През 2015 г. Общото събрание на ООН и Съветът за сигурност на ООН ще направят **десетгодишен преглед на архитектурата на ООН за изграждане на мира**. Това ще се основава на работата на консултативна група от експерти, която ще извърши проучвания по държави — в Бурунди, Централноафриканската република, Сиера Леоне, Южен Судан и Източен Тимор. Групата ще направи политически и институционален преглед на архитектурата за изграждане на мира и въз основа на това ще разработи констатации и препоръки. ЕС ще допринесе към този процес.

По повод на отбелязването през 2015 г. на 15-ата годишнина от приемането на **Резолюция 1325 на Съвета за сигурност на ООН относно жените, мира и сигурността**, през октомври 2015 г. ще се направи **преглед на високо равнище** с цел оценка на напредъка на световно, регионално и национално равнище в прилагането на Резолюция 1325 на Съвета за сигурност на ООН, подновяване на ангажиментите и разглеждане на новите пречки. ЕС ще допринесе към този процес.

7. Права на човека и демокрация

ЕС ще продължи да утвърждава и защитава **правата на човека** на двустранно и многостранно равнище и да включва въпросите за правата на човека във всички свои политики.

След като срокът на плана за действие от 2012 г. относно правата на човека и демокрацията изтече в края на 2014 г., през второто полугодие на 2015 г. ще бъде приет нов такъв.

Новият план за действие ще обхваща изцяло мандата за 2015—2019 г. на ВП и на Европейската комисия и ще включва клауза за междинен преглед (през 2017 г.), който да съвпада с междинния преглед на външните финансови инструменти.

ЕС ще продължи своята дейност на многостранно равнище, по-специално в рамките на ООН, както е посочено в заключенията на Съвета от февруари 2015 г. относно приоритетите на ЕС във форумите на ООН по правата на човека, които както всяка година се приемат преди началото на съответната основна сесия на Съвета на ООН по правата на човека в Женева през март 2015 г.

През първото полугодие на 2015 г. ще бъде изготвен годишният доклад за 2014 г. относно правата на човека и демокрацията по света. Както и в предходните години докладът ще съдържа тематичен раздел и раздел по държави.

Мисиите за наблюдение на избори ще продължат да са основен инструмент за постигане на основната цел на външната дейност на ЕС: утвърждаване на демокрацията по света.

Що се отнася до **овластяването на жените**, 2015-а ще бъде важна година за утвърждаването на равенството между половете, тъй като ще отбележим 20-ата годишнина от Декларацията и Платформата за действие от Пекин от 1995 г. в Комисията за положението на жените, както и 15-ата годишнина от Резолюция 1325 на Съвета за сигурност на ООН относно приноса на жените за мира и сигурността.

8. Глобални въпроси

В областта на **борбата с тероризма** приетите на 9 февруари заключения на Съвета относно борбата с тероризма ще послужат като основа за по-нататъшното включване на въпроса за борбата с тероризма в цялостната външна дейност на ЕС и ще засилят политиката и действията за борба с тероризма, като вниманието се насочва към следните теми: укрепване на партньорствата с ключови държави; подкрепа за изграждането на капацитет; борба с радикализацията и екстремисткото насилие; насърчаване на международното сътрудничество и мерки по отношение на основните фактори и текущите кризи.

Последната фаза на междуправителствените преговори по **Програмата за развитие за периода след 2015 г.** ще започне през януари 2015 г. въз основа на предходните процеси, произтичащи от конференцията „Рио + 20“, особено на отворената работна група относно целите за устойчиво развитие, която през юли 2014 г. изготви предложение съответно за 17 общи и 169 конкретни цели, както и на Междуправителствения комитет от експерти по финансирането на устойчивото развитие.

В рамките на текущия процес на стратегически размисъл относно **отношенията ЕС—АКТБ след 2020 г.**, ЕС ще подчертава необходимостта да останем отворени и реалистични към бъдещата форма на архитектурата след изтичането на Споразумението от Котону, която следва да създаде наистина модерни отношения между ЕС и държавите от АКТБ.

Преди края на първото тримесечие на 2015 г. ще бъде изработен **план за действие за комплексен подход**.

До средата на 2015 г. ВП и Комисията, като се консултират с държавите членки, следва да разработят обхващаща целия ЕС стратегическа рамка за реформа в сектора за сигурност.

През годината може да се наложи изготвянето на **стратегия за превантивна външна политика по глобалните въпроси** по инициатива на Германия, Италия и Нидерландия.

Изменението на климата ще продължи да бъде геополитически стратегически приоритет за ЕС през 2015 г. Непосредствената цел е на 21-вата конференция на страните в Париж през декември да се постигне съгласие по амбициозно правно обвързващо споразумение в рамките на РКООНИК, което да е приложимо за всички страни. Целите на ЕС бяха одобрени от Европейския съвет през октомври 2014 г.

Тъй като промените в **арктическият** климат са от ключово значение за Европа, ЕС трябва да играе основна роля при подкрепата за едно успешно арктическо сътрудничество. Очаква се в края на 2015 г. да бъде приета арктическа стратегия на ЕС.

Енергетиката ще продължи да бъде основен елемент на външната политика на ЕС. Приемането на европейската стратегия за енергийна сигурност и на енергийния съюз ще изисква приноса на външната политика в подкрепа на тяхното прилагане, по-специално в следните области: 1) диверсификация на енергийните доставки и маршрути в ЕС; 2) насърчаване на открито, прозрачно и основано на правила глобално управление по въпросите на енергетиката; и 3) общи и последователни послания за енергийните партньори.

Миграцията ще остане важен приоритет през 2015 г. и след това. ЕСВД ще трябва да определи приоритетите на приноса си за изпълнението на европейската програма за миграцията — ключова стратегия, която беше приета през май 2015 г.

ЕСВД ще си сътрудничи с ключови държави на произход и на транзитно преминаване по политиките и процесите, включени в европейската програма за миграцията, като европейската политика за съседство (ЕПС), процеса от Рабат, процеса от Хартум и други, особено в най-засегнатите региони.

Епидемията от **ебола** подчерта необходимостта от засилване на системите на здравеопазване в много развиващи се страни, но също и от подобряване на способността на международната общност да въведе ефективни процедури за справяне с кризисни ситуации.

Ще продължат международните усилия за справяне с **проблема с наркотиците** в световен мащаб, като те ще бъдат насочени както към предлагането (във връзка с трафика на хора и организираната престъпност), така и към търсенето (здравеопазване, социална интеграция на жертвите на наркотици). 2015-а година ще бъде от решаващо значение в подготовката за специалната сесия относно наркотиците на Общото събрание на ООН, която ще се проведе през април 2016 г.

ПРИЛОЖЕНИЯ

Приложение I: Преглед на правните актове в областта на ОВППС (ограничителни мерки) през 2014 г.⁷⁹

Афганистан/талибани

Решение за изпълнение 2014/142/ОВППС на Съвета от 14 март 2014 г. за изпълнение на Решение 2011/486/ОВППС относно ограничителни мерки, насочени срещу определени лица, групи, предприятия и образувания, с оглед на положението в Афганистан (*ОВ L 76*, 15.3.2014 г., стр. 46)

Решение за изпълнение 2014/140/ОВППС на Съвета от 14 март 2014 г. за прилагане на Решение 2011/486/ОВППС на Съвета относно ограничителни мерки, насочени срещу определени лица, групи, предприятия и образувания, с оглед на положението в Афганистан (*ОВ L 76*, 15.3.2014 г., стр. 42)

Решение за изпълнение 2014/701/ОВППС на Съвета от 8 октомври 2014 г. за изпълнение на Решение 2011/486/ОВППС относно ограничителни мерки, насочени срещу определени лица, групи, предприятия и образувания, с оглед на положението в Афганистан (*ОВ L 293*, 9.10.2014 г., стр. 37)

Беларус

Решение за изпълнение 2014/24/ОВППС на Съвета от 20 януари 2014 г. за изпълнение на Решение 2012/642/ОВППС относно ограничителните мерки срещу Беларус (*ОВ L 16*, 21.1.2014 г., стр. 32)

Решение за изпълнение 2014/439/ОВППС на Съвета от 8 юли 2014 г. за изпълнение на Решение 2012/642/ОВППС относно ограничителни мерки срещу Беларус (*ОВ L 200*, 9.7.2014 г., стр. 13)

Решение 2014/750/ОВППС на Съвета от 30 октомври 2014 г. за изменение на Решение 2012/642/ОВППС на Съвета относно ограничителните мерки срещу Беларус (*ОВ L 311*, 31.10.2014 г., стр. 39)

⁷⁹ Списъкът включва единствено решенията по линия на ОВППС, с които се налагат ограничителни мерки. Изпълнението на мерките, попадащи в обхвата на Договора за функционирането на Европейския съюз, изисква и изготвянето на регламент на Съвета или на регламент за изпълнение на Съвета, по целесъобразност.

Босна и Херцеговина

Решение 2014/157/ОВППС на Съвета от 20 март 2014 г. за изменение на Решение 2011/173/ОВППС относно ограничителни мерки с оглед на положението в Босна и Херцеговина (*ОВ L 87, 22.3.2014 г., стр. 95*)

Централноафриканска република

Решение 2014/125/ОВППС на Съвета от 10 март 2014 г. за изменение на Решение 2013/798/ОВППС относно ограничителни мерки срещу Централноафриканската република (*ОВ L 70, 11.3.2014 г., стр. 22*)

Решение за изпълнение 2014/382/ОВППС на Съвета от 23 юни 2014 г. за изпълнение на Решение 2013/798/ОВППС относно ограничителни мерки срещу Централноафриканската република (*ОВ L 183, 24.6.2014 г., стр. 57*)

Решение за изпълнение 2014/863/ОВППС на Съвета от 1 декември 2014 г. за прилагане на Решение 2013/798/ОВППС относно ограничителни мерки срещу Централноафриканската република (*ОВ L 346, 2.12.2014 г., стр. 52*)

Кот д'Ивоар

Решение за изпълнение 2014/271/ОВППС на Съвета от 12 май 2014 г. за изпълнение на Решение 2010/656/ОВППС за подновяване на ограничителните мерки срещу Кот д'Ивоар (*ОВ L 138, 13.5.2014 г., стр. 108*)

Решение 2014/460/ОВППС на Съвета от 14 юли 2014 г. за изменение на Решение 2010/656/ОВППС за подновяване на ограничителните мерки срещу Кот д'Ивоар (*ОВ L 207, 15.7.2014 г., стр. 17*)

Крим/Севастопол

Решение 2014/386/ОВППС на Съвета от 23 юни 2014 г. относно ограниченията върху стоки с произход от Крим или Севастопол, в отговор на незаконното анексиране на Крим и Севастопол (*ОВ L 183, 24.6.2014 г., стр. 70*)

Решение 2014/507/ОВППС на Съвета от 30 юли 2014 г. за изменение на Решение 2014/386/ОВППС относно ограниченията върху стоки с произход от Крим или Севастопол, в отговор на незаконното анексиране на Крим и Севастопол (*ОВ L 226, 30.7.2014 г., стр. 20*)

Решение 2014/933/ОВППС на Съвета от 18 декември 2014 г. за изменение на Решение 2014/386/ОВППС относно ограничителни мерки в отговор на незаконното анексиране на Крим и Севастопол (*ОВ L 365, 19.12.2014 г., стр. 152*)

Демократична република Конго

Решение 2014/147/ОВППС на Съвета от 17 март 2014 г. за изменение на Решение 2010/788/ОВППС относно ограничителни мерки по отношение на Демократична република Конго (*ОВ L 79, 18.3.2014 г., стр. 42*)

Решение за изпълнение 2014/862/ОВППС на Съвета от 1 декември 2014 г. за прилагане на Решение 2010/788/ОВППС относно ограничителни мерки по отношение на Демократична република Конго (*ОВ L 346, 2.12.2014 г., стр. 36*)

Египет

Решение 2014/153/ОВППС на Съвета от 20 март 2014 г. за изменение на Решение 2011/172/ОВППС относно ограничителни мерки, насочени срещу определени лица, образувания и органи с оглед на положението в Египет (*ОВ L 85, 21.3.2014 г., стр. 9*)

Федеративна република Югославия (Милошевич)

Решение 2014/742/ОВППС на Съвета от 28 октомври 2014 г. за отмяна на Обща позиция 2000/696/ОВППС за поддържане на специални ограничителни мерки, насочени срещу г-н Милошевич и лицата, свързани с него, и свързаните с нея общи позиции 98/240/ОВППС, 98/326/ОВППС, 1999/318/ОВППС и 2000/599/ОВППС (*ОВ L 308, 29.10.2014 г., стр. 99*)

Република Гвинея

Решение 2014/213/ОВППС на Съвета от 14 април 2014 г. за изменение на Решение 2010/638/ОВППС за налагане на ограничителни мерки срещу Република Гвинея (*ОВ L 111, 15.4.2014 г., стр. 83*)

Решение 2014/728/ОВППС на Съвета от 20 октомври 2014 г. за изменение на Решение 2010/638/ОВППС за налагане на ограничителни мерки срещу Република Гвинея (*ОВ L 301, 22.10.2014 г., стр. 33*)

Иран (ОМУ)

Решение 2014/21/ОВППС на Съвета от 20 януари 2014 г. за изменение на Решение 2010/413/ОВППС на Съвета относно ограничителни мерки срещу Иран (*ОВ L 15, 20.1.2014 г., стр. 22*)

Решение 2014/222/ОВППС на Съвета от 16 април 2014 г. за изменение на Решение 2010/413/ОВППС относно ограничителни мерки срещу Иран (*ОВ L 119, 23.4.2014 г., стр. 65*)

Решение 2014/480/ОВППС на Съвета от 21 юли 2014 г. за изменение на Решение 2010/413/ОВППС относно ограничителни мерки срещу Иран (*ОВ L 215, 21.7.2014 г., стр. 4*)

Решение 2014/776/ОВППС на Съвета от 7 ноември 2014 г. за изменение на Решение 2010/413/ОВППС относно ограничителни мерки срещу Иран (*ОВ L 325, 8.11.2014 г., стр. 19*)

Решение 2014/829/ОВППС на Съвета от 25 ноември 2014 г. за изменение на Решение 2010/413/ОВППС относно ограничителни мерки срещу Иран (*ОВ L 338, 25.11.2014 г., стр. 1*)

Иран (права на човека)

Решение 2014/205/ОВППС на Съвета от 10 април 2014 г. за изменение на Решение 2011/235/ОВППС относно ограничителни мерки, насочени срещу определени лица и образувания с оглед на положението в Иран (*ОВ L 109, 12.4.2014 г., стр. 25*)

Ирак

Решение 2014/484/ОВППС на Съвета от 22 юли 2014 г. за изменение на Обща позиция 2003/495/ОВППС относно Ирак (*ОВ L 217, 23.7.2014 г., стр. 38*)

Северна Корея (Корейска народнодемократична република)

Решение 2014/212/ОВППС на Съвета от 14 април 2014 г. за изменение на Решение 2013/183/ОВППС относно ограничителни мерки срещу Корейската народнодемократична република (*ОВ L 111, 15.4.2014 г., стр. 79*)

Решение 2014/700/ОВППС на Съвета от 8 октомври 2014 г. за изменение на Решение 2013/183/ОВППС относно ограничителни мерки срещу Корейската народнодемократична република (*ОВ L 293, 9.10.2014 г., стр. 34*)

Либерия

Решение 2014/141/ОВППС на Съвета от 14 март 2014 г. за изменение на Обща позиция 2008/109/ОВППС относно ограничителните мерки, наложени срещу Либерия (*ОВ L 76, 15.3.2014 г., стр. 45*)

Либия

Решение за изпълнение 2014/41/ОВППС на Съвета от 28 януари 2014 г. за прилагане на Решение 2011/137/ОВППС относно ограничителни мерки с оглед на положението в Либия (*ОВ L 26, 29.1.2014 г., стр. 41*)

Решение 2014/380/ОВППС на Съвета от 23 юни 2014 г. за изменение на Решение 2011/137/ОВППС относно ограничителни мерки с оглед на положението в Либия (*ОВ L 183, 24.6.2014 г., стр. 52*)

Решение за изпълнение 2014/487/ОВППС на Съвета от 22 юли 2014 г. за изпълнение на Решение 2011/137/ОВППС относно ограничителни мерки с оглед на положението в Либия (*ОВ L 217, 23.7.2014 г., стр. 48*)

Решение 2014/727/ОВППС на Съвета от 20 октомври 2014 г. за изменение на Решение 2011/137/ОВППС относно ограничителни мерки с оглед на положението в Либия (*ОВ L 301, 21.10.2014 г., стр. 30*)

Република Молдова

Решение 2014/381/ОВППС на Съвета от 23 юни 2014 г. за изменение на Решение 2010/573/ОВППС за ограничителни мерки срещу ръководителите на Приднестровския район на Република Молдова (*ОВ L 183, 24.6.2014 г., стр. 56*)

Решение 2014/751/ОВППС на Съвета от 30 октомври 2014 г. за изменение на Решение 2010/573/ОВППС за ограничителни мерки срещу ръководителите на Приднестровския район на Република Молдова (*ОВ L 311, 31.10.2014 г., стр. 54*)

Мианмар/Бирма

Решение 2014/214/ОВППС на Съвета от 14 април 2014 г. за изменение на Решение 2013/184/ОВППС относно ограничителни мерки срещу Мианмар/Бирма (*ОВ L 111, 15.4.2014 г., стр. 84*)

Русия

Решение 2014/512/ОВППС на Съвета от 31 юли 2014 г. относно ограничителни мерки с оглед на действията на Русия, дестабилизиращи положението в Украйна (*ОВ L 229, 31.7.2014 г., стр. 13*)

Решение 2014/659/ОВППС на Съвета от 8 септември 2014 г. за изменение на Решение 2014/512/ОВППС относно ограничителни мерки с оглед на действията на Русия, дестабилизиращи положението в Украйна (*ОВ L 271, 12.9.2014 г., стр. 54*)

Решение 2014/872/ОВППС на Съвета от 4 декември 2014 г. за изменение на Решение 2014/512/ОВППС относно ограничителни мерки с оглед на действията на Русия, дестабилизиращи положението в Украйна, и на Решение 2014/659/ОВППС за изменение на Решение 2014/512/ОВППС (*ОВ L 349, 5.12.2014 г., стр. 58*)

Сомалия

Решение 2014/270/ОВППС на Съвета от 12 май 2014 г. за изменение на Решение 2010/231/ОВППС на Съвета относно ограничителни мерки спрямо Сомалия (*ОВ L 138, 13.5.2014 г., стр. 106*)

Решение за изпълнение 2014/729/ОВППС на Съвета от 20 октомври 2014 г. за прилагане на Решение 2010/231/ОВППС относно ограничителни мерки спрямо Сомалия (*ОВ L 301, 21.10.2014 г., стр. 34*)

Судан и Южен Судан

Решение за изпълнение 2014/40/ОВППС на Съвета от 28 януари 2014 г. за изпълнение на Решение 2011/423/ОВППС от 18 юли 2011 г. относно ограничителни мерки срещу Судан и Южен Судан (*ОВ L 26, 29.1.2014 г., стр. 38*)

Южен Судан

Решение 2014/449/ОВППС на Съвета от 10 юли 2014 г. относно ограничителни мерки с оглед на положението в Южен Судан (*ОВ L 203, 11.7.2014 г., стр. 100*)

Судан

Решение 2014/450/ОВППС на Съвета от 10 юли 2014 г. относно ограничителни мерки с оглед на положението в Судан и за отмяна на Решение 2011/423/ОВППС (*ОВ L 203, 11.7.2014 г., стр. 106*)

Сирия

Решение 2014/74/ОВППС на Съвета от 10 февруари 2014 г. за изменение на Решение 2013/255/ОВППС на Съвета относно ограничителни мерки срещу Сирия (*ОВ L 40, 11.2.2014 г., стр. 63*)

Решение 2014/309/ОВППС на Съвета от 28 май 2014 г. за изменение на Решение 2013/255/ОВППС относно ограничителни мерки срещу Сирия (*ОВ L 160, 29.5.2014 г., стр. 37*)

Решение за изпълнение 2014/387/ОВППС на Съвета от 23 юни 2014 г. за изпълнение на Решение 2013/255/ОВППС относно ограничителни мерки срещу Сирия (*ОВ L 183, 24.6.2014 г., стр. 72*)

Решение за изпълнение 2014/488/ОВППС на Съвета от 22 юли 2014 г. за изпълнение на Решение 2013/255/ОВППС относно ограничителни мерки срещу Сирия (*ОВ L 217, 23.7.2014 г., стр. 49*)

Решение за изпълнение 2014/678/ОВППС на Съвета от 26 септември 2014 г. за изпълнение на Решение 2013/255/ОВППС относно ограничителни мерки срещу Сирия (*ОВ L 283, 27.9.2014 г., стр. 59*)

Решение за изпълнение 2014/730/ОВППС на Съвета от 20 октомври 2014 г. за изпълнение на Решение 2013/255/ОВППС относно ограничителни мерки срещу Сирия (*ОВ L 301, 21.10.2014 г., стр. 36*)

Решение 2014/901/ОВППС на Съвета от 12 декември 2014 г. за изменение на Решение 2013/255/ОВППС относно ограничителни мерки срещу Сирия (*ОВ L 358, 13.12.2014 г., стр. 28*)

Обща позиция 2001/931/ОВППС

Решение 2014/72/ОВППС на Съвета от 10 февруари 2014 г. за актуализиране и изменение на списъка на лицата, групите и образуванията, по отношение на които се прилагат членове 2, 3 и 4 от Обща позиция 2001/931/ОВППС за прилагането на специални мерки за борба с тероризма и за отмяна на Решение 2013/395/ОВППС (*ОВ L 40, 11.2.2014 г., стр. 56*)

Решение 2014/483/ОВППС на Съвета от 22 юли 2014 г. за актуализиране и изменение на списъка на лицата, групите и образуванията, по отношение на които се прилагат членове 2, 3 и 4 от Обща позиция 2001/931/ОВППС за прилагането на специални мерки за борба с тероризма, и за отмяна на Решение 2014/72/ОВППС (*ОВ L 217, 23.7.2014 г., стр. 35*)

Тунис

Решение 2014/49/ОВППС на Съвета от 30 януари 2014 г. за изменение на Решение 2011/72/ОВППС относно ограничителни мерки, насочени срещу определени лица и образувания с оглед на положението в Тунис (*ОВ L 28, 31.1.2014 г., стр. 38*)

Украйна

Решение 2014/145/ОВППС на Съвета от 17 март 2014 г. относно ограничителни мерки във връзка с действия, подкопаващи или застрашаващи, териториалната цялост, суверенитета и независимостта на Украйна (*ОВ L 78, 17.3.2014 г., стр. 16*)

Решение за изпълнение 2014/151/ОВППС на Съвета от 21 март 2014 г. за изпълнение на Решение 2014/145/ОВППС относно ограничителни мерки във връзка с действия, подкопаващи или застрашаващи териториалната цялост, суверенитета и независимостта на Украйна (*ОВ L 86, 21.3.2014 г., стр. 30*)

Решение за изпълнение 2014/238/ОВППС на Съвета от 28 април 2014 г. за изпълнение на Решение 2014/145/ОВППС относно ограничителни мерки във връзка с действия, подкопаващи или застрашаващи териториалната цялост, суверенитета и независимостта на Украйна (*ОВ L 126, 29.4.2014 г., стр. 55*)

Решение 2014/265/ОВППС на Съвета от 12 май 2014 г. за изменение на Решение 2014/145/ОВППС относно ограничителни мерки във връзка с действия, подкопаващи или застрашаващи териториалната цялост, суверенитета и независимостта на Украйна (*ОВ L 137, 12.5.2014 г., стр. 9*)

Решение 2014/308/ОВППС на Съвета от 28 май 2014 г. за изменение на Решение 2014/145/ОВППС относно ограничителни мерки във връзка с действия, подкопаващи или застрашаващи териториалната цялост, суверенитета и независимостта на Украйна (*ОВ L 160, 29.5.2014 г., стр. 33*)

Решение 2014/455/ОВППС на Съвета от 11 юли 2014 г. за изменение на Решение 2014/145/ОВППС относно ограничителни мерки във връзка с действия, подкопаващи или застрашаващи териториалната цялост, суверенитета и независимостта на Украйна (*ОВ L 205, 12.7.2014 г., стр. 22*)

Решение 2014/475/ОВППС на Съвета от 18 юли 2014 г. за изменение на Решение 2014/145/ОВППС относно ограничителни мерки във връзка с действия, подкопаващи или застрашаващи териториалната цялост, суверенитета и независимостта на Украйна (*ОВ L 214, 19.7.2014 г., стр. 28*)

Решение 2014/499/ОВППС на Съвета от 25 юли 2014 г. за изменение на Решение 2014/145/ОВППС относно ограничителни мерки във връзка с действия, подкопаващи или застрашаващи териториалната цялост, суверенитета и независимостта на Украйна (*ОВ L 221, 25.7.2014 г., стр. 15*)

Решение 2014/508/ОВППС на Съвета от 30 юли 2014 г. за изменение на Решение 2014/145/ОВППС относно ограничителни мерки във връзка с действия, подкопаващи или застрашаващи териториалната цялост, суверенитета и независимостта на Украйна (*ОВ L 226, 30.7.2014 г., стр. 23*)

Решение 2014/658/ОВППС на Съвета от 8 септември 2014 г. за изменение на Решение 2014/145/ОВППС относно ограничителни мерки във връзка с действия, подкопаващи или застрашаващи териториалната цялост, суверенитета и независимостта на Украйна (*ОВ L 271, 12.9.2014 г., стр. 47*)

Решение 2014/801/ОВППС на Съвета от 17 ноември 2014 г. за изменение на Решение 2014/145/ОВППС относно ограничителни мерки по отношение на действия, подкопаващи или застрашаващи териториалната цялост, суверенитета и независимостта на Украйна (*ОВ L 331, 18.11.2014 г., стр. 26*)

Решение 2014/855/ОВППС на Съвета от 28 ноември 2014 г. за изменение на Решение 2014/145/ОВППС относно ограничителни мерки във връзка с действия, подкопаващи или застрашаващи териториалната цялост, суверенитета и независимостта на Украйна (*ОВ L 344, 29.11.2014 г., стр. 22*)

Украйна (присвояване)

Решение 2014/119/ОВППС на Съвета от 5 март 2014 г. относно ограничителни мерки, насочени срещу определени лица, образувания и органи с оглед на ситуацията в Украйна (*ОВ L 66, 6.3.2014 г., стр. 26*)

Решение за изпълнение 2014/216/ОВППС на Съвета от 14 април 2014 г. за изпълнение на Решение 2014/119/ОВППС относно ограничителни мерки, насочени срещу определени лица, образувания и органи с оглед на ситуацията в Украйна (*ОВ L 111, 15.4.2014 г., стр. 91*)

Йемен

Решение 2014/932/ОВППС на Съвета от 18 декември 2014 г. относно ограничителни мерки с оглед на положението в Йемен (*ОВ L 365, 19.12.2014 г., стр. 147*)

Зимбабве

Решение 2014/98/ОВППС на Съвета от 17 февруари 2014 г. за изменение на Решение 2011/101/ОВППС относно ограничителни мерки срещу Зимбабве (*ОВ L 50, 20.2.2014 г., стр. 20*)

Annex II: Appearances before the European Parliament in 2014

1. Appearances of the High Representative/Vice-President before the European Parliament in 2014

Date	Meeting	Subject
11-Feb	Committee on Foreign Affairs	Debriefing on the Foreign Affairs Council of 10 Feb.2014
03-Apr	Plenary	Main aspects and basic choices of the common foreign and security policy and the common security and defence policy (art 36 TEU) – EU comprehensive approach and coherence of EU external action
06-Nov	Interparliamentary Conference (Rome)	Interparliamentary Conference (Rome)
12-Nov	Committee on Foreign Affairs Enlarged Bureau	Meeting ahead of the Foreign Affairs Council of 17-18 November
26-Nov	Plenary	Recognition of Palestine statehood
26-Nov	Plenary	25th anniversary of the UN Convention on the Rights of the Child
01-Dec	Committee on Foreign Affairs	Exchange of views
11-Dec	Committee on Foreign Affairs Enlarged Bureau	Meeting ahead of the Foreign Affairs Council of 15 December

2. Appearances on behalf of the High Representative/Vice-President before the European Parliament in 2014

Date	Meeting	HR/VP representative	Subject
15-Jan	Plenary	EL Presidency	Situation in South Sudan
16-Jan	Plenary	Commissioner Kallas	Human Rights debate - Situation of rights defenders and opposition activists in Cambodia and Laos
16-Jan	Plenary	Commissioner Kallas	Human Rights debate - Recent elections in Bangladesh
16-Jan	Plenary	Commissioner Kallas	Human Rights debate - Recent moves to criminalise LGBTI people
20-Jan	Committee on Budgetary Control	Chief Operating Officer Mr O'Sullivan	EEAS budgetary discharge 2012
05-Feb	Plenary	Commissioner Füle	Situation in Ukraine
05-Feb	Plenary	IT Presidency	EU's role in Central African Republic (CAR)
05-Feb	Plenary	Commissioner Füle	Situation in Syria
05-Feb	Plenary	IT Presidency	Situation in Egypt
06-Feb	Plenary	Commissioner Füle	Human Rights debate - The situation in Thailand
06-Feb	Plenary	Commissioner Füle	Human Rights debate - Right to education in Transnistrian region
06-Feb	Plenary	Commissioner Füle	Human Rights debate - Bahrain, in particular the case of Nabeel Rajab, Abdulhadi al-Khawaja and Ibrahim Sharif
26-Feb	Plenary	Commissioner Füle	Situation in Ukraine

Date	Meeting	HR/VP representative	Subject
26-Feb	Plenary	EL Presidency	Situation in Iraq
26-Feb	Plenary	EL Presidency	Use of armed drones
27-Feb	Plenary	Commissioner Semeta	Venezuela
10-Mar	Plenary	Commissioner Borg	Eradication of torture in the world
10-Mar	Plenary	Commissioner Borg	Saudi Arabia
10-Mar	Plenary	Commissioner Füle	Priorities for EU relations with the Eastern Partnership countries
12-Mar	Plenary	IT Presidency	EU's priorities for the 25th session of the UN Human Rights Council
13-Mar	Plenary	Commissioner Lewandowski	Human Rights debate - Russia: sentencing of demonstrators involved in the Bolotnaya Square events
13-Mar	Plenary	Commissioner Lewandowski	Human Rights debate - Launching consultations to suspend Uganda and Nigeria from the Cotonou Agreement in view of recent legislation further criminalising homosexuality
13-Mar	Plenary	Commissioner Lewandowski	Human Rights debate - Security and human trafficking in Sinai
18-Mar	Committee on Foreign Affairs	Commissioner Füle	Strategic dialogue on the programming priorities under the Instrument for Pre-accession Assistance (IPA II) and of the European Neighbourhood Instrument (ENI)

Date	Meeting	HR/VP representative	Subject
31-Mar	EP-PAP Parliamentary Summit	EL Presidency	Policy Headlines of the European Union with regard to Africa
03-Apr	Plenary	EL Presidency	Situation in Iran
16-Apr	Plenary	Commissioner Füle	Situation in Ukraine and the Russian pressure on Eastern Partnership countries and in particular destabilisation of eastern Ukraine
16-Apr	Plenary	EL Presidency	Religious freedoms and cultural diversity
17-Apr	Plenary	Commissioner Almunia	EU-Japan strategic partnership agreement
17-Apr	Plenary	Commissioner Almunia	Human Rights debate - Pakistan
17-Apr	Plenary	Commissioner Almunia	Human Rights debate - Syria
17-Apr	Plenary	Commissioner Almunia	Human Rights debate - North Korea
15-Jul	Plenary	Commissioner Füle	Situation in Ukraine
16-Jul	Plenary	IT Presidency	Violence between Israel and Palestine
16-Jul	Plenary	IT Presidency	Crime of aggression
16-Jul	Plenary	IT Presidency	Destruction of Syria's chemical weapons
16-Jul	Plenary	IT Presidency	Situation in Iraq

Date	Meeting	HR/VP representative	Subject
17-Jul	Plenary	Commissioner Vassiliou	Human Rights debate - Case of Meriam Yahia Ibrahim in Sudan
17-Jul	Plenary	Commissioner Vassiliou	Human Rights debate - The recent attacks by Boko Haram in Nigeria
17-Jul	Plenary	Commissioner Vassiliou	Human Rights debate - Freedom of expression and assembly in Egypt
17-Sep	Plenary	IT Presidency	Situation in Libya
17-Sep	Plenary	IT Presidency	Situation in Iraq and Syria and the IS offensive including the persecution of minorities
17-Sep	Plenary	IT Presidency	Israel-Palestine after the Gaza war and the role of the EU
18-Sep	Plenary	Commissioner Mimica	Human Rights debate - Persecution of human rights defenders in Azerbaijan
18-Sep	Plenary	Commissioner Mimica	Human Rights debate - Burundi and in particular on the case of Pierre Claver Mbonimpa
18-Sep	Plenary	Commissioner Mimica	Human Rights debate - Human rights violations in Bangladesh
22-Oct	Plenary	IT Presidency	Situation in Kobane and the threat of IS
22-Oct	Plenary	IT Presidency	Situation in Hong-Kong
22-Oct	Plenary	IT Presidency	Death penalty in Pakistan and the case of Asia Bibi
23-Oct	Plenary	Commissioner Borg	Human Rights debate - Closing of the NGO "Memorial" in Russia

Date	Meeting	HR/VP representative	Subject
23-Oct	Plenary	Commissioner Borg	Human Rights debate - Situation of human rights in Uzbekistan
23-Oct	Plenary	Commissioner Borg	Human Rights debate - Disappearance of 43 teaching students in Mexico
12-Nov	Plenary	Commissioner Hahn	Humanitarian situation in South Sudan
12-Nov	Plenary	Commissioner Hahn	Turkish actions creating tensions in the exclusive economic zone of Cyprus
27-Nov	Plenary	Commissioner Stylianides	Human Rights debate - Pakistan: blasphemy laws
27-Nov	Plenary	Commissioner Stylianides	Human Rights debate - Case of accused war criminal Seseli in Serbia
27-Nov	Plenary	Commissioner Stylianides	Human Rights debate - Kidnapping and mistreatment of women in Iraq
03-Dec	Subcommittee on Security and Defence	Deputy Secretary-General Mr Popowski	Debriefing on the FAC Defence of 18 November
17-Dec	Plenary	IT Presidency	Freedom of expression in Turkey
18-Dec	Plenary	IT Presidency	Human Rights debate - Persecution of the democratic opposition in Venezuela
18-Dec	Plenary	IT Presidency	Human Rights debate - Mauritania, in particular the case of Biram Dah Abeid
18-Dec	Plenary	IT Presidency	Human Rights debate - Sudan: the case of Dr Amin Mekki Medani

3. Appearances of Senior EEAS Representatives⁸⁰ before the European Parliament in 2014 and Exchanges of views with newly appointed Heads of Delegation

Date	Meeting	EEAS Representative	Subject
20-Jan	Committee on Foreign Affairs	Chief Operating Officer Mr O'Sullivan	Debriefing on the negotiations for an Institutional Framework Agreement governing EU-Switzerland relations
20-Jan	Committee on Development	Deputy Secretary-General Mr Popowski	Public Hearing on: " Place of humanitarian aid in EU external relations: the importance of respecting the humanitarian principles"
22-Jan	Subcommittee on Security and Defence	Deputy Secretary-General Mr Popowski	Public hearing "European Council on Defence: What's next for CSDP?"
22-Jan	Subcommittee on Security and Defence & Committee on Foreign Affairs	EU Special Representative for the Sahel Mr Reveyrand	Exchange of views on situation in Sahel
23-Jan	Subcommittee on Human Rights	EU Special Representative for Human Rights Mr Lambrinidis	Exchange of views
23-Jan	Subcommittee on Security and Defence & Committee on Foreign Affairs & Committee on Development	Managing Director for Africa Mr Westcott	Exchange of views on the current status of operations in the Central African Republic (CAR)

⁸⁰ Members of Corporate Board, Managing Directors, EUSRs, PSC Chair

Date	Meeting	EEAS Representative	Subject
23-Jan	Subcommittee on Security and Defence & Committee on Foreign Affairs & Committee on Development	Managing Director for Africa Mr Westcott	Exchange of views on the latest developments in South Sudan
27-Jan	Committee on Foreign Affairs Enlarged Bureau	Executive Secretary General Mr Vimont	Debriefing on the Geneva II Conf. (on Syria)
30-Jan	EPP Group	Managing Director for Asia and the Pacific Mr Isticioaia-Budura	Hearing on EU-Japan Strategic Partnership Agreement
04-Feb	Breakfast meeting with members of the Committee on Foreign Affairs	EU Special Representative for South Mediterranean Mr Leon	Briefing on the situation in Egypt
17-Feb	Committee on Foreign Affairs	Chief Operating Officer Mr O'Sullivan	Exchange of views on the implications of the Swiss referendum on mass immigration
18-Feb	Parliamentary Forum	Deputy Secretary-General Mr Popowski	Europe's Parliaments in multinational organisations and international fora: From back seat to front row?
03-Mar	Committee on Foreign Affairs	Executive Secretary General Mr Vimont	FAC Debriefing (on Ukraine)
03-Mar	Committee on Foreign Affairs	Managing Director for North Africa, Middle East, Arabian Peninsula, Iran and Iraq Mr Mingarelli	Exchange of views on the situation in Libya

Date	Meeting	EEAS Representative	Subject
05-Mar	Joint Consultation Meeting	Political and Security Chair Mr Stevens	CSDP missions, political updates on Libya, Mali, CAR, Afghanistan
10-Mar	Committee on Foreign Affairs	Chief Operating Officer Mr O'Sullivan	Strategic dialogue with Commissioner Piebalgs on the programming under the European Instrument for Democracy and Human Rights, the Instrument contributing to Stability and Peace and the Partnership Instrument
10-Mar	Committee on Foreign Affairs	Chief Operating Officer Mr O'Sullivan	Exchange of views on the international assistance package to Ukraine
18-Mar	Committee on Foreign Affairs	Managing Director for the Americas Mr Leffler	Debriefing on the state of play in negotiations of a Political Dialogue and Co-operation Agreement with Cuba and other developments in Latin America
18-Mar	Committee on Foreign Affairs	Newly appointed Head of Delegation in Ankara Mr Manservisi	Exchange of views with newly appointed Head of Delegations, in compliance with the Declaration on Political Accountability of the HR/VP
18-Mar	Committee on Foreign Affairs Enlarged Bureau	Executive Secretary General Mr Vimont	Debriefing on the Foreign Affairs Council of 17 March
19-Mar	Subcommittee on Security and Defence	EU Special Representative for Horn of Africa Mr Rondos	Exchange of views on the situation in the Horn of Africa
08-Apr	Western Balkans WG	EU Special Representative Mr Sorensen	Exchange of views on the current situation in Bosna and Herzegovina
09-Apr	Delegation for relations with USA	Managing Director for the Americas Mr Leffler	Debriefing on the EU-US Summit of 26 March in Brussels
10-Apr	SME Global & SME Europe	Chief Operating Officer Mr O'Sullivan	Breakfast debate about the EU-Switzerland relations

Date	Meeting	EEAS Representative	Subject
04-Jun	Committee on Foreign Affairs	Executive Secretary General Mr Vimont	Exchange of views on the presidential elections in Egypt of 26 and 27 May 2014
04-Jun	Committee on Foreign Affairs	Executive Secretary General Mr Vimont	Exchange of views on the findings and conclusions of the presidential elections in Ukraine on 25 May 2014, and on the latest developments in Ukraine
14-Jul	Committee on Foreign Affairs	Newly appointed Head of the EU Delegation in Washington Mr David O'Sullivan	Exchange of views with newly appointed Head of Delegations, in compliance with the Declaration on Political Accountability of the HR/VP
14-Jul	Committee on Foreign Affairs	Newly appointed Head of the EU Delegation to the Council of Europe Mr Vilen	Exchange of views with newly appointed Head of Delegations, in compliance with the Declaration on Political Accountability of the HR/VP
22-Jul	Committee on Foreign Affairs Enlarged Bureau	Managing Director for North Africa, Middle East, Arabian Peninsula, Iran and Iraq Mr Mingarelli	Crisis in the Middle East
22-Jul	Committee on Development	Chief Operating Officer Mr O'Sullivan	Exchange of views on EU development policy principles, state of play of programming and the role of the EP
28-Aug	Enlarged Bureau of the Committee on Foreign Affairs jointly with the Bureaus of external committees (DEVE, INTA, SEDE, DROI)	Executive Secretary General Mr Vimont	Latest crisis developments in Ukraine, Iraq, Libya and Gaza.

Date	Meeting	EEAS Representative	Subject
01-Sep	Committee on Foreign Affairs	Newly appointed Head of the EU Delegation in Georgia Mr Herman	Exchange of views with newly appointed Head of Delegations, in compliance with the Declaration on Political Accountability of the HR/VP
01-Sep	Committee on Foreign Affairs	Newly appointed Head of the EU Delegation to China and Mongolia, Mr Schweisgut	Exchange of views with newly appointed Head of Delegations, in compliance with the Declaration on Political Accountability of the HR/VP
02-Sep	Plenary Session followed by three parallel thematic sessions	Third Annual Conference of EU Heads of Delegation	- Revamping EU policy; - Toward and EU economic, political and security strategy in Asia-pacific; Challenges for EU development cooperation in Africa and Latin America
11-Sep	Subcommittee on Security and Defence	Deputy Secretary-General Mr Popowski	Debriefing on the informal Defence Council
17-Sep	Delegation to the Euro-Latin American Parliamentary Assembly	Managing Director for the Americas Mr Leffler	Exchange of views on the state of play in EU-LAC relations
22-Sep	Committee on Foreign Affairs	Newly appointed Head of the EU Delegation in Albania Mrs Vlahutin	Exchange of views with newly appointed Head of Delegations, in compliance with the Declaration on Political Accountability of the HR/VP
23-Sep	Committee on Foreign Affairs	Newly appointed Head of the EU Delegation in Japan Mr Isticioia-Budura	Exchange of views with newly appointed Head of Delegations, in compliance with the Declaration on Political Accountability of the HR/VP

Date	Meeting	EEAS Representative	Subject
23-Sep	Joint meeting of the Committee on Budgetary Control and the Committee on Foreign Affairs	Managing Director Mr Child	Special Report No 11/2014 (2013 Discharge) "The establishment of the European External Action Service"
13-Oct	Subcommittee on Human Rights	EU Special Representative for Human Rights Mr Lambrinidis	Exchange of views
03-Nov	Committee on Foreign Affairs	EU Special Representative Mr Salber	Exchange of views
04-Nov	Committee on Foreign Affairs	EU Special Representative for Human Rights Mr Lambrinidis	Exchange of views on his recent visits to Egypt and Pakistan
05-Nov	Committee on Budgetary Control	Managing Director Mr Child	Special Report No 11/2014 (2013 Discharge) "The establishment of the European External Action Service"
05-Nov	Committee on Civil Liberties, Justice and Home Affairs	Managing Director Mrs Marinaki	Exchange of views on terrorism, foreign fighters and presentation of TE-SAT report
05-Nov	Others - Spring forward for women Conference	EU Special Representative for Human Rights Mr Lambrinidis	Keynote speaker at the opening session
05-Nov	Subcommittee on Security and Defence	Political and Security Chair Mr Stevens	CSDP priorities in the context of evolving security environment

Date	Meeting	EEAS Representative	Subject
11-Nov	Delegation for relations with Israel	Managing Director for North Africa, Middle East, Arabian Peninsula, Iran and Iraq Mr Mingarelli	Current situation in the region
13-Nov	36th EP-Canada Interparliamentary meeting	Managing Director for the Americas Mr Leffler	State of play of the bilateral EU-Canada relationship
17-Nov	Committee on Foreign Affairs	Executive Secretary General Mr Vimont	Debriefing on the Foreign Affairs Council of 17 November 2014
17-Nov	Committee on Foreign Affairs	Managing Director for North Africa, Middle East, Arabian Peninsula, Iran and Iraq Mr Mingarelli	Latest developments in Syria and Iraq
11-Dec	Delegation for relations with Maghreb countries	Managing Director for North Africa, Middle East, Arabian Peninsula, Iran and Iraq Mr Mingarelli	Situation in Libya
11-Dec	Delegation for relations with the Maghreb countries	Managing Director for North Africa, Middle East, Arabian Peninsula, Iran and Iraq Mr Mingarelli	Exchange of views on Libya
11-Dec	Joint Consultation Meeting	Political and Security Chair Mr Stevens	Joint Consultation Meeting
17-Dec	Committee on Development Coordinators' Meeting	Deputy Secretary-General Mr Popowski	Debriefing on the Foreign Affairs Council of 12 December 2014

Приложение III: Изявления и декларации

През 2014 г. бяха публикувани общо 539 *изявления и декларации*, попадащи в някоя от следните четири категории:

- **Декларации на върховния представител от името на ЕС:** отразяват официалната позиция на ЕС и се публикуват под отговорността на ВП при предварителни консултации с държавите членки. Когато няма официална позиция, декларациите се съгласуват от държавите членки в рамките на Съвета. Трети държави могат да се присъединят, когато са поканени.
- **Изявления на ВП/ЗП:** най-често се използват в отговор на събития, които налагат бърза реакция от ЕС и се публикуват под отговорността на ВП/ЗП без официални консултации с държавите членки.
- **Изявления на говорителя на ВП/ЗП:** използват се като бърза реакция на ЕС в случаите, когато личната намеса на ВП/ЗП не е наложителна.
- **Местни изявления на ЕС:** използват се в контекста на конкретен местен/регионален въпрос.

Разпределение по категории

Категория	Брой (дял от общия брой)
Декларации на ВП	49 (9,09 %)
Изявления на ВП/ЗП	173 (32,10 %)
Изявления на говорителя	235 (43,60 %)
Местни изявления	82 (15,21 %)
Общо	539 (100 %)

Географско разпределение

Регион	Брой (дял от общия брой)
Африка	117 (21,71 %)
Азия	85 (15,77 %)
Източна Европа / Западни Балкани	136 (25,23 %)
Латинска Америка	18 (3,34 %)
Северна Африка	44 (8,16 %)
Близкия изток / Персийския залив	107 (19,85 %)
Многостранно равнище / Северна Америка	32 (5,94 %)

Разпределение по теми

Регион	Брой (дял от общия брой)
Права на човека	110 (20,4 %)
Избори / реформи	83 (15,4 %)
Конфликти / процеси на стабилизиране	181 (33,6 %)
Инциденти, свързани със сигурността	49 (9,09 %)
Послания за поздравления / съболезнования	43 (7,98 %)
Неразпространение	9 (1,67 %)
Други	64 (11,9 %)

Съвместни изявления

Бяха направени общо 9 изявления съвместно с един или повече други комисари. Четири изявления бяха направени съвместно с представители на трети държави. В таблицата е представен броят на съвместните изявления, в които са взели участие отделните комисари.

Член на Комисията	Брой
Йоханес Хан	4
Андрис Пиебалгс	1
Кристалина Георгиева	1
Андрис Пиебалгс/Кристалина Георгиева	2
Христос Стилианидис	1

Приложение IV: Бюджет на ОБППС за 2014 г.

19.030101 EUMM Georgia

2014/35/CFSP EUMM Georgia – Решение 2014/915/ОБППС на Съвета	18,300,000.00
--	---------------

Междинна сума	18,300,000.00
----------------------	----------------------

19.030102 EULEX Kosovo

CFSP/2014/15/EULEX Kosovo — Решение 2014/349/ОБППС на Съвета	34,000,000.00
--	---------------

CFSP/2014/32/EULEX Kosovo — Решение 2014/685/ОБППС на Съвета	55,820,000.00
--	---------------

Междинна сума	89,820,000.00
----------------------	----------------------

19.030103 EUPOL Афганистан

CFSP/2013/07/EUPOL Afghanistan – Решение 2013/240/ОБППС на Съвета	17,633,790.14
---	---------------

CFSP/2015/01/EUPOL Afghanistan – Решение 2014/922/ОБППС на Съвета	57,750,000.00
---	---------------

Междинна сума	75,383,790.14
----------------------	----------------------

19.030104 Други мерки и операции за управление на кризи

CFSP/2014/05/EUCAP Sahel Mali — Решение 2014/219/ОБППС на Съвета	5,500,000.00
--	--------------

CFSP/2014/12/EUBAM Libya — Решение 2014/294/ОБППС на Съвета	26,200,000.00
---	---------------

CFSP/2014/13/EUBAM RAFAH — Решение 2014/430/ОБППС на Съвета	940,000.00
---	------------

CFSP/2014/16/EUPOL COPPS — Решение 2014/447/ОБППС на Съвета	8,975,000.00
---	--------------

CFSP/2014/27/EUCAP SAHEL Niger — Решение 2014/482/ОБППС на Съвета	9,155,000.00
---	--------------

CFSP/2014/25/ESDC — Решение 2014/491/ОБППС на Съвета	756,000.00
--	------------

CFSP/2014/26/EUAM Ukraine — Решение 2014/486/ОБППС на Съвета	2,680,000.00
--	--------------

CFSP/2014/31/EUSEC RD Congo — Решение 2014/674/ОВППС на Съвета	4,600,000.00
--	--------------

CFSP/2014/29/EUCAP NESTOR — Решение 2014/726/ОВППС на Съвета	17,900,000.00
--	---------------

CFSP/2014/33/EUAM Ukraine — Решение 2014/800/ОВППС на Съвета	13,100,000.00
--	---------------

Междинна сума	89,806,000.00
----------------------	----------------------

19.030105 Извънредни мерки	0.00
-----------------------------------	-------------

19.030106 Подготвителни и последващи мерки

328,776.63

Междинна сума	328,776.63
----------------------	-------------------

19.030107 Специални представители на Европейския съюз

CFSP/2014/02/EUSR South Caucasus and the crisis in Georgia — Решение 2014/22/ОВППС на Съвета	1,040,000.00
CFSP/2014/04/EUSR Sahel — Решение 2014/130/ОВППС на Съвета	1,350,000.00
CFSP/2014/17/EUSR Afghanistan — Решение 2014/383/ОВППС на Съвета	3,760,000.00
CFSP/2014/24/EUSR Bosnia and Herzegovina — Решение 2014/384/ОВППС на Съвета	5,250,000.00
CFSP/2014/22/EUSR Human Rights — Решение 2014/385/ОВППС на Съвета	550,000.00
CFSP/2014/21/EUSR Kosovo — Решение 2014/400/ОВППС на Съвета	1,450,000.00
CFSP/2014/20/EUSR for the South Caucasus and the crisis in Georgia — Решение 2014/438/ОВППС на Съвета	1,380,000.00
CFSP/2014/30/EUSR Horn of Africa — Решение 2014/673/ОВППС на Съвета	890,000.00

Междинна сума	15,670,000.00
----------------------	----------------------

19.0302 Неразпространение и разоръжаване		
CFSP/2014/03/WHO II — Решение 2013/668/ОВППС на Съвета		1,727,000.00
CFSP/2014/01/BAFA - АТТ IV — Решение 2013/768/ОВППС на Съвета		5,200,000.00
CFSP/2014/06/Think Tank II — Решение 2014/129/ОВППС на Съвета		3,600,000.00
CFSP/2014/36/HCoC III — Решение 2014/913/ОВППС на Съвета		990,000.00
CFSP/2014/34/SALW Sahel-Libya — Решение 2014/912/ОВППС на Съвета		3,561,257.06
Междинна сума		15,078,257.06
ОБЩО		304,386,823.83

Бюджетни кредити за поети задължения, пренесени към 2015 г.⁸¹:

19.030104 Други мерки и операции за управление на кризи

CFSP/2015/02/EUCAP Sahel Mali — Решение (ОВППС) 2015/76 на Съвета (общото задължение възлиза на EUR 11,400,000)	11,250,000.00
---	---------------

19.0302 Неразпространение и разоръжаване

CFSP/2015/10/OPCW VI — Решение (ОВППС) 2015/259 на Съвета	2,528,069.00
CFSP/2015/05/OUTER SPACE-UNIDIR и CFSP/2015/06/OUTER SPACE-UNODA — Решение (ОВППС) 2015/203 на Съвета	1,274,398.85
Общо	15,052,467.85

⁸¹ Бюджетни кредити за поети задължения, пренесени към 2015 г. в съответствие с член 13, параграф 2 от Финансовия регламент

Приложение V: Оценка на координацията и взаимното допълване на ОВППС с другите външни финансови инструменти на ЕС

За координацията и взаимното допълване на ОВППС/ОПСО с другите външни финансови инструменти на ЕС, основните други външни инструменти на ЕС по функция IV от бюджета на ЕС от значение за комплексния подход са: Инструментът за предприсъединителна помощ (ИПП), Европейският инструмент за съседство (ЕИС), Европейският инструмент за демокрация и права на човека (ЕИДПЧ), Инструментът, допринасящ за стабилността и мира (IcSP), Инструментът за партньорство (ИП) и Инструментът за сътрудничество за развитие (ИСП). От значение е също така Европейският фонд за развитие (ЕФР), който се финансира извън бюджета на ЕС.

Тези инструменти, които са част от многогодишната финансова рамка за периода 2014—2020 г., бяха предназначени за подкрепа на външните политики на Европейския съюз, всяка от различен ъгъл и като се подсилват взаимно. Взаимното допълване на инструментите беше гарантирано по-специално по време на целия процес на приемане на инструментите.

Всеобхватността на стратегическото и оперативното планиране на мисиите по линия на ОПСО беше обща практика и през 2014 г. Представителите на ЕСВД и службите на Комисията, отговарящи за планирането и прилагането на инструментите на ЕС, са тясно ангажирани на всички етапи от процеса на стратегическо и оперативное планиране, напр. по време на процеса за разработване на концепция за управление на кризи, оперативната концепция (CONOPS), оперативния план (OPLAN) и стратегическия преглед. Предприети са съвместни мисии на място с представители от различни служби на ЕС. Делегациите на ЕС ще играят важна роля в комплексния подход — не само при дейностите по набелязване и при идентифицирането на нуждите, свързани със сигурността, но и при определянето на проектите, особено в областта на *реформата в сектора на сигурността* (напр. управление, полиция, правосъдие) при пълно взаимно допълване с ОПСО.

Въпреки това, при съпоставката на ОВППС/ОПСО спрямо инструментите на ЕС по функция IV (и ЕФР) е важно да се вземат предвид различните им правни рамки, процедури и участници в прилагането. Например регламентите за Инструмента, допринасящ за стабилността и мира (IcSP), Европейския инструмент за съседство (ЕИС), Инструмента за сътрудничество за развитие, Инструмента за предприежителна помощ (ИПП), Инструмента за партньорство и Европейския инструмент за демокрация и права на човека (ЕИДПЧ) се приемат съгласно Договора за функционирането на ЕС (обикновена законодателна процедура). Решенията на Съвета в рамките на ОВППС за граждански мисии и военни операции се приемат по силата на Договора за ЕС. Освен това сроковете и началната/крайната дата на етапите на програмиране на помощта за развитие често се различават значително от тези на планирането на мисии при управлението на кризи. Ето защо продължава да е предизвикателство да се съчетаят всички потребности и да се изпълнят всички цели чрез правилните инструменти и в правилния момент. На последно място, проектите за помощ за развитие се изпълняват от различни организации, например изпълнителни агенции, докато за мисиите по линия на ОПСО повечето участници в прилагането са правителствени експерти от държавите — членки на ЕС.

Поместената по-долу таблица съдържа примери за допълването на мисиите по ОПСО с други външни инструменти на ЕС. В действителност координацията и допълняемостта включват широка гама от дейности и проекти, финансирани от ЕС, както и дейности на национални и международни участници (например ООН, ОССЕ, АС, НАТО, САЩ, Китай, двустранни действия на държавите — членки на ЕС, и т.н.).

МИСИЯ ИЛИ ОПЕРАЦИЯ ПО ЛИНИЯ НА ОПСО	СВЪРЗАНИ ВЪНШНИ ИНСТРУМЕНТИ НА ЕС ПО ДЪРЖАВИ	ПРИМЕРИ ЗА КООРДИНИРАНИ И ВЗАИМНО ДОПЪЛВАЩИ СЕ ДЕЙСТВИЯ НА ЕС
EUBAM Libya	ЕИС, IcSP	През 2014 г. за пилотните области, набелязани за действие на EUBAM, бяха предвидени програми и проекти в рамките на Европейската политика за съседство и IcSP, с цел разработване на комплексен подход. Например обучението относно управлението на границите ще бъде придружено от програми за насърчаване на младежката заетост, подобряване на здравните грижи и професионалното обучение, както и за да се постави така необходимият акцент на общностно равнище. За съжаление поради положението със сигурността тези програми не можаха да се осъществят.

EUPOL Афганистан	ИСП, IcSP	Финансирането от Инструмента за сътрудничество за развитие осигури непрекъсната съществена подкрепа за Доверителния фонд за Афганистан (LOTFA) с оглед поддържане на полицията и изграждане на капацитет, като допълва изцяло дейностите за обучение, консултации и наблюдение в рамките на EUPOL. ЕС финансира два центъра за обучение по линия на IcSP.
EUAM Ukraine	ЕИС, IcSP	Преди решението за мисията по линия на ОПСО за реформа в сектора на гражданската сигурност се направи преглед на съществуващите инструменти и програми на ЕС. Мисията по линия на ОПСО обхваща потребност, която не би могло да бъде покрита от други инструменти на ЕС. Ще продължи координацията с други инструменти, като EUAM ще подпомогне набелязването на бъдещи програми на ЕС в сектора на гражданската сигурност.

EUCAP Sahel Niger	ЕФР, IcSP	Делегацията на ЕС координира всички действия на Съюза в сектора на сигурността. Тази координация се постига чрез редовни срещи и постоянен обмен на информация в търсене на взаимодействия и повишаване на въздействието на ЕС. Примери за тази координация и сътрудничество са големият брой курсове за обучение, организирани съвместно в рамките на два или повече проекта на ЕС, и съвместната интервенция на EUCAP-PAJED за създаване и укрепване на капацитета на центрове за управление на кризи във всички региони. Компонентът „сигурност“ на програмата на ЕФР за подкрепа на правосъдието и върховенството на закона (PAJED) включва един проект, реализиран с EUCAP, насочен към оборудване и обучение за съвместни оперативни центрове. Продължава изпълнението на проект на ЕФР за местното развитие на три северни района (25,6 млн. евро) с две краткосрочни интервенции по линия на IcSP (29 млн. евро), с цел да се допринесе за стабилизирането на райони, изправени пред сериозни заплахи за сигурността чрез структурни и дългосрочни действия. EUCAP поема някои от дейностите на програмата за борба с тероризма в Сахел (дългосрочно използване на IcSP), тъй като националният ѝ компонент приключи през октомври 2014 г.
--	------------------	--

EUCAP Sahel Mali	ЕФР, IcSP	Договорът за държавно изграждане по линия на ЕФР подкрепя правителството на Мали да предоставя основни услуги в процеса на преход и национално помирение. В допълнение, проект по ЕФР в размер на 12 млн. евро има за цел подпомагането на съдебната реформа Освен това, първа програма по IcSP в размер на 9 млн. евро проправи пътя за разполагането на EUCAP Sahel Mali, като оборудва полицейски и жандармерийски сили, които биха могли да се възползват от обучения на EUCAP. В процес на разглеждане е втора програма (5 млн. евро), която има за цел обновяването и оборудването на централния полицейски участък в Бамако. Техническата помощ и наблюдението на новата структура ще бъдат осигурени от EUCAP.
EUFOR RCA	ЕФР, IcSP	След съвместна мисия в ЦАР инструментите на ЕС (главно ЕФР и IcSP) бяха насочени отново към текущите програми, така че да се постигне единодействие с усилията на мисията да допринесе за осигуряването на безопасна и сигурна среда в горещи точки в Банги. Това включва ново решение по линия на IcSP (4 млн. евро) в полза на общностите в рискова ситуация, с акцент върху квартали, където патрулира EUFOR.

EUTM Somalia EUNAVFOR Atalanta EUCAP Nestor Horn of Africa	ЕФР, IcSP	Като цяло залегнали в Пакта за Сомалия, и трите операции по линия на ОПСО имат специално координационно ниво, осигурено от активирания оперативен център, което дава възможност за взаимодействие с други инструменти на ЕС. С цел да се подобри съгласуваността, въздействието и присъствието на ЕС беше определен специален представител на ЕС (СПЕС), който да допринася за регионалния подход на ЕС по отношение на взаимосвързаните предизвикателства, пред които е изправен Африканският рог. СПЕС изигра важна роля за специфичните за Сомалия развития. От 2009 г.насам програмата на IcSP за критичните морски маршрути извършва дейности за развитие на устойчив капацитет в областта на морската сигурност и управлението на морското дело в региона. Програмата на ЕФР за насърчаване на регионалната морска сигурност (MASE) е насочена и към дългосрочното развитие на капацитета в областта на морската сигурност. Мисията на ЕС за обучение (EUTM) има за цел развитието на полицейските сили на Сомалия. Освен това ЕС допринася за подобряване на положението със сигурността в Сомалия като предоставя значителна финансова подкрепа за мисията на Африканския съюз в Сомалия (AMISOM) (почти 771 млн. евро досега) посредством Механизма за подкрепа на мира в Африка в рамките на ЕФР.
---	-----------	---

EU BAM Rafah EUPOL COPPS	ЕИС	Усилията на EUPOL COPPS за осъществяване на напредък по ключови реформи както в областта на наказателното правосъдие, така и в сектора на сигурността съответстват изцяло на фокуса, поставен върху принципите на правовата държава при сътрудничеството за развитие на ЕС с Палестина⁸² (целеви сектор № 1: подкрепа за управлението на местно и национално равнище). Повторното разполагане на EUBAM Rafah на пропускателните пунктове в Газа ще бъде важен фактор за успешното изпълнение на проектите на ЕС за развитие (особено чрез улесняване на влизането на строителни материали в Газа)
--	-----	--

ЕС е решен допълнително да подобрява координацията и взаимното допълване на своите външни действия. В отговор на заключенията на Съвета относно всеобхватния подход⁸³, през април 2015 г. Комисията представи план за действие.

Също така засилването на ролята на заместниците на председателя на Европейската комисия Жан-Клод Юнкер ще способства за съгласуваното и взаимно допълващо прилагане на външните инструменти на ЕС. В това отношение върховният представител на Съюза/заместник-председател на Комисията ще насочва и координира работата на всички членове на Комисията, отговарящи за външните отношения, в областта на външната дейност.

⁸² Това название не може да се тълкува като признаване на държава Палестина и не засяга индивидуалните позиции на държавите членки по този въпрос.

⁸³ Вж. Съвет на Европейския съюз, Заключения на Съвета относно всеобхватния подход на ЕС, 3312-о заседание на Съвета по външни работи, 12.5.2014 г.